

Milliyet
YAYINLARI
ROMAN

MARIO PUZO

Oglumuz

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

Roman Dizisi : 10

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

Birinci baskı : Ağustos 1971

Bu kitap SÜMER Matbaasında dizilip basılmıştır.

MARIO PUZO

Oglumuz

Türkçesi:

O. HALÜK

Milliyet
YAYINLARI

WALTER MOSCA, belirli bir heyecanın yanı sıra yuvaya dönüş öncesinin dinmeye yüztutmuş bir ağrıyla andıran yalnızlık duygusu içindeydi. Paris'in dış mahallelerindeki yıkıntılar, çevrenin bu bildik görünüşü henüz unutulmamışken, yolculuğunun bu son bölümünde asıl hedefine -yanıp yıkılmış kıtanın yüreğine, bir kere daha göreceğini asla düşünmediği çileli, yıkılmış şehre- ulaşmak için sabırsızlanmaktaydı. Almanya'nın içlerine doğru çevre, onun gözünde kendi toprağına, kendi şehrine yakın çevrelerden daha bildik, daha az yabancıydı.

Tren hızla yol alıyordu. Frankfurt garnizonuna atanmış erleri götüren askerî bir trene binmişti. Fakat vagonun yarısı Amerika'dan gelen sivil görevlilerle doluydu. Mosca, ipekli boyunbağını şöyle bir yoklayıp gülümsedi. Ona garip bir duygu veriyordu

bu... GI (*) larla beraberken, bu yirmi kadar sivilden bir çoğu gibi kendisini daha rahat, daha bildik bir ortamda hissedeceğini düşündü.

Vagonun iki başında ölgün ölgün yanan, ancak çevrenin seçilebilmesine yetecek kadar aydınlık veren iki ışık vardı. Vagonun pencereleri sanki içindekiler geçip gittikleri yol boyunca uzanan yıkıntıları görmesin, göremesin diye tasarlanıp yapılmışçasına tahtalarla kapatılmıştı. Uzun, tahta kanepeler sadece bir yanda çok dar bir geçit bırakacak kadar sık aralıklarla dizilmişti.

Tahta sıraya uzanan Mosca, koyu mavi bezden yol çantasını yastık yerine başının altına sokuşturdu.

Yetersiz ışıktaki, öteki kanapelerdeki sivilleri güçlüklerle seçebiliyordu. Aynı askerî gemiyle yolculuk etmişti hepsi; onlar da kendisi gibi, bir an önce Frankfurt'a ulaşmak isteğiyle heyecanlı, sabırsızlık içinde görünüyorlar, trenin gürültüsünü bastırıp seslerini duyurabilmek için bağıra çağıra konuşuyorlardı.

Mosca, Bay Gerald'ın başkalarını bastıran yüksek sesini öbürlerinden ayırabiliyordu. Bay Gerald, gemideki en büyük mevkili sivildi. Beraberinde golf sopalarını da getirmiş, bütün yolcuların, mevkisinin albay rütbesine eşit bulunduğunu öğrenmesi için gerekeni yapmıştı.

Bay Gerald, mutlu ve şen şakraklı. Mosca, onun bir şehrin caddeler seviyesine indirilmiş yıkıntıları üzerinde golf oynayışını görür gibiydi. Bir moloz yı-

(*) Amerika Birleşik Devletleri kara ordusundaki erler için kullanılan kısaltmalı bir deyim.

ğınının yumuşak sırt çizgisine yaklaşıyor ve topu dikkatle, özenle, dağılmaya yüz tutmuş bir kurukafanın tepesine yerleştiriyordu.

İssiz, küçük bir istasyona girmekte olan trenin hızı azalıyordu. Dışarda gece olmuştu; pencereleri köreltilmiş vagonun içi iyice karanlığa bürünmekteydi. Mosca, ancak ötekilerin seslerini duymasını engelleyen bir tilki uykusundaıdı. İstasyondan ayrılan trenin hızlanmasıyla, birisi omzundan tutup sarsmış gibi, hemen uyandı. Siviller şimdi daha alçak sesle konuşuyorlardı. Doğrulup oturan Mosca, vagonun öte başındaki erleri seyre koyuldu. Bazıları uzun tahta sıralarda uyuyorlardı; üç ayrı yerdeki kâğıt oyununu aydınlatan küçük, ışıklı üç daire, aynı zamanda vagonun öte başından dostça yansıyordu. Uzun süre yaşadığı; sadece birkaç ay önce kopmuş olduğu bu hayata uçuk, belli belirsiz bir özlem duydu. Mumların ışığında, mataralarından içtiklerinin su olmadığını adı gibi biliyor, yolculuk tayınlarındaki çikolata paketlerini açtıklarını ve kopardıkları parçaları çiğnediklerini görebiliyordu.

Gülümseyen Mosca, bir askerin daima hazırlıklı olduğunu düşündü; her zaman için battaniyesi sırtında, mumları avcı çantasında, su ya da bundan çok daha iyisi matarasında, prezarvativi cüzdanının bir köşeciğindeydi. İyi, kötü başına gelecek herşeye şimdiden hazırđı.

Yine bacaklarını uzattı uyumaya çalıştı. Fakat gövdesi sıranın tahtası kadar katılaşmış, eğilip bükülmez olmuştu. Tren de alabildiğine hızlanmıştı şimdi... Saatine baktı. Geceyarısına az birşey, Frankfurt'a ulaşmalarına da aşağı yukarı sekiz saat vardı.

Uyumaktan vazgeçti; doğrulup oturdu. Küçük mavi çantasından bir şişe çıkardı. Başını tahtayla kapatılmış pencereye yasladı ve vücudunun gevşediğini hissedinceye kadar içti.

Vagonun öte başına bakıp da sadece bir tek ışık çemberi gördüğünde, aradan geçen zaman boyunca uyumuş olması gerektiğini düşündü. Karanlıkta hâlâ Bay Gerald'ın ve birkaç sivilin sesini duyabiliyordu. Seslerinin tonuna bakılırsa içki içiyor olmalıydılar. Gerald kendinden öncekilere benzemediğini, başına geçeceği kâğıt-kalem imparatorluğunda uygulayacağı yeni yöntemleri anlatarak övünüyordu.

İki mum, vagonun öte başındaki ışıklı çemberden ayrıldı, incecik alevden dilleri belli belirsiz ürpertiler içinde, dar geçit boyunca ilerledi... Mosca, mumlar kendi hizasından geçerken, uyur-uyanık gevşekliğinden sıyrıldı. Mumları taşıyan askerin yüzünde kötü niyetli, yabansı bir öfkeyle koyulaşan ürkütücü bir ifade vardı. Mumların sıcak sarı aydınlığı, içkiyle zaten kızarık yüzüne daha koyu tonda, morumsu bir kırmızılık vermiş, gözlerindeki tehlikeli, duygusuzca bakışı ortaya çıkarmıştı.

Bay Gerald:

— Hey asker! diye seslendi. Bize bir ışık bırak-san nasıl olur?

Mum, Bay Gerald'ın yakınında durdu ve gruptaki sivillerin sesleri, titreşen ışıktan güç almışcasına yükseldi. Askerin de konuşmalarına katılması için birkaç çıkış yaptılar; ne var ki mumlarını sıraya bırakırken yüzü karanlıkta kalan er bu isteği yerine getirmede. Onlar da eri unuttular, başka şeylerden konuşmaya daldılar. Yalnız bir ara, kendisini daha

iyi göstermek istercesine, Bay Gerald mumun aydınlığına doğru eğildi. İçtenlikle ve bir bağışta bulunuyormuş gibi, askere:

— Hepimiz ordudaydık, biliyor musun? dedi.

Sonra ötekilere dönüp güldü;

— Tanrıya şükür o da geçti, diye ekledi.

Sivillerden biri:

— O kadar emin olmayın, dedi. Hâlâ Ruslar var.

Askeri yine unutmuşlardı. Ansızın, seslerin ve gecenin koynunda, körlemesine koşarmışcasına yol alan trenin gürültüsünün üzerinde; nicedir suskun erin hırçın, sarhoş, biraz da panik sezinlenen bağıışı yükseldi:

— Kapayın çenenizi, kapayın!.. Bu kadar çok konuşmayın. Tanrının belâsı ağızlarınızı kapayın!..

Bir şaşkınlıkla, sıkıntılı bir sessizlik oldu. Sonra Bay Gerald başını yine mumun ışığına doğru eğdi. Alçak sesle:

— Sen vagonun öte başındaki yerine gitsen iyi olacak, evlât, dedi.

Asker birşey söylememişti. Bay Gerald, konuşmasına kaldığı yerden devam etti. Az sonra, birdenbire ayağa kalkıverdi... Bütünüyle mumların ışık alanındaydı. Telâşsız fakat inanamayışın dehşete yakın şaşkınlığı içinde, yavaşça:

— Tanrım, diye söylendi. Yaralandım. Şu asker bana birşey yaptı.

Mosca, kalktığı gibi yerine oturdu; öteki karalılar da tahta sıralardan doğruldular. Bay Gerald öylece duruyordu. Duyduğu dehşeti olduğu gibi yansıtan bir sesle:

— O asker beni bıçakladı, dedi.

Mumların aydınlığından karanlık sıraya kaydı. Vagonun öte başından, askerlerin olduğu yerden, iki kişi fırladı; dar geçitten koşar adımlarla yaklaştılar. Ellerindeki mumların ışığında, Mosca, gelenlerin su-bay olduğunu gördü.

Bay Gerald:

— O asker beni bıçakladı... O asker beni bıçakladı, diye söylenip duruyordu. Sesindeki dehşet ifadesi silinmişti artık. Sadece olağan bir şaşkınlık içinde, başına gelenlere bir anlam veremediği sezi-liyordu.

Mosca, onun tahta sırada dimdik oturduğunu gö-rebiliyordu. Sonra üç mumun daha canlı ışığında, pañ-tonunun beline doğru, kalçası hizasında yayılan koyu renk ıslaklığı seçebildi. Elindeki mumu yaklaştırarak üzerine eğilen teğmen, yanında duran ere bir emir verdi. Koşarak vagonun öte başına giden er, battaniyeler ve bir ilkyardım çantasıyla koş koş dö-nüp geldi. Battaniyeleri yere yaydılar, Bay Gerald'ı da üzerine yatırdılar. Er, pantolonun bir tarafını kes-meye başlamıştı. Bay Gerald:

— Hayır, yukarıya kıvrır, dedi. Ben çaresine ba-karım onun...

Teğmen yaraya baktı.

— Fazla birşey değil, dedi. Battaniyeye sar...

Genç yüzüyle sesinde en ufak bir yakınlık yok-tu. Sadece kişisel olmaktan uzak ve sıradan bir ilgi gösteriyordu.

— Ne olur ne olmaz, dedi. Frankfurt'ta bir can-kurtaran arabası bekliyecek. İlk istasyondan telsizle haber veririm.

Sonra ötekilere döndü:

— Nerede o? diye sordu.

Sarhoş er ortadan kaybolmuştu. Karanlığa doğru bakınan Mosca, önündeki sıranın köşesinde büzülmüş bir insan silüeti gördü. Birşey söylemedi. Vagonun sonuna giden teğmen, tabanca kemerini takınmış olarak geri döndü. Büzülmüş, hareketsiz duran eri görünceye kadar, elindeki lambanın küçük aydınlık dairesiyle çevreyi taradı. Eri görür görmez, kılıfından çıkardığı tabancasını arkasında tutarak o yönde ilerledi. Er hiç kımıldanmamıştı.

Teğmen, omuzlarından tutup olanca gücüyle iteledi:

— Kalk ayağa, Mulrooney!..

Er gözlerini açtı. İçlerindeki huysuz, hayvansı parıltıyı gören Mosca yüreğinde ansızın beliren bir acıma duydu. Teğmen, el lambasının ışığını bir süre erin gözlerine tuttu, sonra onu ayağa kaldırdı ve ellerinin boş olduğunu görünce, tabancasını kılıfına koydu. Eri aynı sertlikle sağa sola döndürerek üzerini aradı. Birşey bulamayınca el lambasının ışığını tahta sırada gezdirdi. Oradaki kanlı bıçağı Mosca da görmüştü. Teğmen bıçağı aldı ve önüne kattığı eri vagonun öbür başına doğru iteledi.

Giderek yavaşlayan tren sonunda durmuştu. Mosca da dar koridoru geçti; kapıyı açıp dışarıya baktı. Teğmenin -cankurtaran arabasının hazırlanması için- telsizle haber vermek üzere istasyona doğru gittiğini gördü. İstasyonun arkasındaki Fransız kasabası karanlıklar içinde ve sessizdi.

Mosca yerine dönünce, yanındakilerin Bay Ge-

rald'ın üzerine eğilip onu teselli etmeye çalıştıklarını farketti. Bay Gerald tedirgin, sabırsızlanır gibi :

— Bir sıyrık olduğunu biliyorum, diyordu. Fakat bunu niçin yaptı? Neden böyle bir çılgınlık yaptı bana?..

Teğmen tekrar vagona döndü ve Frankfurt'ta bir cankurtaran arabasının bekliyeceğini söyledi. Bay Gerald ise:

— İnanın bana, teğmenim, dedi. Onu kışkırtacak en ufak birşey yapmadım. Arkadaşlarıma sorun, hangisine isterseniz sorun. Birşey yapmadım ben... Onun böyle çılgınca davranmasına sebep olacak hiçbir şey...

Teğmen:

— Sadece çılgınlık, diye karşılık verdi. Hepsisi bu. Yine de talihiniz varmış. Eğer Mulrooney'i biraz olsun tanıyorsam, hayalarınıza doğru bıçak salladığımı da hiç kuşkusuz söyleyebilirim.

Bu açıklama, ötekileri nedense daha canlandırmıştı. Erin niyetinin ciddiliği olayın daha ilginç, Bay Gerald'm bir sıyrıktan başka birşey olmayan yarısının daha önemli olmasını sağlamıştı sanki. Teğmen, uyku tulumunun üst kısmını getirip Bay Gerald'ın üzerine örttü.

— Bir bakıma bana büyük bir iyilik ettiniz, dedi. Bölüğe ilk geldiği günden beri Mulrooney'den kurtulmanın yolunu arıyordum. Artık uzun süre çevresine rahatsızlık veremeyecek.

Mosca epeyce çalıştı çabaladı ama bir türlü uyuyamadı. Tren hareket edince, yine kapının önüne gitti. Arkasına yaslandı; geçtikleri karanlık, yer yer gölgelerle lekelenen araziye bakmaya koyuldu. Kam-

yonların arkasından, tanklardan, yürürken, toprağın üzerinde sürünürken, hemen hemen aynı görünümle-
rin, bunun benzeri düzlüklerin kimbilir kaç kere ge-
ride kaldığını hatırladı. Bir zamanlar, bu toprağı bir
daha görmeyeceğine inanmıştı. Şimdi ise, herşeyin
böylesine kötüye dönüşmüş olmasına şaşıyordu. Dön-
mek için nice özlem çekmiş, eve varacağı zamanı
uzun uzun düşlemişti. Oysa yine evini terketmişti iş-
te. Karanlıklara bakarak ilk gecesini hatırladı.

KAPININ üzerindeki büyük, kare biçimi etikette
«Yuvana hoşgeldin, Walter» kelimelerini okuyan
Mosca, öteki apartmanlardan ikisinin kapısına da
aynı etiketlerin yapıştırılmış olduğunu farketmişti.
Sadece adlar değişikti. Kendi dairesine girer girmez
gördüğü ilk şey, denizasırlı ülkelere gitmeden önce
çektirdiği fotoğrafıydı. Sonra annesi ve Gloria birer
çığlık atarak onu kucaklamak için atıldılar. Alf elini
sıktı. Sarılıp kucaklaştıktan, elleri birbirinden çözül-
dükten sonra, bir an sıkıntılı bir sessizlik içerisinde,
öylece kaldılar.

Annesi:

— Yaşlanmışsın, deyince hepsi güldü.

Sonra:

— Hayır, diye düzeltti annesi. Yani, üç yıl daha
büyümüşsün demek istemişim.

Gloria:

— Değişmemiş, dedi. Birazcık olsun değişmemiş.

Alf:

— Kahraman fatihin dönüşü, diye söze karıştı. Şu kordelalara bakın. Ne kadar cesur olduğunu gösterecek birşeyler yaptın mı bari, Walter?

Mosca:

— Sıradan şeyler, dedi. Bizimkilerin çoğunun yaptığı şeyler...

Hâki renkli ceketini çıkardı, annesi hemen elinden aldı. Mutfağa geçen Alf, az sonra içki tepsisiyle döndü.

Mosca:

— Vay canına, dedi. Bir bacağı kaybettğini sanıyordum.

Annesinin Alf üzerine yazdıklarını hep unutmuştu. Kardeşi, bu anı bekliyormuş gibi hemen pantolonunun paçasını sıvadı.

Mosca:

— Mükemmel, dedi. Talihine bir diyeceğin olmamalı, Alf!

Alf:

— Cehenneme kadar yolu var, diye karşılık verdi. Ötekini de kaybetseydim yanmazdım. Ne nasır, ne de tırnakların içe kıvrılması, böyle dertlerin hiçbirisi sözkonusu değil artık...

Mosca:

— Tabii, diyerek gülümsedi, kardeşinin omzunu okşadı.

Annesi:

— Özel olarak senin için takındı, Mosca, dedi. Kendisini öyle görmekten hoşlanmadığımı bildiği halde, çokluk evin içinde protezini takınmadan dolaşıyor.

Alf bardağını kaldırmıştı.

— Kahraman fatihin şerefine!

Sonra dudaklarında bir gülümsemeyle Gloria'ya döndü:

— Ve onu bekleyen iyi yürekli kız için, diye ekledi.

Gloria:

— Ailemizin sağlık ve mutluluğuna, dedi.

Anne, bakışından Gloria'yı da hesaba kattığı okunan bir sevecenlikle:

— Bütün çocuklarım için, deyip bu dileklere kattıldı.

Şimdi hepsi bekleyen gözlerle Mosca'ya bakıyorlardı. Mosca:

— Bırakın da önce şunu içeyim, dedi. Sonra birşeyler düşünebilirim.

Gülüşe gülüşe içkilerini içtiler. Annesi:

— Eh, dedi. Şimdi de yemek işine bakalım. Sofrayı hazırlamama yardım et, Alf.

Annesiyle Alf mutfğa geçmişlerdi. Mosca koltuklardan birine oturdu.

— Uzun, çok uzun bir yolculuk, diye söylendi.

Şöminenin yanına giden Gloria, ensiz raftan onun gerçeveli fotoğrafını aldı. Sonra sırtı Mosca'ya dönük:

— Her hafta buraya gelip fotoğrafına baktım, dedi. Yemeği hazırlaması için annene yardım ettim.

Beraber yemek yedik. Burada, bu odada oturup bu fotoğrafa bakarak senden konuştuk. Üç yıl boyunca her hafta, bir mezarı ziyarete gidenler gibi, hiç şaşmayan bir düzenle bunu yaptık ve şimdi sen döndün. Bu fotoğraf sana hiç benzemiyor...

Mosca yerinden kalktı, Gloria'nın yanına gitti. Kolunu omzuna atarak fotoğrafa baktı. Bu fotoğrafta kendisini böylesine tedirgin eden şeyin ne olduğunu bir türlü kestiremiyordu.

Fotoğraftaki başı bir kahkahayla geriye atılmıştı; herhalde birliğini açıklayan siyaz-beyaz 'diagonal' çubuklar açık seçik görülsün diye, böyle durmuştu. Yüzü alabildiğine genç, iyi huyluluk ve saflıkla doluydu. Orada, yakıcı Güney güneşinin altında, -kendisine hayran- ailesine göndereceği fotoğraf için poz veren tipik bir GI gibi duruyordu.

— Ne yılışık bir gülüş, dedi.

Gloria başını salladı.

— Onunla eğlenme. Çok uzun bir süre sadece bununla yetindik biz.

Bir an sustu sonra:

— Ah, Walter, diye devam etti. Mektup yazmadığın zaman, asker götüren bir geminin battığına dair söylentiler duyulduğunda, ya da büyük, kanlı bir savaşın sürüp gittiğini öğrendiğimizde nasıl ağlardık, bilemezsin! Büyük çıkarmanın yapıldığı gün kiliseye gitmedik. Annen divandaydı; ben de burada, radyonun yanında oturuyordum. Bütün gün burada kaldık; ben çalışmaya gitmedim. Radyo hep açıktı; boyuna istasyon değiştiriyordum. Haber bültenlerinden biri sona erince, hemen başka bir istasyonu çeviriyordum. Aşağı yukarı aynı şeyi söylüyorlardı,

ama önemi yoktu bunun. Annen, elinde bir mendil, öylece oturup duruyordu. Fakat hiç ağlamadı. O gece burada, senin odanda, yatağında uyudum. Fotoğrafı da yanıma aldım. Yatağın başucundaki komodinin üzerine koydum onu, uyumadan önce de «iyi geceler,» dedim. Sonra seni bir daha asla göremeyeceğimi düşündüm. İşte şimdi buradasın, Walter Mosca. Sapasağlam, gittiğin gibi döndün. Yine de fotoğrafa hiç benzemiyorsun.

Gülmeye çalıştı, ama ağlıyordu. Mosca, sebebini bilemediği bir tedirginlik içindeydi. Gloria'yı hafifçe öptü.

— Üç yıl çok uzun bir zaman, dedi.

‘Çıkarma günü bir İngiliz kasabasında kafayı çekiyordum,’ diye düşündü. ‘Ufak tefek bir sarışına, içeceği ilk viskinin ve bir erkekle ilk defa yatışının neler kazandıracığını anlatıyordum. Sözde çıkarma gününü, gerçekte ise benim çıkarmaya katılmayışımı kutluyordum.’

Gloria’ya gerçeği olduğu gibi söylemek için dayanılmaz, güçlü bir istek duyuyordu. O gün kendilerinin, onların düşündüklerinin hiçbirini düşünmediğini söylemek istiyordu, ama sadece :

— Bu fotoğrafı sevmiyorum, dedi. Üstelik, geldiğim zaman birazcık bile değişmemiş olduğumu söyleyen sendin.

Gloria :

— Garip değil mi, içeriye adımını attığın an tıpkı fotoğraftaki haline benziyordun, diye karşılık verdi. Sonra sana baktıkça, bütün yüzünün değişmiş olduğunu düşündüm.

Anne, mutfaktan:

— Yemek hazır, diye seslenince mutfğa geçtiler.

Sofrada, yanında kızarmış küçük patateslerle rozbif, yeşil salata, kremalı sarı peynirle yapılmış tatlı vardı; kısacası, sevdiği bütün yemekler bir aradaydı. Masa örtüsü kar gibi beyazdı. Yemeğini bitirdiği zaman, tabağının yanındaki peçeteye hiç dokunmamış olduğunu farketti. Herşey ne kadar iyi olursa olsun, yine de olmasını düşlediği kadar iyi değildi.

Alf:

— Eh, dedi. Karavanaya hiç benzemiyor, değil mi Walter?

Mosca:

— Evet, diye karşılık verdi.

Gömleğinin cebinden kısa, tıkız, esmer bir yaprak sigarası aldı. Tam yakmak üzereyken, Alf'ın, Gloria'nın ve annesinin —biraz da şaşkınlık okunan bir garipsemeyle— kendisine baktıklarını farketti.

Sırtarak:

— Artık koca delikanlıyım, dedi. Keyfini çıkara çıkara yaprak sigarasını yaktı. Dördü de kahkahalarla gülmeye başladılar. O tedirginlik, yüzünde ve halinde böylesine bir değişiklikle eve dönüşünün yarattığı hava, birden silinip kaybolmuş gibiydi. Yaprak sigarasını çıkardığı zaman gösterdikleri şaşkınlık ve sonra da bu şaşkınlıkla keyiflenmeleri, aralarındaki görünmeyen duvarı yıkmıştı.

İki kadının kolları Mosca'nın belinde, Alf'ın elinde de de viski ve soda şişelerinin bulunduğu tepsi, oturma odasına geçtiler.

Kadınlar divanda, Mosca'ya yakın oturdular. Alf, ellerine içkilerini tutuşturdu ve karşılarına geçip koltuklardan birine yerleşti. Yüksek ayaklıkları abajurdan odaya iç açan sıcak, sarı bir aydınlık yayılmaktaydı. Alf böyle akşamlardaki keyifli, yarı şakacı haliyle:

— Şimdi Walter Mosca'nın destanı söylenecek, dedi.

Mosca içkisini yudumlarken ;

— Önce hediyeler, dedi.

Yerinden kalkıp, hâlâ kapının yanında duran mavi yol çantasına yöneldi. Çantadan aldığı kahverengi kâğıda sarılı üç küçük kutudan herbirini ellelerine tutuşturdu.

Alf:

— Ey büyük İsa, diye söylendi. Bunlar da neyin nesi?

Elinde büyük, gümüş rengi dört silindir vardı. Mosca gülerek :

— Dünyanın en iyi yaprak sigaralarından dört tane, dedi. Hermann Goering için özel olarak yapılmıştır.

Elindeki paketi açan Gloria, soluğu tutulmuş gibi kaldı. Siyah kadife kutunun içinde bir yüzük vardı; kare biçimi kesilmiş, koyu yeşil zümrüt taşın çevresine küçük elmaslar yerleştirilmişti. Genç kız ayağa kalktı, kollarını Mosca'nın boynuna doladı, sonra dönüp annesine gösterdi yüzüğü. Annesi de iyice dürülmüş, şarap kırmızısı ipekli kumaşın geniş katlar halinde yere akışına dalıp gitmişti. Dalgınlığından ayrılınca, kumaşı hemen yerden kaldırdı.

Ortasındaki beyaz dairenin zeminine katran karası gamalı haç oturtulmuş, büyük, kare biçimi bir bayraktı bu. Hepsi suskundu; bu koyu sessizliğin içinde, düşmanın sembolüne ilk defa böylesine yakından bakıyorlardı.

Mosca:

— Boşverin, diyerek sessizliği bozdu. Sadece bir sakaydı. Bir de bu kadar yakından görün, demiştim...

Yerdeki küçük kutuyu uzattı. Annesi kutuyu açtı; mavi-beyaz ışıltılar saçan elmaslara şöyle bir baktı ve sonra gözlerini kaldırdı, Mosca'ya teşekkür etti. Biraz durakladı ve kocaman bayrağı sıkı sıkı katlayıp küçük bir kare biçiminde dürdü.

— İçindekileri ben çıkarırım, deyip Mosca'nın mavi yol çantasını da kaldırdı.

Gloria:

— Çok güzel hediyeler, dedi. Nereden aldın?

Mosca gülümsedi.

— Savaş vurgunu!

Gülmelerini sağlamak amacıyla bu iki kelimeyi komik bir ifadeyle üzerine basa basa söylemişti.

Annesi, odadan elinde epeyce kalın bir fotoğraf destesiyle döndü.

— Bunları çantanda buldum, Walter. Niçin bize göstermedin?..

Divana oturdu ve bir bir fotoğraflara bakmaya başladı. Baktığı fotoğrafları Gloria ile Alf'a uzatıyordu. Onlar, fotoğraflarla oyalanıp nerede çekildiğini sorarlarken, Mosca bir içki daha aldı. Sonra, annesinin fotoğraflardan birine belirli bir dikkatle baktığını, yüzünün solduğunu gördü. Bir an için paniğe

kapılan Mosca, 'o biçim' fotoğraflardan birinin, kendisinininkilere karışmış olması ihtimalini düşünerek telaşlandı. Bir zamanlar satın aldığı 'o biçim' fotoğrafların hepsini gemideyken satmıştı. Annesinin fotoğrafı Alf'a verdiğini gördü ve korkuya kapıldığı için kendine kızdı.

Alf:

— Vay vay, dedi. Bu ne böyle?..

Gloria da yaklaşıp baktı. Mosca, soran, cevap bekleyen üç çift gözün karşısındaydı şimdi. Alf'a doğru eğildi ve fotoğrafı görünce içi rahatladı. İyice hatırlamıştı; olay sırasında bir tankın üzerindeydi. Fotoğrafta, karın üzerinde kıvrılmış yatan bir Alman bazuka erinin şekilsiz kabarıklığı görünmekteydi. Almanın vücudundan fotoğrafın öbür ucuna doğru, koyu renkli bir çizgi yürüyordu. Bir ayağı, Alman bazuka erinin sırtında, omzundan sarkan M-1 tüfeğiyle dosdoğru kameraya bakan da Mosca'ydı.

Mosca'nın kışlık savaş elbisesi içinde, garip, biçimsiz bir görünüşü vardı. Başını ve kollarını geçirmek için delikler açtığı battaniye, savaş kılığıyla hiç bağdaşmayan bir eteklik gibi sarkıyordu. Avına el koymuş, başarısıyla övünen bir avcı tavrıyla öylece durmaktaydı orada.

Düzlüğe yayılmış, alev alev yanan tanklar fotoğrafta yoktu. Bembeyaz düzlüğü yer yer çöp yığınları gibi lekeleyen, kömür kesilmiş gövdeler de görünmüyordu.

Mosca, içkisinin başına dönerken onların hâlâ beklediğini farketti:

— Alman'ın Leica'sıyla bir arkadaş çekti o fotoğrafı, dedi.

Sonra sesine bir şaka tonu vermeye çalışarak:

— İlk kurbanım, diye ekledi.

Annesi öteki fotoğrafları inceliyordu.

— Bu nerede çekilmişti? diye sordu.

Mosca onun yanına oturdu.

— İlk izinimde, Paris'te...

Kolunu annesinin beline dolamıştı.

— Ya bu? diye sordu annesi.

— Vitry'deydi.

— Bu?

— Aachen'de...

Bu nerede?.. Peki, bu?.. Ya bu?.. Şehirlerin, kasabaların adlarını söyledi. Gülünç yanlarını belirtmeye çalışarak bazı olayların kısa hikâyelerini anlattı. İçtiği içkiler onu rahatlatmış, hatta keyiflendirmişti ama, yine de düşüncelerine dilediği gibi yön veremiyor; 'bu, bir kadınla yatmak için iki saat sıra beklediğim Nancy'de' diye düşünüyordu. 'Bu da, hayası karpuz gibi şişmiş, çıplak Alman ölüsünü bulduğum Dombasle'da çekilmişti.' Kapıdaki mukavva plakanın üzerinde «**İçerdeki Alman öldü**» yazısı vardı. Yazan, yalan söylememişti. Şimdi, şaka diye olsa bile, kimin yazdığını, yazmak zahmetine niçin katlandığını düşünüyordu. Bu şurası, bu da bilmem neresi diye diye, Almanlar'ın ve binlerce erkek, kadın ve çocuğun kalabalık bir tabut gibi sığıştıkları; şekilsiz, kokuşan yığınlar halinde kümeleştikleri sayısız şehirler, kasabalar birbirine ilmiklenmekteydi.

Bütün bu yerlerin fon perdesi önünde, ıpıssız çölde fotoğraf çektiren birymişcesine duran, kendisiydi. Uçsuz bucaksız, göz alabildiğine uzanan yumuşak

dalgalı kum tepelikleri gibi; insanların, insan kemiklerinin, fabrikaların un ufak, yerle bir olmuş kalıntılarının üzerinde dikilen Mosca; yani fatih!..

Divana oturdu; yaprak sigarasından derin bir nefes çekti.

— Birer kahveye ne dersiniz? diye sordu. Ben yapacağım.

Kalkıp mutfğa giderken Gloria da kendisini izledi. Fincanları beraber hazırladılar. Çarpılmış kremalı pastayı buzdolabından Gloria çıkardı; kahve kaynarken de boynuna sarıldı ve:

— Sevgilim, dedi. Seni seviyorum, seni seviyorum!..

Kahveyi oturma odasına götürdüler. Şimdi sıra onlardaydı; Mosca'ya kendi hikâyelerini anlatacaklardı... Gloria, nasıl üç yıl boyunca bir kez olsun herhangi bir delikanlıyla çıkmamış; Alf, Güney'deki askerî kampta bir kamyon kazasında bacağını nasıl kaybetmiş; annesi büyük bir mağazanın bürosunda tekrar nasıl çalışmaya başlamıştı? Üç yıl boyunca herbiri kendi serüvenini yaşamıştı ve Tanrıya şükürler olsun, savaş sona ermişti işte. Mosca sağsalım geri dönmüştü. Ortada kaybedilen bir bacak varsa da, Alf'ın söylediği gibi, 'çağdaş taşıtlardaki gelişim, bir bacağın eksikliğini pekâlâ giderebiliyor'du. Şimdi hepsi sağ, esen burada, bu küçük odada toplanmışlardı ya, bu kadarı yeterdi...

Düşman çok uzaklardaydı; kıyasıya hırpalanıp yenik düşmüştü; artık onlara korku ve tedirginlik veremeyecek durumdaydı. Çepeçevre kuşatılmıştı. Toprağı işgal altındaydı, açtı, açıktaydı. Türlü yokluklar-

la, hastalıkla eziliyor, eriyordu. Bundan böyle, onları tehdit edebilecek gövde, silâh ve ruh gücünden yok-sundu.

Mosca, koltuğunda uyuyakalınca, kendisini sevenlerin hepsi -küçük odadaki uyanık üç kişi- suskun, yüreklerini ağırlaştıran, yüreklerinden taşan bir mutlulukla, onun zaman ve yer ölçüleri bakımından böylesine akla sığmaz bir yolculuk ettiğine; sağ'esen, âdeta bir mucizenin aracılığıyla döndüğüne inanamı-yormuş gibi, bir süre onu seyrettiler...

Mosca, Gloria'yla ancak üçüncü gece yalnız kalabilirdi. İkinci geceyi Gloria'nın babasının evinde geçirmişlerdi. Annesi, Alf, Gloria'nın kızkardeşi ve babasıyla, düğün üzerine ayrıntıları konuşmuşlardı bütün gece boyunca. Hep birlikte, düğünün mümkün olduğu kadar yakın tarihte yapılmasına karar vermişlerdi. Sadece, Walter'in uygun bir iş bulmasını beklemek gerekiyordu; tek engel buydu. Mosca'yı en çok şaşırtan Alf'in durumu ve ondaki değişiklikti. Bildi bileli sıkılğan, kendi kendine yetmeyen bir çocuk olarak görünen Alf; şimdi güvenilir, durmuş oturmuş, aklıbaşında bir adam olup çıkmıştı. Aileyi çekip çevirmeyi, ailenin sorumluluğunu yüklenmeyi görev edinmişti kendine.

Üçüncü gece annesiyle Alf evden çıkıyorlardı ki, Alf sırtarak:

— Saattan gözünü ayırma, dedi. On birde döneceğiz.

Anne, Alf'ı kapıya doğru iteledi ve:

— Gloria ile dışarıya çıkarsanız kapıyı kilitlemeyi unutma, diye tenbih etti.

Mosca, annesinin sesinin tonundan sezdiği şeyle keyiflenir gibi oldu. Bu, annesinin onu Gloria ile yalnız bırakması yüzünden 'görüş ve düşüncelerine aykırı davranmış olmak' kuşkusuydu.

'Hey büyük Tanrım,' diye düşünerek divana uzandı. Bütün çabasına rağmen kendini rahat hissedemiyordu. Kalkıp bir içki hazırladı ve içkisini pencerenin önünde yudumlarken kendi kendine gülümse-di. Bu işin nasıl olacağını merak ediyordu. Savaşa gitmeden birkaç hafta önce, küçük bir otel odasında Gloria ile üç beş akşam geçirmişlerdi. Ne var ki şimdi olup bitenleri güçlükle hatırlayabiliyordu. Gidip radyoyu açtı. Sonra sabırsızlanarak mutfığa geçip saate baktı. Sekizbuçuk olmuştı, küçük yosma yarım saat gecikmişti. Tekrar pencerenin önüne döndü, fakat karanlık basmıştı; artık hiçbir şey görünmüyordu. Pencerenin önünden ayrılacağı sıra kapı açıldı, Gloria içeriye girdi.

— Merhaba, Walter! dedi.

Mosca, sesindeki titreyimi farketmişti. Gloria ince pardesüsünü çıkardı. Sadece iri düğmeli bir bluz ve pilileri seyrek bir eteklik giymişti.

Ağzı geniş bir gülümsemeyle açılan Mosca :

— En sonunda yalnız kalabildik, dedi. İki içki hazırlasana...

Divana oturan Gloria üzerine eğildi, onu uzun uzun öptü. Mosca'nın elleri kızın göğsüne uzanmıştı.

Gloria:

— İçkiler geliyor, dedi ve geri çekildi.

Sonra içkilerini yudumlamaya başladılar. Radyo hafiften çalıyor, abajurlu lambanın sıcak sarı ışığı odaya iç açıcı bir aydınlık veriyordu. Mosca iki si-

gara yakıp, birini kıza uzattı. Neden sonra, kendi sigarasının izmaritini küllüğe bastırırken, Gloria'nın sigarayı hâlâ elinde tuttuğunu gördü; onu da elinden aldı ve dikkatle küllüğe bastırdı.

Gloria'yı yanına, aşağıya çekti; bluzunun düğmelerini gözdü ve elini sütyeninden içeriye kaydırды. Bir yandan da kızı öpmekteydi. Öteki elini Gloria'nın eteğinin altına soktu.

Doğrulup oturan Gloria onu yumuşak bir hareketle itti. Mosca şaşırmış, yüzünün çizgileri gerilmişti. Gloria:

— Fazla ileri gitmek istemiyorum, dedi.

Gloria'nın böyle yeniyetme, ürkek kız ağzıyla konuşması Mosca'yı hem sinirlendirmiş, hem de isteğini kamçılamıştı. Onu tekrar yakınına çekmek için sabırsızlıkla uzanmıştı ki, Gloria ayağa kalktı ve hemen biraz öteye gitti.

— Yoo!.. Ciddi söylüyorum.

Mosca:

— Bu da nereden çıktı? dedi. Savaşa gitmeden önceki iki hafta aramız iyiydi ya, şimdi ne oluyor?

Gloria gülümsedi. Yumuşak, tatlı gülümseyişi, Mosca'nın birdenbire öfkeye kapılmasına engel olamamıştı.

— Biliyorum, Walter. O zaman durum farklıydı. Uzaklara gidiyordun ve seni seviyordum. Aynı şeyi şimdi yapsam, beni daha az düşüneceksin. N'olur, kızma Walter! Fakat bu konuda Emma'yle konuştum. Döndüğün zaman o kadar değişmiş görünüyordun ki, derdimi birisine anlatmam gerekiyordu. İkiimiz de böylesinin daha iyi olacağını düşündük.

Mosca bir sigara yaktı.

— Kızkardeşinin budalalığı!..

— Rica ederim, böyle şeyler söyleme, Walter. İsteddiğin şeyi seni gerçekten sevdiğim için yapmayacağım.

Mosca içkisini yudumladı ve kendini kötü kötü gülmek için zorladı:

— Bak, dedi. O son iki hafta beraber yatmamış olsaydık, seni düşünmeyecek, sana yazmayacaktım. Benim için birşey ifade etmeyecektin.

Kızın yüzünün kızardığını gördü. Gloria, tam karşısındaki koltuğa oturdu.

— Seni o olanlardan önce de seviyordum, dedi.

Dudaklarında ürpertiler görülüyordu. Mosca, sigara paketini Gloria'ya attı; kalan içkisini bitirdi ve herşeyi aklından silmeye çalıştı. Az önce kapıldığı istek silinmişti; şimdi belirli bir rahatlama hissediyordu. Bunun sebebini anlayamıyordu doğrusu. Gloria ile konuşmaya, onu yola getirmeye kalkırsa, istediği şeyi yaptırabileceğinden emindi. Tutup da, «Ya dediğim gibi olur, ya da sen bilirsin.» diyecek olsa, Gloria hemen isteğini yerine getirecekti. Gereğinden fazla sert, hatta kırıcı davrandığının farkındaydı. Biraz daha sabırlı ve incelikle davranırsa, gecenin bambaşka olacağı gerçektir. Gloria'nın bu şekilde davranmayı yersiz bir çaba olarak görmesi onu da şaşırtmıştı. Ne olursa olsun, şimdi en ufak bir istek duymuyordu.

— Pekâlâ. Buraya gel...

Gloria sözüne uydu. Alçak sesle:

— Kızmadın, değil mi? diye sordu.

Mosca onu öperken gülümsedi.

— Hayır, dedi. Önemi yok...

Gerçekten de öyleydi. Gloria başını onun omzuna koydu.

— Bu akşam burada uslu uslu oturup konuşalım, döndüğünden beri doğru dürüst konuşmaya fırsat bulamadık.

Geriyeye çekilen Mosca kalkıp ceketini aldı.

— Sinemaya gidiyoruz, dedi.

— Burada kalsak...

Mosca, imalı ve kaba denebilecek bir biçimde :

— Ya sinemaya gidilir, ya da istediğim şeyi yaparız, dedi.

Kız ayağa kalkmıştı; donuk donuk ona bakıyordu.

— Hangisi olursa olsun, senin için farketmeyecek, öyle mi?

— Öyle!

Genç kızın pardesüsünü giyeceğini, tek kelime bile söylemeksizin apartmandan çıkıp gideceğini umuyordu. Oysa Gloria böyle yapmadı. Mosca saçını tarayıp boyunbağını bağlayıncaya kadar bekledi. Sonra sinemaya gittiler...

BİR AY sonra, öğleye doğru eve gelen Mosca, Alf'ı, annesini ve Gloria'nın kızkardeşi Emmy'i mutfağa kahve içerlerken buldu.

Annesi:

— Kahve içer misin? diye sordu.

— Evet. Yalnız biraz bekleyiver, şöyle bir su döküneyim.

Mosca banyoya geçti. İşini bitirdikten sonra-yüzünü kurularken, aynadaki aksine bakarak gönülsüz gönülsüz gülümsedi.

Hepsi de mutfakta oturmuşlar, tek söz etmeden, kahvelerini yudumluyorlardı.

Emmy ilk çıkışı yaptı :

— Gloria'ya karşı dürüst davranmıyorsun. Üç yıldır seni bekledi ; bir tek kişiyle bile çıkmadı. Öüne çıkan nice fırsata kafasını çevirip bakmadı.

Mosca :

— Biz çok iyi geçiniyoruz. Sadece biraz zaman ister, dedi.

Emmy :

— Dün akşam onunla buluşacaktım. Fakat aramadın bile... Eve de şimdi dönüyorsun. Bu yaptığın doğru değil.

Annesi, Mosca'nın kızmaya başladığını farketmişti. Yumuşak, arabulucu bir tavırla :

— Gloria sabahın ikisine kadar burada seni bekledi, dedi. Onu araman gerekirdi.

Emmy :

— Hepimiz ne yaptığını biliyoruz, diye söze karıştı. Üç yıl seni bekleyen bir kızı bırakıp bu çevrede dile düşmüş, üç defa kürtaj yaptırmış, kimbilir daha nice marifetleri olan biriyle beraber geziyorsun.

Mosca omuzlarını silkti.

— Kız kardeşini her akşam göremem.

— Öyle ya... Bunu yapamayacak kadar önemli işlerin var.

Mosca, Emmy'nin kendisinden bu kadar nefret ettiğini yeni yeni farkına varıyordu. Kendini savunurcasına:

— Belirli bir işim oluncaya kadar beklememiz hepinizin fikriydi, diye konuşulanları hatırlatmaya çalıştı.

— Zamanla böylesine değişeceğini, sorumsuz, kendi keyfinde bir hayta olup çıkacağını nereden bilecektik?.. Evlenmek niyetinde değilsen, Gloria'ya söyle. Merak etme, kendine lâıyk birini bulmakta güçlük çekmeyecektir.

Alf:

— Sağma, dedi. Walter onunla evlenmek istiyor elbette. Bu konuda aklıbaşında kişiler gibi davranalım. Şimdi belirli bazı şeyleri yadırgamasını hoş görmeliyiz; zamanla herşey düzelecektir. Bize düşen, elimizden geldiği kadar yardımcı olmak...

Emmy buruk, hırçın bir alaycılıkla:

— Gloria onunla yatsaydı, herşey yoluna girecekti, diye karşılık verdi. O zaman mesele yoktu değil mi, Walter?

Alf:

— Duygularına kapılıp durumu güçleştirme, dedi. Biz, işin esasına bakalım. Walter başkasıyla çıktı diye kızyorsun. Bunu pekâlâ gizleyebileceği halde, böyle birşeye kalkışmadı bile. Şimdi anlaşıldı, Walter onu ihmal eder gibi davrandığı için Gloria haklı olarak bozuluyor. Bence yapılacak en iyi şey, hep birlikte düğün tarihini kararlaştırmak...

— Küçük Bey Almanya'da yaptığı gibi çevredeki bütün sürtüklerle gezip tozarken, kızkardeşim de onu bekleyecek, öyle mi?...

Mosca donuk gözlerle anesine baktı. Kadın gözlerini ondan kaçırmıştı. Can sıkıcı bir sessizlik oldu. Sonra Emmy:

— Evet, dedi. Annen Almanya'daki kızla mektuplaştığını Gloria'ya söyledi. Utanman gerekir, Walter... Gerçekten sıkılmalısın...

Mosca:

— O mektupların bir anlamı yok, diye karşılık verdi.

Ötekilerin yüzünde belirli bir rahatlayışın izleri görölüyordu. Anne:

— Mosca iş arıyor, dedi. Kendilerine uygun bir apartman dairesine çıkıncaya kadar burada oturabilirler.

Mosca kahvesini yudumladı. Bir an için kızmıştı ama şimdi bu odadan çıkıp gitmek, hepsinden uzaklaşmak için dayanılmaz bir istek duyuyor, hatta sabırsızlanıyordu.

Emmy:

— Ama bütün o dile düşmüş sürtüklerle do!aşmaya da son vermeli, dedi.

Mosca soğuk soğuk annesine baktı.

— Sadece bir tek şey var ortada: Söylediğiniz gibi, düğün tarihinin kararlaştırılması için henüz hazır değilim.

Şimdi bütün gözlerde belirli bir şaşkınlık okunuyordu. Mosca ağzını çarpıtan bir gülümsemeyle:

— Evlenmek istediğime de emin değilim, diye devam etti.

Emmy, paylarcasına:

— Nasıl?.. diye sordu.

Belliydi ki, daha fazlasını söyleyemeyecek kadar kızmıştı. Mosca aldırış etmedi:

— Şu üç yılı boyuna başıma kakmaktan vazgeçin. Üç yıl boyunca kendini kimseye becerttirmemişse bana ne?.. Bu yüzden geceleri gözümü uyku tutmaz mı sanıyorsunuz?.. Kullanılmadık altının yararı olur mu? Benim düşüneceğim başka şeyler var, onlar bana yetip de artıyor bile...

Annesi:

— Rica ederim, Mosca, dedi.

Mosca'nın nicedir beklediği fırsat gelip çatmıştı işte.

— Vız gelir...

Anne masadan kalkıp ocağın başına gitti. Mosca, annesinin ağladığından emindi. Şimdi hepsi birden ayağa kalkmıştı. Alf masaya dayanarak öfkeyle bağırdı:

— Pekâlâ, Walter.. Bu mesele artık hemen halledilmeli!

Emmy:

— Döndüğünden beri fazlasıyla şımartıldığı fikrindeyim, dedi.

İçinden geçenleri olduğu gibi onlara söylemekten başka yapacak birşey yoktu.

Sadece Emmy'ye bakmasına rağmen, oradakilerin hepsini hesaba katarcasına «Topunuz bilmem neyime,» gibisinden konuşmuştu. Kalkmaya davranınca, Alf yolunu kesercesine karşısına dikiliverdi. Öncekinden daha öfkeli bir tavırla:

— Canın cehenneme, diye bağırdı. Bu kadarı fazla artık. Hemen özür dile, anlıyor musun?.. Özür dileyeceksin...

Mosca, çıkıp gitmek için Alf'ı şöyle bir itti. Takma bacağına takınmamış olduğunu farketttiği zaman artık iş isten geçmişti. Alf, dengesini kaybetti; düşerken başını yere çarptı. Kadınlar bağıştılar. Mosca, Alf'ı kaldırmak için hemen davrandı ve:

— Birşeyin yok ya? diye sordu.

Alf başını salladı. Ama yüzünü elleriyle kapamıştı ve hâlâ yerde oturuyordu. Mosca yoluna devam etti... Annesi ocağın yanında öylece dikilip kaldı, çaresizlikle ellerini ovuşturarak ağlamaya başladı. Mosca, annesinin bu halini hiç bir zaman unutmadı.

Eve son gidişinde, Mosca onu kendisini bekler buldu. Bütün gün dışarıya çıkmamıştı; bekleyip duruyordu.

— Gloria seni aradı, dedi.

Mosca birşey söylemeksizin başını salladı. Annesi belirli bir tedirginlikle, âdeta sıkıla sıkıla :

— Eşyalarını şimdi mi toplayacaksın? diye sordu.

Mosca:

— Evet, dedi.

— Yardım etmemi ister misin?

— Hayır.

Yatak odasına geçen Mosca, yeni aldığı iki bavulu çıkardı. Dudaklarının arasına bir sigara kısırdı ve kibrit bulmak için ceplerini arandı; bulamayınca mutfığa gitti.

Annesi oradaki iskemlelerden birinde oturuyordu. Mendiliyle yüzünü kapatmış, sessiz sessiz ağlamaktaydı. Mosca kibriti aldı ve yatak odasına dönmek için kapıya yöneldi.

Annesi başını çevirip bakmadan:

— Bana neden böyle davranıyorsun? dedi. Ne yaptım sana?..

Mosca ona acıdığından, döktüğü gözyaşlarıyla duygulandığından değil, sırf işi daha uzatmasın, o iç bayıltıcı filmlerdekine benzeyen bir sahne yaratmasın diye:

— Birşey yapmadın, dedi. Sadece gidiyorum. Seninle bir ilgisi yok bunun.

— Niçin benimle bir yabancıymışım gibi konuşuyorsun?.. Her zaman böyle yapıyorsun..

Bu sözler Mosca'ya bayağı dokunmuştu, ama sevgi ve yakınlık gösterilerine girişecek hali yoktu şimdi.

— Sadece biraz sinirliyim, dedi. Dışarıya çıkmıyorsan, toparlanmama yardım ediver.

Annesi onunla beraber yatak odasına geçti ve elbiselerini bavullara yerleştirmeden önce dikkatle katladı.

Bir ara:

— Sigaraya ihtiyacın var mı? Diye sordu.

— Hayır. Gemide alacağım.

— Gidip biraz sigara alsam. Hani ne olur ne olmaz...

Mosca :

— Gemide paketi bir çeyrek, dedi.

Annesinin birşeyler vermesini istemiyordu.

Kadın :

— Fazla sigaraya her zaman ihtiyacın olabilir, dedi ve karşılık beklemezsizin evden çıkıp gitti.

Mosca, yatağının üzerine oturdu ve Gloria'nın duvarda asılı resmine baktı. Şu anda herhangi birşey duymuyordu. «Yürümedi;» diye düşündü. «Çok fena, ama elden ne gelir?...» Onların sabırlılığına, harcadıkları çabaya şaşıyordu. Oysa kendisi, bu yolda uzlaşıcı tek adım bile atmamıştı.

Annesine söyleyecek gönül alıcı sözler düşündü. Kendisinin bu konuda bir şeyler yapamayacağını belirtmek, bütün bu olup bitenlerin önüne geçilemeyeceğini, içinden geldiği gibi hareket ettiğini açıklayacak bir söz düşündü.

Oturma odasında telefonun zili çalmaya başladı. Gidip açtı. Anlamsız, kişilikten yoksun, yine de dostça bir sesti; Gloria'nın sesiydi...

— Yarın gideceğini duydum. Bu akşam vedalaşmak için geleyim mi diye soracaktım... Yoksa şimdi, telefonda vedalaşmayı mı tercih edersin?

Mosca:

— Nasıl istersen, dedi. Yalnız saat dokuzda çıkacağım, ona göre.

Gloria:

— Dokuzdan önce gelirim, diye karşılık verdi. Merak etme, sadece vedalaşmak için...

Mosca bunun gerçek olduğunu, Gloria'nın artık kendisine aldırış etmediğini, bir zamanlar sevdiği kadar sevmediğini biliyordu. Sadece herhangi bir arkadaşla vedalaşmaya gelir gibi geleceğinden kuşkusu yoktu. Belki biraz da merak payı vardı bu davranışında, hepsi o kadar...

Annesi döndüğünde Mosca kararını açıkladı:

— Ben hemen gidiyorum, anne, dedi. Gloria te-

lefon etti. Bu akşam geleceğini söyledi. Onu görmek istemiyorum.

— Yani, şimdi mi gidiyorsun?..

— Evet!

Annesi:

— Ama hiç olmazsa şon geceyi evde geçirebilirdin, dedi. Alf neredeyse gelecek. Kardeşinle vedalaşmak için bekleyebilirdin hiç değilse...

Mosca:

— Allaha ısmarladık, anne, dedi ve eğilip yavaşlığından öptü.

Annesi:

— Dur, dedi. Mavi yol çantasını unuttun.

Bir zamanlar basketbol oynamaya giderken, son olarak da askere alınıp evden ayrıldığında yanına aldığı küçük, mavi bezden yol çantasına, kimbilir kaç defa yaptığı gibi gerekli gördüğü şeyleri doldurmaya başladı. Değişen tek şey, kısa konçlu pamuk çoraplar, dizlikler yerine tıraş takımını, temiz bir takım çamaşırı, havlu ve sabunu koymasaydı.

Bu iş bittikten sonra annesi:

— İşte, dedi. Başkalarının ne söyleyeceğini bilemiyorum. Benim kabahatim sanacak, seni hoş tutmadığımı, burada mutlu olmadığını düşünecekler. Bütün yaptıklarından sonra, hiç olmazsa bu akşam Gloria'yı görüp onunla vedalaşabilirdin. Sana karşı kalbinde kırgınlık duymazdı kızcağız...

Mosca:

— Yaşadığımız dünya herkes için güçlüklerle, acılarla dolu, diye karşılık verdi. Annesini tekrar öptü; çıkmaya davrandı. Evden çıkarken annesi önünü kesmişti.

— Almanya'ya o kız için mi dönüyorsun?

Mosca, «evet» derse annesinin daha rahatlayacağını hissetti. O zaman, gidişinin kendisi yüzünden olmadığını düşünecekti. Buna rağmen yalan söyleyecek durumda değildi.

— Hayır, dedi. Belki de şimdi başka bir GI ile beraberdir.

Bunu sesini yükselterek, ne olursa olsun umursamıyormuş gibi görünmeye, o izlenimi bırakmaya çalışarak söylemişti. Bu davranışının yapmacıklı olduğunu farkettiler ve kendi kendine şaşırdılar.

Annesi sadece öptü; başka birşey söylemeksizin çıkıp gidişini izledi. Caddeye çıktığı zaman başını kaldırıp bakan Mosca, onu pencerede gördü. Yüzünü yine beyaz bir mendille örtmüştü. Aşağıya inceğini, ağlayıp sızlanacağını düşündü. Bu düşüncenin verdiği korkuyla, bir taksi çevirebileceği ana caddeye bir an önce ulaşmak için hızlı hızlı yürüdü.

Annesinin içerde divana çökuverdiğini, utanç, acı ve horlanmaktan doğan eziklik gibi karmaşık duygularla ağladığını bilemezdi tabii. Yaşlı kadın, oğlu bilinmedik bir kumsalda ölmüş olsa, yabancı bir toprakta gömülse ve binlerce kişiye yapıldığı gibi başına beyaz bir haç dikilse, elbette daha büyük bir acı duyacağını düşünüyordu. Ama o zaman duygularında utanca, ezikliğe yer olmayacaktı. Zaman acısını küllendirecek, çok geçmeden de ölçülü bir gurur alacaktı o acının yerini.

MOSCA, kendisini düşman toprağına geri götüren trende, vagonun hareketiyle sarsılarak dalıp dalıp gidiyordu. Uykulu gözlerle yerine döndü, sırasına uzandı. Orada öylece yatarken yaralı adamın inlediğini, dişlerinin birbirine vurduğunu işitiyordu. Bu, uyuyan acılı gövdenin, çılgın, yönünü bulamamış bir öfkeye karşı çıkışıydı.

Tekrar yerinden kalkan Mosca, vagonun erlerle dolu olan öteki yarısına geçti. Askerlerin çoğu uyuyordu; birbirine yakın yanan üç mumun ışığı çevreyi ancak belirli şekillerin seçilmesine elverecek kadar aydınlatabiliyordu. Mulrooney, bir kanepede kıvrılmıştı, horlamaktaydı. Tüfekleri yanbaşılarında dayalı iki GI, arada küçük bir şişenin içindekini yudumlayarak kâğıt oynamaktaydılar.

Mosca alçak sesle:

— İçinizden biri battaniyesini ödünç verebilir mi acaba? diye sordu. Adamcağız üşüyor.

Askerlerden biri battaniyesini uzattı. Mosca:

— Teşekkür ederim, dedi.

Er omuzlarını silkti.

— Bu keratayı beklemek için uyanık kalmak zorundayım nasıl olsa.

Mosca, uyuyan Mulrooney'e baktı. Adamın yüzü bomboş bir kâğıttan farksızdı; hiçbir anlam yoktu bu yüzde. Sonra gözleri yavaşça aralandı, sersemlemiş, şaşkın bir hayvanın bakışıyla çevresini süzdü. Mosca

acımanın da katıldığı bir yakınlık duygusuyla 'zavallı hergele' diye düşündü.

Yerine dönerken battaniyeyi Bay Gerald'ın üzerine örttü. Tekrar sırasına uzandı. Kolayca, birden uykuya dalıverdi bu defa. Tren Frankfurt'a ulaşır da birisi kendisini ~~önce~~ önceye kadar kesiksiz, düşsüz bir uykuyla uyudu..

2

HAZİRAN başlarının sabah güneşi, çatısız istasyon binasının en kuytu köşelerine kadar sokuluyor ve buraya bir stadyum görünüşü veriyordu. Trenden inen Mosca, ilerdeki şehrin yıkıntılarından, köşe bucak mezbeleliklerden yükselen toz ve kokuşmuşlukla pürüzlenen ilkyaz havasını derin derin içine çekti. Trenin uzunluğunca, takımlar halinde toplanan askerleri görebiliyordu. Öteki sivillerle beraber bir rehberin arkasına takıldı, dışarda bekleyen otobüsün yanına gitti. Hepsi de kalabalığın arasında, zaferleriyle kurumlanan fatihlerin çalımıyla, sağa sola bakmaksızın kendilerine bir yol açılacağını bilmenin güvencesiyle yürüyorlardı.

Yenik düşünlere gelince... Giyimleri ve yüzleri yıpranık, yapıları zayıf, düşkünler evinde yaşamaya

alışmış, karınlarını yoksullara yardım kuruluşlarının mutfaklarında doyurmaya çalışan kişiler görünüşündeki bu erkeklerin ve kadınların hallerinde, hareketlerinde de bir eziklik, her şeyi kabullenmişlik seziliyordu. İyi giyimli, iyi beslenmiş Amerikalı'lara, tutkusuz, hırslı olmaktan uzak bir özlemle bakıyorlardı.

İstasyondan çıkıp büyük bir alana geldiler. Hemen karşıda Kızılhaç Kulübü vardı. Zeytin rengi elbiseleriyle acele etmeksizin, aylaklara özgü adımlarla basamaklardan inip çıkan erler görülüyordu. Birliklerdeki erler, sivil görevliler, yöneticiler için yeni yapılmış oteller, evler çevrelemişti alanı. Tramvaylar birbirinin yolunu kesmecesine geçip gidiyor, geniş caddelerde askerî otobüslerin, taksilerin aralıksız seli akıyordu. Sabahın bu erken saatında bile istasyon çevresindeki banklarda oturan erlere rastlanıyordu. Hemen hepsinin yanında, o alışlagelmiş küçük yol çantasıyla birer Fraulein vardı.

Mosca, «Herşey eskisi gibi, değişen birşey yok.» diye düşündü. Gelen trenler ve törensiz, alabildiğine rahatlıkla yanına yaklaşıp tanışılan, tez elden sıkıfıkı ahbablık kurulan erler, buraya işlerinden yazlık-taki evlerine dönen kocaların karşılandığı bir istasyon havası veriyordu. Bir erin şöyle bakıp da gözüne kestirdiği ve hemen sokulup, şartları çok az farklarla değişen tekliflerde bulunduğu güzel bir kız için, kılı kırk yarmacasına bir seçme söz konusu değildi zaten.

İki ihtimal vardı ortada. Geceyi soğuk, kirli bir istasyon bankında uyuyarak geçirip sabah trenini beklemek ya da beraberinde iyi bir yemek, içki, sigara, sıcak bir yatak imkânlarını getiren kısa, gelgeç bir ahbablığı kabullenmek.. İnsan gecenin keyfi-

ni kaçırabilecek belirli bazı şeyler konusunda dikkatli davranırsa, —en kötü ihtimalle— bu tanışıklıktan kendi payına düşecek zevkle de yetinebilirdi.

Alanı çevreleyen ve bir ucu buraya çıkan bütün caddelerde karaborsanın en hızlı, en gözüpek elemanları iş başındaydılar. PX mağazasından şekerleme, sigara, sabun dolu karton kutularla çıkan erleri alıcı kuş gibi gözleyen çocukların gözlerinde, altın tozuyla şişkin torbalarını taşıyan maden sahiplerini kollayan fırsatçıların, vurguncuların hırslı, aç ısıltısı seziliyordu.

Otobüse binmek için sıra bekleyen Mosca'nın omzuna bir el dokundu. Dönüp bakınca, Wehrmacht (*) kepinin altında esmer, kemikli bir yüzle karşılaştı. Alman erkeklerinin çoğu hâlâ bu kepi giyiyorlardı.

Genç adam:

— Amerikan doları var mı? diye sordu.

Mosca «hayır» anlamına başını salladı, döndü. Omzundaki kemikli el çekilmemişti.

— Sigara?

Mosca otobüse binmek üzereydi. Şimdi omzundan kavrayan elin çekışı daha güçlü, ses daha sabırsızdı.

— Herhangi birşey, satmak istediğiniz ne varsa...

Mosca, donuk, itici bir tavırla ve Almanca olarak:

— Çek elini ve hemen toz ol, dedi.

(*)Üçüncü Reich zamanındaki Alman ordusu.

Genç adam şaşkın şaşkın geriye çekildi. Ve birden bakışlarındaki şaşkınlık küçümsemeyle karışık bir gurura, belirli bir nefrete dönüştü. Otobüse giren Mosca gözüne ilk ilişen yere oturdu. Dışardaki adamın pencerenin ardından kendisine, kurşunî gabardin elbisesine, kar gibi beyaz gömleğine, çarpıcı renkleriyle göz alan boyunbağına baktığını gördü. Gözlerindeki küçümsemeyi farkedince, bir an için yine o hâkî renkli üniformanın özlemini duydu.

Otobüs hareket etmiş; caddelerden birine sapaarak alandan çıkmıştı. Şimdi başka bir dünyaya girmişlerdi. Göz alabildiğine uzanıp giden yıkıntılar, bir yapının biçimsiz kalıntıları, hâlâ yıkılmamış bir duvar, arkasındaki boşluğa açılan bir kapının çerçevesi, iyice sıyrılmamış bir kemiğin üzerindeki eti andıran yer yer tuğla ve kırık cam kesimleriyle gökyüzüne doğru yükselen çelik bir iskelet. Bütün bunlar çevreye yabansı, ürkütücü, korkulu düşlerin dekorlarına benzeyen bir görünüş vermişti.

Otobüsteki sivililerin çoğu Frankfurt'un dış mahallelerinde indiler. İçinde Mosca ile beraber sadece birkaç kişinin kaldığı otobüs, Wiesbaden havaalanına doğru yoluna devam etti. Kalanlar arasında Bay Gerald'la birlikte Birleşik Amerika'dayken görevi belirtilmiş tek kişi Mosca'ydı. Geriye kalanlar, kendilerine verilecek görevlerin belirlenmesi için Frankfurt'ta bekleyeceklerdi.

Havaalanında belgeleri incelenen Mosca, Bremen'e gidecek uçağı bekleyerek öğle yemeği saatına kadar oyalandı. Neden sonra uçak havalandığı zaman bile uçakta olduğunu hissetmiyordu, sanki ayağı yerden kesilmemişti. Çevresinden, belirli, kesin

gerçeklerden kopmuş gibiydi. Gözlerinin önünde kayan, kendisine doğru geliyormuş izlenimi veren, giderek yeşil ve kahverengi bir duvar gibi düzlenen yere bakıyordu hep. Aşağısı sonsuz, derinliğine ulaşılmaz bir vadiydi.

Uçak iyiden iyiye yükselince, o her türlü duyudan soyunuk dakikaların esrarı kayboldu; herşey yalınlaştı. Şimdi çok yüksek bir balkondan, düz, bazı masa örtüleri gibi damalı damalı tarlaların uzanıp gidişine bakıyorlardı...

Kesin hedefine bu kadar yakinken, dönüşünün tam anlamıyla gerçekleştiği bu anda, evde geçirdiği birkaç ayı hatırladı ve belirli bir tedirginlik, ailesinin kendisine karşı gösterdiği sabrı bilmekle ağırlaşan bir suçluluk duydu.

Buna rağmen ailesindekilerden hiçbirini görmek istemiyordu. Uçak dupduru ilkyaz göğünde, içsüz bucaksız mavilikte asılı kalmışcasına yavaşlarken, içindeki sabırsızlığın bir dağ gibi yükseldiğini hissetti. Bir gerçek havası vererek annesine söylediği şey yalandı. Onun da tahmin ettiği gibi, o Alman kızı için dönüyordu. Ama onu bulabileceğinden emin değildi. Bulsa bile, aylarca ayrılıktan sonra tekrar bir arada yaşayabileceklerine hiç ihtimal vermiyordu. Bütün bunları bildiği halde dönmesi gerektiği için, bu gerekliliği hissettiğinden dönüyordu.

Onu vahşi, tehlikeli yaratıklarla dolu, yol iz olmayan bir ormanda silahsız, savunmasız, en ufak dayanaktan yoksun biri gibi bırakıp gittikten sonra, şimdi kendisini bekleyeceğini nasıl umabilirdi?..

Böyle düşününce, içinde utancın zehirli bir hançer gibi burulduğunu duydu. Tarifsiz bir acının da.

katıldığı bu utanç damarlarında dolaşan kana karışıyor; acı, iç bulandırıcı tadını ağzında hissettiriyordu.

Vücudu, yüzü, saçının rengi olduğu gibi gözlerinin önündeydi. Düşünceleriyle şekillenip renklenmiş, açık seçik bir görünüş almıştı. Onu bırakıp gittiğinden bu yana aylardan beri ilk defa açık, örtüsüz bir şekilde düşünüyordu. Kendi kendine, yüksek sesle adını söylemek gibi birşeydi bu...

POLİS MERKEZİNİN bir bölümü hemen hemen bir yıl önce, sıcak yaz sabahının öğleye yakın bir saatında havaya uçtuğu sırada, Mosca yerin sarsıldığını hissetmişti. Hoch Allee'de bir cipin içinde oturuyordu. Beklediği genç teğmen, Amerika'dan henüz gelmişti. Birkaç dakika sonra Askerî Hükümet karargâhının yolundaydılar. Birileri bağıra çağıra haberi verince patlama olan yapının yolunu tuttular. Askerî polis çevreyi kontrolü altına almıştı bile. Alana ulaşan caddelerin ağzında, ciplerle beyaz miğferler görülüyordu. Mosca'nın yanındaki teğmen kimlik belgesini gösterdi ve kordonu geçtiler.

Büyük, koyu yeşil yapı, Am Wald Strasse'nin yukarısında, cadde düzeyinden biraz yüksekçe bir yerdeydi. Otomobillerin park edeceği iç avlusu olan büyük, kare biçiminde bir yapıydı bu. Ana kapıdan yüzleri ve elbiseleri toza bulanmış sivil Almanlar çı-

kıyordu. Onların arasında, geçirdikleri korkunun etkisiyle sınırlı sınırlı ağlayan kadınlar da vardı. Çevrede toplaşan bir kalabalık, yapıdan ileri doğru sürüldü. Yapının kendisi sessizdi, olup biteni hiç umursamamış gibiydi.

Mosca, teğmenle beraber küçük yan kapılardan birine yöneldi. Büyük iç avlu, çirkin bir dağ görünüşüyle yükselen, molozla dolmuştu. Yer yer, batık gemileri andıran ciplere, kamyonlara rastlanıyordu. Yapının bir yüzü patlamanın etkisiyle, üçüncü kata kadar açıkta kalmıştı. Yerlerinden oyanmış, tam bir karmaşa içindeki masalar, iskemleler, duvar saatları görünüyordu bu açıklıktan.

Mosca daha önce hiç duymadığı bir ses işitti. Her şeyi bir yana bıraktı; insan sesine benzemeyen, çaresiz, acılı bir hayvanın tekdüze çığlığını andıran bu sürekli ve alçak tondaki sese kulak verdi. Bir an için, ses her yönden geliyormuş sandı. Sonra geldiği yeri seçebildi. Yarı yürüyerek yarı sürünerek, alanımsı avlunun sağ tarafına doğru ilerledi. Şişman, Alman polisinin giydiği yeşil üniformanın dar yakasıyla çevrelenmiş kırmızı enseyi gördü. Ne ensede ne de bunu tamamlayan başta en ufak bir canlılık belirtisi fark edilmiyordu. Ses gövdenin alt tarafından geliyordu sanki. Mosca ve teğmen, yollarını kesen tuğlaları kaldırmaya çalıştılar. Bu sırada, moloz ölü adamın gövdesine doğru kayıyordu. Teğmen yardımcı getirmek için Mosca'nın yanından ayrıldı. Avlunun kemerli girişlerinde beliren insanlar yardım için ortalıkta döneniyorlardı. Üs hastanelerinden gelen önlüklerini bile çıkarmamış askerî doktorlar, erler, sedye taşıyan Almanlar, yıkıntıların altında kalan ceset-

lerle yaralıları çıkarmak için olanca güçleriyle çalışıyorlardı. Mosca, avluya girdikleri küçük, kemerli kapıya gitti.

Caddede hava tertemizdi. Cankurtaranlar uzun bir dizi olarak sıraya girmişti. Onların hemen karşısında da Alman itfaiye arabaları duruyordu. Çok geçmeden avlunun bütün girişleri temizlenip açılmıştı. Moloz yığınları ayrı bir dizi olmuş bekleyen kamyonlara yükleniyordu. Yapının karşısındaki kaldırıma bir masa yerleştirilmiş, telefon bağlantısı kurulmuştu; burası kumanda yeri olarak seçilmişti. Mosca, daha küçük rütbeli subayların ve albayının orada beklediklerini gördü. Hepsinin çelik miğferlerini giyinmiş olması garibine gitmiş, hatta biraz da gülünç gelmişti. Subaylardan biri, Mosca'ya:

— Yukarıya çık ve istihbarat kısmında nöbet tut, dedi.

Tabanca kemerini uzatırken:

— Bir patlama daha olursa becerebildiğin kadar çabuk dışarıya çıkmaya bak, diye ekledi.

Mosca ana kapıdan yapıya girdi. Basamaklarda moloz yığınları yükseliyordu; bu yüzden, ağır ağır çıktı. Üst kata varınca gözü tavanda, çatlak yerleri kollayarak koridor boyunca yürüdü.

İstihbarat bölümü koridorun tam ortasıındaydı. Mosca kapıyı açtı ve büyük odanın sadece yarısının kalmış olduğunu gördü. Öteki yarısı yıkıntı halinde avluya inmişti. Kilitli bir dosya dolabı dışında, nöbet tutmasını gerektiren birşey yoktu ortalıkta. Buna karşılık, aşağıda gerilimi eksilmeksizin sürüp giden dramı bütün ayrıntılarıyla izleyebileceği bir yerdi. Bir iskemleye oturdu, sigarasını yaktı.

Bir ara birşeye takıldı, eğilip baktı; biraz ötede iki bira şişesi vardı... Şişelerden birini aldı, kapının kilit deliğinde açtı ve yine yerine oturdu.

Aşağıda, avluda çalışanların hareketleri, düşük hızla oynatılan filmlerdeki sahneleri andırıyordu. Yükselen yoğun toz tabakası yüzünden avlu düşsel bir görünüşteydi. Aşağıda bulduğu cesedin yakınındaki Alman işçiler, ağır ağır, eşzamanlı hareketlerle tuğlaları kaldırıyorlardı. Onlara oranla daha yüksekçe bir yerde duran Amerikan subayının pantolonu ve yeşil gömleği, koyu bir toz tabakasıyla bembeyaz olmuştu. Subayın hemen yanında da, kan plasmasıyla dolu bir silindir taşıyan çavuş duruyordu. Şöyle bir bakınca, avlunun görünüşü, eski ustalardan birinin tablosundan bir kopya gibiydi. Güneş ışığıyla altın rengi almış havanın içinde püskürtme beton bloklardan yükselen toz tekrar alçalıyor ve aşağıdakilerin üzerinde beyaz bir tabaka meydana getiriyordu.

Mosca birasını yudumlayıp yaprak sigarasını tütürdü, durdu. Koridorda ayak sesleri duyunca odadan çıktı. Uzun koridorun bitiminde, artık zemin diye birşeyin var olmadığı yerde, yapının loş, kuytu derinliklerinden kopup gelen kadınlı erkekli Almanlar'ı gördü. Yaşadıkları dehşetle sarsılmışlardı; körleşmiş gibi kendisini görmeksizin yanından geçip gittiler. En arkada hâkî renk kayak pantolonlu ve yün bluzlu, ince yapılı bir kız vardı.

Bir ara kızın ayağı tökezleyiverdi; ötekiler kızın düşecek gibi olduğunu fark etmediler bile. Mosca hemen ileri atılıp tuttu, doğrulmasına yardım etti. Genç kız yürüyüp gidecekti ama, bir elinde bira şişesini tutan Mosca kollarını açarak onu önledi. Kız başını

kaldırınca Mosca, yüzüyle boynunun ölü beyazlığında, gözlerinin dehşetle açılmış olduğunu gördü.

Genç kız almanca, yalvarmaklı bir edayla:

— Rica ederim, bırakın gideyim, dedi. Rica edirim...

Mosca kolunu indirdi ve kız yoluna devam etti. Ama fazla ilerleyemedi; birkaç adım ötede tekrar sendeledi, duvara yaslanarak durdu. Sonra olduğu yerde yavaşça kaydı, yığılıp kaldı. Mosca yanına gidip üzerine eğildi, gözleri açıktı. Ne yapacağını kestiremiyordu; bira şişesini genç kızın ağzına yaklaştırdı. Kız şişeyi yavaşça itti, yine almanca:

— Hayır, dedi. Sadece yürümekten korktum.

Mosca, kızın sesinde belli belirsiz bir utanç sezmış, durumunu anlamıştı. Bir sigara yaktı, genç kızın dudakları arasına sıkıştırdı. Sonra incecik vücudu kucaklayıp içeriye götürdü, az önce kalktığı iskemleye bıraktı.

Mosca öteki bira şişesini de açtı, bu sefer kız birazını içti. Şimdi aşağıdaki sahne daha hareketlenmişti. Yaralıların üzerine eğilmiş doktorların elleri kocaman kelekler gibiydi. Plasma kaplarını tutan adamlar yıkıntıların üzerinde diz çökmüşlerdi. Sedy taşıyıcılar yıkıntının arasından ağır adımlarla yürüyor, görünüşü yassılaşmış izlenimi veren cesetleri, tozla kaplı gövdeleri kemerli yan kapılardan dışarıya taşıyorlardı.

Kız davranıp kalktı.

— Artık yürüyebilirim, dedi.

Çıkıp gitmek üzereyken, Mosca onu kapının ağzında durdurdu. Hiç de akıcı olmayan, tutuk almancasıyla:

— Dışarda beni bekle, dedi.

Kız başını sallayınca, Mosca:

— Bir içkiye ihtiyacın var, diye ekledi. Snaps, sözgeleşe şöyle iyisinden, insanın içini ısıtan bir snaps!

Kız yine başını salladı. Mosca bu kez ingilizce:

— Kötü bir niyetim yok, dedi. Bütün kalbimle yemin ederim.

Bunu söylerken, bira şişesini kalbinin üzerinde tutuyordu. Kız gülümsedi ve yanından sıyrılırcasına geçip yürüdü. Mosca, kızın ince ve biçimli vücudunun ağır fakat kararlı adımlarla koridor boyunca yer yer yıkık merdivenin başına doğru uzaklaşmasını izledi.

Her şey böyle başlamıştı işte. Aşağıda yenmiş ve düşman, elbirliğiyle, omuz omza, birbirinden ayrısı gayrısı olmayan ölülerini taşıyorlardı; yıkıntılardan yükselen beton tozu gelip, yakıcı, batan zerrecikler halinde kirpiklerinin arasına yerleşiyordu. Mosca, garip, kendisine bile yabancı gelen bir yakınlık duygusuyla kızın ince yapısına, süzgün yüzüne acıdığını farketmişti.

O gece Mosca'nın odasında radyo dinlerken bir şişe nane likörünü de bitirmişlerdi. Kız gitmek için davranınca, her defasında bir bahane uydurarak biraz da ısrarla onu alıkoymuş, böylece sokağa çıkma yasağı saatinin gelip çatmasını sağlamıştı. Kız da geceyi orada geçirmek zorunda kalmıştı. Fakat odaya geldiğinden beri kendisini bir kez olsun öptürmemişti.

Kız yatağa girdikten sonra örtünün altında soyunmuş, Mosca da kalan içkisiyle bir sigara daha içip, yanına uzanmıştı. Genç kızın yoğun, gizlemeye

lüzum görmediği bir tutkuyla kendisine dönmesi, Mosca'yı iyice şaşırtmıştı. Aynı zamanda hoşuna da gitmişti bu... Aylarca sonra, o geceden söz ederlerken, kız böyle davranmasının nedenini açıklamış; belki bir yıla yakın bir zamandır hiç bir erkekle yatmadığını söylemişti. Sonra da buruk bir gülümseyişle:

— Bunu bir erkek söylese ona sadece acırlar, ama bir kadın söylediği zaman gülerler, diye eklemiştir.

Gülmek bir yana, kızın sonradan söylemek istediği şeyi, hatta daha fazlasını Mosca ilk geceden anlamıştı. Onun bir düşman olduğunu aklından silmeyen kız başlangıçta korkmuştu. Fakat yumuşak müzik, içkinin tatlı sıcaklığı, sinir yatıştırıcı sigaralar, Mosca'nın kantinden getirdiği tıkız ve lezzetli sandviçler -kimbilir nicedir tadını, belki adını bile unuttuğu bütün bu şeyler -genç vücudunun derinliklerinden kaynaklanan gür istekle birleşince, oynanan oyuna o da katılmış, çıkıp gidilemeyecek saata kadar kalmıştı. Bu bakımdan her ikisi de çok anlayışlı davranmışlar, kişisel durumlarının ve duyguların ağır bastığı bir tavır takınmaktan hem ısrar, hem de dikkatle kaçınmışlardı. Bunun nedeni belki de sevişirken tam bir ahenk içinde olmaları, her ikisinin de isteklerine doyuya karşılık bulmalarıydı.

Gece, yoğun ve dalgalar halinde güçlenerek gelen zevkin devamlılığına karanlık bir örtü olmuştu. Gün ağarmadan, sabahın çok erken saatinin kirli kurşuniliği gökyüzünden henüz silinmemişken uyanan Mosca, yattığı yerde sigarasını içiyor ve uyuyan kıza bakarken 'bu ilişkimiz devamlı olacak' diye dü-

şünüyordu. Böyle düşünmesinde, kızın ince yapısını kıyasıyla, cezalandırıcısına hırpalamaktan doğan utançla karışık sevecenlikle acımanın da payı olmuştu. Bu incecik vücutta hiç ummadığı, beraberliklerini büsbütün zevkli kılan bir güç vardı...

Sabahın hayli ilerlemiş saatinde uyanan Hella, bir an için yine ürkmüştü; nerede olduğunu hatırlamıyor gibiydi. Sonra ürkekliği ve nerede olduğunu kestirememekten doğan tedirginliğin izleri silindi. Bunun yerini, düşmana böylesine kolay, kendiliğinden teslim oluvermenin utancı aldı. Yatak dar olduğu için çıplak bacakları Mosca'nın bacaklarına dolanıyor, bütün vücudunu sıcacık bir zevk dalgası, bir gevşeyiş kaphıyordu.

Bir dirseğine yaslanarak doğruldu ve Mosca'nın yüzüne baktı. Bütün bir geceyi koynunda geçirdiği, nicedir cevaplandırılmamış isteklerle aç ve kızgın vücudunu cömertçe, hiç sakınmaksızın şunduğu erkeğin yüzünü bile pek iyi hatırlayamadığı, ilk olarak alıcı gözle baktığı besbelliydi.

Düşmanın ağzı ince, hemen hemen sinirli denebilecek bir gerginlikteydi. Yüzünün yapısı dar ve kuvvetliydi. Uykudayken bile gerginliğini kaybetmemişti. Daracık yatakta katı bir hareketsizlikle, alabildiğine sessiz uyuyordu. Soluk alıp verişleri bile belirsizdi. Öyle ki, kız onun belki de uyur gibi yaptığını, gizliden gizliye kendisini gözlediğini düşündü.

Hella hiç ses çıkarmaksızın, yavaşça yataktan kalktı, aynı sessizlikle giyindi. Karnı acıkmıştı. Masanın üzerinde Mosca'nın sigaralarını gördü ve bir sigara yaktı. Aç karnına da olsa sigara iyi gelmişti. Pencereden dışarıya bakmaya başladı. Aşağıdaki cad-

deden hiç ses gelmiyordu. Belki de hâlâ çok erkendi. Çıkıp gitmek istiyordu ama, mutfakta yiyecek bir şeyler olabileceği ve uyanan erkeğin onu kahvaltıya alıkoyacağı düşüncesiyle bir türlü gidemiyordu. Zevkle utanç karışımı bir duyguyla bunu hak etmiş olduğunu düşündü.

Yatağa doğru bakınca Amerikalı'nın gözlerinin açık olduğunu gördü. Erkek suskun ve hareketsizdi; öylece kendisine bakıyordu. Sıkılğan, belirli bir tedirginlikle elini uzattı. Nedense kendisini gülünç bir durumda sayıyordu.

Mosca gülerek onu yatağa, yanına çekti. İngilizce:

— Buna lüzum kalmayacak kadar yakın arkadaşsınız, dedi.

Hella onun ne demek istediğini anlamamıştı ama, kendisiyle alay ettiğinden emindi. Bu yüzden beklenmedik bir kızgınlığa kapılarak:

— Gitmem gerekiyor, dedi.

Bunu almanca söylemişti. Fakat erkek onun elini bırakmadı. Sadece:

— Sigara, demekle yetindi.

Hella bir sigara yakıp eline tutuşturdu. Mosca yatakta doğrulup oturunca üzerindeki örtü kaydı. Hella, onun kasığından memesinin ucuna kadar uzanan eski bir yaranın izini, beyazımsı, uzun çizgiyi gördü. Almanca:

— Savaştan mı? diye sordu.

Erkek güldü, parmağıyla işaret ederek:

— Senin yüzünden, dedi.

Hella bir an kendisini gerçekten suçladığı hissine kapıldı ve yara izini görmeyeyim diye başını çevirdi.

Mosca, tutuk almancasıyla:

— Aç mısın? diye sordu.

Kız 'evet' anlamına başını salladı. Erkek çıplak olarak yataktan fırladı. Hella, Mosca'ya gülünç gelen bir sıkılganlıkla yine başını çevirmişti. Erkek giyininceye kadar ondan yana hiç bakmadı. Kızın dudaklarına yumuşacık bir öpüş konduran Mosca:

— Sen yatağa gir, dedi.

Hella, kendisini anladığını belirten bir hareket yapmadı ama, Mosca kızın anladığını biliyordu. Hafifçe omuzlarını silkti ve basamakları hızlı hızlı indi. Kantinden kahve ve yumurtalı sandviç aldı. Odaya döndüğünde kız pencerenin önünde oturuyordu.

Mosca sandviçleri kıza verdi. Matarayla getirdiği kahveyi ortaklaşa içtiler. Hella sandviçlerden birini kendisine uzattı ama, Mosca 'istemem' gibilerden başını salladı. Kızın ısrar etmemesi, ikinci bir teklifte bulunmaması hoşuna gitmişti.

— Bu akşam gelecek misin? diye sordu.

Kız başını salladı. Bir süre bakıştılar. Erkeğin yüzünden hiçbir şey okunmuyordu. Hella onun bir daha sormayacağını, kendisini aklından silmeye hazır olduğunu anladı. Beraber geçirdikleri gece bu andan itibaren erkek için bir hiç, benzeri nice gecelerden biri olacaktı. Yalnızca bu düşünceyle ve erkeğin anlayışlı bir aşk arkadaşı oluşundan duyduğu hoşnutlukla:

— Yarın, deyip gülümsedi.

Kahvesinden bir yudum daha içti, sıkıca sarıldı. Mosca'yı öptü ve kalkıp gitti...

BÜTÜN bunları, —o andaki duygu ve düşüncelerini— erkeğe daha sonra anlatmıştı. Belki üç, belki de dört ay sonra... Hoşnutlukla, anlayışla, her defasında yenilenip güçlenen, bütünü varlığını kaplayan bir zevk ve rahatlıkla geçip giden aylardan sonra açılabilmişti. Bir gün odasına dönünce, Mosca onu tipik bir ev kadını pozunda çoraplarını onarıırken bulmuş, almanca:

— Ooo, demişti, işte örnek bir Hausfrau... (*)

Hella sıkılğan sıkılğan gülümsemiş, bu sahnenin üzerindeki etkisini okumak istercesine, dikkatle Mosca'nın yüzüne bakmıştı. Bu, erkek kendisini bırakmasını diye, düşman toprağında kendisiyle beraber kalmasını sağlamak için giriştiği çabaların başlangıcıydı. Böylesine davranışlarla ne amaç güttüğünü Mosca da anlamıştı ama, kırıcı bir tavır takınmamıştı.

Daha sonra cepheden saldırıya geçmiş, her zaman için değilse bile genellikle olumlu sonuçlar veren gebelik silahını kullanmıştı. Buna karşı Mosca ne küçümser davranmış, ne de acıma belirtisi gösterdi. Sadece belirli ölçüdeki tedirginliğini açıklamakla yetinmişti.

— Kurtulmanın yoluna bakalım, dedi. Gidip bir doktoru görelim.

Hella başını sallayarak:

(*) Almanca «ev kadını» anlamına.

— Hayır, diye karşılık verdi. Doğmasını istiyorum, bir bebeğe sahip olmak istiyorum.

Mosca omuzlarını silktili.

— Eve döneceğim. Hiçbir şey beni durduramaz.

Hella:

— Pekâlâ, dedi.

Gereksiz, bir işe yarayacağına inanmadığı sahneler yaratmadı. Belirli gün gelip çatıncaya kadar, kendini hiç sakınmaksızın ve herşeyiyle Mosca'ya verdi. O gün, yalan söylediğini bile bile, elinde olmak-sızın «Geri döneceğim.» demişti Mosca. Gözlerini yüzünden ayırmayan Hella, yalan söylediğini biliyordu. Daha ötesi, söylediğine Hella'nın inanmadığının Mosca da farkındaydı. Bu, aralarındaki yanlış ilişkilerin başlangıcı olmuştu. Özellikle sarhoş olduğu zamanlar Mosca ısrarla yalanını tekrarlıyor, bazan da bunu türlü yeminlerle pekiştirmeye çalışıyordu. Öyle ki sonunda ikisi de inanmaya başladılar. Hella'nınki daha güçlü, içten ve Mosca'nın çeşitli fırsatlarla tanıdığı o sarsılmaz inatla beslenen bir inançtı.

Sonunda ayrılık günü gelip çattı. Odasına giden Mosca, çantasını hazırlanmış buldu. Büyük yol çantası, içi tıkabasa doldurulmuş, bir korkuluk gibi pencerenin önünde duruyordu. Ekim güneşinin soğuk, limon sarısı ışığı odayı doldurmuştu. Gidenlerin eşyasını götürecek kamyon, akşam yemeğinden sonra hareket edecekti.

Kızla bir arada geçirecekleri son saatların hüznünden kurtulmak isteyerek:

— Çıkıp biraz dolaşalım, dedi.

Hella başını salladı ve ona sokuldu. İkisi de gıyınık değildiler. Mosca, Hella'nın karnındaki çocuğun

çıkıntısını iyice görebiliyordu. O anda hiç istekli değildi ama, arzusu uyanıncaya kadar kendini zorladı. Hella ise ansızın kapıldığı, duruk ışıltılarla gözlerine yansıyan, şimdi de yerini tatlı bir gevşekliğe bırakan arzusundan utanmış gibiydi.

Mosca, yemek zamanı gelince kalkıp giyindi; kızın giyinmesine de yardım etti.

— Şimdi ayrılalım daha iyi, dedi. Kamyonu beklemeni istemiyorum.

Hella:

— Peki, diye karşılık verdi. İstedğin gibi olsun!

Birkaç parça giyeceğini topladı, hepsini küçük bir yol çantasına sokuşturdu. Mosca, dışarıya çıkmadan önce bütün sigaralarını ve yanındaki Alman parasının hepsini Hella'ya verdi. Caddeye çıktıkları zaman da:

— Allahımsarladık, dedi ve kızı dudaklarından öptü.

Berikinin konuşmadığını, gözlerinden akan yaşlarla yüzünün ıslandığını gördü. Hella hiçbir şey görmeksizin, dönüp arkasına bakmadan «Am Walde Strasse» ye doğru yürüyüp gitti.

Kızın ardından gözden kayboluncaya kadar baktı; bunun son görüşü olduğunu düşünüyordu. O anda duyduğu tek şey, belirli bir rahatlık hissiydi. Sıkıcı, gereksiz sahneler yaratmadan birbirlerinden ayrılmışlardı işte. Böylece her şey bitmiş oluyordu... Hemen birkaç gece önceyi, kızın söylediklerini hatırladı.

Hella:

— Sakın üzülme, demişti. Ne benim için, ne de bebek için üzülmen gereksiz. Suçluluk duygusuna ka-

pılmana da lüzum yok. Geri dönmezsen, bebeğim beni mutlu etmeye yeter. Bana daima seni, beraberken ne kadar mutlu olduğumuzu hatırlatacak. İçinden gelmezse, istemiyorsan, yalnızca benim için dönme.

Bunları söylerken gerçeği dile getirdiğinden, içinden geldiği gibi konuştuğundan kimse şüphe edemezdi.

Mosca bu sözlerin yapmacık olduğunu, Hella'nın kendisini duygusal yönden avlamaya çalıştığını düşünerek kızmıştı ama, Hella:

— Seni bir yıl, beiki de iki yıl bekleyeceğim, diye devam etmişti. Fakat gelmesen de önemi yok. Başka bir erkek bulup hayatımı yaşarım. Herkes öyle yapıyor. Ben de bir çocuğa sahip olmaktan, ona bakmak zorunda kalacağımdan korkmuyorum. Anlıyor musun, korkmuyorum!

Daha sonra Mosca enine boyuna düşünmüş onun ne demek istediğini anlamıştı. Hella, ona vermiş olabileceği herhangi bir acıdan, gösterdiği hoyratlıktan, kişiliğinin bir parçası sayılan şefkat yokluğundan hiçbir zaman korkmamıştı. Hella'nın anlamadığı, Mosca'nın açığa vurmadığı hayranlıktı. Mosca, onun birçok yönlerine tarifsiz bir hayranlık duyuyordu: İçine kapanık, çevresindeki her türlü zalimce davranışı ve yaşadığı dünyanın çirkin, karanlık yanlarıyla yüzyüze kalmayı kabullenen, buna rağmen aşka inancını koruyabilen, kendisinden çok onun için acı duyan bir insan oluşuna...

GÖZLERİNİN önünde kahverengi-yeşil karışımı bir duvar yükseldi. Şimdi yere paralelmişcesine, yapıların kenar çizgileriyle aynı düzeydeydi. Küçük, ince dikdörtgenler de yerdeki insanlardı. Uçak iyiden iyiye alçaldı; Mosca alanın keskin denebilecek kadar belirli çizgilerini, hangarlarını, uzun, alçak idare binasını ve çevresindeki küçük yapılar topluluğunu daha açık seçik görebildi. Yapıların düz damları güneşin altında ısıldıyordu. Daha geride, Bremen'de her nasılsa ayakta kalabilmiş birkaç yüksek yapının, çiğ ışıqla yumuşamış izlenimi veren dış çizgilerini seçebiliyordu.

Tekerleklerin, kısılmış dış gıcirtısıyla toprağa değdiğini, sürtündüğünü hissetti. Bir an önce dışarıya fırlamak için sabırsızlanıyordu. Sanki Hella dışarda kendisini bekliyordu. Uçaktan inmeye hazırlandığı an, bu umudu kesin bir inanç kadar güçlenmişti. Hemen burada, alanın çıkış kapılarında olmasa bile, Hella'nın kendisini beklediğinden emindi.

3

MOSCA, eşyasının uçaktan çıkarılmasını bir Alman hamala bıraktı. Çevresine bakınca, rampadan aşağı doğru, kendisini karşılamaya gelen Eddie Cassin'i gördü.

El sıkıştılar. Eddie Cassin yumuşak, olağanüstü zamanlarda bile kontrol edebildiği sesiyle:

— Seni tekrar gördüğüme memnun oldum, Walter, dedi.

Mosca gülümsedi :

— İşle buraya gelmem için ayarladığın dümenlere teşekkürler.

Eddie Cassin başını salladı.

— Bunların lafı bile olmaz. Eski omuzdaşlardan birinin yanıma gelmesi benim için çok şeye değer. Beraber epeyce şenlikli zamanlar geçirdik, Walter.

Mosca'nın valizlerinden birini aldı. Öteki valizi ve mavi bezden yol torbasını da Mosca yükledi. Pist dışına çıktılar, rampadan yukarıya doğru vurdular.

Eddie Cassin :

— Benim büroya gidip birer içki içeceğiz, dedi. Çocuklardan bazılarıyla da tanışırsın.

Bir ara serbest kolunu Mosca'nın omzuna attı ve ölçülü sesiyle :

— Seni kocamış hergele, diye devam etti. Biliyor musun geldiğine, seni gördüğüme gerçekten sevindim.

Mosca kendi evine dönüşünde hissetmediği şeyi şimdi, burada hissetmişti. Bu, gerçek anlamıyla yuvaya dönüş, kesin hedefe ulaşma duygusuydu.

Üsdeki yapılardan uzak, küçük tuğla binaya doğru uzanan tel örgü boyunca ilerlediler. Eddie:

— Buranın kralı ve sahibiyim, dedi. **«Sivil Personel Bürosu»** işte burası.. Ben de, **«Sivil Personel Bürosu»** subayının yardımcısıyım. Bizimki vaktinin çoğunu gökyüzünde, uçarak geçirir. Beş yüz Alman bana Allah'mışım gibi bakıyor. Yanlış anlama, içlerinden yüz ellisi de kadın. Böyle bir hayata ne dersin, Walter?...

Bina tek katlıydı. Aydınlık ve büyük dış ofiste, Alman memurlar oraya buraya koşuyorlardı; bakım ve onarım atölyelerinde makinistlik, mutfak yardımcılığı yapmak ya da PX'de görevli çalışmak için başvuran Alman'ların oluşturduğu bir topluluk da sabırla bekleyiyordu. İçlerinde sert görünüşlü erkekler, yaşlı kadınlar, genç erkekler, epeyce de genç kız vardı. Kızların bazıları göze çarpacak kadar gü-

zeldiler. Eddie içeriye girdiği andan itibaren bütün gözler ona çevrildi.

Eddie içindeki büronun kapısını açtı. Burada, oturanlar gözüğe gelecek şekilde, karşılıklı konmuş iki masa vardı. Parlak yeşil - beyaz harflerle «**Teğmen A. Forte - Siv. Per. Sb.**» yazısı okunan dikdörtgen biçimi bir plaka ve imzalanmak için düzenli bir istif ile bırakılmış kağıtlar dışında, masalardan birinin üstü çıplak denebilecek kadar boştu. Öteki masanın üstünde yanyana duran iki tel sepetteki kâğıtlar tepelenmesine yükselmiş, hatta masaya taşmıştı. Bu masadaki plaka daha küçüktü ve masanın «**Sivil Personel Bürosu**» subayının yardımcısı Bay E. Cassin'e ait olduğunu belirtiyordu.

Odanın köşesindeki başka bir masanın önünde oturan uzun boylu, 'surata bak süngüye davran' cinsinden kaknem bir kız parmaklarını yazı makinesinden çekmeksizin :

— Hoşgeldiniz, Bay Cassin, dedi. Albay sizi aradı, gelince kendisine telefon etmenizi söyledi.

Mosca'ya göz kırpan Eddie telefona uzandı. O telefonla konuşurken, Mosca da bir sigara yaktı. Bütün vücuduyla hissettiği gerginlikten sıyrılmak, bir süre için Hella'yı düşünmemek istiyordu.

Eddie'ye baktı. Hemen hemen hiç değişmemiş olduğunu düşündü. İnce, yumuşak, hafiften seyrelmeye yüz tutmuş saçlarındaki kırılaşma belirliydi ama yüz çizgileri eskisi kadar keskin ve kuvvetliydi. Ağzının bir kızinki kadar duygulu bir anlamı vardı. Buna karşılık, burnu uzun ve kemerli, çenesi bir kurdun çenesini andırırçasına sağlam yapılydı. Gözleri, ne yapsa bir türlü doyamadığı ölçüsüz ten zevkleri

düşkünlüğünün etkisiyle bulanmış gibiydi. Yine de bir gençlik, canlılık izlenimi veriyordu.

Mosca, Eddie Cassin'in sarhoşluk anlarını hatırladı. Böyle zamanlarda ağzının o duyarlı ifadesi sili-niverir; ince, biçimli dudakları, çirkin ve çarpık bir çizgi halini alırdı. Bütün yüzünü ansızın beliren bir yaşlılık, ve şeytanla pazarlığa oturmuş bir adamın edası kaplardı. Bu kötülüğün ardında gerçek bir güç olmadığından ve -çoğunlukla Mosca'nın da katıldığı gibi- bu haliyle sadece erkek arkadaşlarını güldürdüğünden, Eddie Cassin hırsını, hıncını yanındaki kadına, o sırada metresi bulunan kadına, yöneltir, bütün kötülüklerine bu zavallıyı hedef tutardı.

Mosca, Eddie Cassin'in, bir bakıma kadınlarla ilişkilerini bir türlü yoluna koyamayan, 'ruhu alkolün derinliklerine batmış çılgın bir hergele' olduğunu düşünürdü ama, onun kişiliğinin ikinci yarısını da inkâr etmezdi. Gerçekten de, Eddie Cassin, dostluk için her şeyi yapabilecek bir arkadaştı. Kadın konusunda -pek de haksız sayılmayacak nedenlerle- kötüye çıkmış ününe, onca güvenilmezliğine rağmen Hella'ya bulaşmamak akıllılığını göstermişti.

Şu anda, Eddie Cassin'e Hella'yı görüp görmediğini, ona ne olduğunu sormak için dayanılmaz bir istek duyuyor, fakat her nedense bunu yapamıyordu.

Eddie Cassin ahizeyi yerine bıraktı ve masasının bir çekmecesinden bir cin şişesiyle, bir teneke greyfurt suyu çıkardı. Sonra daktilo kıza dönerek :

— Ingeborg, git de bardakları yıka, dedi.

Kız herhangi birşey söylemeden yerinden kalktı ve büyük bir mukavva kutudan aldığı bardaklarla

odadan çıktı. Eddie Cassin, arka taraftaki daha küçük büroya açılan kapıyı işaret edip :

— Gel bakalım, Walter, dedi. Seni birkaç arkadaşla tanıştırmak istiyorum.

Bitişikteki büroda kısa boylu, tıkız, yüzü etli ve Eddie'ninki gibi zeytin yeşili giyimli bir adam masanın yanında ayakta duruyordu. Bir elindeki kâğıdı okumaktaydı. Onun hemen karşısında, kısa boylu, omuzları köşeli, başında o kaçınılmaz gri - yeşil renkli Wehrmacht kepi bulunan bir Alman, kaskatı, hazırol durumunda, dikilip duruyordu.

Pencerenin yanında oturan uzun boylu, sivil Amerikalı'nın çenesi de boyuyla orantılı bir uzunlukta idi. Ağzının ve gözlerinin kenarlarındaki ince fakat derin çizgiler, adamın yüzüne kızgın, kavurucu güneşin, sert rüzgârların ve hep açık havada yaşamının etkisiyle yıpranmış Amerikalı bir çiftçi görünüşünü vermişti.

Eddie, kısa boylu, tıkız adama :

— Wolf, dedi. Sana eski bir arkadaş, Walter Mosca'yı tanıtayım. Wolf, buranın güvenlik işlerine bakan arkadaşdır, Walter. Üsde çalışmak için başvuran Almanlar'ın geçmişini kurcalamakta üstüne yoktur.

Wolf'la el sıkıştılar; sonra Eddie :

— Pencerenin yanında oturan arkadaş da Gordon Middleton, diye devam etti. İşi gücü olmadığından burada dalgasını geçiriyor. Albay onu çoktan sepetlemek niyetinde ama...

Middleton el sıkışmak için yerinden kalkmadığından, Mosca başını hafifçe eğmekle yetindi. Öteki

de, bir korkuluğu andıran kolunu havada şöyle bir salladı.

Wolf hazırol durumunda dikilen Alman'a başparmağıyla kapıyı gösterdi ve dışarda beklemesini söyledi. Topuklarını sertçe birbirine çarpan Alman, belden yukarıyla hafifçe eğildi, sonra keskin bir dönüşle dışarıya çıktı.

Wolf çeşitli soruların cevaplandırıldığı 'iş için başvurma' kâğıdını masanın üzerine bıraktı, gülererek :

— Partiye girmemişler, SA birliklerine, Hitler Gençliği Örgütü'ne katılmamışlar, dedi. Hey Allahım, bir Nazi'yle karşılaştığım gün şapkamı havaya fırlatacağım.

Gülüştüler. Eddie bilgiç bilgiç başını salladı.

— Hepsi de aynı şeyi söyler. Onlara bakarsan, geçmişleri analarının sütü kadar temizdir. Bizim Walter de tam senin kafanda bir arkadaşır, Wolf. Askerî Valilik emrinde beraber çalıştığımız zaman, Almanlar'a bayağı kök söktürmüştü.

Wolf'un kum rengi kaşlarından biri hafifçe yukarıya kalkmıştı.

— Sahi mi? dedi. Doğrusunu isterseniz onlarla iş yapabilmenin tek yolu da budur.

Eddie :

— Evet, diye karşılık verdi. Askerî Valilik'te zorlu bir durumla karşılaşmıştık. Resmî Alman kurumlarına gönderilen kömürleri Almanlar taşıyordu. Bu sırada ortaya varip bir durum çıktı. Cumartesi günleri sıra «Grohn» daki Yahudi mülteci kamplarına kömür taşınmasına geldiğinde ya kamyonların hepsinde bir arıza çıkıyor, ya da kömürün gön-

derilmesinden sorumlu Alman, ellerinde hiç kömür kalmadığını söylüyordu. Bizimki kendi usulleriyle bu işin hemen çaresini bulmuştu.

Wolf'un ilgisi büsbütün artmıştı.

— Bu hikâyeyi dinlemek isterdim, dedi.

Rahat, karşısındakine iyice açılması için güven veren bir konuşma tarzı vardı. Söylenenleri dinlerken durmadan başını sallıyor, böylece konuşanın tek kelimesini bile kaçırmadığı hissini veriyordu.

Ingeborg cin şişesini, bardakları ve greyfurt suyunu getirmişti. Eddie bardaklardan dördüne içki koydu. Birinde ise sadece greyfurt suyu vardı, bu bardağı Gordon Middleton'un eline tutuşturdu.

— Bütün işgal kuvvetleri içinde kumar oynamayan, içki içmeyen ve karı - kız peşinde koşmayan tek adam... Albay da onu bu yüzden sepetlemek istiyor zaten. Almanlar'a kötü örnek oluyor diye...

Gordon, bu sözleri hiç umursamaksızın :

— Hikâyeyi dinleyelim, dedi.

Yüzündeki ve tavrındaki umursamazlığa rağmen sesinde belirli bir sitem seziliyordu.

Eddie :

— Pekâlâ, diye söze başladı. Kömürün oraya gönderilip gönderilmediğini kontrol etmek için Mosca her Cumartesi Yahudi mülteci kampına gitmeyi göze aldı. Bir Cumartesi günü, krap (*) oynamaya daldığından, kömürün sevk edilmesi işini her zamanki gibi ilgililere bırakmıştı. Sonra mülteci kampına kömür gitmediğini öğrendi. İşte o zaman Mosca'yı gö-

(*) Zarla ve kumar amacıyla oynanan bir oyun.

recektiniz. Halini hiç unutmayacağım. Onu kamyonların çekildiği yere götürdüm; orada şoförlerle kısa fakat etkili bir konuşma yaptı.

Masaya yaslanan Mosca bir sigara yaktı ve sinirli sinirli dumanı içine çekti. Olayı çok iyi hatırlıyor, Eddie'nin bundan nasıl bir hikâye çıkaracağını da tahmin ediyordu. Onu zorlu, vurucu kırıncı bir kabadayı yapıp çıkacaktı. Oysa, işin aslı hiç de böyle değildi. Şoförlere, kömür götürmemek için oyunbozanlık yapmakta devam ederlerse gözlerinin yaşına bakmadan işlerine son verileceğini söylemişti. İşten çıkarılmamaları, istenilen yere istenildiği kadar kömürü taşımalarına bağlıydı. Gerekirse sırtlarında taşıyarak götüreceklerdi...

Şoförlerden sadece bir tanesi işi bırakmıştı; onun adını bir kenara not eden Mosca, ötekilere bol bol sigara dağıtmıştı. Gerçek böyleyken, Eddie onu altı kişiye meydan okuyan, ortalığı darmadağın eden bir efsane kahramanı gibi anlatıyordu.

— Sonra kömür gönderilmesi işini yöneten adamın evine gitmiş ve anladığım kadarıyla orada da kısa bir konuşma yapmış. Mosca oradan ayrılırken, Alman ölüp ölüp diriliyormuş. O günden sonra Mosca her Cumartesi krap oyunundan başını bile kaldırmadı ama, Yahudi mülteci kampına kömür gönderilmesi işi de hiç aksamadı. İşte böyle... Bizimki çelik pençeli bir yöneticidir.

Eddie hayranlıkla başını sallayarak sözlerini bitirdi.

O konuştuğu sürece, Wolf da hiç aralıksız başını sallamıştı. Eddie hikâyesini bitirince, Wolf :

— Burada da bize böyleleri gerek, dedi. Yoksa Almanlar üstüste cinayet işlerler ve yine yakayı sıyırlar.

Eddie ona nisbet verir gibilerden :

— Aynı şeyi şimdi yapamazdın, Walter, dedi.

Wolf yüzünde belirsiz bir hoşnutsuzlukla onu doğruladı :

— Evet. Almanlar'a demokrasiyi öğretiyoruz. Bunun sonuçlarına da katlanmamız gerekiyor.

Mosca ve Eddie güldüler, hatta Middleton bile gülümsedi. İçkilerini yudumlarlarken dışarda geçen bir kadına bakmak için Eddie pencerenin önüne gitti. Genç kadın ana çıkış kapısına doğru yürüyordu. Gözlerini ondan ayırmayan Eddie Cassin :

— İşte o biçim bir yavru, dedi. Şöyle bir tadına bakmak nasıl olurdu acaba?

Wolf omuzlarını silkerek :

— Müracaat kâğıdının incelenmesi şart, diye söylendi.

Bir şeyler daha söyleyecekti ama, buna imkân kalmadan kapı açıldı ve sarışın, boylu poslu bir genç içeriye soktular. Ellerine kelepçe takılmış ağlayıp duruyordu. Arkasında kısa boylu, tulumu andıran siyah elbiseler giymiş iki adam vardı. Adamlardan biri biraz öne çıktı :

— Sabun çalan hırsızı yakaladık, Herr Dolman, dedi.

Wolf kahkahalarla gülmeye başladı. Biraz sonra Eddie ile Mosca'ya dönerek :

— Sabun üzerine iş tutan soyguncu, bu işte, dedi. Kızılhaç'ın Alman çocuklarına dağıtmamız için gönderdiği sabunun kökü kurumak üzereydi. Bu

adamlar da, sabun hırsızlığıyla ilgili soruşturma yapan sivil polisler..

Adamlardan biri kelepçeyi çözdü. İşaret parmağını delikanlının burnuna sokarcasına uzattı ve babacan bir tavırla :

— Budalaca bir işe kalkışmak yok, değil mi? dedi.

Delikanlı birşey söylemeksizin başını salladı.

Wolf sert sert :

— Kelepçeleri çıkarma, dedi.

Sivil polis kelepçeyi yeniden takıp geriye çekilmişti. Wolf delikanlıya yaklaştı. Kısa boyuna oranla âdeta, bir küreği andıran eliyle delikanlının sarışın başını kavradı.

— Bu sabunların Alman çocukları için gönderildiğini biliyor muydun? diye sordu.

Başını önüne eğen delikanlı birşey söylemedi.

— Sana güvenmiş, burada iş vermiştik. Bir daha Amerikalıların yanında çalışmayacaksın. Suçunu kabul edip ifadeni imzalarsan, hakkında davacı olmayız. Nasıl, kabul ediyor musun?..

Çocuk yine ağzını açmadı; sadece başını salladı. Wolf :

— Ingeborg, diye seslendi.

Alman daktilo kız kapıda göründü. Siyah elbise-
li iki adama dönen Wolf:

— Onu içeriye götürün, dedi. Bitişikteki büroya... Ingeborg ne yapılması gerektiğini biliyor.

Sonra Eddie ile Mosca'ya bakarak gülümsedi.

— Çok kolay değil mi?.. Böylelikle herkes bir sürü zahmetten kurtulmuş oluyor. Çocuğa da altı ay verirler, hepsi o kadar..

Mosca'nın aslında pek umursadığı yoktu ama, yine de :

— Delikanlıya söz vermiştiniz, demekten kendini alamadı.

Wolf omuzlarını silkti:

— Doğru, diye karşılık verdi. Fakat karaborsayla ilişkisinden dolayı Alman polisi yakasını bırakmaz. Bremen'deki polis şefi eski bir arkadaşdır. Sürekli olarak işbirliği yaparız.

Eddie :

— Adaletin pençesi, diye mırıldandı. Çocuk biraz sabun çalmışsa, ne olmuş yani?.. Bırak gitsin...

Wolf soğuk, katı bir tavırla :

— Yapamam, dedi. Biraz boşlarsak, hiç insaf etmezler gözümüzden sürmeyi bile yürütürler.

Sonra kepini başına geçirdi.

— Eh, önümde her dakikası işle yüklü bütün bir gece var. Üsden ayrılmadan önce bütün mutfak hizmetlilerinin üstlerini başlarını arayacağım. Hepsi bu kadar değil tabii...

Ağzını çarpıtan bir gülümseyişle :

— Kadınları aramak için Bremen'den gönderilmiş bir kadın polis var, diye ekledi. İş başındayken bir çift kocaman lastik eldiven takıyor. Üsde çalışan bazı kadınların küçük bir tereyağı paketini nelerine sokuşturdıklarını görseniz, şaşarsınız. 'Pes' dersiniz dinim hakkı için... Açlık nedir tanımadığınızı umarım.

Wolf küçük ofisten çıkıp gidince, Gordon Middleton yerinden kalktı. Derinden, etkileyici sesiyle:

— Albay, onu gözbebeği gibi seviyor, dedi.

Sonra Mosca'ya bakıp gülümsedi. Ofisten ayrıl-
madan önce Eddie'ye dönerek :

— Erken hareket eden otobüslerden birine ye-
tişmeğe çalışacağım, dedi. Yine görüşürüz, Walter..

Bu son üç kelimeyi söylerken içten, yapmacık-
sız bir yakınlık havasındaydı.

Çalışma saatleri bitmişti. Pencereden bakan
Mosca, üsde çalışan Alman işçilerin ana kapıya doğ-
ru yürüdüklerini, oradaki askerî polis tarafından
arandıklarını görüyordu. Yanına gelen Eddie, pence-
reden dışarıyı görebileceği bir yere oturdu.

— Bremen'e gidip şu senin kızı aramak için
sabırsızlandığını tahmin ediyorum.

Bunu söylerken Eddie'nin dudaklarında yumu-
şak, âdeta kadınsı bir gülümseme belirmişti.

— Bana mektup yazdığın zaman, burada bir iş
ayarlayabilmek için onca zahmeti yüklenmemin sebe-
bi de bu zaten... İsteğinin kızla ilgili olduğunu dü-
şünmüştüm. Hakkı değil miyim?..

Mosca :

— Doğrusunu istersen ben de bilmiyorum, dedi.
Sebeplerden biri bu olabilir, tabii.

— Önce Bremen'deki işlerini halledip kızı son-
ra mı arayacaksın? Yoksa hemen onu görmek mi is-
tiyorsun?

Mosca :

— Önce iş gelir, diye karşılık verdi.

Eddie keyifli keyifli güldü.

— Şimdi gidersen onu evde bulursun. Kalaca-
ğın yerle ilgili işlerin tamamlanması sekize kadar
sürebilir. O saatte de kız evden çıkmış olur.

Bunları söylerken iyice öne eğilmiş, Mosca'nın yüzüne dikkatle bakmıştı. Mosca yüzünden hiçbir şey okunmaksızın :

— Kader kısmet,.dedi.

İkisi de birer valiz alıp binadan çıktılar; Eddie'nin cipini park ettiği yere gittiler. Eddie motoru çalıştırmadan önce Mosca'ya döndü:

— Sormadın ama, ben yine söyleyeyim, dedi. Kızı ne bir subayla, ne de askerî kulüplerden birinde, herhangi bir GI ile falan hiç görmedim. Daha doğrusu şimdiye kadar hiç görmedim onu.

Kısa, çok kısa bir sessizlikten sonra :

— İstemeyeceğini biliyordum; bu yüzden aramayı da hiç düşünmedim, diye ekledi..

ni kaçıracabilecek belirli bazı şeyler konusunda dikkatli davranırsa, —en kötü ihtimalle— bu tanışıklıktan kendi payına düşecek zevkle de yetinebilirdi.

Alanı çevreleyen ve bir ucu buraya çıkan bütün caddelerde karaborsanın en hızlı, en gözüpek elemanları iş başındaydılar. PX mağazasından şekerleme, sigara, sabun dolu karton kutularla çıkan erleri alıcı kuş gibi gözleyen çocukların gözlerinde, altın tozuyla şişkin torbalarını taşıyan maden sahiplerini kollayan fırsatçıların, vurguncuların hırslı, aç ışıltısı seziliyordu.

Otobüse binmek için sıra bekleyen Mosca'nın omzuna bir el dokundu. Dönüp bakınca, Wehrmacht (*) kepinin altında esmer, kemikli bir yüzle karşılaştı. Alman erkeklerinin çoğu hâlâ bu kepi giyiyorlardı.

Genç adam:

— Amerikan doları var mı? diye sordu.

Mosca «hayır» anlamına başını salladı, döndü. Omzundaki kemikli el çekilmemişti.

— Sigara?

Mosca otobüse binmek üzereydi. Şimdi omzundan kavrayan elin çekişi daha güçlü, ses daha sabırsızdı.

— Herhangi birşey, satmak istediğiniz ne varsa...

Mosca, donuk, itici bir tavırla ve Almanca olarak:

— Çek elini ve hemen toz ol, dedi.

(*)Üçüncü Reich zamanındaki Alman ordusu.

Genç adam şaşkın şaşkın geriye çekildi. Ve birden bakışlarındaki şaşkınlık küçümsemeyle karışık bir gurura, belirli bir nefrete dönüştü. Otobüse giren Mosca gözüne ilk ilişen yere oturdu. Dışardaki adamın pencerenin ardından kendisine, kurşunî gabardin elbisesine, kar gibi beyaz gömleğine, çarpıcı renkleriyle göz alan boyunbağına baktığını gördü. Gözlerindeki küçümsemeyi farkedince, bir an için yine o hâkî renkli üniformanın özlemini duydu.

Otobüs hareket etmiş; caddelerden birine sapaarak alandan çıkmıştı. Şimdi başka bir dünyaya girmişlerdi. Göz alabildiğine uzanıp giden yıkıntılar, bir yapının biçimsiz kalıntıları, hâlâ yıkılmamış bir duvar, arkasındaki boşluğa açılan bir kapının çerçevesi, iyice sıyrılmamış bir kemiğin üzerindeki eti andıran yer yer tuğla ve kırık cam kesimleriyle gökyüzüne doğru yükselen çelik bir iskelet. Bütün bunlar çevreye yabansı, ürkütücü, korkulu düşlerin dekorlarına benzeyen bir görünüş vermişti.

Otobüsteki sivillerin çoğu Frankfurt'un dış mahallelerinde indiler. İçinde Mosca ile beraber sadece birkaç kişinin kaldığı otobüs, Wiesbaden havaalanına doğru yoluna devam etti. Kalanlar arasında Bay Gerald'la birlikte Birleşik Amerika'dayken görevi belirtilmiş tek kişi Mosca'ydı. Geriye kalanlar, kendilerine verilecek görevlerin belirlenmesi için Frankfurt'ta bekleyeceklerdi.

Havaalanında belgeleri incelenen Mosca, Bremen'e gidecek uçağı bekleyerek öğle yemeği saatına kadar oyalandı. Neden sonra uçak havalandığı zaman bile uçakta olduğunu hissetmiyordu, sanki ayağı yerden kesilmemişti. Çevresinden, belirli, kesin

gerçeklerden kopmuş gibiydi. Gözlerinin önünde kayan, kendisine doğru geliyormuş izlenimi veren, giderek yeşil ve kahverengi bir duvar gibi düzlenen yere bakıyordu hep. Aşağısı sonsuz, derinliğine ulaşılmaz bir vadiydi.

Uçak iyiden iyiye yükselince, o her türlü duyu-
dan soyunuk dakikaların esrarı kayboldu; herşey ya-
lınlaştı. Şimdi çok yüksek bir balkondan, düz, bazı
masa örtüleri gibi damalı damalı tarlaların uzanıp
gidişine bakıyorlardı...

Kesin hedefine bu kadar yakinken, dönüşünün
tam anlamıyla gerçekleştiği bu anda, evde geçirdiği
birkaç ayı hatırladı ve belirli bir tedirginlik, ailesinin
kendisine karşı gösterdiği sabrı bilmekle ağırlaşan
bir suçluluk duydu.

Buna rağmen ailesindekilerden hiçbirini görmek
istemiyordu. Uçak dupduru ilkyaz göğünde, içsüz
bucaksız mavilikte asılı kalmışcasına yavaşlarken,
içindeki sabırsızlığın bir dağ gibi yükseldiğini hisset-
ti. Bir gerçek havası vererek annesine söylediği şey
yalandı. Onun da tahmin ettiği gibi, o Alman kızı için
dönüyordu. Ama onu bulabileceğinden emin değildi.
Bulsa bile, aylarca ayrılıktan sonra tekrar bir arada
yaşayabileceklerine hiç ihtimal vermiyordu. Bütün
bunları bildiği halde dönmesi gerektiği için, bu ge-
rekliliği hissettiğinden dönüyordu.

Onu vahşi, tehlikeli yaratıklarla dolu, yol iz ol-
mayan bir ormanda silahsız, savunmasız, en ufak
dayanaktan yoksun biri gibi bırakıp gittikten sonra,
şimdi kendisini bekleyeceğini nasıl umabilirdi?..

Böyle düşününce, içinde utancın zehirli bir han-
çer gibi burulduğunu duydu. Tarifsiz bir acının da...

katıldığı bu utanç damarlarında dolaşan kana karışıyor; acı, iç bulandırıcı tadını ağzında hissettiriyordu.

Vücudu, yüzü, saçının rengi olduğu gibi gözlerinin önündeydi. Düşünceleriyle şekillenip renklenmiş, açık seçik bir görünüş almıştı. Onu bırakıp gittiğinden bu yana aylardan beri ilk defa açık, örtüsüz bir şekilde düşünüyordu. Kendi kendine, yüksek sesle adını söylemek gibi birşeydi bu...

POLİS MERKEZİNİN bir bölümü hemen hemen bir yıl önce, sıcak yaz sabahının öğleye yakın bir saatında havaya uçtuğu sırada, Mosca yerin sarsıldığını hissetmişti. Hoch Allee'de bir cipin içinde oturuyordu. Beklediği genç teğmen, Amerika'dan henüz gelmişti. Birkaç dakika sonra Askerî Hükümet karargâhının yolundaydılar. Birileri bağıra çağıra haberi verince patlama olan yapının yolunu tuttular. Askerî polis çevreyi kontrolü altına almıştı bile. Alana ulaşan caddelerin ağzında, ciplerle beyaz miğferler görülüyordu. Mosca'nın yanındaki teğmen kimlik belgesini gösterdi ve kordonu geçtiler.

Büyük, koyu yeşil yapı, Am Wald Strasse'nin yukarısında, cadde düzeyinden biraz yüksekçe bir yerdeydi. Otomobillerin park edeceği iç avlusu olan büyük, kare biçiminde bir yapıydı bu. Ana kapıdan yüzleri ve elbiseleri toza bulanmış sivil Almanlar çı-

kıyordu. Onların arasında, geçirdikleri korkunun etkisiyle sinirli sinirli ağlayan kadınlar da vardı. Çevrede toplaşan bir kalabalık, yapıdan ileri doğru sürüldü. Yapının kendisi sessizdi, olup biteni hiç umursamamış gibiydi.

Mosca, teğmenle beraber küçük yan kapılardan birine yöneldi. Büyük iç avlu, çirkin bir dağ görünüşüyle yükselen, molozla dolmuştu. Yer yer, batık gemileri andıran ciplere, kamyonlara rastlanıyordu. Yapının bir yüzü patlamanın etkisiyle, üçüncü kata kadar açıkta kalmıştı. Yerlerinden oyanmış, tam bir karmaşa içindeki masalar, iskemleler, duvar saatları görünüyordu bu açıklıktan.

Mosca daha önce hiç duymadığı bir ses işitti. Her şeyi bir yana bıraktı; insan sesine benzemeyen, çaresiz, acılı bir hayvanın tekdüze çığlığını andıran bu sürekli ve alçak tondaki sese kulak verdi. Bir an için, ses her yönden geliyormuş sandı. Sonra geldiği yeri seçebildi. Yarı yürüyerek yarı sürünerek, alanımsı avlunun sağ tarafına doğru ilerledi. Şişman, Alman polisinin giydiği yeşil üniformanın dar yakasıyla çevrelenmiş kırmızı enseyi gördü. Ne ensede ne de bunu tamamlayan başta en ufak bir canlılık belirtisi fark edilmiyordu. Ses gövdenin alt tarafından geliyordu sanki. Mosca ve teğmen, yollarını kesen tuğlaları kaldırmaya çalıştılar. Bu sırada, moloz ölü adamın gövdesine doğru kayıyordu. Teğmen yardımcı getirmek için Mosca'nın yanından ayrıldı. Avlunun kemerli girişlerinde beliren insanlar yardım için ortalıkta döneniyorlardı. Üs hastanelerinden gelen önlüklerini bile çıkarmamış askerî doktorlar, erler, sedye taşıyan Almanlar, yıkıntıların altında kalan ceset-

lerle yaralıları çıkarmak için olanca güçleriyle çalışıyorlardı. Mosca, avluya girdikleri küçük, kemerli kapıya gitti.

Caddede hava tertemizdi. Cankurtaranlar uzun bir dizi olarak sıraya girmişti. Onların hemen karşısında da Alman itfaiye arabaları duruyordu. Çok geçmeden avlunun bütün girişleri temizlenip açılmıştı. Moloz yığınları ayrı bir dizi olmuş bekleyen kamyonlara yükleniyordu. Yapının karşısındaki kaldırıma bir masa yerleştirilmiş, telefon bağlantısı kurulmuştu; burası kumanda yeri olarak seçilmişti. Mosca, daha küçük rütbeli subayların ve albayının orada beklediklerini gördü. Hepsinin çelik miğferlerini giyinmiş olması garibine gitmiş, hatta biraz da gülünç gelmişti. Subaylardan biri, Mosca'ya:

— Yukarıya çık ve istihbarat kısmında nöbet tut, dedi.

Tabanca kemerini uzatırken:

— Bir patlama daha olursa becerebildiğin kadar çabuk dışarıya çıkmaya bak, diye ekledi.

Mosca ana kapıdan yapıya girdi. Basamaklarda moloz yığınları yükseliyordu; bu yüzden, ağır ağır çıktı. Üst kata varınca gözü tavanda, çatlak yerleri kollayarak koridor boyunca yürüdü.

İstihbarat bölümü koridorun tam ortasında idi. Mosca kapıyı açtı ve büyük odanın sadece yarısının kalmış olduğunu gördü. Öteki yarısı yıkıntı halinde avluya inmişti. Kilitli bir dosya dolabı dışında, nöbet tutmasını gerektiren birşey yoktu ortalıkta. Buna karşılık, aşağıda gerilimi eksilmeksizin sürüp giden dramı bütün ayrıntılarıyla izleyebileceği bir yerdi. Bir iskemleye oturdu, sigarasını yaktı.

Bir ara birşeye takıldı, eğilip baktı; biraz ötede iki bira şişesi vardı... Şişelerden birini aldı, kapının kilit deliğinde açtı ve yine yerine oturdu.

Aşağıda, avluda çalışanların hareketleri, düşük hızla oynatılan filmlerdeki sahneleri andırıyordu. Yükselen yoğun toz tabakası yüzünden avlu düşsel bir görünüşteydi. Aşağıda bulduğu cesedin yakınındaki Alman işçiler, ağır ağır, eşzamanlı hareketlerle tuğlaları kaldırıyorlardı. Onlara oranla daha yüksekçe bir yerde duran Amerikan subayının pantolonu ve yeşil gömleği, koyu bir toz tabakasıyla bembeyaz olmuştu. Subayın hemen yanında da, kan plasmasıyla dolu bir silindir taşıyan çavuş duruyordu. Şöyle bir bakınca, avlunun görünüşü, eski ustalardan birinin tablosundan bir kopya gibiydi. Güneş ışıısıyla altın rengi almış havanın içinde püskürtme beton bloklardan yükselen toz tekrar alçalıyor ve aşağıdakilerin üzerinde beyaz bir tabaka meydana getiriyordu.

Mosca birasını yudumlayıp yaprak sigarasını tütürdü, durdu. Koridorda ayak sesleri duyunca odaya çıktı. Uzun koridorun bitiminde, artık zemin diye birşeyin var olmadığı yerde, yapının loş, kuytu derinliklerinden kopup gelen kadınlı erkekli Almanlar'ı gördü. Yaşadıkları dehşetle sarsılmışlardı; körleşmiş gibi kendisini görmeksizin yanından geçip gittiler. En arkada hâkî renk kayak pantolonlu ve yün bluzlu, ince yapılı bir kız vardı.

Bir ara kızın ayağı tökezleyiverdi; ötekiler kızın düşecek gibi olduğunu fark etmediler bile. Mosca hemen ileri atılıp tuttu, doğrulmasına yardım etti. Genç kız yürüyüp gidecekti ama, bir elinde bira şişesini tutan Mosca kollarını açarak onu önledi. Kız başını

kaldırınca Mosca, yüzüyle boynunun ölü beyazlığında, gözlerinin dehşetle açılmış olduğunu gördü.

Genç kız almanca, yalvarmaklı bir edayla:

— Rica ederim, bırakın gideyim, dedi. Rica ederim...

Mosca kolunu indirdi ve kız yoluna devam etti. Ama fazla ilerleyemedi; birkaç adım ötede tekrar sendeledi, duvara yaslanarak durdu. Sonra olduğu yerde yavaşça kaydı, yığılıp kaldı. Mosca yanına gidip üzerine eğildi, gözleri açıldı. Ne yapacağını kestiremiyordu; bira şişesini genç kızın ağzına yaklaştırdı. Kız şişeyi yavaşça itti, yine almanca:

— Hayır, dedi. Sadece yürümekten korktum.

Mosca, kızın sesinde belli belirsiz bir utanç sezişmiş, durumunu anlamıştı. Bir sigara yaktı, genç kızın dudakları arasına sıkıştırdı. Sonra incecik vücudu kucaklayıp içeriye götürdü, az önce kalktığı iskemleye bıraktı.

Mosca öteki bira şişesini de açtı, bu sefer kız birazını içti. Şimdi aşağıdaki sahne daha hareketlenmişti. Yaralıların üzerine eğilmiş doktorların elleri kocaman kelekler gibiydi. Plasma kaplarını tutan adamlar yıkıntıların üzerinde diz çökmüşlerdi. Sedy taşıyıcılar yıkıntının arasından ağır adımlarla yürüyor, görünüşü yassılaşmış izlenimi veren cesetleri, tozla kaplı gövdeleri kemerli yan kapılardan dışarıya taşıyorlardı.

Kız davranıp kalktı.

— Artık yürüyebilirim, dedi.

Çıkıp gitmek üzereyken, Mosca onu kapının ağzında durdurdu. Hiç de akıcı olmayan, tutuk almancasıyla:

— Dışarda beni bekle, dedi.

Kız başını sallayınca, Mosca:

— Bir içkiye ihtiyacın var, diye ekledi. Şnaps, sözgelişi şöyle iyisinden, insanın içini ısıtan bir şnaps!

Kız yine başını salladı. Mosca bu kez ingilizce:

— Kötü bir niyetim yok, dedi. Bütün kalbimle yemin ederim.

Bunu söylerken, bira şişesini kalbinin üzerinde tutuyordu. Kız gülümsedi ve yanından sıyrılırcasına geçip yürüdü. Mosca, kızın ince ve biçimli vücudunun ağır fakat kararlı adımlarla koridor boyunca yer yer yıkık merdivenin başına doğru uzaklaşmasını izledi.

Her şey böyle başlamıştı işte. Aşağıda yenmiş ve düşman, elbirliğiyle, omuz omza, birbirinden ayrısı gayrısı olmayan ölülerini taşıyorlardı; yıkıntılardan yükselen beton tozu gelip, yakıcı, batan zerrecikler halinde kirpiklerinin arasına yerleşiyordu. Mosca, garip, kendisine bile yabancı gelen bir yakınlık duygusuyla kızın ince yapısına, süzgün yüzüne acıdığını farketmişti.

O gece Mosca'nın odasında radyo dinlerken bir şişe nane likörünü de bitirmişlerdi. Kız gitmek için davranınca, her defasında bir bahane uydurarak biraz da ısrarla onu alıkoymuş, böylece sokağa çıkma yasağı saatinin gelip çatmasını sağlamıştı. Kız da geceyi orada geçirmek zorunda kalmıştı. Fakat odaya geldiğinden beri kendisini bir kez olsun öptürmemişti.

Kız yatağa girdikten sonra örtünün altında soyunmuş, Mosca da kalan içkisiyle bir sigara daha içip, yanına uzanmıştı. Genç kızın yoğun, gizlemeye

lüzum görmediği bir tutkuyla kendisine dönmesi, Mosca'yı iyice şaşırtmıştı. Aynı zamanda hoşuna da gitmişti bu... Aylarca sonra, o geceden söz ederlerken, kız böyle davranmasının nedenini açıklamış; belki bir yıla yakın bir zamandır hiç bir erkekle yatmadığını söylemişti. Sonra da buruk bir gülümseyişle:

— Bunu bir erkek söylese ona sadece acırlar, ama bir kadın söylediği zaman gülerler, diye eklemişti.

Gülmek bir yana, kızın sonradan söylemek istediği şeyi, hatta daha fazlasını Mosca ilk geceden anlamıştı. Onun bir düşman olduğunu aklından silmeyen kız başlangıçta korkmuştu. Fakat yumuşak müzik, içkinin tatlı sıcaklığı, sinir yatıştırıcı sigaralar, Mosca'nın kantinden getirdiği tıkız ve lezzetli sandviçler -kimbilir nicedir tadını, belki adını bile unuttuğu bütün bu şeyler -genç vücudunun derinliklerinden kaynaklanan gür istekle birleşince, oynanan oyuna o da katılmış, çıkıp gidilemeyecek saata kadar kalmıştı. Bu bakımdan her ikisi de çok anlayışlı davranmışlar, kişisel durumlarının ve duyguların ağır bastığı bir tavır takınmaktan hem ısrar, hem de dikkatle kaçınmışlardı. Bunun nedeni belki de sevişirken tam bir ahenk içinde olmaları, her ikisinin de isteklerine doyasya karşılık bulmalarıydı.

Gece, yoğun ve dalgalar halinde güçlenerek gelen zevkin devamlılığına karanlık bir örtü olmuştu. Gün ağarmadan, sabahın çok erken saatının kirli kurşuniliği gökyüzünden henüz silinmemişken uyanan Mosca, yattığı yerde sigarasını içiyor ve uyuyan kıza bakarken 'bu ilişkimiz devamlı olacak' diye dü-

şünüyordu. Böyle düşünmesinde, kızın ince yapısını kıyasıya, cezalandırıcısına hırpalamaktan doğan utançla karışık sevecenlikle acımanın da payı olmuştu. Bu incecik vücutta hiç ummadığı, beraberliklerini büsbütün zevkli kılan bir güç vardı...

Sabahın hayli ilerlemiş saatinde uyanan Hella, bir an için yine ürkmüştü; nerede olduğunu hatırlamıyor gibiydi. Sonra ürkekliği ve nerede olduğunu kestirememekten doğan tedirginliğin izleri silindi. Bunun yerini, düşmana böylesine kolay, kendiliğinden teslim oluvermenin utancı aldı. Yatak dar olduğu için çıplak bacakları Mosca'nın bacaklarına dolanıyor, bütün vücudunu sıcacık bir zevk dalgası, bir gevşeyiş kaplıyordu.

Bir dirseğine yaslanarak doğruldu ve Mosca'nın yüzüne baktı. Bütün bir geceyi koynunda geçirdiği, nicedir cevaplandırılmamış isteklerle aç ve kızgın vücudunu cömertçe, hiç sakınmaksızın sunduğu erkeğin yüzünü bile pek iyi hatırlayamadığı, ilk olarak alıcı gözle baktığı besbelliydi.

Düşmanın ağzı ince, hemen hemen sinirli denebilecek bir gerginlikteydi. Yüzünün yapısı dar ve kuvvetliydi. Uykudayken bile gerginliğini kaybetmemişti. Daracık yatakta katı bir hareketsizlikle, alabildiğine sessiz uyuyordu. Soluk alıp verişleri bile belirsizdi. Öyle ki, kız onun belki de uyur gibi yaptığını, gizliden gizliye kendisini gözlediğini düşündü.

Hella hiç ses çıkarmaksızın, yavaşça yataktan kalktı, aynı sessizlikle giyindi. Karnı acıkmıştı. Masanın üzerinde Mosca'nın sigaralarını gördü ve bir sigara yaktı. Aç karnına da olsa sigara iyi gelmişti. Pencereden dışarıya bakmaya başladı. Aşağıdaki cad-

deden hiç ses gelmiyordu. Belki de hâlâ çok erkendi. Çıkıp gitmek istiyordu ama, mutfakta yiyecek bir şeyler olabileceği ve uyanan erkeğin onu kahvaltıya alıkoyacağı düşüncesiyle bir türlü gidemiyordu. Zevkle utanç karışımı bir duyguyla bunu hak etmiş olduğunu düşündü.

Yatağa doğru bakınca Amerikalı'nın gözlerinin açık olduğunu gördü. Erkek suskun ve hareketsizdi; öylece kendisine bakıyordu. Sıkılğan, belirli bir tedirginlikle elini uzattı. Nedense kendisini gülünç bir durumda sayıyordu.

Mosca gülerek onu yatağa, yanına çekti. İngilizce:

— Buna lüzum kalmayacak kadar yakın arkadaşsınız, dedi.

Hella onun ne demek istediğini anlamamıştı ama, kendisiyle alay ettiğinden emindi. Bu yüzden beklenmedik bir kızgınlığa kapılarak:

— Gitmem gerekiyor, dedi.

Bunu almanca söylemişti. Fakat erkek onun elini bırakmadı. Sadece:

— Sigara, demekle yetindi.

Hella bir sigara yakıp eline tutuşturdu. Mosca yatakta doğrulup oturunca üzerindeki örtü kaydı. Hella, onun kasiğinden memesinin ucuna kadar uzanan eski bir yaranın izini, beyazımsı, uzun çizgiyi gördü. Almanca:

— Savaştan mı? diye sordu.

Erkek güldü, parmağıyla işaret ederek:

— Senin yüzünden, dedi.

Hella bir an kendisini gerçekten suçladığı hissine kapıldı ve yara izini görmeyeyim diye başını çevirdi.

Mosca, tutuk almancasıyla:

— Aç mısın? diye sordu.

Kız 'evet' anlamına başını salladı. Erkek çıplak olarak yataktan fırladı. Hella, Mosca'ya gülünç gelen bir sıkılganlıkla yine başını çevirmişti. Erkek giyininceye kadar ondan yana hiç bakmadı. Kızın dudaklarına yumuşacık bir öpüş konduran Mosca:

— Sen yatağa gir, dedi.

Hella, kendisini anladığını belirten bir hareket yapmadı ama, Mosca kızın anladığını biliyordu. Hafifçe omuzlarını silktiler ve basamakları hızlı hızlı indi. Kantinden kahve ve yumurtalı sandviç aldı. Odaya döndüğünde kız pencerenin önünde oturuyordu.

Mosca sandviçleri kıza verdi. Matarayla getirdiği kahveyi ortaklaşa içtiler. Hella sandviçlerden birini kendisine uzattı ama, Mosca 'istemem' gibilerden başını salladı. Kızın ısrar etmemesi, ikinci bir teklifte bulunmaması hoşuna gitmişti.

— Bu akşam gelecek misin? diye sordu.

Kız başını salladı. Bir süre bakıştılar. Erkeğin yüzünden hiçbir şey okunmuyordu. Hella onun bir daha sormayacağını, kendisini aklından silmeye hazır olduğunu anladı. Beraber geçirdikleri gece bu andan itibaren erkek için bir hiç, benzeri nice gecelerden biri olacaktı. Yalnızca bu düşünceyle ve erkeğin anlayışlı bir aşk arkadaşı oluşundan duyduğu hoşnutlukla:

— Yarın, deyip gülümsedi.

Kahvesinden bir yudum daha içti, sıkıca sarıldı. Mosca'yı öptü ve kalkıp gitti...

BÜTÜN bunları, —o andaki duygu ve düşüncelerini— erkeğe daha sonra anlatmıştı. Belki üç, belki de dört ay sonra... Hoşnutlukla, anlayışla, her defasında yenilenip güçlenen, bütünü varlığını kaplayan bir zevk ve rahatlıkla geçip giden aylardan sonra açılabilmişti. Bir gün odasına dönünce, Mosca onu tipik bir ev kadını pozunda çoraplarını onarıırken bulmuş, almanca:

— Ooo, demişti, işte örnek bir Hausfrau... (*)

Hella sıkılğan sıkılğan gülümsemiş, bu sahnenin üzerindeki etkisini okumak istercesine, dikkatle Mosca'nın yüzüne bakmıştı. Bu, erkek kendisini bırakmasın diye, düşman toprağında kendisiyle beraber kalmasını sağlamak için giriştiği çabaların başlangıcıydı. Böylesine davranışlarla ne amaç güttüğünü Mosca da anlamıştı ama, kırıncı bir tavır takınmamıştı.

Daha sonra cepheden saldırıya geçmiş, her zaman için değilse bile genellikle olumlu sonuçlar veren gebelik silahını kullanmıştı. Buna karşı Mosca ne küçümser davrandı, ne de acıma belirtisi gösterdi. Sadece belirli ölçüdeki tedirginliğini açıklamakla yetinmişti.

— Kurtulmanın yoluna bakalım, dedi. Gidip bir doktoru görelim.

Hella başını sallayarak:

(*) Almanca «ev kadını» anlamına.

— Hayır, diye karşılık verdi. Doğmasını istiyorum, bir bebeğe sahip olmak istiyorum.

Mosca omuzlarını silktilti.

— Eve döneceğim. Hiçbir şey beni durduramaz.

Hella:

— Pekâlâ, dedi.

Gereksiz, bir işe yarayacağına inanmadığı sahneler yaratmadı. Belirli gün gelip çatıncaya kadar, kendini hiç sakınmaksızın ve herşeyiyle Mosca'ya verdi. O gün, yalan söylediğini bile bile, elinde olmaksızın «Geri döneceğim.» demişti Mosca. Gözlerini yüzünden ayırmayan Hella, yalan söylediğini biliyordu. Daha ötesi, söylediğine Hella'nın inanmadığının Mosca da farkındaydı. Bu, aralarındaki yanlış ilişkilerin başlangıcı olmuştu. Özellikle sarhoş olduğu zamanlar Mosca ısrarla yalanını tekrarlıyor, bazan da bunu türlü yeminlerle pekiştirmeye çalışıyordu. Öyle ki sonunda ikisi de inanmaya başladılar. Hella'nınki daha güçlü, içten ve Mosca'nın çeşitli fırsatlarla tanıdığı o sarsılmaz inatla beslenen bir inançtı.

Sonunda ayrılık günü gelip çattı. Odasına giden Mosca, çantasını hazırlanmış buldu. Büyük yol çantası, içi tıkabasa doldurulmuş, bir korkuluk gibi pencerenin önünde duruyordu. Ekim güneşinin soğuk, limon sarısı ışığı odayı doldurmuştu. Gidenlerin eşyasını götürecek kamyon, akşam yemeğinden sonra hareket edecekti.

Kızla bir arada geçirecekleri son saatların hüznünden kurtulmak isteyerek:

— Çıkıp biraz dolaşalım, dedi.

Hella başını salladı ve ona sokuldu. İkisi de giyinik değildiler. Mosca, Hella'nın karnındaki çocuğun

çıkıntısını iyice görebiliyordu. O anda hiç istekli değildi ama, arzusu uyanıncaya kadar kendini zorladı. Hella ise ansızın kapıldığı, duruk ısıtırlarla gözlerine yansıyan, şimdi de yerini tatlı bir gevşekliğe bırakan arzusundan utanmış gibiydi.

Mosca, yemek zamanı gelince kalkıp giyindi; kızın giyinmesine de yardım etti.

— Şimdi ayrılalım daha iyi, dedi. Kamyonu beklemeni istemiyorum.

Hella:

— Peki, diye karşılık verdi. İstedığın gibi olsun!

Birkaç parça giyeceğini topladı, hepsini küçük bir yol çantasına sokuşturdu. Mosca, dışarıya çıkmadan önce bütün sigaralarını ve yanındaki Alman parasının hepsini Hella'ya verdi. Caddeye çıktıkları zaman da:

— Allahımsarladık, dedi ve kızı dudaklarından öptü.

Berikinin konuşmadığını, gözlerinden akan yaşlarla yüzünün ıslandığını gördü. Hella hiçbir şey görmeksizin, dönüp arkasına bakmadan «Am Walde Strasse» ye doğru yürüyüp gitti.

Kızın ardından gözden kayboluncaya kadar baktı; bunun son görüşü olduğunu düşünüyordu. O anda duyduğu tek şey, belirli bir rahatlık hissiydi. Sıkıcı, gereksiz sahneler yaratmadan birbirlerinden ayrılmışlardı işte. Böylece her şey bitmiş oluyordu... Hemen birkaç gece önceyi, kızın söylediklerini hatırladı.

Hella:

— Sakın üzülme, demişti. Ne benim için, ne de bebek için üzülmen gereksiz. Suçluluk duygusuna ka-

pılmana da lüzum yok. Geri dönmezsen, bebeğim beni mutlu etmeye yeter. Bana daima seni, beraberken ne kadar mutlu olduğumuzu hatırlatacak. İçinden gelmezse, istemiyorsan, yalnızca benim için dönme.

Bunları söylerken gerçeği dile getirdiğinden, içinden geldiği gibi konuştuğundan kimse şüphe edemezdi.

Mosca bu sözlerin yapmacık olduğunu, Hella'nın kendisini duygusal yönden avlamaya çalıştığını düşünerek kızmıştı ama, Hella:

— Seni bir yıl, belki de iki yıl bekleyeceğim, diye devam etmişti. Fakat gelmesen de önemi yok. Başka bir erkek bulup hayatımı yaşarım. Herkes öyle yapıyor. Ben de bir çocuğa sahip olmaktan, ona bakmak zorunda kalacağımdan korkmuyorum. Anlıyor musun, korkmuyorum!

Daha sonra Mosca enine boyuna düşünmüş onun ne demek istediğini anlamıştı. Hella, ona vermiş olabileceği herhangi bir acıdan, gösterdiği hoyratlıktan, kişiliğinin bir parçası sayılan şefkat yokluğundan hiçbir zaman korkmamıştı. Hella'nın anlamadığı, Mosca'nın açığa vurmadığı hayranlıktı. Mosca, onun birçok yönlerine tarifsiz bir hayranlık duyuyordu: İçine kapanık, çevresindeki her türlü zalimce davranışı ve yaşadığı dünyanın çirkin, karanlık yanlarıyla yüzyüze kalmayı kabullenene, buna rağmen aşka inancını koruyabilene, kendisinden çok onun için acı duyan bir insan oluşuna...

GÖZLERİNİN önünde kahverengi-yeşil karışımı bir duvar yükseldi. Şimdi yere paralelmişcesine, yapıların kenar çizgileriyle aynı düzeydeydi. Küçük, ince dikdörtgenler de yerdeki insanlardı. Uçak iyiden iyiye alçaldı; Mosca alanın keskin denebilecek kadar belirli çizgilerini, hangarlarını, uzun, alçak idare binasını ve çevresindeki küçük yapılar topluluğunu daha açık seçik görebildi. Yapıların düz damları güneşin altında ısıldıyordu. Daha geride, Bremen'de her nasılsa ayakta kalabilmiş birkaç yüksek yapının, çiğ ışıqla yumuşamış izlenimi veren dış çizgilerini seçebiliyordu.

Tekerleklerin, kısılmış dış gıcirtısıyla toprağa değdiğini, sürtündüğünü hissetti. Bir an önce dışarıya fırlamak için sabırsızlanıyordu. Sanki Hella dışarda kendisini bekliyordu. Uçaktan inmeye hazırlandığı an, bu umudu kesin bir inanç kadar güçlenmişti. Hemen burada, alanın çıkış kapılarında olmasa bile, Hella'nın kendisini beklediğinden emindi.

3

MOSCA, eşyasının uçaktan çıkarılmasını bir Alman hamala bıraktı. Çevresine bakınınca, rampadan aşağı doğru, kendisini karşılamaya gelen Eddie Cassin'i gördü.

El sıkıştılar. Eddie Cassin yumuşak, olağanüstü zamanlarda bile kontrol edebildiği sesiyle:

— Seni tekrar gördüğüme memnun oldum, Walter, dedi.

Mosca gülümsedi :

— İşle buraya gelmem için ayarladığın dümenlere teşekkürler.

Eddie Cassin başını salladı.

— Bunların lafı bile olmaz. Eski omuzdaşlardan birinin yanıma gelmesi benim için çok şeye değer. Beraber epeyce şenlikli zamanlar geçirdik, Walter.

Mosca'nın valizlerinden birini aldı. Öteki valizi ve mavi bezden yol torbasını da Mosca yükledi. Pist dışına çıktılar, rampadan yukarıya doğru vurdular.

Eddie Cassin :

— Benim büroya gidip birer içki içeceğiz, dedi. Çocuklardan bazılarıyla da tanışırsın.

Bir ara serbest kolunu Mosca'nın omzuna attı ve ölçülü sesiyle :

— Seni kocamış hergele, diye devam etti. Biliyor musun geldiğine, seni gördüğüme gerçekten sevindim.

Mosca kendi evine dönüşünde hissetmediği şeyi şimdi, burada hissetmişti. Bu, gerçek anlamıyla yuvaya dönüş, kesin hedefe ulaşma duygusuydu.

Üsdeki yapılardan uzak, küçük tuğla binaya doğru uzanan tel örgü boyunca ilerlediler. Eddie:

— Buranın kralı ve sahibiyim, dedi. «**Sivil Personel Bürosu**» işte burası.. Ben de, «**Sivil Personel Bürosu**» subayının yardımcısıyım. Bizimki vaktinin çoğunu gökyüzünde, uçarak geçirir. Beş yüz Alman bana Allah'mışım gibi bakıyor. Yanlış anlama, içlerinden yüz ellisi de kadın. Böyle bir hayata ne dersin, Walter?...

Bina tek katlıydı. Aydınlık ve büyük dış ofiste, Alman memurlar oraya buraya koşuyorlardı; bakım ve onarım atölyelerinde makinistlik, mutfak yardımcılığı yapmak ya da PX'de görevli çalışmak için başvuran Alman'ların oluşturduğu bir topluluk da sabırla bekliyordu. İçlerinde sert görünümlü erkekler, yaşlı kadınlar, genç erkekler, epeyce de genç kız vardı. Kızların bazıları göze çarpacak kadar gü-

zeldiler. Eddie içeriye girdiği andan itibaren bütün gözler ona çevrildi.

Eddie içteki büronun kapısını açtı. Burada, oturanlar gözgöze gelecek şekilde, karşılıklı konmuş iki masa vardı. Parlak yeşil - beyaz harflerle «**Teğmen A. Forte - Siv. Per. Sb.**» yazısı okunan dikdörtgen biçimi bir plaka ve imzalanmak için düzenli bir istif- le bırakılmış kağıtlar dışında, masalardan birinin üstü çıplak denebilecek kadar boştu. Öteki masanın üstünde yanyana duran iki tel sepetteki kâğıtlar tepemesine yükselmiş, hatta masaya taşmıştı. Bu masadaki plaka daha küçüktü ve masanın «**Sivil Personel Bürosu**» subayının yardımcısı Bay E. Cassin'e ait olduğunu belirtiyordu.

Odanın köşesindeki başka bir masanın önünde oturan uzun boylu, 'surata bak süngüye davran' cinsinden kaknem bir kız parmaklarını yazı makinesinden çekmeksizin :

— Hoşgeldiniz, Bay Cassin, dedi. Albay sizi aradı, gelince kendisine telefon etmenizi söyledi.

Mosca'ya göz kırpan Eddie telefona uzandı. O telefonla konuşurken, Mosca da bir sigara yaktı. Bütün vücuduyla hissettiği gerginlikten sıyrılmak, bir süre için Hella'yı düşünmemek istiyordu.

Eddie'ye baktı. Hemen hemen hiç değişmemiş olduğunu düşündü. İnce, yumuşak, hafiften seyrelemeye yüz tutmuş saçlarındaki kırışma belirliydi ama yüz çizgileri eskisi kadar keskin ve kuvvetliydi. Ağzının bir kızinki kadar duygulu bir anlamı vardı. Buna karşılık, burnu uzun ve kemerli, çenesi bir kurdun çenesini andırırçasına sağlam yapılydı. Gözleri, ne yapsa bir türlü doyamadığı ölçsüz ten zevkleri

düşkünlüğünün etkisiyle bulanmış gibiydi. Yine de bir gençlik, canlılık izlenimi veriyordu.

Mosca, Eddie Cassin'in sarhoşluk anlarını hatırladı. Böyle zamanlarda ağzının o duyarlı ifadesi sili-niverir; ince, biçimli dudakları, çirkin ve çarpık bir çizgi halini alırdı. Bütün yüzünü ansızın beliren bir yaşlılık, ve şeytanla pazarlığa oturmuş bir adamın edası kaplardı. Bu kötülüğün ardında gerçek bir güç olmadığından ve -çoğunlukla Mosca'nın da katıldığı gibi- bu haliyle sadece erkek arkadaşlarını güldürdüğünden, Eddie Cassin hırsını, hıncını yanındaki kadına, o sırada metresi bulunan kadına, yöneltir, bütün kötülüklerine bu zavallıyı hedef tutardı.

Mosca, Eddie Cassin'in, bir bakıma kadınlarla ilişkilerini bir türlü yoluna koyamayan, 'ruhu alkolün derinliklerine batmış çılgın bir hergele' olduğunu düşünürdü ama, onun kişiliğinin ikinci yarısını da inkâr etmezdi. Gerçekten de, Eddie Cassin, dostluk için her şeyi yapabilecek bir arkadaştı. Kadın konusunda -pek de haksız sayılmayacak nedenlerle- kötüye çıkmış ününe, onca güvenilmezliğine rağmen Hella'ya bulaşmamak akıllılığını göstermişti.

Şu anda, Eddie Cassin'e Hella'yı görüp görmediğini, ona ne olduğunu sormak için dayanılmaz bir istek duyuyor, fakat her nedense bunu yapamıyordu.

Eddie Cassin ahizeyi yerine bıraktı ve masasının bir çekmecesinden bir cin şişesiyle, bir teneke greyfurt suyu çıkardı. Sonra daktilo kıza dönerek :

— Ingeborg, git de bardakları yıka, dedi.

Kız herhangi birşey söylemeden yerinden kalktı ve büyük bir mukavva kutudan aldığı bardaklarla

odadan çıktı. Eddie Cassin, arka taraftaki daha küçük büroya açılan kapıyı işaret edip :

— Gel bakalım, Walter, dedi. Seni birkaç arkadaşla tanıştırmak istiyorum.

Bitişikteki büroda kısa boylu, tıkız, yüzlü etli ve Eddie'ninki gibi zeytin yeşili giyimli bir adam masanın yanında ayakta duruyordu. Bir elindeki kâğıdı okumaktaydı. Onun hemen karşısında, kısa boylu, omuzları köşeli, başında o kaçınılmaz gri - yeşil renkli Wehrmacht kepi bulunan bir Alman, kaskatı, hazırol durumunda, dikilip duruyordu.

Pencerenin yanında oturan uzun boylu, sivil Amerikalı'nın çenesi de boyuyla orantılı bir uzunlukta idi. Ağzının ve gözlerinin kenarlarındaki ince fakat derin çizgiler, adamın yüzüne kızgın, kavurucu güneşin, sert rüzgârların ve hep açık havada yaşamının etkisiyle yıpranmış Amerikalı bir çiftçi görünüşünü vermişti.

Eddie, kısa boylu, tıkız adama :

— Wolf, dedi. Sana eski bir arkadaşı, Walter Mosca'yı tanıtayım. Wolf, buranın güvenlik işlerine bakan arkadaşdır, Walter. Üsde çalışmak için başvuran Almanlar'ın geçmişini kurcalamakta üstüne yoktur.

Wolf'la el sıkıştılar; sonra Eddie :

— Pencerenin yanında oturan arkadaş da Gordon Middleton, diye devam etti. İş gücü olmadığından burada dalgasını geçiriyor. Albay onu çoktan sepetlemek niyetinde ama...

Middleton el sıkışmak için yerinden kalkmadığından, Mosca başını hafifçe eğmekle yetindi. Öteki

de, bir korkuluğu andıran kolunu havada şöyle bir salladı.

Wolf hazırol durumunda dikilen Alman'a başparmağıyla kapıyı gösterdi ve dışarda beklemesini söyledi. Topuklarını sertçe birbirine çarpan Alman, belden yukarıyla hafifçe eğildi, sonra keskin bir dönüşle dışarıya çıktı.

Wolf çeşitli soruların cevaplandırıldığı 'iş için başvurma' kâğıdını masanın üzerine bıraktı, gülerrek :

— Partiye girmemişler, SA birliklerine, Hitler Gençliği Örgütü'ne katılmamışlar, dedi. Hey Allahım, bir Nazi'yle karşılaştığım gün şapkamı havaya fırlatacağım.

Gülüştüler. Eddie bilgiç bilgiç başını salladı.

— Hepsi de aynı şeyi söyler. Onlara bakarsan, geçmişleri analarının sütü kadar temizdir. Bizim Walter de tam senin kafanda bir arkadaşdır, Wolf. Askerî Valilik emrinde beraber çalıştığımız zaman, Almanlar'a bayağı kök söktürmüştü.

Wolf'un kum rengi kaşlarından biri hafifçe yukarıya kalkmıştı.

— Sahi mi? dedi. Doğrusunu isterseniz onlarla iş yapabilmenin tek yolu da budur.

Eddie :

— Evet, diye karşılık verdi. Askerî Valilik'te zorlu bir durumla karşılaşmıştık. Resmî Alman kurumlarına gönderilen kömürleri Almanlar taşıyordu. Bu sırada ortaya garip bir durum çıktı. Cumar-tesi günleri sıra «Grohn» daki Yahudi mülteci kamplarına kömür taşınmasına geldiğinde ya kamyonların hepsinde bir arıza çıkıyor, ya da kömürün gön-

derilmesinden sorumlu Alman, ellerinde hiç kömür kalmadığını söylüyordu. Bizimki kendi usulleriyle bu işin hemen çaresini bulmuştu.

Wolf'un ilgisi büsbütün artmıştı.

— Bu hikâyeyi dinlemek isterdim, dedi.

Rahat, karşısındakine iyice açılması için güven veren bir konuşma tarzı vardı. Söylenenleri dinlerken durmadan başını sallıyor, böylece konuşanın tek kelimesini bile kaçırmadığı hissini veriyordu.

Ingeborg cin şişesini, bardakları ve greyfurt suyunu getirmişti. Eddie bardaklardan dördüne içki koydu. Birinde ise sadece greyfurt suyu vardı, bu bardağı Gordon Middleton'un eline tutuşturdu.

— Bütün işgal kuvvetleri içinde kumar oynayan, içki içmeyen ve karı - kız peşinde koşmayan tek adam... Albay da onu bu yüzden sepetlemek istiyor zaten. Almanlar'a kötü örnek oluyor diye...

Gordon, bu sözleri hiç umursamaksızın :

— Hikâyeyi dinleyelim, dedi.

Yüzündeki ve tavrındaki umursamazlığa rağmen sesinde belirli bir sitem seziliyordu.

Eddie :

— Pekâlâ, diye söze başladı. Kömürün oraya gönderilip gönderilmediğini kontrol etmek için Mosca her Cumartesi Yahudi mülteci kampına gitmeyi göze aldı. Bir Cumartesi günü, krap (*) oynamaya daldığından, kömürün sevkedilmesi işini her zamanki gibi ilgililere bırakmıştı. Sonra mülteci kampına kömür gitmediğini öğrendi. İşte o zaman Mosca'yı gö-

(*) Zarla ve kumar amacıyla oynanan bir oyun.

recektiniz. Halini hiç unutmayacağım. Onu kamyonların çekildiği yere götürdüm; orada şoförlerle kısa fakat etkili bir konuşma yaptım.

Masaya yaslanan Mosca bir sigara yaktı ve sinirli sinirli dumanı içine çekti. Olayı çok iyi hatırlıyor, Eddie'nin bundan nasıl bir hikâye çıkaracağını da tahmin ediyordu. Onu zorlu, vurucu kırıcı bir kabadayı yapıp çıkacaktı. Oysa, işin aslı hiç de böyle değildi. Şoförlere, kömür götürmemek için oyunbozanlık yapmakta devam ederlerse gözlerinin yaşına bakmadan işlerine son verileceğini söylemişti. İşten çıkarılmamaları, istenilen yere istenildiği kadar kömür taşımalarına bağlıydı. Gerekirse sırtlarında taşıyarak götüreceklerdi...

Şoförlerden sadece bir tanesi işi bırakmıştı; onun adını bir kenara not eden Mosca, ötekilere bol bol sigara dağıtmıştı. Gerçek böyleyken, Eddie onu altı kişiye meydan okuyan, ortalığı darmadağın eden bir efsane kahramanı gibi anlatıyordu.

— Sonra kömür gönderilmesi işini yöneten adamın evine gitmiş ve anladığım kadarıyla orada da kısa bir konuşma yapmış. Mosca oradan ayrılırken, Alman ölüp ölüp diriliyormuş. O günden sonra Mosca her Cumartesi krap oyunundan başını bile kaldırmadı ama, Yahudi mülteci kampına kömür gönderilmesi işi de hiç aksamadı. İşte böyle... Bizimki çelik pençeli bir yöneticidir.

Eddie hayranlıkla başını sallayarak sözlerini bitirdi.

O konuştuğu sürece, Wolf da hiç aralıksız başını sallamıştı. Eddie hikâyesini bitirince, Wolf :

— Burada da bize böyleleri gerek, dedi. Yoksa Almanlar üstüste cinayet işlerler ve yine yakayı sıyırlılar.

Eddie ona nisbet verir gibilerden :

— Aynı şeyi şimdi yapamazdın, Walter, dedi.

Wolf yüzünde belirsiz bir hoşnutsuzlukla onu doğruladı :

— Evet. Almanlar'a demokrasiyi öğretiyoruz. Bunun sonuçlarına da katlanmamız gerekiyor.

Mosca ve Eddie güldüler, hatta Middleton bile gülümsedi. İçkilerini yudumlarlarken dışarda geçen bir kadına bakmak için Eddie pencerenin önüne gitti. Genç kadın ana çıkış kapısına doğru yürüyordu. Gözlerini ondan ayırmayan Eddie Cassin :

— İşte o biçim bir yavru, dedi. Şöyle bir tadına bakmak nasıl olurdu acaba?

Wolf omuzlarını silkerek :

— Müracaat kâğıdının incelenmesi şart, diye söylendi.

Bir şeyler daha söyleyecekti ama, buna imkân kalmadan kapı açıldı ve sarışın, boylu poslu bir genç içeriye soktular. Elleri kelepçe takılmış ağlayıp duruyordu. Arkasında kısa boylu, tulumu andıran siyah elbiseler giymiş iki adam vardı. Adamlardan biri biraz öne çıktı :

— Sabun çalan hırsızı yakaladık, Herr Dolman, dedi.

Wolf kahkahalarla gülmeye başladı. Biraz sonra Eddie ile Mosca'ya dönerek :

— Sabun üzerine iş tutan soyguncu, bu işte, dedi. Kızılhaç'ın Alman çocuklarına dağıtmamız için gönderdiği sabunun kökü kurumak üzereydi. Bu

adamlar da, sabun hırsızlığıyla ilgili soruşturma ya-
yapan sivil polisler...

Adamlardan biri kelepçeyi çözdü. İşaret parma-
ğını delikanlının burnuna sokarcasına uzattı ve ba-
bacan bir tavırla :

— Budalaca bir işe kalkışmak yok, değil mi ?
dedi.

Delikanlı birşey söylemeksizin başını salladı.

Wolf sert sert :

— Kelepçeleri çıkarma, dedi.

Sivil polis kelepçeyi yeniden takıp geriye çekil-
mişti. Wolf delikanlıya yaklaştı. Kısa boyuna oran-
la âdeta, bir küreği andıran eliyle delikanlının sarı-
sın başını kavradı.

— Bu sabunların Alman çocukları için gönde-
rildiğini biliyor muydun? diye sordu.

Başını önüne eğen delikanlı birşey söylemedi.

— Sana güvenmiş, burada iş vermiştik. Bir da-
ha Amerikalı'ların yanında çalışmayacaksın. Suçu-
nu kabul edip ifadeni imzalarsan, hakkında davacı
olmayız. Nasıl, kabul ediyor musun?..

Çocuk yine ağzını açmadı; sadece başını salladı.
Wolf :

— Ingeborg, diye seslendi.

Alman daktilo kız kapıda göründü. Siyah elbise-
li iki adama dönen Wolf:

— Onu içeriye götürün, dedi. Bitişikteki bü-
roya... Ingeborg ne yapılması gerektiğini biliyor.

Sonra Eddie ile Mosca'ya bakarak gülümsedi.

— Çok kolay değil mi?.. Böylelikle herkes bir
sürü zahmetten kurtulmuş oluyor. Çocuğa da altı
ay verirler, hepsi o kadar..

Mosca'nın aslında pek umursadığı yoktu ama, yine de :

— Delikanlıya söz vermiştiniz, demekten kendini alamadı.

Wolf omuzlarını silkti:

— Doğru, diye karşılık verdi. Fakat karaborsayla ilişkisinden dolayı Alman polisi yakasını bırakmaz. Bremen'deki polis şefi eski bir arkadaşdır. Sürekli olarak işbirliği yaparız.

Eddie :

— Adaletin pençesi, diye mırıldandı. Çocuk biraz sabun çalmışsa, ne olmuş yani?.. Bırak gitsin...

Wolf soğuk, katı bir tavırla :

— Yapamam, dedi. Biraz boşlarsak, hiç insaf etmezler gözümüzden sürmeyi bile yürütürler.

Sonra kepini başına geçirdi.

— Eh, önümde her dakikası işle yüklü bütün bir gece var. Üsden ayrılmadan önce bütün mutfak hizmetlilerinin üstlerini başlarını arayacağım. Hepsi bu kadar değil tabii...

Ağzını çarpıtan bir gülümseyişle :

— Kadınları aramak için Bremen'den gönderilmiş bir kadın polis var, diye ekledi. İş başındayken bir çift kocaman lastik eldiven takıyor. Üsde çalışan bazı kadınların küçük bir tereyağı paketini nerelerine sokuşturduklarını görseniz, şaşarsınız. 'Pes' dersiniz dinim hakkı için... Açlık nedir tanımadığınızı umarım.

Wolf küçük ofisten çıkıp gidince, Gordon Middleton yerinden kalktı. Derinden, etkileyici sesiyle:

— Albay, onu gözbebeği gibi seviyor, dedi.

Sonra Mosca'ya bakıp gülümsedi. Ofisten ayrılmadan önce Eddie'ye dönerek :

— Erken hareket eden otobüslerden birine yetişmeğe çalışacağım, dedi. Yine görüşürüz, Walter..

Bu son üç kelimeyi söylerken içten, yapmacıksız bir yakınlık havasındaydı.

Çalışma saatleri bitmişti. Pencereden bakan Mosca, üsde çalışan Alman işçilerin ana kapıya doğru yürüdüklerini, oradaki askerî polis tarafından arandıklarını görüyordu. Yanına gelen Eddie, pencereden dışarıyı görebileceği bir yere oturdu.

— Bremen'e gidip şu senin kızı aramak için sabırsızılandığını tahmin ediyorum,

Bunu söylerken Eddie'nin dudaklarında yumuşak, âdeta kadınsı bir gülümseme belirmişti.

— Bana mektup yazdığın zaman, burada bir iş ayarlayabilmek için onca zahmeti yüklenmemin sebebi de bu zaten... İsteğinin kızla ilgili olduğunu düşünmüştüm. Haklı değil miyim?..

Mosca :

— Doğrusunu istersen ben de bilmiyorum, dedi. Sebeplerden biri bu olabilir, tabii.

— Önce Bremen'deki işlerini halledip kızı sonra mı arayacaksın? Yoksa hemen onu görmek mi istiyorsun?

Mosca :

— Önce iş gelir, diye karşılık verdi.

Eddie keyifli keyifli güldü.

— Şimdi gidersen onu evde bulursun. Kalacağın yerle ilgili işlerin tamamlanması sekize kadar sürebilir. O saatte de kız evden çıkmış olur.

Bunları söylerken iyice öne eğilmiş, Mosca'nın yüzüne dikkatle bakmıştı. Mosca yüzünden hiçbir şey okunmaksızın :

— Kader kısmet,.dedi.

İkisi de birer valiz alıp binadan çıktılar; Eddie'nin cipini park ettiği yere gittiler. Eddie motoru çalıştırmadan önce Mosca'ya döndü:

— Sormadın ama, ben yine söyleyeyim, dedi. Kızı ne bir subayla, ne de askerî kulüplerden birinde, herhangi bir GI ile falan hiç görmedim. Daha doğrusu şimdiye kadar hiç görmedim onu.

Kısa, çok kısa bir sessizlikten sonra :

— İstemeyeceğini biliyordum; bu yüzden aramayı da hiç düşünmedim, diye ekledi..

NEUSTADT'ı geçip kpriiizerinden Bremen'e girerlerken, Mosca kendisine hiç yabancı gelmeyen bu çevreyi her zaman dnp hatırladığı haliyle gördü. Kilise ile an kulesi, yzi kimbilir hangi hastalıkla kemirilip yok olmuş bir gövde gibi yükseliyordu. Sonra polis müdürlüğünün büyük, ağırbalı bir grnteki hantal yapısının önünden geçtiler. Binanın koyu yeşil duvarlarında, Mosca'nın çok iyi hatırladığı o patlamanın derinlemesine, beyaz yarıkları hâlâ görülmekteydi.

«Schwachhauser Heer Strasse» yoluyla Bremen'in öteki kesimine yöneldiler. Bir zamanlar varlıklı kişilerin oturduğu bu sakin ve bakımlı çevredeki evlere hemen hemen hiç dokunulmamıtı. Şimdi burada işgal kuvvetlerinden bazıları, askerî ve yarı askerî hizmetlerde görevli olanlar oturuyorlardı.

Mosca yanibaşında oturan adamı düşünüyordu. Eddie Cassin romantik bir adam değildi. Hatta bildiği kadarıyla, bunun tam tersi yaratılıştta ve yapıda biriydi.

İkisi de henüz ordudayken olup biten bir olayı çok iyi hatırlıyordu. Eddie, çok genç fakat yaşına göre son derece gelişmiş Dresden bebeği kadar güzel bir Belçikalı kız bulmuş; onu penceresiz, küçük bir odaya kapatmış ve esaslı bir parti vereceğini ortalığa yaymıştı. Tam üç gün üç gece odadan hiç çıkmayan kız, otuzdan fazla GI'ın gönlünü yapmıştı.

Adamlar holde, ya da mutfakta kâğıt oynayarak kendi sıralarının gelmesini beklemişlerdi. Kız öylesine güzel, o kadar tatlı ve yumuşak başlıydı ki, ona, gebe karlılarıyla yatan kocalar gibi davranmışlardı. Jambonlu, domuz pastırmalı yumurta pişiriyor, kızın kahvaltı tepsisini hazırlamak için âdeta yarışıyorlardı; öğle ve akşam yemeklerini de kantinden getiriyorlardı. Yatakta çırılçıplak oturup, önündeki tepside ne var ne yoksa genç bir hayvan ıstahıyla yiyen kız, bir yandan da onlarla şakalaşıyor, ısıltılı beyaz dişlerini olduğu gibi gösteren kahkahalar atıyordu. Günün her saatinde kızın yanında daima biri vardı. Belçikalı kız da onları birbirinden ayırt etmeksizin, hepsine gerçek bir sevgi gösteriyor, hepsini aynı ateşlilikle karşılıyordu. Sadece bir tek konuda hoşnutsuzluğunu gizlememişti. O da, Eddie Cassin'in hergün en az bir saat kızın yanında kalmasıydı. Kız ona daima«baba» diyordu.

Eddie, «Kendime mal edemeyeceğim kadar güzel bir kız.» demişti ama, Mosca kızın sesinin tonundan

sezinlediği, gırtlığına kadar doymuşluğunu her zaman hatırlıyordu.

Kurfürsten Allee'den Metzger Strasse'ye saptılar. İki yanda dizili büyük ve sık yapraklı ağaçların, yaklaşan ikindi saatıyla daha koyulaşmış gölgeleri boyunca ilerlediler. Eddie arabayı dört katlı, görünüşü yeni, tuğladan bir yanının önünde durdurdu. Kapının iki yanında, yapının cephesi boyunca uzanan, ensiz fakat bakımlı, çimleri düzenle kırılmış iki yeşil dikdörtgen vardı. Eddie :

— Askerî hizmetlerdeki bekâr görevliler için Bremen'deki meskenlerin en iyisi işte burası, dedi.

Yaz güneşi, tuğlaları kendi renginden daha koyu kırmızı gösteriyordu. Caddenin kuytuluklarındaki gölgeler tortulanmış gibiydi. Mosca iki valizi ve mavi yol torbasını yükledi. Eddie Cassin ondan bir iki adım önde yürüyordu. Kapıda yapının Alman yöneticisiyle karşılaştılar.

Eddie:

— İşte bu da Frau Meyer, diyerek kolunu kadının beline doladı.

Frau Meyer kırk yaşlarında, saçları platin sarısı bir kadındı. Vücudunun son derece biçimli olmasını, «Bunddeutscher Maedel»de yıllarca yüzme öğretmenliği yapmasına borçluydu. Yüzü cana yakın, dişleri büyük, köşeli ve diş macunu reklâmlarındaki sırtan ağızlara taş çıkartacak kadar beyazdı.

Mosca hafifçe başını eğerek onu selâmladı. Kadın :

— Sizi tanıdığımı çok memnun oldum, Bay Mosca, dedi. Eddie bana sizden o kadar çok söz etti ki..

Doğru üçüncü kata çıktılar. Frau Meyer odalarından birinin kilitli kapısını açtı ve anahtarı Mosca'ya verdi. Oda alabildiğine büyüktü. Bir köşede dar, tek kişilik bir karyola, başka bir köşede de çok büyük ve beyaz yağlı boyayla boyanmış bir gardrop vardı. Odanın büyüklüğüne uygun iki pencereden sünen güneşin ışıkları çekiliyor, yerini uzun yaz akşam üstlerine özgü yumuşak tonda mavimsi bir aydınlık alıyordu. Odanın geri kalan kısmı boştu.

Mosca valizleri yere bıraktı. Karyolanın kenarına oturan Eddie, Frau Meyer'e :

— Yergen'i çağırır, dedi.

Frau Meyer başını salladı.

— Battaniyelerle çarşafı da getireyim.

Merdivenden çıkan kadının ayak seslerini duyabiliyorlardı. Mosca çevresine bakındı.

— Söylediğin kadar iyi gözüküyor.

Eddie Cassin gülümsedi.

— Evde bir de sihirbazımız var, Yergen adında biri... Herşeyin çaresine bakar.

Orada beklerlerken, Eddie ev hakkında bilgi verdi. Frau Meyer eşi bulunmaz bir yöneticiydi. Her zaman sıcak su vardı; temizlik işleri için sekiz hizmetçi çalıştırılıyordu. Frau Meyer'le özel bir anlaşma yaparak çamaşırlarının yıkayıp ütülenmesi işini de halledebilirdi. Kadın, çatı katında her türlü rahatlığını sağlayacak şekilde döşenmiş iki odalı özel dairesinde oturuyordu.

Eddie :

— Vaktimin çoğunu orada geçiririm, diye devam etti. Fakat Yergen'le de alışverişi olduğunu sa-

nyorum. Benim odam alt katta. Onun için, çok şükür birbirimizi sıkı sıkıya kontrol edemeyiz.

Eddie sanki sahibi kendisiymişcesine, övgüler yağdırarak evin girdisini çıktısını anlatırken, yaz ikindisinin ilerlemesiyle gölgeler büsbütün koyulaşıyor ve Mosca'nın sabırsızlığı da artıyordu.

Eddie Cassin, Yergen'in, Metzer Strasse'deki Amerikalı görevliler için Tanrı'nın bir nimeti olduğunu söyledi. Yergen'in yaptığı yüksek basınçlı su pompası sayesinde, evin en üst katında oturanlar bile banyodan yoksun kalmıyorlardı. Amerikalıların memleketteki ailelerine, yakınlarına gönderdikleri porselenden hediyelerin, hatıra eşyasının ambalajlarını da Yergen yapardı. Bu ambalajlar o kadar mukemmeldi ki, gönderilenlerden hiç biri porselen eşyanın kırıldığından, hatta çatladığından yakınmamıştı. Yergen ve Frau Meyer eşi bulunmaz bir çifttiler. Onların gündüzleri bazı odalardan kolayca farkedilemeyecek bir takım şeyler yürüttüklerini sadece Eddie biliyordu, çünkü bu işi büyük bir dikkatle yapıyorlardı. Odanın birinden kullanılmamış bir çift çorap, başka bir odadan zevklerine göre bir boyunbağı, Allah ne verdiyse yürütüyorlardı işte... Amerikalıların savruluk derecesine varan dikkatsizliği herkesin bildiği birşeydi. Kendilerine ait şeyleri sık sık kontrol etmezlerdi. Ortalıkta bırakılmış yarım paket, hatta hiç açılmamış bir paket sigaranın yokluğunu kim fark edecekti?

Buna karşılık, odaların temizliğinden sorumlu hizmetçiler, yüzde yüz güvenilir kimselerdi.

Mosca kendini daha fazla tutamadı :

— Allah aşkına kes artık, dedi. Buradan çıkıp gitmek için sabırsızlandığımı biliyorsun. Şu patates düşkününü (*) gelecekse gelsin artık...

Eddie kapıya gitti;

— Hey, Meyer, diye seslendi. Elini çabuk tut!

Sonra Mosca'ya döndü.

— Belki de Yergen'le şipsak tarafından iş tutmuştur, dedi. O işi çok sever.

Çok geçmeden kucağında battaniyeler ve yatak örtüleriyle Frau Meyer çıkageldi. Yergen de arkasındaydı. Yergen'in bir elinde çekiç, dudaklarının arasında da birkaç çivi vardı. Kısa boylu, ince yapılı, orta yaşlı bir Alman'dı. Hâkî renkli askerî gömleğin üzerine montgomeri ile ceket arasına birşey giymişti. Ağırbaşlı, kendinden emin, her şeyin üstesinden gelecek, güvenilir bir insan izlenimi veriyordu. Bu etkiyi bozan tek şey, gözlerinin altındaki gölgeli ve kırış kırış keseciklerdi. O güvenilir, ağırbaşlı, her an yardıma hazır görünüşünün yapmacıklığını, göstermelik bir tavır olduğunu açığa vurmaya bu kesecikler yetip de artıyordu bile... Aslında sinsî, içten pazarlıklı biriydi belki de.

Eddie Cassin'le sıkıştıktan sonra, elini Mosca'ya uzattı. Mosca, adamın elini nezaket gereği sıktı. Bir yandan da «işgale karşı gerçekten sıcak bir yakınlık gösteriliyor» diye düşünmekteydi.

Yergen:

— Burada Alâaddin'in lambası benim, dedi. Her-

(*) Alman'ların çok patates yemesinden dolayı bu deyim kullanıyor.

hangi birşeye ihtiyacınız olduğu zaman beni çağırın, yeter.

Mosca :

— Büyük bir karyolaya, oda için birkaç parça eşyaya, bir radyoya ihtiyacım var, diye karşılık verdi. Şimdi aklıma gelmeyen şeyleri de sonra düşünürüm.

Yergen hâkî gömleğinin cebinden bir kurşunkalem çıkardı. Donukça :

— Tabii, dedi. Bu odaları gerçekten kötü düşünüyorlar. «Nizamname» diye birşey tuturmuşlar gidiyor. Fakat arkadaşlarınızdan çoğuna bu konuda epey yardımım dokundu. Radyo nasıl olacak? Büyük mü, yoksa küçük bir radyo mu?..

Mosca :

— Fiyatına bakar, dedi.

— Beş ile on karton arasında değişir.

Mosca başını salladı.

— Para olarak söyle. Sigaram yok.

— Amerikan doları mı?

— Sağlam para...

Yergen şöyle bir düşündü. Sonra :

— Bakın, ben size söyleyeyim, dedi. Burada bir masa lambasına, bir radyoya, dört - beş iskemleye, bir divana ve büyük bir karyolaya ihtiyacınız olduğunu sanıyorum. Şimdilik sigaranız yoksa beklerim. Bir iş adamı olduğumu gizleyecek değilim. Ne zaman ve kime krediyle iş yapılacağını bilirim. Üstelik Bay Cassin de arkadaşınız..

Mosca gülümsedi.

— Mükemmel.

Sonra belinden yukarısında ne varsa çıkardı; mavi bez çantadan sabun ve havlu aldı.

Frau Meyer gülümseyerek :

— Çamaşırlarınızın yıkanmasını istiyorsanız, lütfen bana söyleyin, dedi. Hizmetçiye haber veririm.

Mosca'ya bakarken gözlerinin parlamışından, eski bir yara izinin çaprazlama çizdiği geniş göğsünü çok beğendiği anlaşıyordu.

Mosca :

— Bunun için ne ödemem gerekecek? diye sordu.

— Oh, rica ederim.. Para istemez. Haftada birkaç parça çikolata verirsiniz olur biter. Hizmetçiler nasıl sevinirler bilemezsiniz.

Mosca'nın sabırsızlığı dayanılmaz bir sınıra ulaşmıştı.

— Peki, peki, dedi.

Yergen'e döndü :

— İstedğim şeyleri yarına edinebilecek miyiz, bir bak, diye ekledi.

İki Alman çıkıp gidince, Eddie Cassin gösterişli, yapmacıklı, sahne harcı bir kederle başını salladı :

— İşgal yeni bir döneme girdi, dedi. Frau Meyer'le Yergen gibi kimselere saygıyla davranıyor, onların ellerini sıkıyor, iş konuşurken kendilerine sigara tutuyoruz.

Mosca omuzlarını silkti.

— Topunun canı chenneme!. Banyo ne tarafta?

Eddie Cassin koridorun sonuna kadar onunla beraber gitti. Banyo, inanılmayacak derecede büyüktü. İçerde üç lavabo, Mosca'nın hayatı boyunca gördüğü en büyük banyo küveti ve üzerinde dergiler, ingi-

lizce gazeteler bulunan küçük bir masa vardı.

— Gerçekten birinci sınıf, diye söylendi.

O yıkanmaya başlayınca, Eddie Cassin kapağı kapatılmış bideye oturdu.

— Kız arkadaşını buraya mı getireceksin ?

Mosca :

— Bulursam ve kendisi gelmek isterse, diye karşılık verdi.

— Bu akşam onu görmeye gidecek misin ?

Havluyla kurulan Mosca, traş makinesine bir jilet takmaktaydı.

— Evet !

Yarı açık pencereden baktı. Dışarda, günün son aydınlığından ne kalmışsa o da sönüyordu.

— Onu aramaya bu akşamdan başlayacağım, diye devam etti.

Eddie kapıya yönelmişti :

— Bulamazsan, döndüğün zaman yukarıya, Frau Meyer'in dairesine gel. Bir içki içersin. Bulursan mesele yok, yarın üsde görüşürüz.

Mosca'nın birşey söylemesini beklemeden çıktı ve koridorun öbür başına doğru yürüyüp gitti.

Yalnız kalan Mosca, başladığı traşı yarıda bırakmak, hemen odasına dönüp yatağa girmek, ya da Frau Meyer'in katına çıkıp akşamı Eddie ile beraber içki içerek geçirmek için dayanılmaz bir istek duydu. Her nedense şimdi gidip Hella'yı aramak, tekrar onu düşünmek istemiyordu; garip bir isteksizlik kaplamıştı içini. Buna rağmen traşını bitirdi, saçını özene özene taradı.

Sonra banyonun penceresini ardına kadar açtı. Aşağıda uzanıp giden cadde, ıpıssız denebilecek

kadar boştu. Öteye doğru bakınca, yıkıntılar arasında bitmiş bazı otları toplayan siyahlar içinde bir kadını gördü. Kadının kucacı bu otlarla doluydu. Çevrenin ancak seçilebilmesini sağlayan ışıkta, ağır ağır hareket eden, fakat ne olduğu tam anlamıyla kestiremeyen bir karartı gibiydi.

Daha yakında, hemen hemen bulunduğu yerin altında, dört kişilik bir aile bir şeyler yapıyordu. Dikkat edince, baba, anne ve küçük iki erkek çocuğun, yüksekliği yarım metreyi bile bulmayan bir duvar örmekte olduklarını gördü.

Küçükler, bir el arabasıyla yakındaki yıkıntılardan kırık, tam parçalanmamış tuğlaları taşıyorlardı. Erkek ve kadın da bunların kenarlarını düzlüyor, ördükleri duvarda kullanılacak hale getirmeye çalışıyor, sonra büyük bir dikkatle yanyana, üstüste oturtuyorlardı. Bu sahne Mosca'nın kafasında çinko üzerine asitle kazanmışcasına, bir daha hiç silinmeyecek bir şekilde yer etti.

Günün son ışıkları da kaybolmuştu şimdi. Bütün cadde ve oradaki insanlar, artık sadece daha derin ve daha yoğun bir karanlık içerisinde gittikçe batan, hareketleri giderek belirsizleşen koyu renkli şekillerdi.

Mosca odasına döndü. Valizinden bir şişe çıkarıp açtı ve içindekinin seviyesi birkaç parmak ininceye kadar içti. Giyinirken çok dikkatliydi. «Beni ilk defa üniformasız görecek.» diye düşünüyordu.

Açık renk gri elbisesinin içine beyaz bir gömlek giydi. Her şeyi olduğu gibi bıraktı; içindekilerini henüz çıkarmadığı valizler açtı, soyunduğu giyecekler yerde, traş takımı öylece yatağın üstüne atılmış-

tı. Şişeden büyük bir yudum daha içip basamakları hızlı hızlı indi.

Öbür caddeye çıkıp tramvaya atladı. Biletçi Amerikalı olduğunu hemen anlamıştı. Bir sigara istedi. Mosca sigarayı verdi ve karşıdan gelen tramvayları dikkatle gözlemeye başladı.

Hella'nın bu saatlerde herhangi bir yere gitmek için evden çıkmış olabileceğini düşünüyordu. Yanlarından geçen bir tramvayda arkadan ya da profilden görünen bir kızı ona benzetince sinirlerinin tel tel gerildiğini hissediyor, fırlayıp o tramvayın ardından koşmamak için oturduğu yere tutunuyordu.

Tramvaydan inince, çok iyi hatırladığı cadde boyunca ilerlerken dikkatli davranması gerektiğini düşündü. Evlerden hangisi olduğunu kestirememişti; her binanın kapısında durup altalta yazılı isimlere bakması gerekiyordu. Baktığı kapılardan ikincisinde onun adını okudu. Kapıyı çaldı, birkaç dakika bekledi. Tekrar çaldı.

Kapı açıldığında, küçük holün ölgün aydınlığında ev sahibi yaşlı kadını tanımakta güçlük çekemedi. Kadın, eski siyah entarisinin üzerine el örgüsü bir şal sarınmış, kır saçlarını başının arkasında toplamıştı. Yaşlı kadınlardan çoğunun ortak özelliğinden olan güvensiz ve kederli gözlerle bakıyordu :

— Evet? dedi.

— Fraulein (*) Hella evde mi?

(*) Almanca'da kadınlar için "Frau", genç kızlar için de "Fraulein" deyiimi kullanılır.

Mosca, almanca'yı ansızın böyle akıcı bir biçimde kullanmasına şaşırmıştı.

Yaşlı kadın kendisini tanımamıştı. Alman olmadığının bile farkına varmamıştı, Allah bilir.

— Buyrun, dedi.

İyi aydınlatılmamış holde, kadının arkasından odaya yürüdü. Kapıya vuran kadın :

— Fraulein Hella, bir ziyaretçiniz var, diye haber verdi. Bir erkek...

Mosca, birkaç saniye sonra onun sakın, en ufak bir şaşkınlık belirtisi sezilmeyen sesini işitti.

— Bir erkek mi?..

Sonra :

— Bir saniye lütfen, diye ekledi.

Mosca kapıyı açıp içeriye girdi.

Arkası kapıya dönük oturan Hella, henüz yıkanmış olduğu anlaşılan saçlarına acele acele firketeler ilıştırıyordu. Hemen yanbaşındaki masanın üzerinde, birkaç dilimi kesilmiş bir çavdar ekmeği vardı. Duvara dayalı dar karyolanın başucuna küçük bir komidin yerleştirilmişti.

Mosca birkaç adım attı ve öylece baka kaldı. Bu arada Hella, firketelerle tutturduğu saçını başının üzerinde toplamıştı. Ekmeği aldı; dolaba koymak için dönünce gözgöze geldiler. Mosca kapının yanında duruyordu.

Hella'nın beyaz, kemikleri çıkık, teni iyice gerilmiş yüzünü gördü; bu yüz hatırladığından daha incedi. Hiç de şaşırmış görünmüyordu. Mosca bir an için bakışlarından bir tedirginlik, belli belirsiz bir hoşnutsuzluk okur gibi oldu. Sonra Hella'nın

yüzü gözlerinin önünden silindi; bunun yerini hüznün ve acıyı belirleyen bir mask aldı.

Mosca ona doğru yürüdü. Aralarındaki mesafeyi küçük, hızlı adımlarla aştı. Hella'nın gözlerinden boşanan yaşlar, incecik, çok keskin bir bıçakla çekilmiş çizgicikleri andıran kırışıklardan, Mosca'nın tuttuğu küçük çenenin sivrilğine doğru akıyordu. Hella başını biraz öne eğdi, omzuna yasladı.

— Bırak da seni göreyim, dedi. Sana doyasıya bakayım.

Başparmağıyla çenesini tuttu; başını kaldırmak istedi. Fakat Hella sımsıkı omzuna yaslamıştı.

Mosca ne söylemesi gerektiğini pek kestiremiyordu :

— Pekâlâ, diye devam etti. İstedğin gibi olsun. Sana sürpriz yapmak istemiştin.

Hella yavaş yavaş, aralıksız hıçkırıyordu. OAnı susturmak için Mosca'nın elinden birşey gelmiyordu; sadece çevreye, daracık karyolaya, eski usul gardroba, tuvalet masasına, Hella'ya verdiği -büyütülmüş, çerçevelenmiş- fotoğraflarına bakarak bekledi.

Tek masa lambasından yayılan zayıf sarı ışık, duvarları ve tavanı aydınlatamıyordu; çevrelerinin yıkıntılarla kuşatılmışlığını odanın içinde bile hissettiriyordu onlara.

Hella sonunda yüzünü kaldırdı. Yarı gülerek, yarı ağlayarak :

— Ah sen.. dedi. Hep böylesindir.. Niçin yazmadın?.. Daha önce neden bildirmedin?

Mosca, bir daha :

— Sana sürpriz yapmak istemiştin, dedi.

Onun incecik vücudunu kendine iyice çekti, hafifçe öptü.

Hella zayıf, biraz pürüzlü bir sesle :

— Seni görünce, ölmüş olduğunu, rüya gördüğümü düşündüm, diye söylendi. Bilmiyorum neden.. Üstelik feci bir görünüşüm vardı. Saçımı yıkamıştım az önce...

Başını eğip biçimsiz, rengi atmış, ev içinde giydiği entarisine baktı. Sonra tekrar Mosca'ya çevirdi yüzünü.

Mosca, gözlerinin altındaki koyu halkaları şimdide daha yakından görüyordu. Elinin altındaki saç cansız ve nemli, kendininkine yaslanmış olan vücut sert ve kuruydu.

Hella gülümseyince, ağzının içindeki boşluğu gördü. Yanağını okşayarak :

— Bu nasıl oldu? diye sordu.

— Bebek... dedi. O ara iki dişimi kaybettim.

Dudaklarında yine o uçuk gülümseyişle, tıpkı bir çocuk gibi :

— Çok mu çirkin görünüyorum? diye sordu.

Mosca yavaşça başını salladı.

— Hayır. Hiç de değil...

Sonra birden hatırladı:

— Çocuk... dedi. Bebek ne oldu?.. Aldırdın mı?

— Hayır. Vaktinden erken doğdu ve sadece birkaç saat yaşadı. Tam bir ay hastanede kaldım.

Mosca'nın kendine inanmayacağını düşünmüşcesine, küçük, derme çatma tuvalet masasına gitti. Sicimle bağlanmış bir deste kâğıt çıkardı çekmece-den. Sicimi gözdü, resmî yerlerden aldığı dört belgeyi eline tutuşturdu.

Sesinde ne acı, ne kızgınlık vardı; sadece yaşadıkları dünyayı, çağı iyi bilen birinin buruk boyun eğmişliği ile;

— Oku, dedi.

Bu davranışıyla, sözlerinin doğruluğunu göstermek istiyordu. **'Kesin gerçek'** diye birşey olmadığını o da farkındaydı aslında. Çeşitli büroların mühürleri, pullar, imzalar olsa olsa söylediklerinin doğruluğunu ispatlamaya, Mosca'nın şüphelerini gidermeye yarayabilirdi.

Mosca onun yalan söylemediğini kabullenirken, bu durumdan dolayı biraz da canı sıkılmış gibiydi.

Hella gardrobunu açtı, oradan bir takım giyecekler çıkardı; bluzları, gömlekleri, pantolonları bir bir kaldırıp indirdi. Bu giyeceklerden bazılarının kumaşları ve renkleri Mosca'ya yabancı değildi. Hella kendi giyeceklerini kesmiş, onları çok küçük bir bedene uyacak şekilde yeniden dikmişti.

Mosca :

— Oğlan olacağını biliyordum, dedi.

Sonra birdenbire anlatılmaz bir öfkeye kapıldı. Nedeni de şimdi ortada olmayan bir varlığa herşeyi Hella'nın verdiğini düşünmesiydi. Ona yüzünün rengini, sırf kemik kalan kalçalarının, omuzlarının etini, dişlerini vermiş; kimbilir nice zorluklarla giyecekler kesip biçmiş ve karşılığında hiçbir şey elde edememişti.

En önemlisi, Mosca'nın geri dönmesinin nedeni, Hella'nın kendisine ihtiyacı olması değildi. Bu ihtiyacı kendisi duymuş, bu yüzden geri dönmüştü.

— Budalalık, diye söylendi. Budalalıktan başka birşey değil.

Dar karyolanın üzerine çöktü. Hella da geldi, yanına oturdu. Her ikisi de suskun ve tedirgindi. Çıplak masaya, odadaki tek iskemleye, duvarlara, nedense üzerlerine çökecekmiş gibi gelen tavana bakıyorlardı.

Sonra yavaşça birbirlerine döndüler. Tarih öncesinin karanlıklarından beri hüküm süren mutluluk ve kıvanç mı yoksa olmadık felâketler mi göndereceği bilinmeyen, varlığını ancak korkuyla duydukları bir Tanrı'ya adanmış kutsal bir törene katılırcasına, kendilerinden çok bu anın anlattığı şeyleri düşünerek birbirlerine sarıldılar ve sonra daracak karyolaya uzandılar.

Mosca'nın -suçluluk duygusu, içki ve yüreğini dişleyen acıyla kamçılanmış, bilenmiş- tutkusuna karşılık, Hella aşkla, şefkatle, kesin bir güven ve inançla doluydu. Bu dakikaların, mutlu ve ömürlü bir beraberliğin başlangıcı olduğuna inanıyordu. Erkeğin güvensizliğine, kendisini hâlâ boşlukta hissetmesine rağmen; zayıf, güçsüz, yaraları onmamış, acıları dinmemiş vücuduyla onun hırpalayıcı tutkusuna açıldı; uysal ve halinden hoşnuttu.

Erkeğin ona, vücuduna, inancına ve aşkına ihtiyacı olduğunu biliyordu...

BARIŞTAN sonraki ikinci yaz, Mosca'ya göre akıl almaz bir hızla geçip gitti.

Hava üssündeki iş varla yok arası birşeydi. Aslında buna iş bile denilemezdi. Bütün yaptığı; Eddie Cassin'e arkadaşlık etmek, onun anlattıklarını dinlemek, onun çok sarhoş olduğu zamanlar durumu idareye çalışmaktan öteye geçmiyordu.

Zaten Eddie Cassin'in de pek fazla bir işi yoktu. Teğmen Forte her sabah birkaç dakikalığına uğruyor, masasında birikmiş kağıtları imzalıyor ve orada hiç oyalanmaksızın pilot arkadaşlarının yanına gidiyordu.

İşten çıkınca, Mosca, wolf ve Eddie hep birlikte «Rathskellar»(*)daki lokantada akşam yemeğini birlikte yiyorlardı. Bazen Gordon da onlara katılıyordu. Bremen'deki Amerikalı subayların çoğuyla resmî hizmetlerde çalışan görevlilerin bir kısmı buranın devamlı müşterisiydi.

Mosca yemekten sonra Hella ile beraber kaldığı odaya dönüyordu. Divana yanyana uzanarak radyodan bir Alman istasyonundaki hafif müziği dinliyor, arasıra birbirlerine bakıp gülümsüyor ve erkenden yatağa giriyorlardı. Radyoyu geç saatlere kadar açık bırakıyorlardı çoğunlukla.

Odalarının bulunduğu kat sakindi ama, alt katlarda hemen her akşam gürültülü partiler veriliyordu.

Yaz gecelerinin sıcaklığında, müzik pencerelerden Metzer Strasse'ye taşıyor; zeytin yeşili üniformalı Amerikalı'lar ve kucaklarında oturan çıplak bacaklı, diri, dolgun memeli, güzel Alman kızlarıyla dolu cipler keskin fren gıcırtiları ve kızların tiz, keyifli bağrışmalarıyla binanın önünde duruyordu.

Aralıksız kahkahalar, tokuşturulan bardakların cınlayışı, caddeden geçenlerin ihtiyatlı bir merakla başlarını kaldırıp ışıklı pencerelere bakmalarına yol açıyordu. Sonra Eddie Cassin'in sarhoşlukla yayanlaşan sesini, binanın önünde kızlardan birine yağdırdığı küfürleri duyuyorlardı.

Bazen parti erkenden sona eriyor; yaz gecesinin ilerlemiş saatında, hafif toz kokusuyla yüklü bir

(*) "Belediye Sarayı" anlamına.

esintinin aşağıda, caddedeki ağaçların yapraklarını hışkırdattığı bile işitilebiliyordu.

Pazar günleri, Hella ve Frau Meyer çatı katındaki dairede yenecek yemeği hazırlarlardı. Asıl yemek, şaşmayan bir düzenle ya tavşan ya da ördek olurdu. Eddie ve Mosca'nın şehir yakınındaki bir çiftlikten bulup buluşturdıkları tavşan ya da ördeğin yanında, yine aynı çiftlikten aldıkları çeşitli sebzeler yer alırdı. Sonra da PX'den alınmış kahve içilir, dondurma yenirdi.

Yemek bitince, Mosca'yla Hella ötekileri içkile riyle başbaşa bırakır, yeşilin tozdan arındığı şehir dışına kadar uzanırlardı.

Mosca yaprak sigarasını tütürür, Hella'nın sırtında onun kolları dirseklerine kadar sıvanmış beyaz gömleklerinden biri, gezinti başlardı. Büyük, gösterişli, çirkin yeşil boyalı, yer yer patlamalardan kalma çatlaklarının beyaz çizgileri belli olan Polis Merkezi'ni ve şimdi Amerikan Kızılhaç Kulübü'nün bulunduğu eski Glocke binasını geçerlerdi. Oradaki alanda, sigara ve çikolata için yalvarıp yakaran çocuklar bekler dururdu.

Yanakları çökük, yıpranık, bezgin görünümlü, sırtlarında sonradan boyanmış askerî ceket, başlarında Wehrmacht kepi taşıyan bir takım adamlar, zeytin yeşili üniformasıyla geçen bir GI uzaklaşır uzaklaşmaz, onun yere attığı izmarite saldırırlardı.

Ağır, kararsız adımlarla gezinen Amerikalı erlerin gözleri kadınlardaydı. Salınarak geçen Frauen'lardan birini tavlama için uzun süre beklemele ri gerekmezdi.

Yaz günü öğle sonrası güneşinin altında, alan hareketli bir pazar yeri görünüşüne bürünürdü. Bu hareketlilik, günlerden pazar olduğunu unutturdu insana. Çevrede, hareketlerin ağırlaştığı, seslerin söndüğü o pazar günlerine özgü atmosferden eser yoktu.

Alandan her dakika hâkî renkli askerî otobüslerle, Bremen çevresindeki garnizonlardan, ya da bazan Bremerhaven kadar uzak işgal birliklerinden izinli askerleri getiren, tentelerine kadar çamur sıçramış kamyonlar geçirdi. Askerlerin pantolonlarının ütü çizgisi bıçak sırtı kadar keskin, koyu kahverengi botları ıslık ıslık cilâlıydı. Arada kalın yünlü elbiseleri içinde, bereli İngiliz askerleri ve -pantolonları ütü-süz, bakışları vahşi, sakalları birkaç günlük- sivil Amerikan gemilerinin tayfalarına da rastlanırdı.

Kendilerine asker görünüşü veren üniformalarıyla Alman polisleri kasıtlı kasıtlı dolaşır, sigara ve çikolata dilenen çocukları yan sokaklara kovalar; perişan kılıklı, bezgin, yere atılacak izmaritleri gözleyen adamları alanın kenar kuytu köşelerine doğru sürerlerdi.

Fraulein'ların kalçalarına salıntılar veren kıvrak adımlarla aşağı yukarı dolaşmaları, kurgusu bozulmuş bir atlıkarıncanın dönüşü gibi durmak bilmezdi.

Mosca, Kızılhaç Kulübü'nün kantininden birkaç sandviç alırdı; sonra akıp giden insan seline katılarak Burger Parkı'na doğru yollarına devam ederlerdi. Düşman, hayatının bir parçası haline gelmiş olan -pazar gününün- öğle sonrası gezintilerini şaşmaz bir düzenle sürdürüyordu. Bazılarının dişleri arasında pipolar, Alman erkekleri aile reislerine öz-

gü bir çalımla yürürlerdi. Eşleri bebek arabalarını iterken önleri sıra yürüyen daha büyük çocuklar eğlenmekten çok âdeta yerini bulsun gibilerden, gönülsüz gönülsüz koşuşup oynarlardı.

Öğle sonrasının hafif esintisi yıkıntılardan yükselen ince tozu ile bir elek gibi süzerken, yaz güneşi bu toza sıcak, aydınlık sarı rengini verir, bütün şehir altın tozundan bir peçeyle duvaklanmışa dönerdi.

Yıkıntıların, esmere çalan kızzılıktaki tuğla duvar kalıntılarından, yerle bir olmuş yapıların, dev yapılı bir heykeltraşın âdeta hınçla yoğurduğu çamuru andıran şekilsiz yığınların önünden geçer, biraz yorulmuş olarak şehir dışına, kırlara ulaşırlardı. Burada yeşil daha canlı ve dinlendirici; toprak kabarıktı.

Gözlerine kestirdikleri bir yerde dinlenir, uyur; yanlarında getirdikleri sandviçleri yer -çevre uygunsa- kendilerinden başka hiç kimsenin bulunmadığı bir dünyadaymışçasına sevişirlerdi.

Sonra, güneş gökyüzünün donuk aydınlığında solmaya yüz tutarken şehre dönüş başlardı. Akşam üstüne doğru esinti biraz daha güçlenmiş olur, yıkıntılardan yükselen toz iyice yoğunlaşırdı.

Tekrar alana döndüklerinde Kızılhaç binasından çıkan erleri görürlerdi. Galipler, sandviçlerini, dondurmalarını yemiş, koka-kolalarını içmiş, ping-pong maçlarını bitirmiş; arada daima 'mesafe' bırakan kibar tavırlı, profesyonel hosteslerin duygusallıktan yoksun konukseverliğiyle ağırlanmış olarak birlikleriyle kamplarının yolunu tutarlardı.

Bazı köşebaşlarında doğup büyüdüğü şehirlerin sokaklarındaki gibi kümeleşen erler gölünürdü.

Aşağı yukarı dolaşan fraulein'lar dizisi seyrekleşir; düşman da onların arasından seçtiğiyle birlikte yan sokaklara dalar, cephesi delik deşik bir yapının kasvetli, hemen hemen çıplak bir odasına bir an önce varmak için hızlı hızlı yürürdü.

Gölgelerin iyiden iyiye koyulaştığı, seslerin silindiği alanda, şimdi sadece hâlâ umudunu kaybetmemiş birkaç dilenci, çevresine garip garip bakınan, nereye gideceğini hatırlamaya çalışıyormuş gibi duran bir çocuk; yorgun ve yıpranmış bir iki kız kalırdı. Yakındaki bazı yapıların pencerelerinden sızan, kararmaya yüz tutmuş alana ve oradaki hareketsiz, suskun birkaç kişinin üzerine dökülen hafif müzik, bir karnaval sonrasının hüznünü hatırlatırdı insana.

Mosca ve Hella «Weser» kıyısına uzanan yıkıntılar boyunca yürür, yüreklerindeki gergin tellerde birtakım garip, acılı tınlayışlar yapan müziği geride bırakarak nehre ulaşırlardı. Oradan karşı kıyıya, şehrin ay ışığı altındaki iskeletine bakarlardı.

Metzer Strasse'de, çayla kek ve kurabiyeleri hazırlamış olan Frau Meyer ile Eddie Cassin onların dönüşünü beklerlerdi. Eddie Cassin divanda sızmış olsa bile, Mosca'yla Hella'nın sesini duyar duymaz ayaklanırdı. Sonra çaylarını içer, yumuşak yaz akşamının ham denebilecek tazeliğini, dupdurgunluğunu bütün varlıklarıyla hissederek havadan sudan konuşurlardı. Ilık, gittikçe yükselen bir su gibi kendilerini kuşatan uykuyla düğümlenirdi bu konuşmaların sonu..

MOSCA'nın bitişişindeki odada kısa boylu, sağlam yapılı, askerî hizmetlerde çalışan sivil görevlilere özgü zeytin yeşili üniformadan başka kılıkla görünmeyen bir adam kalıyordu.

Onu pek seyrek görüyorlardı. Evdekilerden hiç biri kimin nesi olduğunu bilmiyordu. Gecenin geç saatında odasına gelir, duyulabilecek kadar açtığı radyosunu dinlerdi.

Bir akşam, yemek için «Rathskellar»a gitmekte olan Mosca'yı cipine buyur etti; kendisi de oraya gidiyordu. Mosca, komşusunun adının Leo olduğunu ve Yahudiler'in yerleştirilmesiyle ilgili bir örgütün Amerikan grubunda çalıştığını öğrendi. Örgütün adının ilk harfleri hem üniformasının göğsündeki mavili beyazlı bantta, hem de cipin üzerinde yazılıydı.

İssız caddelerde hızla yol alıyorlardı. Leo, İngiliz şivesi hemen anlaşılan ve yapısına yakışan bir sesle :

— Daha önce bir yerde karşılaşmış mıydık acaba? diye sordu. Bana hiç yabancı gelmiyorsunuz.

Mosca :

— Bir zamanlar Askerî Valilik emrinde görevliydim, dedi.

Aslında hiç raslaşmamış olduklarından emindi. Leo başını salladı.

— Tamam. Kömür kamyonlarıyla Grohn'daki kampa gelirdiniz öyle değil mi?

Mosca şaşırmıştı.

— Doğru, dedi.

Leo gülümseyerek :

— O ara ben de oradaydım, diye açıkladı. Doğrusu işi pek iyi yaptığınız söylenemez. Hafta sonlarının çoğunda sıcak su yokluğu çekerdik.

Mosca :

— Bir süre işler yolunda gitmedi, dedi. Bereket sonra düzeldi.

Leo'nun gülümseyişi büsbütün yayıldı.

— Biliyorum. Faşistlere yaraşır bir metottu ama, herhalde başka çare yoktu.

Yemeği beraber yediler. Leo'nun burnu bir şahinin gagasını andırıyordu. Kemikli yüzünün bir tarafında kontrol edemediği, tik halini almış bir gerilme vardı. Hareketleri sinirli ve çabuk, hatta kontROLSUZDU. Ömrü boyunca atletik faaliyetlerden uzak durmuş biri olduğu besbelliydi. Bunu kendisi de saklamamıştı zaten. Hiçbir sporla ilgilenmediğini söylemişti.

Kahvelerini içerlerken, Mosca :

— Sizinkiler ne iş yaparlar? diye sordu.

— Aşağı yukarı UNRRA'nın bir yan örgütü sayılırız. Şimdilik, Almanya'yı terketmek üzere kamplarda bekleyen Yahudi'lerin ihtiyaçlarını sağlıyoruz. Ben de sekiz yıl Buchenwald'da (*) kalmıştım.

Mosca, hiç farkında olmaksızın geçmiş yıllarını düşündü. Şimdi gerçekte ilgisi yokmuşcasına görünen bir çağda askere yazılmıştı ve bunun en önemli nedeni toplama kamplarına karşı savaşıyordu. Fakat bunu yapan, gerçekte kendisi değil, evde kalan fotoğraftaki delikanlıydı. Gloria'nın, annesinin ve Alf'ın sevdikleri tanımlanamaz bir özlemle bekledikleri, hiç de yabancıları olmayan bir gençti.

Yine de bunu hatırlayınca heyecanlanmış ve içinde o eski duygulardan birazcık olsun kalmadığı için gizli, derinden bir utanç ve tedirginlik hissetmişti.

Leo :

— Evet, diye devam etti. On üç yaşındayken kampa alındım.

Gömleğinin kolunu sıvadı ve dirseğinin altındaki kolunun iç tarafına mor mürekkeple damgalanmış izlenimi veren altı haneli rakamı gösterdi.

— Orada babam da benimle beraberdi. Kampakilerin kurtuluşunu göremeden, birkaç yıl sonra öldü.

Mosca :

(*) Nazi Almanyası'nın en ünlü toplama kamplarından biri.

— Çok iyi ingilizce konuşuyorsun, dedi. Kimse Alman olduğunu anlamaz.

Leo uçuk, sinirli bir gülümsemeyle baktı.

— Hayır, hayır.. Alman değilim, Yahudi'yim.

Bir an sustu, sonra :

— Doğrusunu söylemek gerekirse, tabii Alman'ım, diye ekledi. Fakat Yahudiler'in Alman olabilmesi artık çok zor.

— Öyleyse ne diye buradan gitmedin?

— Burada iyi bir işim var. Amerikalı'ların yararlandığı bütün haklara sahibim. İyi de para kazanıyorum. Üstelik Filistin'e mi, yoksa Amerika'ya mı gideyim diye düşünüyorum; hâlâ kararsızım. Karar vermek çok güç.

Mosca viski, Leo kahve içtiler; bir süre daha konuştular. Yarenlikleri iyice uzadı. Bir an geldi, Mosca bazı sporlar üzerinde bilgi vermeye çalıştığını farkederek şaşırdı. Konuşmanın nasıl olup da bu konuya döktüğünü hatırlamıyordu bile.

Leo böyle şeylere yabancı kalmamasının nedenini anlattı. Gençliğini toplama kamplarından birinde geçirmişti. Başka türlü söylemek gerekirse, gençliğini elinden almış, hatta çalmışlardı.

Mosca, basketbolda iyi bir vuruşun nasıl yapılacağını tarif etti. Sayı olmaması için topu karşılamaya hazır oyuncunun nasıl atlatılacağını açıkladı. Bunları söylerken şaşırtmalı, baş döndürücü koşuşmalara katıldığı anları tekrar yaşıyor gibiydi. Ayaklarının altında spor salonunun tahta döşemesinin ılıkliğini, vücudundaki -sürüp giden oyun boyunca artan- terli yorgunluğu hissediyordu sanki.

Maçtan sonraki ılık duşun dinlendiriciliğini düşündü. Sonra elinde mavi çantasıyla sokağa çıkar, kızların beklediği dondurmacıya giderlerdi. Hepsinin ardından, iyi, kesintisiz, derin bir uyku, günün bütün yorgunluğunu vücudundan silerdi..

Eve dönerlerken, Leo :

— İşim gereği çoğunlukla yolculuktayım, dedi. Dolaşıp dururum. Fakat soğuklar bastırınca kapağı Bremen'e atarım. Sık sık görüşeceğimizi, arkadaşlığımızın koyulaşacağını umarım.

Mosca gülümseyerek :

— Sana nasıl beyzbol oynanacağını öğreteceğim, dedi. Amerika'ya giderken hazır olmalısın..

BU tanışmalarından sonra, Leo bazı geceler odalarına geldi. Birlikte çay, kahve içtiler. Mosca ona poker, black - jack, casino gibi çeşitli kâğıt oyunlarını öğretti.

Leo, kampta geçirdiği yılların hiç sözünü etmezdi. O yıllarla ilgili olarak açığa vurduğu tek şey, belirli bir yerde uzun boylu kalmaya katlanamayışydı. Hella ile Mosca'nın sakın, düzenli hayatını da pek beğeniyordu. Leo ile Hella kısa zamanda çok iyi arkadaş olmuşlardı. Leo, daha önceki nice teşebbüslerinde başarısızlığa uğradığını; ancak Hella'nın kendisine dansetmeyi öğretebildiğini, onunla hiç sıkılıp zorluk çekmediğini söylüyordu.

Güz gelip de ağaçlar yapraklarını bisikletlilerin dolaştıkları yollara dökmeye, gölgeli caddeleri kah-verengi - yeşil bir halıyla dösemeye başladıkları zaman, Mosca, damarlarındaki kanda bir uyanışın ürpertilerini duyar gibi oldu. Yaz aylarının gevşekliği üzerinden siliniyordu.

Bu canlanış, giderek bir tedirginliğe, hatta yerinde duramamazlığa dönüştü. «Rathskellar»a daha sık uğruyor, içki içmeye, «Subaylar Kulübü»ne, düşman olduğu için Hella'nın girmesine izin verilmeyen başka yerlere gidiyordu.

Metzer Strasse'deki odaya geç vakit ve biraz sarhoş dönüyor, Hella'nın elektrik ocağında ısıttığı konserve çorbayı içtikten sonra derin bir uykuya dalıyordu. Buna karşılık genellikle sabahları erken kalkıyordu.

Kalkar kalkmaz pencerenin önünde dikilip, ekim rüzgârının gökyüzünde sürüdüğü kurşun rengi bulutları seyrediyordu. Bu saatlarda sokağa dökülen Alman işçiler, kendilerini şehrin tam kalbine götürecektir Strassenbahn'ı kaçırmamak için hızlı hızlı yürüyorlardı.

Bir sabah yine pencerenin önünde dikilmiş dururken Hella yanına yaklaştı. Sırtında gecelik yerine giydiği iç gömleği vardı. Kolunu Mosca'nın beline doladı ve ikisi birlikte sokağı seyre koyuldular.

Hella :

— Biraz daha uyuyamaz mısın ? diye sordu. Hep çok erken kalkıyorsun.

— Galiba daha sık dışarıya çıkmamız gerekiyor. Bu ev hayatı bana sıkıcı gelmeye başladı.

Mosca, bunları söylerken Metzer Strasse boyunca

ca ağaçların dibine döşenmiş pas rengi yapraklara bakıyordu.

Hella ağırbaşlı onun üzerine verip :

— Bir bebeğe ihtiyacımız var, diye söylendi. Şirin, gülücükler yapan tatlı bir bebek lâzam bize.

Mosca yüzünü buruşturdu.

— Hay Allah!. Führrer bu çiviye kafanıza fena çakmış..

— Çocuklar ondan önce de sevilirdi.

Hella -kendisinin bu kadar çok arzuladığı bir şeye gülebildiği için- Mosca'ya kızmıştı.

— Biliyorum, diye devam etti. Çocuk sahibi olmak düşüncesi budalaca birşeymiş gibi geliyor bazı kimselere. Berlinli kızlar, çocukları çok sevdiğimiz için biz taşralılara, çiftçi kısmına hep gülüyorlar.

Sonra Mosca'yı kendinden uzaklaştırır gibi bir hareket yaptı.

— Pekâlâ. İşine git bakalım.

Mosca gönlünü almaya çalıştı :

— Yasak kalkıncaya kadar evlenemeyeceğimizi biliyorsun. Aaptığımız her şey, hele senin bu yapıda olman, kanunlara aykırı. Çocuk doğunca bir Alman mahallesine taşınmamız gerekecek. O da bana yasak... Şimdi bile beni göndermelerine yetecek kadar nizamsız şey yapmış durumdayım. Böyle birşey olursa seni de birlikte götüremem.

Hella mahzun mahzun gülümsedi.

— Beni tekrar burada bırakmıyacağımı sanıyorum.

Mosca onun bu gerçeği bilmesine şaştı. Nicedir karar vermişti kendi kendine. Bir aksilik çıkarsa sahte kimlik belgesi edinmeye bakacak, gerekirse kaçak yaşayacaktı.

Hella :

— Bilemezsin, Walter, dedi. Aşağıdaki insanlar gibi olmak istemiyorum. İçki, gece kulüplerinde dans, sonra da yatak faslı.. Bize, beraberliğimizi hissettirmek için, kendi kendimizin dışında bir şeyler daha gerekli. Yaşadığımız hayatın eksik yanları var.

Günü gününe yaşıyor gibiyiz.

Göbeğinin biraz altına kadar uzanan iç gömleğiyle, ne utanç ne de dişice bir gurur duymaksızın, öylece duruyordu. Mosca gülümsemeye çalıştı.

— Olacak şey değil, diye söylendi.

— Dinle beni, Walter. Sen gittiğin zaman mutluydum, bir bebeğim olacaktı. Bunu elde edecek kadar talihli olduğumu düşünüyordum. Sen dönmesen bile, sevebileceğim biri olacaktı dünyada. Ne demek istediğimi anlıyor musun?.. Ailemden sadece bir tek kızkardeşim sağ, o da çok uzaklarda. Hayatıma girdin, sonra da beni bırakıp gittin. Yeryüzünde yapayalnız kalmıştım. Varlığıyla bana mutluluk verecek ya da onun yüzünden acı duyabileceğim hiç kimsem kalmamıştı. Bunun ne kadar müthiş birşey olduğunu bilemezsin.

Aşağıda, evin kapısından soğuk caddeye çıkan birkaç Amerikalı, kapının önündeki cipin tekerleklerinden emniyet zincirlerini çözdüler. Isınması için motoru çalıştırdılar. Rolantide çalışan motorun düzenli vuruşları kapalı pencerelere rağmen işitilebiliyordu.

Mosca kolunu Hella'nın beline dolayarak :

— Henüz yeteri kadar güçlenip kuvvetlenmedin, dedi.

İnce, hemen hemen çıplak vücudu biraz daha kendine doğru çekti;

— Sana birşey olmasını istemem, diye ekledi ardından.

Bunları söylerken kızın herhangi bir nedenle kendisini bırakıp gideceğini ve arkasındaki odanın boşluğunu içinde duyarak, bir külrengi kış sabahı pencerenin önünde tek başına kalacağını düşünmüş, tüyleri ürpermisti. Pek açık seçik bir şekilde kestiremeye bile, bunun suçu kendisinin olacaktı.

Gözleri Hella'nın gözlerinde :

— Bana kızma, dedi. Biraz daha bekle!

Hella, onun kollarının arasında hareketsiz, yumuşak bir sesle :

— Aslında kendinden korkuyorsun, diye karşılık verdi. Bunu adım gibi biliyorum. Başkalarına karşı nasıl davrandığını, benimle beraberken ne durumda olduğunu görüyorum. Herkes senin geçimsiz bir insan olduğunu düşünüyor. İnsanlarla arkadaşlıktan kaçınan...

Biraz duraladı; Mosca'yı kızdırmamak için uygun bir kelime arıyor gibiydi. Sonra :

— Sert bir adam olduğunu sanıyorlar, diye devam etti. Gerçekte hiç de öyle olmadığını biliyorum. Senden daha iyi bir erkek düşünemem. Ne var ki bazan senin hakkında içimden geçenleri belirttiğimde iyi bir şeyler söylediğimde, Frau Meyer ve Yergen bakışıyorlar. O an ne düşündüklerini biliyorum.

Şimdi, aşklarına akıl erdiremeyen bir dünyaya karşı kendilerini savunan bir kadının acılığıyla konuşuyordu.

— Evet, anlamıyorlar.

Mosca onu kucaklayıp yatağa götürdü; üzerine battaniyeyi örttü.

— Üşüyeceksin, dedi.

İşe gitmek için çıkmadan önce de eğilip öptü ve :

— İstedğin her şeye sahip olabilirsin, dedi. Hele elde edilmesi kolay olanlara. Ne olursa olsun, başkalarının düşüncelerine aldırma. Onlar için üzülme..

Hella gülerek :

— Zaten öyle yapıyorum, diye karşılık verdi. Her zaman da öyle yapacağım. Bu akşam erken gelmeye çalış...

GECE kulübüne girdiklerinde orkestranın çaldığı hızlı bir dans müziğiyle karşılaştılar. Burası uzun, dikdörtgen biçiminde, her türlü süslemeden yoksun ve maskelenmemiş ışıkla çığ, göz alıcı beyazlıkta bir salondur. Duvarlar kabaca badanalanmıştı. Yüksek, kubbeimsi tavan ortalığa bir katedral havası veriyordu. Eski bir okul binasının toplantı salonundan gece kulübüne çevrilmişti.

İskemleler katı ve rahatsız, masalar çıplaktı. Dekor için herhangi bir zahmete girmemişti kulüp sahibi. Salon tıkabasa doluydu. Garsonlar bazı masalara kadar sokulamıyor, içkilerin elden ele ulaştırılması için rica ediyorlardı.

Wolf'u burada iyi tanıdıkları belliydi. Duvara yakın bir masaya doğru, onun ardından yürüdüler.

Wolf herkese sigara ikram etti. İsteklerini öğrenmek için bekleyen garsona da :

— Altı şnaps, dedi.

Sigara paketini garsonun cebine sokuşturarak :

— Temizinden, karışık olmasın, diye ekledi.

Garson hafifçe eğildi ve geri dönüp uzaklaştı. Frau Meyer sarışın başını çevirerek salona bakındı.

— Pek iyi bir yere benzemiyor.

Eddie Cassin omzunu okşarcasına bir hareketle :

— Burası savaşı kaybedenler için, bebeğim, dedi.

Mosca, Hella'ya gülümsedi.

— Pek de fena bir yer sayılmaz, değil mi?

Hella başını salladı.

— Ne de olsa bir değişiklik.. Vatandaşlarımın kendilerini nasıl avutmaya çalıştıklarını görmek isterdim.

Mosca, sesinde hafif bir suçluluk sezer gibi olmuştu. Eddie Cassin de aynı şeyi farketmiş olacaktı ki, biçimli dudakları hafif bir gülümsemeyle kıvrılmıştı.

Wolf :

— Burası hakkında hoş bir hikâye anlatılıyor, dedi. Söylediklerine göre, okulla ilgili çalışmalar yapıldığına dair belge almak için Askerî Valilik emrindeki eğitim komisyonu görevlisine rüşvet veriyorlarmış. Bir yandan da, eğlence yerlerine ruhsat veren komisyondakileri görüyorlarmış tabii. Ne derece güvenilir bir yer olduğunu kimse kesinlikle bilmiyor. Bana kalırsa, birkaç güne kadar kapatılacağı muhakkak.

Hella :

— Ama niçin? diye sordu.

Wolf bilgiç bilgiç başını salladı. Gülümseyerek :

— Biraz bekle, görürsün, dedi

Leo her zamanki gibi halinden hoşnuttu; başıyla çevreyi işaret etti.

— Şunlara bakın. Hayatımda bunlar kadar hüznü kimseler görmedim. Kasvet içinde oturup bu kadar sıkıntılı vakit geçirmek için bir de para ödüyorlar.

Leo'nun bu sözlerine güldüler. Garson içkilerini getirmişti. Eddie Cassin kadehini kaldırdı. Yakışıklı yüzündeki göstermelik, rol yapıyormuşcasına ciddiyetle :

— Mükemmel bir çift teşkil eden iki arkadaşımızın mutluluğuna, dedi. Bir bakın şunlara. Biri tatlı ve incecik, alımlı bir prenses. Ötekiyse, suratından düşen bin parça bir zorba.. Prenses onun çoraplarını yamayacak, akşam eve döndüğü zaman giysin diye terliklerini hazırlayacak; onu rahat, mutlu kılmak için didinip duracak. Bunun karşılığında görüp göreceği, bizimkinin özel sözlüğünden seçilmiş kırıcı, kaba saba birkaç kelime, bazan da bir yumruk.. Evet, dostlarım. Bu evliliğin mükemmel ve çok uzun ömürlü olacağına inanıyorum. Prenses elini çabuk tutup da bu yakışıklı canavarı öldürmezse, evlilikleri belki de yüz yıl sürecektir.

İçkilerini içtiler. Mosca ve Hella birbirlerine bakıp gülümsüyorlardı. Eddie Cassin'in sözlerine uygun bir karşılık vermeyi düşündüklerini anlamak için falcı olmak gerekmezdi.

Wolf herkese sigara ikram etti. İsteklerini öğrenmek için bekleyen garsona da :

— Altı şnaps, dedi.

Sigara paketini garsonun cebine sokuşturarak :

— Temizinden, karışık olmasın, diye ekledi.

Garson hafifçe eğildi ve geri dönüp uzaklaştı. Frau Meyer sarışın başını çevirerek salona bakındı.

— Pek iyi bir yere benzemiyor.

Eddie Cassin omzunu okşarcasına bir hareketle :

— Burası savaşı kaybedenler için, bebeğim, dedi.

Mosca, Hella'ya gülümsedi.

— Pek de fena bir yer sayılmaz, değil mi?

Hella başını salladı.

— Ne de olsa bir değişiklik.. Vatandaşlarımın kendilerini nasıl avutmaya çalıştıklarını görmek isterdim.

Mosca, sesinde hafif bir suçluluk sezer gibi olmuştu. Eddie Cassin de aynı şeyi farketmiş olacaktı ki, biçimli dudakları hafif bir gülümsemeyle kıvrılmıştı.

Wolf :

— Burası hakkında hoş bir hikâye anlatılıyor, dedi. Söylediklerine göre, okulla ilgili çalışmalar yapıldığına dair belge almak için Askerî Valilik emrindeki eğitim komisyonu görevlisine rüşvet veriyorlarmış. Bir yandan da, eğlence yerlerine ruhsat veren komisyondakileri görüyorlarmış tabii. Ne derece güvenilir bir yer olduğunu kimse kesinlikle bilmiyor. Bana kalırsa, birkaç güne kadar kapatılacağı muhakkak.

Hella :

— Ama niçin? diye sordu.

Wolf bilgiç bilgiç başını salladı. Gülümseyerek :

— Biraz bekle, görürsün, dedi

Leo her zamanki gibi halinden hoşnuttu; başıyla çevreyi işaret etti.

— Şunlara bakın. Hayatımda bunlar kadar hüznü kimseler görmedim. Kasvet içinde oturup bu kadar sıkıntılı vakit geçirmek için bir de para ödüyorlar.

Leo'nun bu sözlerine güldüler. Garson içkilerini getirmişti. Eddie Cassin kadehini kaldırdı. Yakışıklı yüzündeki göstermelik, rol yapıyormuşcasına ciddiyetle :

— Mükemmel bir çift teşkil eden iki arkadaşımızın mutluluğuna, dedi. Bir bakın şunlara. Biri tatlı ve incecik, alımlı bir prenses. Ötekiyse, suratından düşen bin parça bir zorba.. Prenses onun çoraplarını yamayacak, akşam eve döndüğü zaman giysin diye terliklerini hazırlayacak; onu rahat, mutlu kılmak için didinip duracak. Bunun karşılığında görüp göreceği, bizimkinin özel sözlüğünden seçilmiş kırıcı, kaba saba birkaç kelime, bazan da bir yumruk.. Evet, dostlarım. Bu evliliğin mükemmel ve çok uzun ömürlü olacağına inanıyorum. Prenses elini çabuk tutup da bu yakışıklı canavarı öldürmezse, evlilikleri belki de yüz yıl sürecektir.

İçkilerini içtiler. Mosca ve Hella birbirlerine bakıp gülümsüyorlardı. Eddie Cassin'in sözlerine uygun bir karşılık vermeyi düşündüklerini anlamak için falcı olmak gerekmezdi.

İki çift dansa kalkınca, Wolf ile Leo masada yalnız kaldılar. Salonun öbür tarafındaki eski sahne kaldırılmış, dans pistine çevrilmişti. Wolf, yadırgamayan gözlerle çevreye bakınıyordu. Salondakilerin başlarıyla kubbemsi tavan arasında yoğunlaşan sigara dumanı bir bulut gibi asılıp kalmıştı. Buranın devamlı müşterileri insanı şaşırtacak kadar karışıktı. Pahalı, iyi cins, belki de antika birkaç parça eşya satışını fırsat sayan ve donuk, monoton hayatlarına az çok değişik bir gece katmaya heveslenen yaşlı çiftler; genç karaborsa işçileri; Amerikan kantin çavuşlarının, PX görevlilerinin yakın dostları oldukları naylon çoraplar giymelerinden, pahalı kokular sürünmelerinden anlaşılan genç kızlar; elmas, kürk, otomobil ve değerli daha başka şeyler üzerine iş tutan yaşlıca adamlar ve bunların maaşlı, zevksiz giyimli metresleri... Kısacası, her bakımdan karışık, uyumsuz bir kalabalıkla doluydu salon...

Bu kalabalıktan beklenen gürültünün olmayışı şaşılacak birşeydi. Her masadaki konuşmalar, hemen hemen birbirinin aynı tondaydı. İçki isteklerinin ardı arkası kesilmiyordu ama, buna karşılık masalardan hiç birinde yiyecek görünmüyordu. Orkestra zorlamalı bir iyi niyetle, en son Amerikan caz parçalarını çıkarmaya çalışıyordu. Davulcunun köşeli başı, kimbilir hangi ünlü meslektaşından gördüğü gibi, çaldığı parçanın ritmine tempo tutarçasına iki yana sallanıp duruyordu.

Wolf, sigara işi çevirdiği birkaç karaborsacıyla selâmlaştı. Adamlar, Amerikalı'ları içeriye girer-girmez fark etmişlerdi. Onları tanımak için takındıkları boyunbağlarına bakmak yeterliydi za-

ten. Çevredeki müşterilerin hemen hepsi iyi giyimliydi ama, karaborsa galiba boyunbağı yönünden darlık içindeydi. Müşterilerden çoğunun boyunbağı yoktu. Bu noktayı aklında tutan Wolf, kolay para kazanmak için yeni bir yol keşfettiğini düşündü.

Müzik kesilince pistteki çiftler masalarına döndüler. Eddie Cassin dansın hızı ve Frau Meyer'in yakınlığının etkisiyle kızarmıştı. Oturur oturmaz Mosca'ya doğru eğilen Hella'ya baktı. Hella'nın eli Mosca'nın omzundaydı. Gözlerini Hella'dan ayırmayan Eddie Cassin, bir an için kahverengi bir ordu battaniyesinin üzerinde uzanmış ince, beyaz ve gergin bir vücut görür gibi oldu. Kendi yüzü, onun biçimli ve pasif hareketsizlik içindeki başına doğru yaklaşıyor, yaklaşıyordu. Sonra bu görüntü ansızın dağılıverdi. Gözlerini orkestranın hemen üzerindeki gül pembesi ışığa çevirdi.

Trompet kısa aralıklarla ve tiz bir ses çıkararak üç kere öttü. Konuşmaların tonu büsbütün alçaldı. Beyaz ışık iyice azaldı; başlarının üzerinde karanlıklaşan kubbemsi tavanla salon yer yer bir mağara görünüşü aldı.

Orkestranın önündeki platforma bir dizi kız çıkmıştı.

O kadar kötü dansettiler ki, çıkarlarken sırf nezaket olsun diye bile kimse alkışlamadı. Onların ardından bir hokkabazla akrobatlar, sonra da çok derin kesilmiş yakasından kocaman memelerinin üst yarısı görünen bir şarkıcı kız geldi.

Mosca :

— Aman Allahım, diye söylendi. Çıkıp gidelim buradan.

Wolf başını salladı.

— Biraz bekle bakalım.

Müşterilerin halinden de belirli birşeyi bekle-
dikleri anlaşıyordu. Trompet tekrar öttü; ışıklar
da ortalık hemen hemen karararcasına iyice azaldı.
Orta yerdeki açıklığa sarı bir ışık karesi düşmüş-
tü. Bu aydınlık karenin içinde ufak tefek, tombul-
ca, doğuştan sahne komiği suratlı bir adam belirdi.

Salondakiler adamın gelişini coşkulu bir alkışla
karşıladılar. Belden yukarısını güçlükle kırarak sa-
lonu selâmlayan adam :

— Meşhur numaramın bir kısmını bu akşam
yapamayacağım için özür dilerim, dedi. Köpeğin
Frederick'i kaybettim; aradım taradım hiçbir yer-
de bulamadım.

Sonra üzüntüyle karışık bir hıçkırıkla sesini
yükseltti :

— Doğrusu akıl alacak iş değil. Şimdiye ka-
dar on köpek yetiştirdim, onu da ortadan kayboldu.
Berlin'de, Düsseldorf'da ve şimdi de burada aynı
şey başıma geldi.

Yanına gelen bir genç kız adamın kulağına bir
şeyler söyledi. Adam başını salladı.

— Müessese, numaramın bitişinden sonra iste-
yenlere soğuk etli, köfteli sandviç verilebileceğini
söylüyor. Et karnesine ihtiyaç yokmuş ama, fiyatla-
rın biraz farklı olacağını sanıyorum. Evet, ne diyor-
dum?...

Ansızın yüzünde garip ve seyircilerin kahka-
hayla gülmesine sebep olan bir ifade beliren adam :

— Frederick, diye inledi. Frederick... Aman
Allah'ım!.

Koşarcasına sahnenin arkasına gitti, geri döndüğünde elindeki kocaman bir sandviçi iştahla çiğniyordu. Kahkahalar durulunca, üzgün bir tavırla:

— Çok geç, dedi. Gerçekten iyi bir arkadaşı mı kaybettim ama sandviğin lezzetine diyecek yok doğrusu...

Bir süre ortalığı çınlatan alkış yeniden sona erince, cebinden çıkardığı kâğıt peçeteyle ağzını sil-di. Bir elini kaldırıp :

— Bugün herkesin en büyük derdi, kalori meselesi, diye devam etti. Bir yerde okumuştum. İnsanın hayatta kalabilmesi için 1300 kaloriye ihtiyacı varmış. Askerî Valiliğin verdiği karneyle 1550 kalori sağlayabiliyoruz. Yetkili çevreleri eleştirmek niyetinde değilim. Söylemek istediğim, bu fazladan iki yüz elli kaloriyi çok dikkatli kullanmamız gerektiğidir...

Bunun ardından, yine kalori konusuyla ilgili bir sürü espri yaptı. Fıkralar anlattı. Bir ara, nereden geldiği görülmeyen çok zayıf, yanakları iyice çökük bir kız yanına sokuldu; danseder gibi hareketlerle çevresinde dönmeğe başladı.

Adam ısrarlı bakışlarla kızın dümdüz göğsüne bakıyordu. Sonra cebinden bir havuç, bir marulun baş tarafını ve avuç dolusu yeşil fasulye çıkardı. Parmaklarıyla birtakım hesaplar yaptı, başını salladı ve :

— Tamam, dedi. Bunlarla aşağı yukarı 1000 kalori sağlamış olacak.

Pandomimle kıza bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Kız onu itip kendinden uzaklaştırdıktan sonra elini koyuna soktu. Küçük, hemen hemen belirsiz

memelerinin arasından bir salkım üzüm çıkardı. Adam da pandomim hareketlerine devam ediyordu bu sırada. Genç kız, onun söylemeye çalıştığı şeyleri anlamışçasına, bu defa elini eteğinin altına sokarken adam başını salladı.

— Hayır, hayır, dedi. Biftek isteyen yok.

Kahkahalar kubbemsi tavana yükseliyordu. Şimdi yüzü belirli şekilde kızarmış olan adam, Rudolph Hess'in, Goering'in taklitlerini yaptı. Bir masanın altına sığınan Goering, artık Berlin'e bomba düşmeyecek diye yeminler ediyordu. Sonra Goebbels oldu; bir akşam evden çıkmak için karısına hiç olmayacak yalanlar uydurdu.

Numarasını bitirip salondan ayrılırken alkışlar kesilmek bilmiyordu. Adam tekrar dönünce ortalığı koyu bir sessizlik kapladı. Saçının bir perçemini gözünün üzerine düşüren komik, dudaklarının üzerine küçük, dört köşe bir bıyık yerleştirdi. Hitler'in maskı görünümü alan yüzünün çizgileri gergindi; gözlerinde sabit bir bakışla öylece durdu. Yüksek, kubbemsi tavanda yankılanan bir sesle:

— Dönmemi istiyor musunuz? diye sordu.

Beyaz yüzünde donuk, âdeta ölgün bir gülümseme vardı; durmuş, salona bakıyordu. Bir an derin sessizlikte hiçbir ses duyulmadı. Sonra adamlar iskemlelerinden fırladılar, masaların üstüne çıktılar.

— Evet, evet, diye bağrışıyorlardı.

Kadınlar çılgınca el çırpıyorlardı. Aralarında ayaklarını yere vuranlar da vardı. Bazıları da masaları yumrukluyorlardı.

Ayağa kalkmış olan Wolf, dudaklarında buruk bir gülümseme, deliler gibi bağrışan, tepinen kalaba-

lığa bakıyordu. Mosca durumu anlamıştı. İskemle-
sinde geriye kaykılarak içkisini yudumlamaya ko-
yuldu. Frau Meyer gözlerini yere çevirmişti. Eddie
Cassin ona :

— Ne oluyor? diye sordu... Bu olanların anla-
mı ne?...

Frau Meyer :

— Hiç, dedi. Birşey yok.

Hella, masanın öbür tarafındaki Leo'ya baktı.
Adamın yüzü ifadesizdi. Sadece sol tarafındaki tik
daha da artmıştı şimdi. Yüzü kızaran Hella, farkın-
da olmaksızın başını salladı. Böylece ne kadar ha-
yıflandığını belirtmeye çalışıyordu. Leo gözlerini
kaçırdı, başını sahneden yana çevirdi.

Sahnedeki adam normal yüzünü takınmış, perçe-
mini gözünün üstünden kaldırmıştı. Eğilerek salon-
dakileri selâmladı. Sanatının, özellikle son numara-
sının beğenilmesinden hoşnut olduğu besbelliydi.

Orkestra hafif bir parça çalmaya başlamıştı.
Wolf bazı şeyleri daha iyi anladığını belirten bir ta-
vırla başını sallayarak yerine oturdu. Çiftler yine
dansa kalkıyorlardı. Kaçamak bakışlarla onların
masasını süzenler vardı. Yakın bir masada kızlarla
oturan iki gencin bakışlarında açık seçik bir mey-
dan okuma seziliyordu.

Leo'nun gözleri masadaydı. Yüzündeki tiki
kontrol edememesi yüzünden çaresizlik içinde oldu-
ğu ve acıyla karışık bir öfke duyduğu açıktı. Kendi-
si birşey söylemiyordu ama, ötekilerden birinin «gi-
delim artık» demesi için can atıyordu.

Onu dikkatle gözleyen Mosca durumu anlamış-
casına :

— Çıkalım, dedi.

Ayağa kalkınca, bitişik masadaki gençlerden birinin iskemlesini iyice çevirmiş olduğunu ve çirkin çirkin sırtarak Leo'ya baktığını gördü. Genç adamın alnındaki saçlar iyice açılmıştı.

Mosca, Wolf'a :

— Şu arkadaşı da beraber alalım, dedi.

Wolf, yüzünden bir şeyler okumaya çalışırcasına Mosca'ya bakıyordu.

— Pekâlâ, diye söylendi. İstihbarat görevlisi olduğumu belirten kartı gösterip, onu dışarıya çekebilirim. Belki gerekir, yanında silah var mı?

Mosca :

— Şu küçük Macar oyuncaklarından bir tane var, dedi.

Leo başını kaldırdı.

— Hayır. Böyle birşey istemiyorum. Çıkıp gidelim, yeter.

Hella da Mosca'nın kolundan tutup, Leo'nun isteğine katıldı :

— Evet, hemen gidelim.

Ötekiler de kalktılar. Wolf, hâlâ başını sallayıp duruyordu. Belli etmemeye çalıştığı bir acımayla Leo'ya baktı. Mosca omuzlarını silkmiş ve kaşlarını çatmıştı, önden yürüyordu.

Wolf, gençlerin oturduğu masanın yanından geçerken duraladı. Eğildi, genç Alman'ın gözlerinin içine bakarak :

— Yüksek sesle gülmek sağlığına dokunabilir, ona göre dedi.

Kaşla göz arasında çıkardığı ve istihbarat grubunda çalıştığını belirten kimlik belgesini adamın

suratına doğru tuttu. Sonra gülümseyerek ötekilerin ardından yürüdü. Geride kalan masada kahkahalar kesilmişti.

Bir içki içmek için Mosca'nın odasına uğradılar. Hella, elektrik ocağında sıcak domuz pastırmalı sandviçler hazırlamaya başladı.

Odanın bir köşesinde iskemleye yayılan Eddie Cassin dışında herkes büyük, kare biçimi masanın çevresinde oturuyordu. Mosca beyaz yağlıboyayla boyalı elbise dolabından içki ve sigara çıkardı.

Eddie :

— Piç soylarının yaptıkları yanlarına mı kalacak? diye sordu.

Wolf :

— Hayır, dedi. Herifin dili her zaman için biraz uzundu ama, bu gece fazla ileriye gitti. O kadar alkışlanmasına ne buyurulur?..

Beyaz, etli yüzünü yoğun bir şaşkınlık ifadesi kaplamıştı.

— Bu Almanlar bir türlü yola gelmeyecekler, diye devam etti. Caddede biraz dolaşacak olsan, bir daha asla savaşmak istemediklerini düşünürsün. Fakat işin aslı böyle değil. Bir kere kanlarına işlemiş...

Mosca şakacı bir tavırla, Leo'ya :

— Nereye gideceğine artık karar versen iyi olacak, dedi. Filistin'e mi yoksa Amerika'ya mı?..

Leo, kahvesini yudumluyordu; omuzlarını silketti sadece; Wolf, Leo'ya baktı.

— Birleşik Amerika'ya gidebilir misin?

Leo :

— Tabii, dedi.

Wolf'un gözlerinde, onun gerçek düşüncelerini

okumaya çalışıyormuşcasına, yoğun bir dikkat sezi-liyordu.

— Öyleyse git. Bu gece olanlar senin üzerinde bir iz bıraktıysa, bunca mesafeyi aşip yeni bir ha-yata başlayacak kadar akıncı ruhuna sahip değilsin demektir.

Leo elini yüzünün sol tarafına götürmüştü. Mosca, Wolf'a :

— Onu rahat bırak, dedi.

Wolf başını salladı.

— Hayır. Beni yanlış anlama, Leo. Irkından olanların, gereken yerde dövüşmekten kaçındıklarını söylerken başka birşeyi kastediyorum. Bazı kimse-ler onları korkak sanıyorlar. Bense fazla duygulu olduklarını düşünüyorum. Kuvvetin gerekliliğine ve bazan zor oyununun şart olduğuna inanmıyorlar. Tıpkı bu geceki gibi... O zibidiyi dışarıya çekip bi-raz okşasaydık, az da olsa faydası dokunacaktı. Ken-dinize ait bir ülkeniz olursa, zor ve kuvvet kullan-maktan kaçınmayan örgütleriniz de olmasına dua edin. Korku salmak ve kuvvet gösterisi... En etkili silâh bunlar. Görüp geçirdiğiniz onca şeyden sonra hâlâ bunu öğrenemediğinize şaşıyorum.

Leo'nun yüzünün sol tarafındaki tik azalır gibi olmuştu. Yumuşak bir sesle :

— Filistin'e gitmekten korkmuyorum, dedi. Bu-nun bir bakıma görevim olduğunu da kabul ediy-o-rum. Beni düşündüren, bu işin zorlu yönü... Gel gör ki şimdi eğlenmek ve rahat etmek istiyorum. Kendi-mi zorlasam bile başka türlü düşünmek, bunun ak-sini hissetmek elimde değil. Belki utanç duymam ge-rekıyor. Doğrusu böyle düşündüğüm için utaniyo-

rum da, ama elimde değil işte. Bildiğim tek şey, buradan gitmemin şart olduğu...

Wolf başını salladı.

— Öyleyse bu işi geciktirme. Bu Almanlar asla değişmeyecekler. Söylediğim gibi, kanlarına işlemiş, kanlarında olan birşey...

Leo onun söylediklerini işitmemiş gibi devam etti :

— Zora ve korku salmaya gelince, bunların etkili olduklarına inanmıyorum ben. Babam kampta benimle beraberdi. Üstelik bir Alamn'dı ve siyasi suçlu olarak onu benden önce almışlardı.

Yüzündeki tik yine hızlanmıştı. Elini yüzüne bastırdı.

— Kampta ölmeden önce bana bazı şeyler öğretti. Günün birinde, er geç özgürlüğüme kavuşacağımı söyledi. Başıma gelebilecek en kötü şey, bizi o kampta kapalı tutanlara benzemektir. Söylediklerinin doğruluğuna hâlâ inanıyorum. Biraz zor oluyor ama, yine de içimde bu inancı taşıyorum.

Wolf gönülsüz gönülsüz gülümsedi.

— Bilirim. Baban gibi kimseleri iyi tanırım.

Hella ve Frau Meyer, domuz pastırmalı sıcak sandviçleri dağıtmaya başladılar. Leo kendininkini almadı.

— Yatacağım, dedi.

Sonra iyi geceler dileyerek gitti. Odasında radyoyu açtığını duydular. Bir Alman istasyonundan yayınlanan yaylı sazlar konserini dinliyordu.

Eddie Cassin'in yanına sokulan Frau Meyer onu hafifçe dürttü.

— Uyanık rüya görmeyi bırak artık.

Eddie gülümsedi. Biçimli, çizgileri yumuşak yüzünde uykunun ağırlığı yer etmişti.

Elektrik ocağının yanında diz çöken Hella'ya bakarken, «bu odada olacak» diye düşündü. Sık sık böyle yapar, aklında, yanlarına bile yaklaşmadığı kadınları da işin içine katan olmadık sahneler yaratırdı.

Wolf, tadına vara vara sandvicini çiğniyordu.

— İnsanların ne garip fikirleri var. Leo'nun kapatıldığı kampı yöneten kimseler de Allah bilir sizin, benim gibi insanlardı. Sadece kendilerine verilen emirleri yerine getiriyorlardı. Savaş sırasında karşı casusluk grubunda çalışırken bazı esirleri sorguya çekmemiz gerekirdi. Binbaşı saatına bakar, «Saat ikide şu konuda şu bilgiyi istiyorum.» derdi.

Mosca'nın verdiği yaprak sigarasını yaktı :

— Şimdiki işime girmeden önce, bir süre için Birleşik Amerika'ya gitmiştim. Orada savaşla ilgili bazı filmler gördüm. Bilirsiniz, filmin kahramanına türlü işkenceler yaparlar. Acıdan ölür, yine de konuşmaz.

Gülümseyerek oradakilerin yüzlerine baktı.

— Bunun gerçeğe hiç ilgisi yok, tabii. Belirli bazı şeylerin karşısında kimse sonuna kadar dayanamaz. Hiç kimse...

Mosca bardakları tekrar doldurdu. Wolf hariç, herkes uyukluyordu. Frau Meyer, Eddie'nin kucağında kıvrılmıştı. Hella ise karyolanın karşısındaki divana uzanmıştı.

Wolf :

— Özel bir tekniğim vardı, dedi. Önce biraz can yakmadan aşla soru sormazdım. Hani ünlü fık-

radaki gibi... Yeni evli çift yalnız kalır kalmaz, erkek karısının ağzına bir tokat indirmiş. Sonra da gülümseyerek «Belirli birşey için değil, hareketleri-ne dikkat edesin diye.» demiş. Benimki de o hesap...

Keyifli keyifli başını salladı.

— Ne düşündüğünü biliyorum. İçinden «piçin teki» diyorsundur. Fakat birilerinin daima bu çeşit işleri yapması gerekiyor. Böyle şeyler yapılmadan savaş kazanılamaz. İnan bana, Walter. Filmlerdeki bazı tipler gibi sadistçe bir zevk duyduğumdan değildi böyle davranışım. Gerekli olduğu içindi. Bu yüzden madalya bile aldım. Tabii asla Almanlar'la boy ölçüşemezdik.

Eddie esneyerek:

— Çok ilginç, dedi. Fakat odama inme zamanı geldi sanıyorum.

Wolf kendini savunurcasına :

— Böyle bir nutuk atmak için gerçekten çok geç, diye karşılık verdi.

Eddie ile Frau Meyer çıkıp gittiler. İçkisini bitiren Wolf, Mosca'ya :

— Aşağıya kadar gelir misin? dedi. Seninle konuşmak istiyorum.

Aşağıya indiler; kapının önündeki cipin yanında durduklarında, Wolf kızgın gibiydi.

— Eddie'nin edepsizlik düşünmekten başka işi yok.

Mosca :

— Uykusu gelmişti, dedi.

Wolf ansızın konuyu değiştirdi :

— Ne demeye yanında silah taşıyorsun? diye sordu.

Mosca omuzlarını silkti.

— Alışkanlık işte. Üstelik savaş sona ereli çok olmadı...

Wolf başını salladı.

— Geceleri ben de silahsız çıkmaktan hoşlanmam.

Mosca tedirgin tedirgin kıpırdadı. Sigarasından çektiği dumanı savuran Wolf :

— Seninle yalnız konuşmak istememin sebebi var, diye devam etti. Kendimize biraz para yapmanın yoluna bakabiliriz. İşgal kuvvetlerinde çalışan herkes durumuna göre bir şeyler çeviriyor. Benim de bazı ilişkilerim yok değil hani... Sigara karşılığında elmas veriyorlar. Bu cins şeyler işte... Sana da yararlı olabilirim.

— Elimin altında o kadar çok sigara yok ki, dedi.

Biraz suskun suskun bakan Wolf :

— Günün birinde yüklü paraya ihtiyacın olabilir, dedi. Sözgelisi Hella'yı odanda bulduklarını düşün. Lâmi cimi yok, kış üstü oturakalırsın. Seni memlekete gönderirler. Biliyorum, çok kimsenin yaptığı gibi kaçak yaşamaya kalkışacaksın. Fakat bunun için de para gerekli. Ya da Hella'yı buradan götürmeye kalktın diyelim. Bunun için elde edeceğin sahte belgeler tonla paraya mal olur. İskandinavya'ya Fransa'ya, nereye gidersen git, yaşamak için para şart. Şimdiye kadar bunu hiç düşünmüş müydün?...

Mosca başını salladı.

— Doğrusunu istersen, hayır.

— Esaslı bir fikrim var. Fakat bunun için bir

yardımcı şart. Seninle konuşmamın sebebi de bu. Nasıl, ilgilenir misin?..

Mosca :

— Devam et, dedi.

— Biliyorsun, para yerine ordu kuponları kullanıyoruz. Karaborsacılar bunları ellerine geçirebilmek için boyunlarının kırılmasını bile göze alıyorlar. Sonra da GI'ların elindeki ödeme fişleriyle tram-pa ediyorlar bunları... Fakat bu iş ağır yürüyor.

Mosca uykulu uykulu :

— Evet? diye söylendi.

— Son iki haftadır bazı karaborsacıların elindeki ordu kuponları çoğaldı. Bunları ödeme fişlerine çevirip, aradan kendime de bir hisse çıkarıyorum. Burada bazı kimselerin ağzını aramaktan da geri kalmadım. Müthiş birşey öğrendim : Amerika'dan gönderilen ordu kuponlarını getiren gemi Bremerhaven'de demirliyormuş. İşin çok gizli tutulmasına rağmen, tutarı bir milyon doları geçen kuponla dolu bir sandık yürütülmüş. Ordu bu konuda bir açıklama yapmamış; biçimsiz durumda kaldıklarını duyurmak istemezler tabii. Bir milyon dolar bu, boru değil..

Mosca sesindeki heyecan ve hırsı gülerek :

— Gerçekten çok para, dedi.

— Bu para şimdi bütün memlekete dağılmıştır. Fakat paranın yüklü bir kısmını elde tutan birileri olduğu da muhakkak. Bizim yapacağımız onları bulmak.. Yani tam on ikiden bir vuruş..

— Peki ama nasıl bulacağız?.. Bulduk diyelim, parayı nasıl alacağız?

Wolf :

— Parayı bulmak benim işim, dedi. Bu arada senin de yardımın gerekiyor. Benim bir sürü kimseyle ilişkim var. Mesele düşündüğün kadar çetrefil değil, üstelik bu gibi işler için yetiştirilmiş olduğumu unutma. Seni bazı çevrelerle tanıştıracak, kartonu üç dört dolardan büyük ölçüde sigara işi yapmak isteyen bir aracı olduğunu söyleyeceğim. Bu fiyata balıklama atlayacaklardır. Böylelikle yirmi otuz karton süreriz. Sigaraları ben bulurum, merak etme. Haber tez zamanda ortalığa yayılacaktır. Sonra beş bin kartonluk bir partiden söz edeceğiz. Hikâyenin inandırıcı olması şart. Birileri bu işe razı olacak ve ellerinde yirmi bin dolarlık kuponla bize geleceklerdir. Lafı uzatmaksızın parayı alacağız. Nasıl olsa polise gidemezler. Anlayacağın, oltaya vurmuş olacaklar böylece.

Bir an duralayıp sigarasından derin bir nefes çeken Wolf :

— Tabii biraz zora katlanmamız gerekecek, dedi. Haftada birkaç gece ortalıkta boy göstereceğiz. İşin sonunda biraz hurlaşmak ihtimali de var tabii...

Mosca :

— Hamama giren terlermiş, dedi.

Wolf sinirli sinirli gülümsedi ve birşey söylemeksizin başını salladı. Mosca çevreye bakındı. Uzaklarda, bir gölün ya da çayırın ötesindeymiş gibi görünen bir tramvay, ölgün sarı ışığıyla şehrin karanlığında ağır ağır ilerliyordu.

Wolf gecenin bu saatinde, içinde bulundukları durumda gerçekten yadırganacak bir ciddiyetle :

— Geleceğimizi düşünmeliyiz, dedi. Bazan geçip gitmiş hayatımın bir rüyadan öteye geçmediği

hissine kapılıyorum. Belki sen de aynı şeyi hissetmişsindir. Arıcık hayatımıza gerçekçi bir gözle bakmanın zamanıdır. Bazı güçlükleri olsa bile, elimize geçen fırsatlara boş vermemeliyiz.

Mosca :

— Pekâlâ, dedi. Fakat yine de çok çapraşık bir iş olduğunu söyleyeceğim.

Wolf başını salladı.

— Belki düşündüğümüz gibi sonuçlanmaz. Ne olursa olsun, senin piyasaya çıkmanı sağlayacağım. Hiç değilse birkaç yüz dolar yaparsın. Talihimiz elverirse onbeş yirmi bin dolar, hatta daha fazlasını vurmamız mümkün.

Mosca uzaklaşan cipin ardından baktı. Sonra başını kaldırdı. Hella'nın başı pencerenin aydınlığıyla çerçevelemişti. Ona el sallayıp binaya girdi ve basamakları koşarcasına çıktı..

8

MOSCA, bu ikinci saatında büsbütün sertleşen soğuk ekim rüzgârından korunmak için park etmiş cipin içine iyice büzüldü. Ayaklarının altındaki kalın saç tabakanın soğukluğu bütün vücuduna geçiyordu.

Caddenin ilerisinde önemli bir kavşak vardı. Tramvaylar buradan sağa sola sapıyor, askerî araç şoförleri yol kenarlarındaki işaret levhalarından gidecekleri yönü kestirinceye kadar duruyorlardı.

Yıkıntıların düzensiz ve yer yer tepemsi yığınlar yapan kabartıları dört bir yana uzanıp gidiyordu. Daha ileride, küçük evlerin bulunduğu yerde kapılarını açmış bir Alman sineması ve biçimsiz yapının içine doğru ağır ağır sokulan uzun bir sıra kuyruğu görünüyordu.

Mosca'nın karnı acıkmıştı; sabırsızlığı gittikçe artmaktaydı. Alman savaş tutsaklarıyla dolu üç kamyonun uzaklaşmasını izledi; kavşakta bir an durulayıp sonra yollarına devam etmişlerdi. İçindeki-ler belki de savaş suçlularıydı. Kamyonların arkasından, içinde silahlı muhafızlar bulunan bir cip gidiyordu.

Leo terzi dükkânının kapısında belirince, Mosca da büzüldüğü yerde doğruldu. Bir kadın, önce koşmaya, sonra da bağırmaya başlayan bir kadın görmüşlerdi. Koşusuna, caddenin sol tarafındaki kaldırımdan başlamıştı; bir kolunu sallıyor ve anlaşıl-mayan bir ismi bağırarak tekrarlıyor, kavşağa doğru koşuyordu. Son kamyonun arkasındaki bir adam, kadına dönmesi için işaret etti.

Şimdi kamyonlar hızlanmış, cip de -av süren bir taşı gibi- hızını onlara uydurmuştu. Yetişebil-me umudunu kaybeden kadın ansızın diz çöktü, sonra da boylu boyunca yolun ortasına uzanıp kaldı.

Leo cipe atladı; çalıştırdığı motorun sarsıntılı uğultusu bir sıcaklık izlenimi veriyordu. Kadın kaldırıma taşınıncaya kadar beklediler. Sonra Leo, vit-es kolunu kaydırды ve cip hareket etti. Az önce tanık oldukları sahneden hiç söz etmediler. Olay, dış görünüşüyle, kendilerini ilgilendiren birşey değildi. Fakat Mosca'nın kafasının içinde belli belirsiz, âşina bir görüntü şekillenmişti.

Savaş bittikten az sonra Paris'teydi. Kendini uçsuz bucaksız bir insan okyanusunun içinde hissediyordu. Korkulu bir rüyadan kaçmaya çalışıyor-muşcasına çalışıp çabılıyor; fakat, eninde sonunda yine o amansız kalabalığın ortasında buluyordu.

kendini. Caddeleri, kaldırımları, kahveleri dolduran kalabalığın arasında, ancak milimetreyle ölçülecek kadar yavaş hareket edebildiği hissiyle bunalıyordu.

Gelip geçen kamyonlar, özgürlüğe kavuşmuş savaş tutsaklarıyla ve mecburi iş kamplarından kurtulmuş, ölümün eşiğinden dönmüş Fransızlar'la doluydu. Kalabalığın neşeli, çınlayan bağrıışmaları kamyonlardaki adamların sevinçli seslerine karışıyordu. Kamyonlardan yere ve yerden kamyonlara atlayanlar vardı. Özgürlüklerine kavuşmuş Fransızlar'a beyaz çiçekler ve öpücükler sunuluyordu. Ansızın kamyondakilerden biri hızla atlayıp yere düşmüştü. Yanına koşan bir kadın, ateşli, sahip çıkarcasına bir kucaklayışla ona sarılmıştı. Kamyon-
dan, yere düşen adamın koltuk değneklerini attılar. Başka bir zaman herhangi bir kadının yüzünü kı-zartacak laflarla ikisini de kutladılar. Kadın hiç umursamıyor, çevresindekilerle beraber gülüyordu...

Mosca o zaman da şimdiki ince sızıyı, derinden sarsılışı, onmaz suçluluk duygusunu hissetmişti.

Leo, cipi «Rathskellar»ın önünde durdurunca, Mosca indi.

— Canım birşey yemek istemiyor, dedi. Sonra evde görüşürüz.

Cipin tekerlek zincirini kilitleyen Leo hayretle baktı.

— Ne oldu?

— Biraz başım ağrıyor, yürürsem geçer herhalde...

Soğuk rüzgârın dişlercesine esmesi bile umurunda değildi. Bir yaprak sigarası yaktı. Ağır tütünün

dumanı, ağzını burnunu birazcık ısıtıyor gibiydi. Eğilip bükülmüş demirler, yıkılmış beton bloklar yüzünden taşıtların gelip geçemediği sakin, تنها yan sokaklardan yürüyordu.

Odasına girince kendini adamakıllı hasta hissetti. Yüzü alev alev yanıyordu. Elektriği yakmadan soyundu; giyeceklerini divanın üzerine fırlattı ve yatağa girdi. Örtünün altına girdiğinde bile bütün kokusu hâlâ burnundaydı.

Bacaklarını dizlerinden kıvrarak örtünün altına büzüldü. İyice sarınmasına rağmen vücudundaki ürperti devam ediyordu. Ağzı kupkuruydu. Başının içindeki zonklama, yavaş, monoton bir vuruş halinde sürüp gitmekteydi.

Kapının kilidinde anahtarın dönerken çıkardığı sesi işitti. Sonra Hella odaya girdi. Elektriği yakıp karyolaya yaklaştı ve yatağın kenarına oturdu.

— Kendini iyi hissetmiyor musun?

Mosca'yı bu durumda görmek onun için inanılmaz birşeydi. Mosca :

— Biraz üşüyorum, dedi. Bana aspirin ver. Şu tabladaki yaprak sigarasını da söndürüp at.

Hella banyoya gidip bir bardağa su doldurdu. Dönünce, elini Mosca'nın alınına koydu.

— Seni hasta görmek tuhafıma gitti. Sen rahat et, ben divanda uyurum.

Mosca :

— Hayır, dedi. Buz kalıbı gibiyim. Yanıma girip beni ısıtmaya çalış daha iyi...

Hella'nın soyunması uzun sürmedi. Mosca, onun kendi giyeceklerini de katlayıp uygun bir yere astığını görüyordu. Dişleri birbirine çarparcasına ür-

perdiği halde içi arzuyla yanıyordu. Hella ışığı söndürüp örtünün altına girince, ona sarıldı, kendi vücuduna bastırdı. Hella'nın dudakları, memeleri ve kalçaları serindi; yanakları üşümüştü, iyice kendine çekmişti onu.

Mosca, başını tekrar yastığa koyunca, sırtının ve kalçalarının ter içinde kaldığını hissetti. Baş ağrısı geçmişti ama, şimdi de kemikleri sızlıyordu. Yatağın başucundaki komodinin üzerinde duran su bardağına uzandı.

Hella karanlıkta yüzünü okşadı.

— Bu yaptığımızın seni daha kötüleştirmediğini umarım?

— Hayır, hayır... Şimdi daha iyi hissediyorum kendimi.

— Divanın üzerinde uyumamı ister misin?

— Hayır, burada, yanımda kalmanı istiyorum.

Bir sigara yaktı. Fakat birkaç nefes çektikten sonra duvara bastırıp söndürdü. Kıvılcıklar kızıl noktacıklar halinde uçtular. Hella :

— Uyumaya çalışsan, dedi.

— Denedim. Uyuyamıyorum. Bugün önemli birşey oldu mu?

— Hayır. Frau Meyer'le akşam yemeği yemiştım. Yergen senin geldiğini haber verdi. İyi görünmediğini söyleyen de o... Doğrusu çok iyi bir adam... Hemen kalkıp indim.

Mosca :

— Bugün birşey gördüm, dedi ve kamyonların arkasından koşan kadını anlattı.

Sözlerini bitirir bitirmez, odanın karanlığında-

ki sessizliği elle dokunulabilecek birşeymiş gibi hissetti.

Hella, 'cipde olsaydım o kadını yanımıza alır, gözlerinin önünden gitmeyen sahneyi unutmaması için gerekeni yapardım' diye düşünüyordu. Evet, erkekler daha katı yaratıklardı. İçlerindeki acıma duygusu yeteri kadar güçlü değildi.

Düşündüklerini söylemedi. Karanlıkta parmaklarını Mosca'nın çıplak, terli vücudunda gezdiriyor, kaldırımın kenar çizgisi boyunca yürümeye çalışan bir çocuk gibi o eski yara yerini izliyordu.

Mosca birden doğrulup oturdu. Sırtını karyolanın baş tarafındaki tahtanın soğuk katılığına yaslamıştı. Ellerini bir yastık gibi başının arkasında kavuşturdu. Çok alçak sesle :

— Ben epey talihliymişim, diye söylendi. Yaram kimşenin görmediği bir yerde.

Hella :

— Anlıyorum, dedi.

— Ne demek istediğimi anlıyor musun?.. Yüzümde olsaydı durum başka türlü olurdu herhalde?

Parmaklarının altında eski yaranın izini hissedilen Hella :

— Hayır, dedi. Benim için fark etmezdi.

Mosca ne yapsa uyuyamayacağını anlamıştı. İçinden alev almışçasına yanan vücudu kendisini tedirgin ediyordu.

— Uyuma, diye söylendi. Sana her zaman anlatmak istediğim birşey vardı. Fakat yeteri kadar önemli olmadığını düşünüyordum.

Şimdi sana o küçük hikâyemi anlatacağım.

Bunları söyledikten sonra, gece masanın üzerinden bir sigara aldı.

KAMYON, büyük bir mermiyi andırıyordu. Mosca, şoför mahallinde oturmuş; öndeki araçları yükleyen savaş tutsaklarına bakmaktaydı. Savaş tutsakları soluk, kirli yeşil elbiseleriyle, kocaman ve ağır hareketli çekirgelere benziyorlardı. Elbiselerinin sırtındaki büyük P (*) harfi olmasa, yakındaki ormanın sık yeşilliğine dalıp gözden kaybolmaları belki de işten değildi.

Ormanın derinliklerinden kısa ve tiz üç düdük sesi yükseldi. Kamyondan fırlayan Mosca :

— Hey, Fritz, diye seslendi. Buraya gel.

Üç kamyonun yüklenmesiyle görevli işçilerin postabaşı durumundaki adam, bir kere daha seslenmesine meydan vermeksizin yanına geldi.

— Yüklemeyi bitirecek kadar vaktimiz var mı?

Alman kırk yaşlarında, yüzü kırış kırış, şöyle ilk bakışta yaşı kestirilemeyecek bir adamdı. Omuzlarını silker gibi bir hareketle :

— Yemeğe gecikebiliriz, dedi.

Sırtarak birbirlerine baktılar. Öteki işçilerden biri olsa, sırf Mosca'ya yaranmak amacıyla bitirebileceklerini söylerdi.

— Pekâlâ, öyleyse yükleyebildiğiniz kadarını götürürüz. Hergelererin karnını doyuralım.

(*) İngilizce «Tutsak, mahkûm karşılığı» Prisoner kelimesinin ilk harfi.

Fritz, Mosca'nın verdiği sigarayı ceketinin cebine indirdi. Yükleme alanında sigara içmek yasaktı.

— Seninkileri kamyonlara bindir.

Alman, Mosca'nın yanından ayrıldı; tutsakları kamyonlara binmeleri için sıraya soktu. Ormanın içinde uzanan toprak yolda ilerlemeye başladılar. Yol ağzlarında başka kamyonlar da belirliyordu. Tek sıra halinde ilerleyen kamyonların dizisi çok geçmeden açık araziye çıkmıştı. Gerek tutsaklar gerekse muhafızlar için savaş çok uzaklardaydı. Artık kendilerini güven içinde sayıyorlardı.

Muhafızların çoğu ağır yara almış, ileri hatlarda işe yaramayacak durumda kimselerdi. Yeteri kadar dövüşmüşlerdi zaten. Tutsaklar muhafızlara sadece akşam üstleri, yakındaki kente gitmek üzere ciplere doluşurken gıpta ediyor, bunun dışında kaderlerinden pek yakınmıyorlardı. Bu saatlarda dikenli tellerin ardından bakarlarken, bir akşam gezintisine çıkmak için evden ayrılan ana-babalarını suskun bir mahzunlukla seyreden çocuklara benziyorlardı.

Sonra sabahın erken saatinde uyanır, hep birlikte yine ormanın yolunu tutarlardı. Sabah molalarında çimenlerin üzerine yayılırlar; sabah kahvaltısından ayrabildikleri ekmek dilimlerini çiğnerken çevreyi seyrederlerdi.

Mosca, kendi grubunda çalışanlara ötekilerden fazla dinlenme molası verirdi.

Yine böyle molalardan birinde, Fritz gelip yanına oturmuştu.

— Ne dersin, Fritz?.. Fena bir hayat sayılmaz ha?..

Alman başını salladı.

— Daha kötüsü olabilirdi. Burası hiç değilse sakın bir yer.

Mosca gülümsedi. Alman'dan hoşlanıyordu ama, onun asıl adını bir türlü aklında tutamıyordu. Aralarındaki hemen hemen arkadaşça bir ilişki, yine de **gerçeği** unutturmuyordu; kıyasıya bir savaşta yenen ve yenilen olduklarını akıllarından silemiyorlardı. Şu anda Mosca'nın elinde tuttuğu tüfek de bu durumun bir sembolü gibiydi. Oysa yatağa mermi sürmek bir yana, çoğunlukla şarjör bile takmıyordu.

Alman yine keyifsiz zamanlarından birindeydi. İçini boşaltırcasına, yer yer Mosca'nın anlamasına imkân kalmayan bir hızla konuşmaya başladı:

— Burada bizlerin dilediğimiz gibi davranmasını önlemek için durmak sana garip gelmiyor mu? Bir insan için ne garip bir görev... Birbirimizi nasıl öldürüyoruz?.. Nasıl gırtlaklaşıyoruz?.. Almanya, Amerika ve Fransa'da tutanabilseydi, bundan dolayı birkaç kuruş fazla kazanacak mıydım? Çocukken okuduklarımızı, Fransa'nın, Almanya'nın, İspanya'nın Avrupa'ya nasıl hükmettiği konusunda öğretilenleri, kendi memleketlerimizin altın çağıyla nasıl kıvanç duyup gönendiğimizi düşün. Milyonlarca vatandaşını ölüme süren kimseler için anıtlar dikeyolar. Buna ne dersin?.. Birbirimizden nefret ediyor, birbirimizi öldürmek için elimizden geleni esirgemiyoruz. Sonunda elimize bir şeyler geçse aklım erecek. Oysa sonunda ne oluyor?. Kimsenin «İşte Fransa'dan ele geçirdiğimiz toprak bu, sizler de bundan se-

beplenin.» dediği yok. Sen kendi hesabına bir şeyler kazandığını ya da kazanmayı düşünüyor musun?

İlk güneşin altında, öteki Almanlar serin çimenlere uzanmışlardı. Mosca, karşısındakinin söylediklerinin ancak yarısını anlayabilmekteydi. Alman, elden gitmiş, izi eseri kalmamış bir efendiliğin burukluğuyla konuşuyordu. Paris'in, Prag'ın, İskandinavya başkentlerinin caddelerinde kasıla kasıla dolaşmış, ne var ki, ancak şimdi, dikenli tellerin ardındayken sosyal adalet kavramına sahip çıkmıştı.

Elini ilk olarak Mosca'nın omzuna koyan Alman :

— İşte böyle, dostum, dedi. Senin benim gibi insanlar, karşımızdakini öldürmek için bir araya geliyoruz. Oysa asıl düşman arkamızda. Uğrunda öldüğümüz suçları o işliyor.

Mosca, karşısındaki Alman'ın çoğunlukla neşeli olduğunu düşünüyordu. Mosca'ya karısının, iki çocuğunun ve -savaştan önce çalıştığı fabrikanın önünde arkadaşlarının çektiği kendisinin fotoğraflarını gösterirdi. Sık sık da kadınlardan söz ederdi. İşte yine aynı konuya girmişti.

— İtalya'da ve Fransa'da harika kadınlar gördüm. Onları Alman kadınlarından daha çok beğendiğimi itiraf etmeliyim. Führer istediği kadar Alman kadınlarının sözünü etsin, ben bildiğimden şaşmam. Kadınlar politikanın daha önemli şeylerle karıştırılmasından hiç hoşlanmazlar. Yüzyıllardan beri böyle olagelmıştır.

Bunları söylerken, kırış kırış, yaşı belirsiz yüzünde mavi gözleri ışıldadı.

— Doğrusu, Amerika'ya kadar ~~uzan~~amadığımızı sızf bu yüzden ~~üz~~ülürüm. O uzun bacaklı, incecik belli, altın saçlı güzel kızlarla haşır neşir olmak vardı. Dergilerinizde resimleri çıkan, filmlerinizde gördüğüm kızları unutamam. Evet, oraya kadar gidemediğimize yazık oldu.

Mosca gülerek, biraz da onun dalına basarcasına :

— Onlar sizin gibi kaz kafahlara bakmazlar bile, dedi.

— Kadınlara akıl ermez. Düşmanla yatmayacağız diye erkeksizlikten kıvrıanacaklar mıydı sanıyorsun?.. Böyle konularda kadınlar içlerinden geldiği gibi davranırlar. Nasıl derler, daha gerçekçidirler. Evet dostum, işgal kuvvetleriyle New York'a girmek beni keyfimden öldürebilirdi.

Mosca saatine baktı :

— Tamam, dedi. Senin tembelleri işe koşmanın zamanı geldi.

Aynı gün, akşam üstü işin sona erdiğini bildiren düdük sesinden az sonra, Almanlar kamyonlara dolmuşlardı bile. Şoförler motorları çalıştırdılar. Mosca çevresine bir göz atıp Fritz'i arandı. Birşeyden şüphelenmeden yakındaki kamyonlara doğru yürüdü.. İşte o sırada tutsakların yüzündeki tedirgin, kuşkulu ifadeyi sezdi.

Şoförlere kamyonlardan inmeleri için işaret etti ve toprak yolda koşmaya başladı. Bir yandan koşarken, öte yandan da tüfeğinin mekanizmasını yokluyordu. Yatağa bir kurşun sürdü ve o güne kadar hiç kullanmadığı düdüğü cebinden çıkararak ardar-

da, kısa aralıklarla altı kere öttürdü. Biraz bekledi, sonra altı kere daha öttürdü düdüğü...

Kamyonlardan inen tutsakların omuzları birbirine değecek yakınlıkta ve daire düzeninde oturmalarını bekledi. Gözlerini onlardan ayırmaksızın öylece dururken, olup bitenlere hâlâ inanamıyor gibiydi.

Güvenlik görevlileriyle dolu cip, ormandan hızla çıktı ve açıklığa gelip durdu. Çavuşun çok uzun, aşağıya doğru enlileşen, kıvrılmış ve sömürgeci bulunmuş İngilizler'inkini andıran bıyıkları vardı. Uzun boylu, geniş omuzlu, ağır yapılı bir adamdı.

Yerde oturan tutsaklara ve başlarında dikilen şoförlere baktı; cipten inip ağır adımlarla Mosca'nın yanına geldi. Onunla beraber cipten inen öteki iki er, açıklığın öbür tarafını tutmuşlardı. Cipun şoförü yanbaşında duran hafif makineli tüfeğini kucağına çekti ve bir bacağı arabadan dışarıya sarkıttı.

Mosca, kendisine soran gözlerle bakan çavuşa durumu açıkladı :

— Adamlardan biri kayıp... Postabaşı olarak görevlendirilen Alman...

Çavuşun kalçasının üzerinde kılıflı tabancası sarkıyordu. Almanlar'a doğru yürüdü ve onar kişilik sıralarla dizilmelerini söyledi. Çok geçmeden Almanlar beş sıra olmuştu; iki kişi de altıncı sıraya artmıştı.

Çavuş tekrar Mosca'ya döndü :

— Bir de şimdi bak!

Mosca :

— Dört kişi kayıp, dedi.

Çavuşun gözleri kısılmıştı; sesinin tonunu yükseltmeden :

— Doğrusu senin yerinde olmak istemem, diye söylendi.

Mosca, durumun farkına vardığından beri ilk olarak suçluluk ve korku hissine kapıldı. Nedense içinde kızgınlık yoktu.

Çavuş içini çekti.

— Neyse, günün birinde böyle birşey olacağını beklemeliydik. Başımız iyice dertte, arkadaş...

Şimdi her ikisi de nicedir süregeldikleri, korkusuz, teftişsiz, rahat, hemen hemen bir sivilinkinden farksız hayatı düşünüyorlardı.

Çavuş başını salladı; aklına gelen şeylerle daha da öfkelenerek :

— Şimdi ne yapacağımıza, daha doğrusu ne yapabileceğimize bakalım, dedi.

Sonra «Actung!» (*) diye bağırdı. Kaskatı, hazırolda dikilen Almanlar'ın önünde aşağı yukarı dolasmaya koyuldu. Alçak sesle, âdeta ortada birşey yokmuşcasına ve sakın sakın, İngilizce olarak :

— Pekâlâ, dedi. Durumu hepimiz biliyoruz. Belayı sona erdi. Şimdiye kadar sizlere iyi davranıldı. İyi beslendiniz. Yatıp kalktığınız yerlerden yakındığınızı sanmıyorum. Mesele nedir?.. Canınızı çıkaran kadar mı çalıştırdık sizleri?.. Barakalarda kalmanızı söylediğimiz zaman kendiniz sızlanıyordunuz. İçinizde şikâyeti olan varsa belirtsin. Bir adım öne çıkıp içini döksün.

(*) Almanca «Dikkat!»

Kimse böyle birşey yapmadı.

— Bu noktayı unutmayacağım. Şimdi işimize bakalım : İçinizden bazıları bu adamların ne zaman, nereye gittiklerini biliyordur. Hemen konuşursanız ne âlâ.

Bir an için sustu; onların kendi aralarında mırıldanmalarını dinledi. İngilizce bilenler, çavuşun söylediklerini ötekilere anlatıyorlardı. Sonra ortalığı yoğun bir sessizlik kapladı. Fakat soluk yeşil elbiseli adamlardan hiç biri öne çıkmamıştı.

Çavuş bu sefer farklı bir tonda :

— Pekâlâ piç soyları, dedi. Başka telden çalmasını da bilirim.

Cipin direksiyonunda oturan şoföre döndü:

— Barakalara kadar git, diye seslendi. Yirmi kazma, yirmi kürek alıp geleceksin. Başka bir ciple dört kişi daha gelsin buraya. Subaylardan biri iştmezse vartayı atlatırız sanıyorum. Ambar çavuşuna da söyle, kürekler falan için zorluk çıkarmasın. Yoksa dönünce kafasını kırarım.

O son cümlesini bitirmeden cip hareket etmişti bile. Çavuş yine Almanlar'a döndü ve oturmalarmı işaret etti..

Giden cip kazma, kürek dolu bir trayler ve içinde dört er bulunan başka bir ciple birlikte döndüğü zaman, çavuş Almanlar'ı karşılıklı, yüzyüze iki sıra halinde dizdi. Kazma kürekleri ellerine verdi. Boşta kalanların da, açıklığın öte başına gidip yüz üstü çimenlere yatmalarını söyledi.

Kimse konuşmuyordu. Tutsaklar uzun bir boy siperi kazarcasına toprağı kazmaya başlamışlardı. Eli kazmalılar, işlerini bitirip dinlenmeye koyulduk-

larında, ötekiler kürekle toprak atmaya devam ettiler. Dikkati çekecek kadar ağır çalışıyorlardı. Açıklığın çevresindeki nöbetçiler sırtlarını birer ağaca yaslamış, olan bitenle ilgisiz, dalgınlığa varan bir gevşeklikle ötelere bakınıyorlardı.

Çavuş Mosca'ya göz kırptı ve alçak sesle :

— İyi bir blöf her zaman işe yarar, dedi. Bak göreceksin...

Adamlar bir süre daha kazdılar. Bütün toprak dışarı atıldı. Çavuş :

— Durun, diye seslendi. Konuşmak isteyen kimse var mı?

Kimse karşılık vermedi.

— Pekâlâ, kazmaya devam edin.

Almanlar'dan biri küreği elinden bıraktı. Genç, pembe yanaklı bir Alman'dı bu.

— Rica ederim, dedi. Size söyleyeceğim şeyler var.

Arkadaşlarının arasından sıyrılmış, nöbetçilerle tutsaklar arasındaki açıklığa doğru yürümüştü.

Çavuş yanına gitti; kolundan tutup cipe doğru götürdü. Orada durdular. Muhafızların ve tutsakların aynı anlamı taşıyan bakışları altında alçak sesle bir şeyler konuşuyorlardı.

Çavuş, başını iyi duymak istercesine öne uzatmış, vücudunun belden yukarısıyla hafifçe eğilmiş ve bir kolunu da arkadaşça bir tavırla genç Alman'ın omzuna atmıştı; konuşmaktan çok onun söylediklerini dinliyordu.

Sonra başını salladı; muhbire cipe binmesini işaret etti. Tutsakların doluştuğu kamyonlar da, ıssız ormanın içinden geçen yola vurdular. En arka-

dan giden cipteki çavuşun uzun bıyıkları rüzgârla hafif hafif çırpınıyor gibiydi.

Ormandan açık araziye çıktıklarında sadece çevrenin görünüşü değil, ışık bile değişmişti. Öğle sonrasının ilerlemiş saatlarına özgü bir kızarıklıkla parıldayan güneş ışıkları, tam karşıdan, biraz eğrilemesine gözlerine vuruyordu.

Çavuş, Mosca'ya döndü :

— Seninki bu işi çoktan planlamış, dedi. Ama talihine küssün.

Mosca :

— Neredeymiş? diye sordu.

— Kasabada. Evi biliyorum.

Kamyonlar kampa girdiler. Geniş bir kavis çizen iki cip, buradan ayrılarak kasabaya doğru ilerledi.

Kasabanın ana caddesine varınca aynı hizaya geldiler; sonra kilisenin bulunduğu köşeden sağa saptılar. Çok geçmeden küçük bir taş evin önünde durmuşlardı.

Mosca ile çavuş ön kapıya yürürken, iki er de evin arkasını dolandılar. Geri kalanlar ciplerden çıkmamışlardı.

Vurmalarına kalmaksızın kapı yavaşça açıldı. Fritz önlerinde duruyordu. Mavi serjden eski, buruşuk bir pantolon, beyaz, köylü işi bir gömlek ve koyu renk bir ceket giymişti.

Dudaklarında olgun bir gülümsemeyle :

— Ötekiler yukarda, dedi. İnmeye korkuyorlar.

Çavuş başını salladı.

— Çağır onları. Yukarıya git ve kendilerine birşey yapılmayacağını söyle.

Fritz merdivenin alt başına gitti; yukardakiilere almanca olarak :

— Her şey yolunda, dedi. Aşağıda sizi bekliyoruz. Korkmanıza lüzum yok.

Üst katta bir kapının açıldığı duyuldu. Öteki üç kaçak ardarda çekingen adımlarla merdivenden indiler. Eski püskü sivil elbiseler giymişlerdi. Yüzlerinden suçlu olduklarını bilmenin tedirginliği okunuyordu.

Çavuş :

— Ciplere binin, dedi.

Sonra Fritz'e döndü :

— Bu ev kimin?..

Alman gözlerini kaldırdı; karşılaştıklarından beri ilk olarak Mosca'ya baktı.

— Daha önceden tanıdığım bir kadının evi. Onu bu işe karıştırmayın. Sırf şeyden... Yalnız olduğu için yaptı bunu. Savaşla, politikayla bir ilgisi yok.

Çavuş :

— Yürü bakalım, deyip arkasını döndü.

Evin arkasındakiler de geldiler. Cipler yola koyulduğunda, caddenin aşağısından yavaş yavaş gelen bir kadın gördüler. Koltuğunun altında kahverengi ambalâj kâğıdına sarılı, büyük bir paket taşıyordu. Ciplerdeki Almanlar'ı görünce tersyüzü döndü ve geldiği yöne doğru, hızlı hızlı uzaklaştı.

Çavuş, dudaklarında buruk bir gülümsemeyle :

— Allahın cezası bu kadınlar, diye söylendi.

Kamp yolunun yarısında, çavuş cipi تنها yolun kenarına çekti. Arkadan gelen cip de yakla-

şıp durdu. Yolun bu kıyısından iki yüz metre ötede-ki ormana kadar taşlık, sert topraklı olduğu hemen anlaşılan bir arazi uzanıyordu.

Çavuş :

— Şu adamları ciplerden indirin, dedi.

Yolun kıyısında dizilen Almanlar, tediginliklerini belli etmemeye çalışarak öylece duruyorlardı. Bir süre, bir şeyler düşünüyormuş gibi suskun suskun bakan çavuş. bıyığının kıvrık uçlarını yokladı. Sonra :

— İçinizden iki kişi bu adamları kampa götürsün, dedi. Tekrar buraya gelirken trayleri de getireceksiniz.

Fritz'e baktı.

— Sen burada kalacaksın.

Mosca hemen atıldı :

— Ben de ötekilerle gidiyorum.

Çavuş onu tepeden tırnağa şöyle bir süzdü. Yüzünde küçümseyici, hatta aşağılayan bir ifade vardı. Başını salladı :

— Beni dinle orospu çocuğu. Sen de burada kalacaksın. İşe ben karışmasaydım, şimdi kış üstü kızgın saca oturmıştun. Bu piç soylarının peşinde taban tepmemizi yanlarına mı bırakacağız?

Muhafızlardan ikisi, öteki üç Alman'la beraber cipe bindiler. Cip hareket etti; Fritz ardlarından bakıyordu.

Hâkî üniformalı dört adam ve karşılarındaki yalnız Alman yüzyüze kalmışlardı. Çavuş tekrar bıyığını okşadı. Alman'ın yüzü kül rengiydi ama hazırol komutu almışcasına dimdik duruyordu.

Ormanın başladığı yere kadar uzanan taşlık araziyi gösteren çavuş :

— Haydi bakalım, dedi. Koşmaya başla.

Alman kımıldamadı. Çavuş hemen omzundan itti :

— Koş, diye tekrarladı.

Güneş koybolmuştu. Ormanın kenarındaki ağaçlar uzun, yüksek ve kara bir duvarı andırıyordu.

Alman, kılığına çekidüzen verip toparlanmak istiyormuş gibi bir hareketle yakasız gömleğinin önünü çekti. Mosca'ya, sonra ötekilere baktı. Onlara doğru bir adım attı. Artık bacaklarının titrediği belliydi.

Pürüzsüz, yumuşak bir sesle :

— Herr Mosca, dedi. Ich hab' eine Frau und Kinder. (*)

Çavuşun yüzü öfke ve nefretle kararmıştı.

— Koş dedim sana, orospu çocuğu!

Alman'ı bir daha, kuvvetle itti; sonra hırsını alamamışcasına yüzüne vurdu. Fakat düşmesine meydan vermedi, kolundan tuttu. Yolun dışına doğru iteledi.

— Koş haydi! Koş diyorum!

Aynı sözleri üç dört kere tekrarladı. Alman hâlâ Mosca'ya bakıyordu. Bu sefer yalvarır gibilerden değil, bir durumu açıklıyormuş gibi :

— Ich hab' eine Frau und Kinder, dedi.

Muhafızlardan biri hızla öne çıktı ve tüfeğinin

(*) Almanca, «Karım ve çocuklarım var.»

dipçigini kasığına indirdi. Bir eliyle tüfeği tutmuş; serbest eliyle de Alman'ın yüzüne vurmıştı.

Almanın yüzündeki ince kırışıklar kan kırmızısına boyandı. Ormanın karanlık duvarına doğru adımını atmadan önce, dönüp bir kere daha onlara baktı.

Bu, ölüm korkusuyla dolu bir bakış değildi; sadece kaybolan bir umudun boşluğuyla yüklüydü. Müthiş, utandırıcı, asla inanamayacağı birşey görmüştü sanki. Gözlerinde dehşete yakın, bütün varlığını sarsan bir şaşkınlık yer etmişti.

Onun taşlık, kesekli açıklıkta ağır adımlarla yürüyüşünü izlediler. Koşmasını bekliyorlardı ama Alman çok ağır adımlarla yürüyordu. Birkaç adımda bir duralayıp bütün vücuduyla dönüyor, sanki bir oyun oynuyorlarmış da oyun arkadaşlarının mızıkçılık edeceklerinden kuşkusu varmış gibi çocuksu bir güvensizlikle bakıyordu.

Yakasız, buruşuk köylü gömleği, akşam üstünün griliğinde küçük, beyaz bir leke gibiydi.

Mosca, Alman'ın her dönüp bakışından sonra attığı adımlarla biraz daha sağa yöneldiğini fark etti. O tarafta arazi ormana doğru belirli bir eğilim yapıyordu. Adamın aklından ne geçirdiği belliydi.

Toprak yolun kenarında diz çökmüş adamlar, tüfeklerini omuzlarının hizasında kaldırdılar. Alman çukurumsu yere atılırken, çavuş ateş etti. Sonra öteki silahların sesleri yankılandı.

Alman'ın vücudu çukura kaymış, sadece bacakları dışarda kalmıştı.

Kıvrımlaşan, kurşuni bulutçuklar, başlarının üzerinde kocaman birer tomurcuk gibi patlayarak

açıldılar. Adamlar ateş ettikleri yerde, öylece donup kalmış gibiydiler. Akşam üstünün hızla mâviye dönen griliğinde barutun keskin, genzi gıcıklayan kokusu duyuluyordu.

Mosca:

— Siz gidin, dedi. Ben trayleri bekleyeceğim. Gidin siz...

Onun ateş açmadığını fark etmemişlerdi bile.

Adamların yanından ayrıldı, yoldan birkaç adım aşağıya yürüdü.

Biraz sonra uzaklaşan cipin sesi duyulmaz olunca, bir ağaca yaslandı; gökyüzünün rengine bürünen açıklığa baktı. Ormanın karanlığı da gittikçe yoğunlaşıyordu.

Bir sigara yaktı. Mide bulantısından ve içindeki onmaz boşluktan başka birşey hissetmiyordu. Traylerin karanlık iyice basmadan gelmesi için sabırsızlanmaya başlamıştı.

ODANIN karanlığında Hella'nın hareketsiz, sıcak gövdesi üzerinden uzanıp küçük masanın üzerindeki su bardağını aldı. Biraz su içtikten sonra tekrar yattı.

Mosca, her şeyi olduğu gibi ortaya koymak niyetindeydi.

— Bu olay beni rahatsız etmemişti. Fakat dün kamyonun arkasından koşan kadını görünce yine

hatırladım. Alman'ın, iki kere «Karım ve çocuklarım var.» dediği aklıma geldi. O zaman sözleri birşey ifade etmemişti. Pek açık seçik anlatabileceğimi sanmıyorum ama, durum aşağı yukarı şöyleydi : Bir kenara koyup biriktirmek birşey belirtmediği için şartlar elverdiği sürece bütün parasını harcayan kimselere benziyorduk.

Bir süre sustu, sonra :

— Dönüp savaşa katılmaktan korkuyordum, diye devam etti. İşin içinde çavuşun verdiği korku da vardı. Adam Alman'dı üstelik. Almanlar'ın çok kötü şeyler yaptıklarını biliyordum. Bunların hiçbiri değil beni etkileyen... Adam vurulduğunda, yalvarırken ve öldüğünü gördüğüm halde birazcık acıma duymamış olmamdı. Daha sonra utanmış, şaşırıp kalmıştım ; fakat hiç acıma duymamıştım. Bunun ne kadar kötü birşey olduğunu biliyorum...

Karanlıkta Hella'nın yüzünü arayıp buldu ve onun yanaklarındaki nemliliği hissetti. Yine midesi bulanmıştı. Vücudunu için için yakan ateş, birbirini izleyen alev dalgaları gibi başına doğru yürüyordu.

Hella'ya bunun nasıl olduğunu, bildiği tanıdığı hiçbir şeye benzemediğini söylemek isteğine kapıldı. Rüya gibiydi ; ya da büyü gibi, çevrelerini kuşatan korku, yılgı gibi birşeydi.

Boşaltılmış yabancı şehirlerin sokakları ölülerle doluydu. Bu şehirlerin yıkıntılardan mezarlıkları üzerinde çarpışma sürüp gidiyor, kuru kafaları andıran evlerin yukarısında kapkara dumandan çiçekler açıyor, sonra olduğu yerde çakılıp kalmış düşman tankının, kilisenin, ölülerin yattığı alanın, çift-

çinin mahzenindeki şarap fıçılarının çevresinde yoğun, beyaz, sise benzer bir duman tabakası yayılıyordu. Sınır tanımayan bu duman, yoğunluğundan birşey kaybetmeksizin tarlaların açıklığına, patlayan mayınlarla parçalanmış, deşilmiş karınları güneşe çevrik yatan sığırların, bir zamanlar pulluğa koşulan kocaman ağır atların çiğ beyaz kemiklerinin ölümcül bir ısıltıyla parladığı boş tarlalara kadar uzanıyordu.

Bütün bunları anlatamazdı. Bir sabah, ıssız bir kasabanın küçük alanında -çarpışmalar kilometrelerce uzakta olduğu halde- nasıl korku duyduğunu, çok uzaklardaki kiliselerin çan kulelerinin apansız sivrilmesini ve alanın insanlarla dolduğunu, bunun üzerine pazar günü olduğunu hatırlayışını ve korkusunun siliniverdiğini ne yapsa, ne kadar çabalarsa anlatamazdı.

Bunu bildiği için birşey söylemedi. Hella'nın karnının üstünde dönüp ve yüzünü yastığa gömdüğünü hissetti; omzunu sarsarak :

— Gidip divanda yat, dedi.

Sonra geriye çekildi; sırtını duvara dayadı. Duvarın soğukluğu içinin ateşini emiyordu sanki.

RÜYASINDA kamyonlar değişik yerlerden, başka başka yönlerden geçip gidiyorlardı. Kamyonların geçtiği bazı yerlerde kadınlar vardı. Ayak parmak-

larına basarak yükseliyor, aç, özlem dolu yüzlerle kamyonlara bakıyorlardı. Yanakları göçük, derileri kemiklerine yapışmış adamlar, keyifli kargalar gibi, durdukları yerde duramıyorlardı.

Sonra kadınlar bu adamların önüne atılıyor, ağlıyor, gövdelerini kıvrıp büküyor, başlarını uzatıyor, öpülüp okşanmak için olmadık şeyler yapıyorlardı.

Beyaz, yoğun, sisi andıran duman tabakası herkesi, her şeyi kuşatıyordu: Kamyonları, erkekleri, kadınları, bütün dünyayı... Suçluluğun zehirli tohumundan doğan dehşet her yere yayılmıştı... Beyaz çiçekler taç yapraklarını döküyor, can alıcı, kavurucu bir yel değip geçmiş gibi soluyordu.

Mosca uyandı. Çevresine bakınca elbise dolaşının dış çizgilerini seçebildi. Hava soğuktu ama, vücudundaki yanma ve ürperti geçmişti.

Yumuşak, tatlı bir yorgunluk hissediyordu. Karnı acıkmıştı. Sabah kalkınca iyi bir kahvaltı yapmak, çok hoşuna gidecekti. Hella hâlâ yanında yatıyordu; yanağını sırtının ılıkliğına yasladı ve tekrar uykuya daldı..

9

GORDON MIDDLETON, evinin önündeki cadde-
den çift sıra halinde geçen çocuklara bakıyordu. El-
lerindeki kâğıt fenerleri sallayarak söyledikleri şar-
kıyı kapalı pencerenin ardından duyabiliyordu. Işık-
lı sarı kırmızı fenerler, ekim göğünün soğuk ve sol-
gun alacakaranlığında uçuşan ateşböceklerini andı-
rıyordu.

Gordon, epeydir ayrı olduğu New Hampshire'e
acılı, âdeta kalbini dişleyen bir özlem duydu. Çev-
redeki kırların soğuk, çıplak güzelliğini, sadece ateş-
böcekleriyle ışıklanan geceleri ve kışın gelişiyse her
şeyin ölür gibi oluşunu düşündü.

Başını çevirmeden, Profesör'e:

— Ellerinde fenerlerle bu çocuklar ne söylüyor-
lar? diye sordu.

Satranç masasının başında oturan Profesör, hasmını perişan etmenin keyfi içindeydi. Yanıbaşındaki evrak çantasının içinde eve götürebileceği kocaman iki sandviç ve iki paket sigara vardı. Bunlar, Gordon Middleton'a verdiği almanca derslerinin haftalık ücretiydi. Sigaraları gittiğinde vermek üzere Nürenberg'deki oğlu için saklayacaktı.

İlk fırsatta daha doğrusu ziyaret etmesine izin verdikleri zaman doğru oğlunun yanına gidecekti. İzin için hâlâ bir cevap çıkmamıştı; tekrar başvurması gerekiyordu. Gerçekte daha önemli suçlular için izin veriyorlardı; oğluyla görüşmesine hâlâ izin çıkmayışını anlayamıyordu bir türlü.

Dalgın dalgın :

— Ekim Festivali'yle ilgili bir şarkı söylüyorlar, diye karşılık verdi. Gecelerin uzamaya başladığını belirten bir şarkı..

— Fenerler ne oluyor?

— Eski bir gelenek. Doğrusu ne olduğunu kesinlikle ben de bilmiyorum.

Profesör, tedirgin tedirgin kımıldadı. Zaferinin tamamlanması için Amerikalı'nın oyuna dönmesini istiyordu. Fakat Amerikalı zaferini hiç umursamıyor gibiydi.

Gordon Middleton pencereyi açınca, içeriye soğuk ekim havasıyla birlikte çocukların berrak, pürüzsüz sesi de doldu. Kelimelerin basitliği ve açıklığı, şarkının sözlerini kolayca anlamasını sağlıyordu.

«Brenne auf mein Licht

Brenne auf mein Licht

Aber nur meine liebe Laterne nicht.»

Gordon :

— Bu çocukların ana ve babalarının fener yapmaktan daha önemli şeylerle uğraşmaları gerekmez mi? diye sordu.

Sonra tekrar şarkıyı dinlemeye koyuldu :

«Da oben leuchten die Sterne

Hier unten leuchten wir.»

Şarkının bitimi, gittikçe azalan ve sönmeye yütutan bir ışık gibi hüznölü bir hal almıştı.

Mosca, «Kurfürsten Allee» yi geçmiş yoluna devam ediyordu. Lambalarını sallayarak yürüten çocukların yanında göründüğünde Gordon :

— Arkadaşım geliyor, diye söylendi.

Satranç masasına yaklaştı ve parmağının bir dokunuşuyla kendi şahını devirdi.

Profesör gülümsedi ve kibarlık olsun diye :

— Hâlâ bir şeyler yapabilme imkânınız vardı, dedi.

Profesör, gençlerden oldum olası korkardı. Sert, huysuz, savaş yıllarıyla büsbütün katılaştımış, yenilginin acısını varlıklarının bir parçası gibi taşıyan Almanlar'ı yakından tanımıştı. Onlardan korkmakta haksız olmadığını biliyordu ama, bu genç, sarhoş, herhangi bir kışkırtmaya bile lüzum kalmaksızın kavga çıkaran, işi adam öldürmeye kadar götüren Amerikalı'lardan daha çok korkuyordu.

Fakat Middleton'un arkadaşlarından herhangi biri tehlikeli olamazdı. Herr Middleton bu konuda kendisine güvenebileceğini söylemişti.

Herr Middleton çok uzun boyu, kemikli yapısı, çıkık gırtlak kemiği, kemerli burnu ve köşeli ağzıyla, durmuş oturmuş, püriten Yanki tipinin bir kari-

katürü gibiydi. New England'daki küçük kasabada sıradan bir öğretmendi.

Profesör, eskiden bu küçük kasabadaki, hatta kentteki öğretmenlerin «Herr Profesör» diye kendisini nasıl koltukladıklarını, pohpohladıklarını hatırlayarak gülümsedi. Oysa şimdiki ilişkilerinde ne bilgisinin derinliği, ne de «profesör» sıfatı hiçbir şey ifade etmiyordu.

Gordon kapıyı açmaya gitti. Ayağa kalkan Profesör de sinirli sinirli ceketini çekti; boyunbağının düğümünü yokladı. Sonra bol patates yemekten şişmiş göbeğini içeri çekip, kapıya döndü.

Uzun boylu, esmer genç çok çok yirmi dört yaşında gösteriyordu. Kendi oğlundan büyük olmadığı muhakkaktı. Bu gencin oğlundan farkı, kahverengi gözlerindeki yaşına uymayan ciddiyet ve donuk, çatkın yüzündeki küskün, hatta acı ifadeydi. Zeytin yeşili elbisesi düzgün ve ütülüydü.

Gordon onları tanıştırdığında, Profesör:

— Sizi tanıdığımıza çok memnun oldum, diye elini uzattı.

Kendini ne kadar kontrol etmeye çalışırsa çalışsın, pürüzlü sesi ve gülümseyişi sinirli bir kişi olduğunu açığa vuruyordu. İşin kötüsü, kendisi de bunun farkındaydı.

Elleri birbirine dokunduğunda, genç adamın gözlerinin iyice katılaştığını farketti. Titremesini belli etmemeye çalışarak oturdu. Satranç tahtasındaki taşları düzeltirken :

— Satranç oynar mısınız? diye sordu.

Gordon, Mosca'ya eliyle masanın başını işaret etti.

Bir dene, Walter, dedi. Belki bir şeyler yapabilirsin. Profesör benim için büyük bir lokma.

Mosca Profesör'ün karşısındaki iskemleye oturdu.

— Fazla birşey ummayın. Gordon bu oyunu öğreteli ancak bir ay oldu.

Profesör başını sallayarak:

— Lütfen beyaz taşları alın, diye mırıldandı.

Oyunun açışını Mosca yaptı. Profesör kendini oyuna vermişti; böylece sinirli hali biraz olsun silinmişti. Bu Amerikalıların hepsi oyuna basit açışlarla giriyorlardı. Fakat küçük okul öğretmenin ihtiyatlı, hayal gücünden yoksun oyununa karşılık, bu genç atak, âdeta hırslı oynuyordu.

Tecrübelilere yaraşır birkaç çıkışla karşısındaki savunmasını kıran Profesör, Mosca'nın kalelerini, sonra da vezirini aldı. Oyunun temposunu hızlandırıp, amansız hamlelerle tam bir kırıma girişti.

Genç adam :

— Bana göre çok ustasınız, dedi.

Sesinin tonunda en küçük bir saygısızlık, aşağılama sezinlemeyen Profesör bayağı rahatlamıştı.

Oyunu bıraktıklarında, Mosca herhangi bir girişi gerekli görmeksizin :

— Nişanlıma haftada iki gün İngilizce ders verirsiniz çok memnun olurum, dedi. Bunun için ne istersiniz?..

Profesör'ün yüzü kızarmıştı. Bir tezgâhtarmış gibi böyle açıkça pazarlığa girişmekte kendini küçük düşüren bir yön olduğunu düşündürdü.

Donuk bir tavırla :

— Ne kadar uygun görürseniz, diye karşılık

verdi. Fakat sizin Almanca'nız çok iyi. Niçin kendiniz öğretmiyorsunuz?

Mosca başını salladı.

— Öğretiyorum. Daha doğrusu öğretmeye çalışıyorum. Cümle yapılarını, grameri, herşeyi öğrenmek istiyor. Onun için size sordum. İki ders için bir paket sigara nasıl?..

Profesör başını «olur» anlamında salladı.

Mosca, Gordon'dan kâğıt kalem aldı, bir şeyler yazdıktan sonra kâğıdı Profesör'e uzattı.

— Binadakilerden biri size birşey soracak olursa bu kâğıdı gösterirsiniz. Adresi de yazdım.

Profesör:

— Teşekkür ederim, dedi. Yarın akşam başlayabilir miyiz?

— Tabii..

Evin önünde bir cip durmuş, klakson çalmaya başlamıştı.

Mosca :

— Leo olacak, dedi. «Subay Kulübü» ne gidecektik. Gelmek ister misin, Gordon?

Gordon :

— Hayır, diye karşılık verdi. Leo dediğin Buchenwald'daki çocuk mu?

Mosca «evet» gibilerden başını sallayınca, Gordon :

— Birkaç dakika için onu içeriye buyur eder misin? dedi. Kendisiyle tanışmak isterdim.

Mosca yerinden kalktı. Pencereyi açtı; bu sırada klakson sesi de kesilmişti.

— İçeriye gelsene, Leo.

Dışarısı daha da kararmıştı şimdi. Çocukların fenerleri görünürlerde yoktu.

Leo içeriye girince Gordon'la el sıkıştı. Profesör resmî bir tavırla eğilerek :

— Angenehm, (*) dedi.

Sonra çantasını alıp Gordon'a döndü.

— Artık gitmeliyim.

Gordon, Profesör'ü dış kapıya kadar uğurladı. Ötekilerin yanına dönmeden önce evin arka tarafındaki mutfığa gitti.

Karısıyla Yergen orada bir masanın başında oturuyorlardı. Karaborsa malı birşey üzerinde pazarlık ediyorlardı besbelli.

Yergen alabildiğine kibar, saygılı ve ölçülüydü. Kadının pazarlık etmekte nice usta olduğunu ikisi de biliyordu. Masanın yakınındaki iskemlenin üzerinde pas rengi yünlü bir kumaş vardı.

Ann Middleton :

— Gerçekten güzel değil mi, Gordon? diye sordu.

Tombulca, iyi huylu olduğu yüzünden okunan, genesi sivri, keskin bakışlı bir kadındı.

Gordon :

— Öyle, dedi. Buradaki işin bittiyse, gelip dostlarımla tanışmanı istiyorum.

Yergen önündeki fincanda kalan kahveyi aceleyle içti. Deri çantasını yuvarlak konserve kutularıyla doldurdu. Sonra :

(*) Almanlar'ın birisiyle tanıştıkları zaman kullandıkları kelime. «Memnun oldum.» ya da «Müşerref oldum.» anlamına.

— Müsaadenizle ben gideyim, dedi.

Ann Middleton da ayağa kalkmıştı.

— Gelecek hafta kocamın paltosu için kumaş getirmeyi unutmazsınız herhalde?

Yergen kibar bir iş adamı gibi gülümsedi.

— Hiç unutmuyum? En geç gelecek hafta...

Ann Middleton, Yergen'in arkasından servis kapısını kilitledi; sonra gömme dolaptan viski şişesiyle birkaç şişe koka - kola çıkardı.

— Yergen'le iş yapmak gerçek bir zevk. Boş konuşmalarla insanın vaktini almıyor.

Salona birlikte gittiler. Tanışma faslından sonra Gordon koltuklardan birine oturdu ve karısının havadan sudan konuşmalarına kulak asmadan düşünmeye koyuldu.

Burada kendisini bir başkasının hayatını yaşıyormuş gibi hissediyordu; gerçekten acı verici bir durumdu bu. Hatırası olmayan eşyaların, duvarlara kimin tarafından asıldığı bilinmeyen resimlerin ortasında kendi hayatını yaşamak imkânsız görünüyordu. Aslında bu durumun yabancısı değildi. Orduya katılmadan önce anasını babasını ziyarete gittiği zamanlar da aynı şeyi hissedirdi.

O evdeki eşya uzun zaman önce ölmüş büyükbalalara, büyükannelere aitti. Anasının ve babasının sert kuzey iklimiyle kurumuş hissini veren yanaklarını son olarak öperken de bir daha oraya gidemeyeceğini düşünmüştü.

Gençlerin çoğu savaşa katılmış ya da askerî fabrikalarda çalışmaya gitmişlerdi. Yıldızları bile kristal halinde buzdanmış gibi görünen bu soğuk ve

güzel memleket saçları çevredeki tepelerin kemikli sırtlarını kaplayan kar kadar aklaşmış yaşlı insanlara kalacaktı.

Yatak odasında asılı büyük portreyi düşündü. Anası, Marx'ın bu portresini herhangi bir resim sanıyordu. Allah bilir, o portre hâlâ aynı yerde asılıydı.

Karısı içkileri hazırlıyordu. Viskiye ölçülü kullanıldığı için onu kınamamak gerekirdi. Her hafta adam başına verilen viskinin miktarı belliydi.

Gordon, Leo'ya :

— Müttefik hava kuvvetlerinin bir baskınında bazı tutsakların öldüğü kamp sizinki değil miydi? diye sordu.

Leo :

— Evet, dedi. Bu günmüş gibi hatırlarım.

— Komünistlerin lideri Thalman'ın da aynı hava saldırısında öldüğünü okumuştum. Onu tanıdınız mı?

Leo :

— Gariptir, dedi. Thalman kampa bu hava saldırısından iki gün sonra getirilmişti. Bir süre sonra da alıp götürdüler. Saldırıda öldüğünü açıklayan bildiriyi duyduk. Aramızda uzun süre alay konusu olmuştu bu.

Gordon başını salladı.

— Kendisini tanımış mıydınız?

Leo :

— Hayır, dedi. Kamp yöneticilerinin güvendiği kimselerden çoğunun komünist olduğunu hatırlıyorum. Kampa ilk gelen onlardı. Hepsi de iyi işlerin başına getirilmişti. Thalman'ın gelişini kutlamak için gizlice içki sağlamanın yolunu bile bulmuşlardı.

Fakat tasarladıkları bu şölen gerçekleşmedi. Thalman'ı sıkı bir muhafaza altında tutuyorlardı.

Gordon yüzünde mahzun bir gururla karısına baktı.

— Sana söylediklerimi hatırlıyor musun?

Leo biraz tedirgin gibi:

Yaptıkları bazı şeyleri unutamam, dedi. Kamp yöneticilerinin postabaşı olarak görevlendirdikleri biri yaşlı adamları ölesiye dövmekten büyük bir zevk duyardı. Ayrıca yaptığı bazı şeyler var ki karınızın önünde söyleyemem.

Gordon'un öfkesi yüzünden açık seçik okunuyordu. Karısı da durumu farketmiş olacak ki, Mosca'ya :

— Bir akşam yemeğine nişanlınızla birlikte gelmenizi bekleriz, dedi. Tabii, Leo da gelir..

Bu konuda biraz daha konuştular. Mosca gelecekleri akşamı önceden bildirecekti.

Ansızın Leo'ya dönen Gordon :

— Bir türlü öyle olduğuna inanmıyorum, dedi. Belki bir zamanlar öyleymiş ama...

Ann'la Leo gülüyorlardı. Mosca keskin bir hareketle başını çevirdi; Gordon'un gözlerinin içine baktı.

— Adam çok eskiden beri kamptaymış. Bunun ne demek olduğunu anlamıyor musun?..

Leo :

— Evet, dedi. Söylediğim adam kamptakilerin en eskilerinden biriydi.

Üst kattan bir bebek ağlaması geldi. Gordon odadan çıktı ve biraz sonra kucağında altı aylıktan büyük gösteren sağlıklı bir bebekle döndü.

Gordon Middleton, bu konudaki becerikliliğini göstermekten gurur duyuyormuşcasına bebeğin bezlerini değiştirirken, Ann Middleton :

— Benden daha becerikli, dedi. Üstelik benim hoşlanmadığım bu işten zevk duyuyor.

Gordon :

— Kulübe gideceğinize akşamı burada geçirsenize, dedi.

Ann da :

— Tabii, dedi. Memnun oluruz.

Mosca :

— Biraz daha kalabiliriz, diye karşılık verdi. Fakat saat onda kulüpte Eddie Cassin'le buluşacağız. Daha önce operaya gidecekti.

Ann Middleton gülümsedi.

— Operaya gitmiş olduğundan hiç şüphem yok.

Mosca, sesinin tonundaki gizli alayı anlamazlıktan geldi.

— Ayrıca bu gece kulüpte özel gösteri var. Leo daha önce bu gösteriyi hiç seyretmemiş.

Giderlerken, Gordon onlarla birlikte evin önüne kadar indi. Orada Mosca, Gordon'a dönerek.

— Bazı yiyecek karnelerimizi hiç kullanmıyoruz, dedi. Memnuniyetle size verebiliriz. İhtiyacınız olduğu zaman söyle.

Gordon Middleton salona döndüğünde, Ann ona sitemli sitemli baktı.

— Doğrusu utandım. Leo'ya düpedüz kaba davranırım.

Gordon da onunla aynı fikirdeydi; buna rağmen yine de direktmekten geri kalmadı.

— O ne derse desin, kamptaki herifin bir sahtekâr olduğuna inanıyorum.

Bu defa karısı gülümsememişti..

GÜL pembesi renkli ışıklar karardı. Eddie Casin, oturduğu yerde öne doğru eğilerek sete gelen ak saçlı orkestra şefini alkışlayanlara katıldı.

Sonra perde ağır ağır kalktı.

Müzik başladığında, eski bir okul yapısının toplantı salonunda bulundugunu ve çevresinin Almanlar'la dolu olduğunu hemen hemen unutmuştu. İri yarı iki Rus subayı, sahneyi görmesini iyice engelliyorlardı. Buna bile aldırmış etmiyordu; heyecanlı ve halinden hoşnuttu.

Başlangıçta aşklarının şarkısını söyleyen kadınla erkek, şimdi de nefretlerini dile getiriyorlardı. Köylü elbisesi içindeki erkek, kontrollü yükselişlerle, sert, güzel tonlarla ve öfkeyle bağıırıyordu. Müzik onun sesinin altında kalmıştı.

Sonra kadının tiz, çınlamalı sesi erkeğinkini kesti ve müzikle karışarak yükseldi. Erkek, kadını savururcasına kendinden uzaklaştırdı. Bu savruluşun etkisiyle dönüp yere düştü kadın. Yüzü sahnenin zeminine yaslandı kaldı. Fakat tekrar ayağa kalkması gecikmemişti. Adam tehditler yağdırıyor; kadın da onun suçlamalarını inkâr ediyordu.

Erkeğin sesi ve müzik ansızın düştü; kadın kendini savunmaktan vazgeçmiş, suçunu kabullenmişti; yalnız onun sesi duyuluyordu şimdi. Ardından, alçalan bir tonla, bir daha ölümün, kederin, erkeklerin ve kadınların bütün varlığına egemen olan tutkulu aşkların şarkısını söylemeye başladı.

Eddie Cassin'in gözlerinin önünde, adam kadının saçlarından kavradı ve hançerini göğsüne sapladı. Kadının aşkı da kendisiyle birlikte ölmüştü.

Nefesli sazların, kemanların sesi yükseldi, yükseldi. Sesler birbirine ilmiklenerek kabaran dalgalar gibi coşkulu bir doruğa ulaştı. Perde, erkeğin tutkulu ve alınmış öcüne rağmen kederli, açık, temiz sesinin üzerine kapandı.

Yeşil ve altın rengi üniformalı Rus subayları bütün alkışları yönetircesine, görülmemiş bir coşkuyla alkışlıyorlardı. Eddie Cassin kalabalık elverdiği ölçüde acele etti. Açık, temiz gece havasına çıkınca cipine yaslandı. Heyecanının durulmasını bekler gibi, bir süre öyle kaldı.

Çevresine bakınca kimseleri göremedi, herkes gitmişti. Sahnede ölen kadını işte o sırada gördü. Alımlı olmaktan uzak, Alman kadınlarına özgü tipik çizgiler taşıyan, bol siyah elbisesiyle elli yaşlarında gösteren bir kadındı. Herhangi bir ev kadınına benziyordu.

Kadın gözden kaybolunca Eddie Cassin de cipine bindi. Köprünün üzerinden geçerek «Alstadt» yoluyla Bremen'e girdi. Çevrede yükselen yıkıntıları görünce biraz rahatlamıştı. Operayı ve oradakileri düşündü. Sahnedeki yapmacıklı dünya ne kadar gülünç geliyordu şimdi ona.

Burada müziğin büyüünden kurtulmuşken, kolayına döktüğü gözyaşlarından utanıyordu. O kadar basit bir dram için ağlamak akıl alacak şey miydi? Alt tarafı bir suçluluğun dümdüz, hatta çocuksu hikâyesiydi. Anlamadığı, anlayamayacağı tek şey, kendi gözyaşlarının aynı zamanda bir çocuğun gözyaşları oluşuydu..

«Subay Kulübü» Bremen'deki özel salonların en mükemmellerinden biri, belki de en birincisiydi. Gerçekten güzel bir yapıydı. Bir zamanlar çimle döşeli olan önündeki açıklıkta şimdi cipler ve yüksek rütbeli subayların otomobilleri park ediyordu. Arka taraftaki bahçeden toplanan çiçekler de bu subayların evlerini süslerdi.

Eddie Cassin /salona girdiği zaman dans pisti boştu. Fakat pistin çevresindeki masalar dolmuştu; subayların bir kısmı yere oturmuş geriye kalanlar da duvara yaslanarak ayakta dikilmişti. Barın çevresindekiler, önlerindeki kalabalığın ötesini görebilmek için ayakta duruyorlardı.

Eddie'ye sürünerek geçen biri dans pistine çıktı. Bu, ayaklarında gümüş rengi yumuşak bale ayak-kabılarıyla tamamen çıplak bir kızdı.

Göbeğinin altında kasık çizgileriyle sınırlanan ve bir avcun içi kadar çıplak hafif kabarıklık, vücudunun gözcü beyazlığında biraz kızarmış bir üçgen gibi görünüyordu. Olağanüstü kabartılmış saçları sereserpe bırakılmıştı. Başarılı bir dansöz olmak bir yana, doğru dürüst dansettiği bile söylenemezdi.

Pistin kenarına kadar geliyor; subaylara yaklaşmış belden aşağısını kıvrıyor, çıplak kalçalarını onların yüzüne degecek kadar yaklaşıtıyordu. Bunu

yaparken bazan ölçüyü o kadar kaçırıyordu ki, genç subaylar başlarını öteye çevirmek zorunda kalıyorlardı. Kız onların bu şekilde davranmalarına gülüyor, dansına daha yaşlı subayların önünde devam ediyordu. Arada onlara laf atmaktan da geri kalmıyordu.

Yaptığı şey sanat olmaktan uzak, cinsel duygulara da hitap etmeyen, şehvet kışkırtıcılığından yoksun, sırf 'teşhir'e dayanan bir gösteriydi. Birisi piste bir tarak attı. Kız, tırısı kalkmaya çalışan hantal bir at gibi hareketler yapıyordu.

Genç subaylar anlayamadığı bir takım sözlerle hoşnutsuzluklarını açığa vurdular. Çevresindeki alaycı yüzler ve böylesine küçümsenmek, kızın hareketlerinin daha gülünçleşmesinden başka birşeye yaramamıştı. Sonunda herkes gülmeye başladı. Piste taraklar, mendiller, martini kadehlerinden alınmış zeytinler, peçeteler yağıyordu.

Kulübün yönetimiyle görevli subay elinde çok büyük bir makasla piste çıktı ve alaycı bir tavırla makası şakırdatmaya başladı. Koşa koşa pistten ayrılan kız, yine Eddie'nin yanından geçip soyunma odasına gitti.

Eddie çevresiyle ilgilenmeksizin bara yöneldi. Mosca ile Wolf barın bir köşesinde oturuyorlardı. Onların yanına gelince :

— Leo gösteriyi kaçırdı mı yoksa? diye sordu. Onu muahhkak getireceğine söz vermiştin, Walter.

Mosca :

— Hayır, dedi. Dansözlerden birinin kancasına takıldı bile. İçerde olacak.

Keyifli keyifli sırttan Eddie Cassin, Wolf'a döndü.

— Altın madenini bulabildiniz mi?

Wolf'la Mosca'nın geceleri sürüp durduklarını, karaborsayla ilişkilerini biliyordu.

Wolf, ölümcül bir beyazlık taşıyan yüzündeki ciddi ifadeyle başını salladı.

— İşler kesat. 'Ekmek aslanın ağzında' dedikleri kadar var.

Eddie Cassin :

— Alay mı ediyorsun? dedi. Senin Fraulein'in, pijamasının üstüne bile elmaslar takındığını söylüyorlar.

Wolf yüzünü buruşturdu.

— Pijamayı nereden bulmuş ki?..

Gülüştiler. Garson yanlarına gelince, Eddie Cassin bir duble viski söyledi.

Wolf, başıyla dans pistini işaret ederek :

— Bu gece senin ön sıralarda olacağını tahmin ediyorduk, dedi.

Eddie Cassin gülümsedi.

— Yanılmışsınız. Bu gece kültür üzerine çalıştım. Operaya gittim sizin anlayacağınız. Fakat buradaki parçaların daha esaslı olduğunu kabul etmek gerek.

Gösteriler bitince salondaki subayların çoğu barın çevresine doluşmuştu. Mosca oturduğu yerden kalktı :

— Oyun masasının başına gidelim, dedi. Biraz oynarız.

Zar atılan masanın çevresi de kuşatılmıştı. Üstü yeşil çuhayla kaplı, dört ayaklı, uzunlamasına, sağlam ve kaba bir masaydı bu. Atılan zarların düşme-

mesi için çepçevre, on beş santim yüksekliğinde kenar korkuluğu vardı.

Onlar masanın başına geldikleri zaman, zarlar kısa boylu, tombulca, sarışın bıyıklı bir adam olan albayın elindeydi. Öteki subayların çoğu havacıydı. Albayın sağ tarafında, kendisi hiç karışmaksızın dik-katle oyunu izleyen emir subayı duruyordu.

Albayın emir subayı genç, görünüşü insana güven veren, huysuzlanmadığı zaman gülümseyişi epeyce çekici görünen bir yüzbaşıydı. Durumu, özellikle hafta sonlarında hoş gitmeyecek görevler verebilmesinden dolayı öteki subaylar üzerinde bir otorite sağlamasına sebep oluyordu.

Ordu hayatı, bu hayatın gelenekleri, yönetmelikler ve emirler, onun şaşmaz, en ufak sapma göstermeyi, sınırsız bağlı olduğu bir din gibiydi. Bu dini her şeyiyle kabullenmişti. Törelerin gerektirdiği, nizamların belirttiği yollardan kaçınıp, usulsüz, kestirme ve dar yollara başvurarak iş görmek isteyenler, hiç umulmadık bir yerde onu karşılarında bulurlardı. Mosca ile yaşitti üstelik.

Odanın köşesindeki küçük barın ardında beyaz ceketli bir garson vardı. Oyunculardan birinin oturduğu yerden istediği içkiyi kaşla göz arasında hazırlayıp barın üzerine bırakıyor, gidip içkisini alan subay tekrar oyuna dönüyordu.

Wolf, oyuna katılmamıştı; kenardaki koltuklardan birine oturdu. Eddie Cassin ve Mosca da masayı çevreleyenler arasında sıkıştılar. Zarları atmak sırası Eddie Cassin'e geldiğinde, Mosca onu tutarak ortaya para sürdü.

Son derece hesaplı bir oyuncu olan Eddie, gö-

nülsüz gönülsüz bir dolar çıkardı. Zarları sallayıp attı. Mosca'nın kazandığı para, zarı atan Eddie'nin kazandığından fazlaydı.

Yanyana durdukları için şimdi sıra Mosca'nındı. Biraz da az önceki kazancının verdiği güvenle, yeşil çuhanın üzerine bir yirmi dolarlık koydu. Dört subay beşer dolar koyarak onun parasını karşıladılar.

Mosca zarları salladı ve fırlattı. Yedi gelmişti.

— Parayı çekmiyorum, dedi.

Eddie Cassin :

— On dolar da benden gider, diye ekledi.

Altay başını salladı.

— Ben varım.

Mosca zarları tekrar salladı ve masanın karşı kenarına çarpmacasına savurdu. Kenara çarpan zarlar biraz geri sıçrayıp yeşil çuhaya oturdu. Yine yedi gelmişti.

Mosca :

— Seksen dolar da ortada, dedi.

Eddie Cassin yine atıldı :

— Benden de yirmi dolar.

Albay ortadaki parayı karşıladığını söyledi. Mosca bu sefer zarları yavaşça sallayarak bıraktı. Zarlar hemen hemen masanın ortasında kalmıştı. Bir kere daha yedi gelmiş olduğunu görünce, subaylardan biri kötü niyetlilikten uzak bir tavırla:

— Zar değil çingiraklı yılan kemiği, diye söylendi.

Mosca sırtarak ona baktı.

— Yüz altmış dolar gider.

Emir Subayı Mosca'ya ve zarlara bakıyordu. Eddie Cassin her zamanki ihtiyatlıyla:

— Benden on dolar, dedi ve kazandığı öteki otuz doları masanın üzerinden aldı.

Albay başını salladı.

— Yirmi dolar yapalım.

Eddie belirli bir isteksizlikle masaya on dolar daha bıraktı. Mosca'nın bakışını farkedince de omuzlarını silktili.

Mosca zarları alınca elini ağzına götürüp üfler gibi yaptı ve yine masanın ta karşı kenarına çarp-macasına fırlattı. Bu sefer dört gelmişti.

Subaylardan biri :

— Sayı tutturamayacağına beş dolarına karşılık on dolarla bahse girerim, dedi. Mosca'yla beraber başkaları da bahse katıldılar. Zarlardan birini masanın üzerinde bırakan Mosca, talihine duyduğu güvenle ortaya biraz daha para sürdü. Bayağı heyecanlanmıştı. Çoğunlukla kumarda talihi olmadığından, bu gece yüzüne gülen talihini en iyi şekilde kullanmak istiyordu.

— Elli dolara karşılık yüz dolar koyuyorum, dedi. Gören var mı?

Kimse karşılık vermeyince, elindeki tek zarı atmaya hazırlandı. Fakat zarı atmasına kalmadan, albay :

— Benden yirmi dolar, dedi.

Mosca masanın üzerine bir on dolar attı. Albay başını salladı.

— Sadece on dolar koydun.

Mosca şöyle bir duraladı. Albay gibi eski bir askerin oyunun kurallarını bilmemesine ihtimal vermiyordu.

— Yerdeki zarın dördü üzerine, bire karşı iki bahse girdiniz, albayım.

Bunu söylerken, sesindeki öfkeyi kontrole çalışmıştı. Öteki subaylara dönen albay :

— Doğru mu? diye sordu.

Genç bir teğmen, belirli bir tedirginlikle :

— Evet efendim, dedi.

Albay gülümsedi.

— Pekâlâ, at bakalım.

Mosca zarı fırlattı. Yeşil çuhaya oturan zarın kırmızı yüzünde üç beyaz benek görünüyordu. Mosca gülümsedi :

— Şimdiye kadar böyle güzel birşey az görmüş-tüm, diye söylendi.

Talihinin üzerine üzerine gitmenin anlamı yoktu. Masadaki paranın büyük bir kısmını aldı ve hesaplı, ufaktan oynamaya devam etti. El kendisine geçtiğinde yine kaybeden albay :

— Bana göre fazla talihlisin, dedi.

Gülümseyerek masanın başından ayrıldı ve odadan çıktı. Mosca onun gerçekten oyunu bilmediğine inanmıştı. Oyundan ayrılış şekli bile usullere aykırıydı.

Masanın çevresindekiler şimdi daha rahatlamış gibiydi. Subaylar daha serbest konuşup gülüşüyorlardı. Barın ardındaki beyaz ceketli garsona söylenen içkilerin sayısı da artmıştı.

Emir subayı bara yaklaşıp taburelerden birine oturdu ve yeni bir içki istedi, içkisinin tadına bakıyormuşçasına yudumladı. Sonra Mosca'ya :

— Bir dakika buraya gelir misin? diye seslendi.

Mosca omzunun üzerinden şöyle bir baktı. Ed-

die Cassin zarları bıraktığı için sıra ona gelmişti.

— Zarımı attıktan sonra, dedi.

Eddie'nin attığı zar fena değildi ama, Mosca bir yedi atarak onu geçti. Ortadaki parayı alıp sabırsızlanarak bekleyen yüzbaşının yanına gitti.

Mosca'yı sakın, ifadesiz gözlerle süzüyordu :

— Albaya bahis konusunda söylediğin o sözler gerekli miydi? diye sordu.

Mosca şaşırmıştı.

— Bahse girmek isteyen kendisiydi.

Yüzbaşı dersini bellememiş bir çocukla konuşur gibi :

— Masanın başında en az on subay vardı, diye devam etti. Bahis konusunda kimse ona birşey söylemedi. Böyle birşeyi gerekli görseler bile, daha saygılı, durumun gerektirdiği gibi söyleyecekleri muhakkaktı. Niçin sustuklarını düşünüyor musun?

Mosca yüzünün kızardığını hissetti. Zarların sesi işitilmediğine göre masanın başındakiler de kendilerini dinliyorlardı. Ordudaki ilk aylarını hatırlatan bir tedirginliğe kapılmıştı ansızın.

Omuzlarını silkti.

— Albayın usulleri bilmediği belliydi, dedi. Bunu düşünerek söyledim.

Emir subayı tabureden kalktı.

— Sivil olduğunu ve aklına estiği gibi konuşabileceğini düşündün, değil mi?.. Albayın durumundan yararlanarak senin on dolarına tenezzül ettiğini göstermek istedin. Şimdi şunu aklında tut, istesek seni bir gemiye bindirip Amerika'ya gönderebiliriz. Anladığım kadarıyla, böyle birşeyin olmasını istemiyorsun. Bunu istememen için sebeplerin var. Adım-

larını da buna göre at. Albay belirli bir konuda bazı şeyleri bilmiyorsa, subay arkadaşlar ona gerekeni söyleyebilirler. Davranışınla bu odadaki bütün subaylara karşı saygısızlık etmiş oluyorsun. Böyle bir şey bir daha tekrarlanmasın!

Mosca, duyduğu utanç ve öfkenin ağırlığı altında ezildiğini hissetti. Eddie Cassin dikkatle kendisini gözlüyordu. Yüzünde durumdan bayağı hoşlandığını belirten uçuk bir gülümsemenin gölgesi vardı.

Albayın emir subayı:

— Elimde olsa siz sivillerin «Subay Kulübü» ne girmesine izin vermezdim, diye devam etti. Bulduğunuz çevrede gerektiği gibi davranmasını bilmiyorsunuz.

Mosca başını kaldırınca yüzbaşıyla gözgoze geldi.

— Savaşta kaç madalya kazandınız, yüzbaşım? diye sordu. Kaç çıkarmaya katıldınız?

Yüzbaşı tekrar taburesine oturmuş içkisini yudumluyordu. Birşey söylemek için ağzını açarken Mosca elini kaldırdı.

— Söylemek istediğim başka birşey. Burada gerçek anlamıyla büyük savaş kahramanı olan subaylar var.

Yüzbaşı gülümsedi.

— Fakat onlar senin gibi davranmadılar.

Emir subayının soğukkanlı, sakin tavrı, Mosca'nın kapıldığı öfkeyi de durultmuştu.

— Pekâlâ, dedi. Albayla o şekilde konuşmakla hata ettim. Öziir dilerim. Fakat şu «siviller» suçlamasını bana bulaştırmayın.

Yüzbaşının gülümseyişi şimdi daha belirliydi.

— Unutmaman gereken bazı şeyleri aklında tuttuğun sürece mesele yok, diye karşılık verdi.

Mosca başını saladı.

— Anlıyorum.

Tekrar masanın başına dönerken, yüzü duyduğu utançla yanıyordu. Eddie Cassin birşey olmamışçasına ona göz kırptı. Geniş omuzlu, güleç yüzlü, güneyli bir subay :

— İyi ki bir on dolar daha kazanmadın, dedi. Yoksa seni dışarıya çıkarıp kurşuna dizmek zorunda kalacaktık.

Bunu barın başındaki yüzbaşının işitebileceği tonda bir sesle söylemişti. Masanın çevresindeki subaylar gülüştüler. Fakat Mosca bu gülüşlere katılmadı. Güneyli subayın sözlerini işiten yüzbaşı da oralı olmamıştı. İçkisini içiyor, barın başındaki birkaç arkadaşıyla konuşup gülüyordu..

MOSCA ile Gordon Middleton önlerindeki işi bırakıp kulak kesildiler. Eddie Cassin'in odasının aralık kapısından bir genç kızın sesi geliyordu :

— Çok önemli birşey için seninle birkaç dakika konuşmaya geldim, Eddie.

Sesi pürüzlüydü. Hafif, belli belirsiz bir titreme hissediliyordu bu seste.

Eddie'nin sesi soğuktu. Zorlama bir nezaketle konuşuyordu.

— Tabii. Seni dinliyorum.

Kız biraz duraladı :

— Biliyorum, dedi. Ne olursa olsun bürona gelmememi söylemiştin. Fakat son zamanlarda bana uğradığın yoktu. Başka çare bulamadım.

Gordon ve Mosca birbirlerine bakıp gülümsedi-

ler. Gordon başını salladı. Dinlemeye devam ettiler.

Genç kız :

— Bir karton sigaraya ihtiyacım var, dedi.

Bir sessizlik oldu. Sonra Eddie'nin alaylı bir tonda :

— Ne marka olsun? diye sorduğunu duydular.

Kendi derdine düşmüş olan kız, bu alayı fark etmemiştir bile.

— Markasının önemi yok. Onları doktora vereceğim. Yapacağı işin karşılığında ücret olarak istedi.

Eddie'nin sesi alabildiğine nazikti.

— Ne o, hasta mısın?

Genç kız yapmacıklı yapmacıklı güldü.

— Şakayı bırak, Eddie. Bir çocuğum olacak. Doktor bir karton sigara karşılığında bu işin çaresine bakacağını söyledi.

Sonra Eddie için önemi varmış gibi :

— İşin tehlikesi olmadığını söylüyor, diye ekledi.

Mosca'yla Gordon yine birbirleriyle bakışarak sessizce güldüler. Eddie Cassin'in şu anda ne düşündüğünü kolaylıkla tahmin edebiliyorlardı. Onun canını sıkan tek şey, bu işin kendisine bir karton sigaraya patlayacağıydı.

Eddie'nin verdiği cevapla, Mosca'nın ve Gordon'un sessiz gülüşleri ansızın kesiliverdi.

— Öyleyse Alman sevgiline söyle. Benden sigara falan koparamazsın. Bir daha bu ofise gelecek olursan, üsdeki işine de son veririm. Şimdi işinin başına dön bakalım.

Eddie Casin'in soğuk, acımasız insanı ürküten bir nefretle dolu sesi Gordon'la Mosca'nın bilinçsizce kaşlarını çatmalarına sebep olmuştu. Durumun suçlusu kendileriymiş gibi kızarıklığı yüzlerine vuran bir utanç duymuşlardı.

Genç kız ağlıyordu. Sonra zayıf bir sesle itirazla yeltendi :

— Başka erkek arkadaşım olmadığını biliyosun. Çocuk senin. Üç aylıkmış, Eddie...

Eddie Cassin :

— Söyleyeceklerini bitirdin mi? diye sordu.

Şimdi kız cesaretini toplamış, acılı bir öfkeyle sesinin tonunu yükseltmişti :

— Bir aydan beri bana uğradığın yoktu. Tekrar geleceğinden bile emin değildim. O genç beni birkaç kere dansa götürdü, hepsi o kadar.. Yemin ederim gerçeği söylüyorum, Eddie. Hem bir karton sigara senin için ne ifade eder?..

Gordon ve Mosca, Eddie'nin telefonu açtığını, santraldan üsteki kısım şeflerinden birini istediğini işittiler. Sonra kızın titrek, endişeli, âdeta dehşetle dolu sesi duyuldu :

— Yalvarırım bana yardım edin, Mr. Cassin.

Holün kapısı açılıp çarparcasına tekrar kapandığı için cümlelerin arkasını duyamadılar.

Eddie, santral memuruna :

— Vazgeçtim, dedi. Bağlamayın.

Birkaç dakika sonra da Eddie Cassin soluk yüzüne yayılmış keyifli bir gülümsemeyle onların bulunduğu odaya geldi.

— İki kişilik komedimizin sizleri eğlendirdiğini umarım!

Döner koltuğunda arkasına yaslanan Mosca :

— Tam bir hergelesin, Eddie, dedi.

Gordon Middleton donuk bir tavırla söze karıştı :

— İstediği sigaraları ben vereceğim, Eddie. Kız senden alsın.

Eddie Cassin, küçümseyen bir bakışla onları süzdü.

— İnsanlık dediğiniz böyle olur işte. Zavallı, yoldan çıkarılmış bir kızcağıza yardım etmek istiyorsunuz ha?.. Öyleyse beni dinleyin. Bu küçük yosmanın yedeğinde daima bir başkası vardı. Kıza verdiğim sigaraları o içti. Paket paket çikolataları o yedi. Sayısız konserve kutularıyla o it beslendi.

Yine keyifli keyifli gülerek :

— Üstelik bu yoldan çok geçtim, diye ekledi. Kürtağın karaborsa ücretinin sadece yarım karton sigara olduğunu da biliyorum.

Büronun kapısı açıldı ve içeriye Wolf girdi.

— Merhaba çocuklar, dedi.

Çantasını masanın üstüne bıraktıktan sonra bezgin bir tavırla içini çekti.

— Bu hergele takımının adam olacağı yok.

Soluk beyaz yüzü duyduğu keyifle canlanmış gibiydi. Sırtarak :

— Kahve çalan iki Alman'ı enseledim, diye devam etti. Kantin çavuşunun, verilen çorbayı taslar içinde evlerine götürmelerine müsaade ettiğini biliyorsunuz. Bizinkiler çekilmiş kahveyi tasın altına koyuyor, bunun üstüne kum döküyor sonra da çorbayı boca ediyorlarmış. Buradan çıkınca kahveyle kumu nasıl ayırt ettiklerini de bana sormayın artık.

Bu haber nedense Eddie'nin canını sıkmış gi-
biydi. Buruk bir tavırla :

— Dick Tracy'den sonra bir de Wolf Tracy çıktı,
dedi. Bu işi nasıl başardığını anlat bakalım, Wolf.

Wolf'un sırtışı büsbütün yayıldı.

— Böyle birşey kimin aklına gelir?.. Her za-
manki gibi benim karga (*) kulağıma çıtlatıverdi.

Middleton ayağa kalktı.

— Eve erken gitmek niyetindeyim, Eddie. Ne
dersin?..

Eddie başını salladı.

— Tabii.

Wolf elini kaldırarak :

— Bir dakika, Gordon, dedi.

Gordon açık kapının yanında durmuştu. Wolf:

— Benden öğrendiğini kimseye söyleme, di-
ye devam etti. Sizler de çenenizi tutun, çocuklar.
Bir haftaya kalmaz, Amerika'ya dönüş emrini alır-
sın, Gordon.

Gordon başını önüne eğmiş, yere bakıyordu.
Wolf, onun haline acımış gibiydi.

— Böyle birşeyi sen de umuyordun herhalde,
öyle değil mi?..

Gordon başını kaldırmış hafifçe gülümsemişti.

— Galiba öyle, dedi. Teşekkürler, Wolf.

Sonra bürodan çıktı.

Eddie, Wolf'a baktı :

(*) Gazetelerde yayınlanan bir Amerikan resimli romanındaki
kahraman. Kendisi, sonunda daima kazanan, gözüpek,
hızlı bir ajandır.

— Amerika'dan güvenlik kontrolünün cevabı mı geldi?

— Evet.

Eddie Cassin masasını toplamaya başladı. Pencere-lerin dışında alacakaranlık koyulaşıyordu. Eddie çantasını açtı ve masanın çekmecelerinden çıkardığı açılmamış bir şişe cini, büyük bir teneke kutu greyfurt suyunu, birkaç paket çikolatayı çantaya doldurdu.

Onu gözleyen Wolf :

— Sigaralarınla içkini niçin bana vermiyorsun, Eddie? diye sordu. Tez zamanda bankada tonla paran olur.

Eddie çantayı koltuğunun altına kısıtırarak kapiya yöneldi. Orada durup :

— Çünkü insan gibi yaşıyorum, dedi. Kanalizasyonları, lağım çukurlarını kurcalayarak para kazananlar da varmış. Bana eyvallah, dişi bir gorili ehlileştirmeye gidiyorum..

AKŞAM yemeğinde Wolf :

— Gordon'un manzarasını ilk günden **çakmam** gerekirdi, dedi. Bir gün benim ciple işten dönüyorduk. Yolda ansızın durmamı söyledi ve cipten indi. Birkaç adım geriye yürüdü; benim cipin lastiklerinin nasılsa kurtulduğu keskin, sivri çıkıntıları olan bir demir parçasını yoldan alıp kenara, çalılıkların

arasına fırlattı. Sonra gülümseyerek «Bir arkadaşın lastiğini patlamaktan kurtardım,» dedi. Şimdi bunun iyi bir hareket olduğunu söyleyeceksin, değil mi?.. Gordon'un iyi bir insan olduğunu ben de inkâr etmiyorum zaten. Fakat bu hali başını derde sokuyor. Bazan ölçüyü kaçırıyor. Patron, Gordon'dan gözümü ayırmamamı, onun bir parti üyesi olduğunu söyleyince hiç şaşırmadım. İnsanı böyle böyle yiyorlar. Zavallı budala...

Mosca bir yaprak sigarası yaktı, kahvesinden bir yudum içti.

— Gordon yürekli bir adam...

Ağız dolusu lokmayı bir anda yutan Wolf :

— Yanlış davranış, dedi. Biraz kafanı kullansa.. Almanlar bizim birliklerimize katılmak için kaç defa başvurdular?.. Ruslarla dövüşmek istiyorlardı. Rus birlikleri İngiliz ve Amerikan işgal bölgelerine girdi diye kaç defa söylenti çıkmadı mı?.. Bazi gizli raporları gördüm. Bu işin uzamayacağını göreceksin. En fazlasından iki yıl veriyorum. Sonra bu işin bombası patlayacaktır. Bunun için de Gordon gibilerini balta paklar... Tam şuralarından...

Bunu söylerken, sağ elini keskinlemesine gırtlak çıkıntısının üstüne dayamıştı.

— Bana gelince... Amerika'ya dönüyorum. Sibirya'nın soğukunda savaş tutsağ: kıyafetiyle kırdamak istemem.

Mosca :

—Ben de gecikmeden buradan kurtulacağımı umarım, dedi.

Wolf, ağzını silip arkasına yaslandı; garsonun kahveyi koymasını bekledi.

— Üzülme. Evlenme yasağının kaldırılacağı konusunda inanılır yerden haberler aldım. Böylece, Fraulein'larımız saygıdeğer eşlerimiz olacak. Memlekette kilisenin baskısı güçlüdür; erkeklerin, evlilik kancasına takılmadan hiçbir kadınla yatmamasını isterler.

Kantinden çıkıp Wolf'un cipine bindiler. Hava üssünü çevreleyen dikenli telden çitin dışına çıkınca, kasabaya ulaşan yola saptılar. Yol uzun değildi.

Wolf cipi cephesi inanılmayacak kadar dar, dıştan görünüşü terkedilmiş izlenimi veren bir evin önünde durdurdu. Evin odaları ancak derinlemesine bölünmüş olabilirdi. Burada üç cip ve birkaç Opel duruyordu.

Wolf zili çaldı. Kapı açılınca, kelimelerle anlatılamayacak derecede şaşırdı Mosca. Kapıda, şimdiye kadar gördüğü en uzun boylu ve en iri yapılı Alman dikilmişti.

Wolf :

— Frau Vlavern'le randevumuz vardı, dedi.

Dev yapılı Alman kenara çekilip yol verdi.

Girdikleri oda hemen hemen doluydu. Yanyana oturan iki erin arasında tıkabasa dolu, yeşilimsi çadır bezinden bir sırt çantası duruyordu. Onlardan biraz açıkta, ayakta dikilen üç subaydan her birinin koltuğunun altında, domuz derisinden, şişkin birer çanta vardı.

Geriye kalan beş kişi Alman'dı. Siyah deriden çantalarının boş olduğu belliydi. Hepsi sabırlı sabırlı bekliyor, sırası gelen içeriye giriyordu. Burada Almanlar ve Amerikalı'lar birdi. Yenilen ve yenilen yoktu.

Dev yapılı adam, bir yandan sırası gelenleri birer birer bitişik odaya alıyor, öte yandan da yeni gelen erleri ve Almanlar'ı bekleme odasına dolduruyordu.

Mosca bunlardan bazılarını tanımakta güçlükle çekmedi. Hava üssünden kısım şefleri, bir kantin çavuşu, bir PX subayı yeni gelenler arasındaydı. Herkes birbirini tanımıyor gibi davranıyor, sadece odaya girdikleri zaman başlarını hafifçe eğip şöyle bir selâm vermekle yetiniyorlardı.

Pencerelerdeki pancurların sıkı sıkı kapalı olmasına rağmen, çalışan ve duran cip motorlarının sesi içerden duyulabiliyordu. Evin arka tarafında bir çıkış kapısı olduğu belliydi. Dev yapılı Alman'ın bitişik odaya aldığı şahıslar, bir daha bekleme odasından geçmiyorlardı.

Sıra kendilerine gelince, dev yapılı adam Mosca ile Wolf'u bitişik odaya götürdü. Burada beklemelerini söyledi. İki iskemle ve küçük bir masa sayılmazsa, oda bomboştı. Masanın üstünde enlemesine ortadan kesilmiş mermi kovanından bir küllük vardı.

Yalnız kalınca, Mosca :

— İnsan azmanı dedikleri bu olacak, diye söylendi.

Wolf başını salladı.

— Kadının muhafızı. Fakat kuponlar kadındaysa, muhafızın bir önemi yok. Onu göstermelik diye tutuyor. Sarhoş erleri, gölgesinden bile korkan Almanlar'ı yıldırma için... İşini bilen birinin karşısında birşeye yaramaz.

Biraz sonra insan azmanı yanlarına geldi. Yapısına hiç uymayan, biraz kısık, yumuşak bir sesle ve almanca olarak :

— Şahsen satmak istediğim birşey var, dedi. Bir bakar mıydınız?

İri bir elmas oturtulmuş, altın çerçeveli bir yüzüğü Mosca'ya uzatarak :

— Sadece on karton, diye ekledi.

Mosca, yüzüğü Wolf'a verirken, ingilizce :

— İyi bir ticarete benziyor, dedi. En azından bir kırat olmalı.

Wolf gülümsedi.

— Hiçbir değeri yok. Arkasının düz olduğunu görmüyor musun? Bu herifin budalanın teki olduğunu söylemiştim.

Yüzüğü adama fırlattı. Alman yüzüğü tutmak için beceriksiz bir hareket yaptıysa da başaramadı. Yüzük yere düştü. Onu yerden alıp kararlı tavırla tekrar Mosca'ya uzattı.

— Sadece on karton. Fakat yaşlı kadına söylemeyeceksiniz.

Bir parmağını çocuksu bir ifadeyle dudaklarına götürmüştü.

Mosca yüzüğü geri vermek istediysen de adam kabul etmedi.

— Sizde kalsın. On karton karşılığında... Sadece on karton.

Omuzlarını silken Mosca, yüzüğü masanın üstüne bıraktı. Dev yapılı Alman, mahzun mahzun oradan alıp cebine koydu.

Sonra kendisini izlemelerini işaret etti. Az önce girdiği kapıyı açtı, geçmeleri için yol verdi.

Önden Mosca yürüyordu. O geçerken hareketsiz duran adam, Wolf'a ter ters baktı ve arkasından hoyratça iteledi. Wolf bu kuvvetli itişin etkisiyle odanın ortasına kadar gitmişti. Alman kapının yanında durdu.

Yüksek arkalıklı, eski tarz bir koltukta, kısa boylu, tıkız yapılı, kır saçlı bir kadın oturuyordu. Hemen yanındaki masanın üstünde açık duran bir muhasebe defteri vardı. Bir duvarın dibine yüzlerce karton sigara, sarı kâğıtlar içinde çikolata paketleri, çeşitli tuvalet malzemesi, kutu kutu sabun ve diğer PX malları dizilmişti.

Ufak tefek bir Alman, henüz düzenli şekilde dizilmemiş olan sigara kartonlarını, kutuları ve diğer şeyleri istiflemekle uğraşıyordu. Adamın siyah, sırtına iyi oturmamış ceketinin cepleri deste deste Alman parasıyla şişkindi. Onlara bakmak için keskin bir hareketle dönünce, bir cebinden kalın bir tomar yere düştü.

— Çok müteesirim, dedi. Johann'ın arasına birinden hoşlanmayacağı tutar ve böyle davranır. Ne yazık ki ona engel olamıyorum.

Bir an şaşkınlıkla öylece kalmış olan Wolf başını kaldırdı. Yüzünün solgun beyazlığı mora yakın bir kırmızıya dönmüştü. Kadının yukardan konuşması kızgınlığını büsbütün artırmıştı. Mosca'nın gülümsediğini, sonra duvarın dibine doğru yürüdüğünü gördü. Şimdi durduğu yer, bir silah çekecek olursa odadaki herkesi kontrolü altında tutabilmesine elverişliydi.

Wolf hafifçe başını salladı ve tekrar kadına dön-

dü. Kadının gözlerinde durumdan keyiflendiğini belirtten ısıltılar vardı.

Wolf :

— Önemi yok, dedi. Buraya niçin geldiğimi biliyorsun. Bize yardım edecek misin?..

Yaşlı kadın onu tepeden tırnağa süzdü, yine ingilizce olarak :

— Hikâyeniz hoşuma gitmedi, dedi. Bu milyon dolarlık ordu kuponlarından haberim yok. Haberim olsa bile, sizinle ve arkadaşınızla iş konusunda çok dikkatli davranırdım.

Wolf sakın sakın gülümsedi. ‘Eğlenceden önce iş gelir’ diye düşünüyordu. Yaşlı kadına karşılık verirken, sesinin tonu da yüzünün ifadesi kadar sakindi.

— Bu meseleyle ilgili temaslarınız olur da bana haber iletirseniz, küçük bir zahmet karşılığında çok para kazanabilirsiniz.

Yaşlı kadın dudaklarını büktü. Wolf’u da sözlerini de hiç umursamadığı belliydi.

— Ben belirli kimselerle iş yapan bir kadıyım. Böyle şeylerle ilgim yok, olmasını da istemem. Dostlarımı size karşı uyaracağım.

Kötü kötü gülerek :

— Beş bin karton sigaranız varmış, diye ekledi.

Wolf’un gülümsemesi silinmemişti.

— Bu iki adam ingilizce anlar mı? Önemli bir şey için soruyorum.

Kadın, bu beklenmedik soruyla şaşırmış gibiydi.

— Hayır, dedi. Anlamazlar.

Wolf’un dudaklarındaki gülümseme ansızın kay-

boluverdi. Sanki önceden hazırlanmış bir maskeyi takınmıştı. Çantasını masanın üstüne bıraktı ve kadına doğru eğildi. Şimdi onun gözlerinin içine bakıyordu.

— Çok akıllı ve gururlusunuz. Bazı kuvvetlere sahip olduğunuzu sanıyorsunuz. Yaşınız ve sizi korumakla görevli adamlarınız sayesinde güven içinde olduğunuzu düşünüyorsunuz. Kendilerine güveni küstahlık derecesine varan Almanlar'dan hoşlanmam.

Donuk donuk ışıldayan gözlerini kıstı; dişlerinin arasından tükürür gibi :

— Sen de şu kof meşe kütüğü, Amerikalı'ları anlamıyorsunuz, diye devam etti.

Yaşlı kadının gözlerine bir ürkeklik oturmıştı. Tedirgin tedirgin kımıldandı. Siyah ceketinin cepleri şişkin ufak tefek adamın bakışlarındaki korku daha belirliydi.

Kapının yanında duran dev yapılı Alman, Wolf'a doğru yürürken, Mosca çantasından Macar yapısı tabancayı çıkardı ve emniyet mandalını tıkırdattı.

Odadakilerin hepsi ona baktılar.

Tabancanın namlusunu yere doğru tutuyordu. Gözlerini dev yapılı Alman'dan ayırmaksızın :

— Olduğun yerde dur ve dön, dedi.

Bunları almanca söylemişti. Alman orali olmalıydı. Şimdi kendisine yönelmişti. Mosca ileriye doğru bir adım atınca, kadın yüzündeki kararlı ifadeyi görüp Alman'a durmasını söyledi.

İriyarı Alman şaşkın şaşkın kadına baktı, sonra duvarın dibine çekilip arkasını döndü.

Wolf, yaşlı kadına bakarak gülümsedi :

— Arkadaşımı beğendin mi? diye sordu.

Kadın cevap vermedi. Gözleri Mosca'daydı. Ufak tefek Alman, kendisine birşey söylenmediği halde duvarın dibine gitmiş dev yapılı adamın yanında durmuştu.

Wolf :

— Arkadaşım gururlu ve hırçındır, diye devam etti. Damarına basılmasına gelmez. Senin meşe kü-tüğü beni değil de onu itmiş olsaydı, şu anda kendisi için yas tutuyordunuz. Fakat ben arkadaşım gibi değilim. Soğukkanlı, konuşarak anlaşılabilceğine inanan bir adamımdır. Olup bitenlerden dolayı herhangi kızgınlığım yok. Yalnız bir noktayı belirtmek isterim. Benim hakkımda bazı çevrelere olmadık şeyler söylediğinizi öğrenirsem, yüzümün öbür tarafını da gösteririm.

Konuşmaktan yorulmuş gibi sustu. Gözleri hâlâ kadının gözlerindeydi. Yaşlı kadının gözlerinde açık seçik bir korku görünmüyordu. Durumu olduğu gibi kabullendiği belliydi. Wolf'un blöf yapmadığını anlamıştı ama, buna rağmen yılgınlığa kapılmamıştı.

Wolf, bu kadının gözlerindeki sabit, anlamsız bakışı hiç kimsenin değiştiremeyeceğini düşündü. Biraz önce bu gözlerde sezdiği ürküntü de ötekilerin hesabınaydı.

Bütün bunları bir anda aklından geçirdi ve iriyarı Alman'a döndü:

— Belindeki kayışı çıkar ve hanımının önünde dur, dedi.

Adam, isteğini yerine getirdi. Wolf sahneyi daha etkili kılmak için kendi tabancasını da çantasından çıkardı. Sonra kadına baktı.

— Sırtına kayışla ve olanca gücüyle üç kere vurmasını söyle. Bağırarak olursan üçünüzü de öldüreğim.

Kadın gözlerinde o anlamsız bakış, yüzü alabil-
diğine sakın öylece oturuyordu. Yumuşak bir sesle :

— Anlamıyorsunuz, diye söylendi. Bunu yap-
masını söyleyecek olursam beni ciddiye alır. Gerçek-
ten olanca gücüyle vurup sakatlayabilir.

Wolf gülümsedi.

— Gayet iyi anlıyorum, meraklanma!

Yaşlı kadın da gülümsemeye çalıştı. Şişman ya-
nakları ansızın boşalıp sarkmış gibiydi.

— Söylemek istediklerinizi söylediniz. İş daha
ileriye götürmek gereksiz. Olup bitenlerden kimseye
söz etmeyeceğime yemin ederim. Lütfen başkalarının
beklediklerini hatırlayın.

Wolf, bir an sustu, dudaklarında acımasız bir
gülümseyişle başını salladı.

— Sadece bir kere vuracak. Anlaşmamız böy-
lece mühürlenmiş olur.

Kadın ilk defa olarak korkmuş göründü. Pürüz-
lü bir sesle:

— Yardım istemek için bağıracağım, dedi.

Wolf omuzlarını silkip Mosca'ya döndü, kadı-
nın anlaması için kelimelere basa basa konuştu :

— Böyle birşey yapacak olursa, çam yarma-
sını haklarsın.

Sonra elindeki tabancanın namlusunu kadının
yüzüne yöneltti. Kadın başını çevirdi; dev yapılı Al-
man'a:

— Johann, dedi. Sırtıma olanca gücünle bir ke-
re vuracaksın.

Başını masaya doğru eğdi, incek darbeyi karşılamak için yuvarlak, etli omuzlarını gerdi.

İriyari adam, kayışın kocaman tokasından tuttu; elinin bir hareketiyle iki defa bileğine doladı ve kolunu kaldırıp hızla vurdu. Kumaşın altındaki et külçesine çarpan kayışın müthiş, iç sızlatıcı şaklamasını duydular.

Kadının yüzünden bütün kanı çekilmişti. Bu yüz, acı, korku ve içten bir sarsılışla allak bullaktı.

Soğuk, duygusuz gözlerle ona bakan Wolf :

— Şimdi anlamışsındır, dedi.

Alaycı bir ifadeyle, onun sesini taklit ederek:

— Elimden gelen birşey yoktu, diye ekledi. Artık gidebiliriz, Walter.

Arkalarına bakmaksızın çıkıp gittiler..

Cipte Wolf gülerek sordu :

— O iriyari Alman'ı gerçekten öldürecek miydin?

Mosca bir sigara yaktı :

— Bir gösteri olduğunu biliyordum, dedi. İşini sana bırakmıştım. Doğrusu esaslı bir numara çevirdin.

Wolf kendinden memnun, başını salladı.

— Tecrübenin yararları, delikanlım! Yakından tanık olmuşumdur. Bazı arkadaşlar, tuttukları, tutsakları gerektiği gibi sıkıştırmaktan kaçınırlar. İyi kullanılacak olursa, korku salmakla yıldırma kadar etkili bir silah yoktur. Duvarın dibinde tabancayla dururken sen de yamandın..

Mosca :

— Başlangıçta şaşırmıştım, dedi. İriyari herif seni iteledikten sonra bir de kadın yukardan konu-

şunca, bir oyun oynadığını anladım. İşte o zaman tepem attı. Gİ'ların, böyle bir densizlik karşısında neler yapabileceklerini hiç düşünmüyorlar mı?

Wolf gayet ciddiymi.

— O yaşlı kadın kendini akıllı sanıyor, Walter. Üstelik kapısında beslediği o kocaman köpeğe güveniyor. Amerikalı subayların, bütün o erlerin, kendisine karşı saygılı davranmak zorunda olduğuna inanıyor. Arada unuttuğu birşey var; o da korku. Onun işinde korku her şeyin anahtarıdır. Bir tek kayış darbesiyle kendisine bunu hatırlattık. İnsanlar böyledir işte...

Köprüden geçip Bremen'e girdiler. Birkaç dakika sonra da Metz Strasse'ye ulaşmışlardı.

Binanın önünde duran cipin içinde birer sigara daha içtiler. Wolf :

— Bir haftaya kadar işler daha kızışacak, dedi. Çoğu gece dışarda kalmamız gerekebilir. Onun için hazır ol. Tamam mı?..

Mosca, cipten inerken sigarasından bir nefes daha çekip fırlattı.

— Olanları dostlarına anlatır mı dersin?..

Wolf başını salladı.

— Bu konuda yüzde yüz eminim; kimseye birşey söylemeyecektir. Sırtındaki kayış izini ömrü boyunca taşıyacağını unutma...

II

SİVİL Personel Bürosu'nun penceresinden dışarıya bakan Mosca, bir yandan da sivil kılığına bürünüyordu.

Dışarda üç personeli gidip geliyor; soluk yeşil tulumları, yakası kürklü deri ceketli uçak makinistleri, koyu yeşil ve menekşe rengi sık üniformalı havacı subaylar, eski püskü elbiseleri içinde Alman işçiler, soğuk kasım rüzgârının altında telâşlı telâşlı yürüyorlardı.

— Walter!

Arkasında duran Eddie Cassin'in sesiyle döndü. Koltuğunda geriye kaykılan Eddie Cassin :

— Sana verilecek bir işim var, diye devam etti. Geçenlerde birşey düşünmüştüm, teğmene söyleyince çok beğendi. Avrupa denen şu kasvetli dekorlu ti-

yatro sahnesinde, oyuncuların açlıktan ölmemesi için konserve yiyecek dağıtımı yaptığımızı biliyorsun. Gerçi bu, çıplak masalarını bir şölen sofrasına çevirmeye yetmiyor ama, açlıktan ölmelerini de önüyor. Düşündüğüm şey, elinde çeşitli yiyecek maddeleriyle dolu tepsi tutan bir GI resmi ve altında kocaman harflerle «**BUNU DEVAM ETTİRELİM**» yazısı bulunan bir afiş. Aynı resmin karşısında, yerden izmarit toplayan bir Alman çocuğunun fotoğrafı ve altında da «**BUNU ÖNLEYELİM**» yazısı.. Ne dersin?..

Mosca :

— Tiyatrosuna uygun bir afiş, dedi.

Eddie Cassin sırttı.

— Öyle olsun. Fakat bana çok etkileyici göründü. Tam anlamıyla şu «kamu oyunu karşılıklı ilişkiler» dalgasına uygun birşey.. Belki «Stars and Stripes»(*) da bile basılır.

Mosca inler gibi bir sesle :

— Aman Allah'ım, diye söylendi.

— Peki, peki.. Sen sadece izmarit toplayan çocukların fotoğrafını getir, yeter. Cın dışarda, fotoğraf işlerine bakan onbaşıyı da alabilirsin.

— Pekâlâ.

Mosca, tekrar pencereden bakmaya başladı; Wiesbaden'den gelen ve gökyüzünde ansızın belirivermiş bir beneği andıran uçağın ağır hareketini izledi. Sonra bürodan çıktı...

İkinci üzeri ciple köprü üzerinden Bremen'e gidiyordu.

(*) Amerikan silâhlı kuvvetlerinin resmi gazetesi.

Hangarların çevresinde dolanan onbaşıyı aramak için bir saat vakit kaybetmişti.

Caddeler hızlı adımlarla, sert ve soğuk rüzgârdan sakınmak için kamburlarını çıkararak yürüyen Almanlarla doluydu. Yoğun trafik yüzünden güçlkle ilerleyen otobüslerin klakson sesleri rüzgârla çevreye yayılıyordu.

Mosca, cipi «Glocke»da durdurdu. Kasım gününün donuk kurşuniliğinde yapıların yüzleri daha kasvetli, kenar çizgileri daha keskin ve koyu görünüyordu.

«Kızılhaç Kulübü» nün. önünde dilencilerden, kaldırımında aşağı yukarı piyasa yapanlardan, bir şeyler koparmak için Amerikalı'ları kollayan çocuklardan iz yoktu. Mosca, bu çevrenin akşama doğru canlanacağını biliyordu.

Mosca'yla onbaşı cipin içinde sessizce oturuyor ve dilenci çocukların boy göstermesini bekliyorlardı. Bir süre sonra, onbaşı sabırsızlanır gibi :

— Talihe bak, dedi. İlk olarak çevrede dolanan bir Alman çocuğu görmüyorum.

Mosca cipten çıktı.

— Ortalığa bir göz atacağım.

Hava gerçekten soğuktu. Ceketinin yakasını kaldırdı; köşeye kadar yürüdüğü halde bir tek çocuk göremedi. Sonra «Glocke» binasının arkasını dolandı. Şehrin yarısını kaplayan yıkıntıların bir tepeciği önünde iki küçük çocuk duruyordu. Başlarında kulaklarına kadar geçen rengi atmış kepleri, sırtlarında ayak bileklerine inen eski püskü kaputlar vardı. Soğuktan kızarmış küçük elleriyle moloz yığınlarını eşeliyorlardı.

Mosca onlara seslendi :

— Birer parça çikolata kazanmak ister misiniz?

Çocuklar başlarını kaldırıp donuk yüzlerinde katı katı ısıldayan gözleriyle baktılar. Mosca'yı tepeden tırnağa inceler, ölçüp biçer gibiydiler. Sivil giyimine rağmen düşman olduğunu anlamışlardı onun. Sonra korkusuzca yanına geldiler. Uçsuz bucaksız, bomboş bir oyun alanını andıran açıklıkta el ele yürüyerek onun peşinden gittiler.

Cipin yanında duran onbaşı onları bekliyordu. Fotoğraf makinesine bakıp mesafe ve ışık ayarını yaptı. Mosca'ya :

— Ben hazırım, dedi. Onlara ne yapacaklarını söyle.

Onbaşı Almanca bilmiyordu. Mosca çocuklara dönüp :

— Şuradaki sigara izmaritlerini toplayacaksınız, dedi. Başınızı kaldırıp yukarıya doğru bakın ki, bu adam resminizi çekebilsin..

Çocuklar sessizce onun dediklerini yaptılar. Fakat başlarına büyük gelen kepleri yüzlerini gölgeliyordu.

Onbaşı seslendi :

— Keplerini geriye itsinler.

Ama yine memnun olmadı. Bu sefer:

— İzmaritler çok küçük, dedi.

Mosca cebinden paketini çıkardı; birkaç sigara alarak yere attı. Üç beş poz çeken onbaşının yüzündeki hoşnutsuzluk ifadesi hâlâ silinmemişti. O bir poz daha çekmeye hazırlanırken, Mosca birinin koluna dokunduğunu hissetti ve hızla döndü.

Karşısında iki Alman kadın polis duruyordu. Koluna dokunmuş olan hemen hemen kendi boyun-daydı. Mosca kadını hafifçe iter gibi yapınca mavi kumaşın altındaki göğsün yumuşaklığını hissetti.

Kadın biraz geriye çekilirken kendini savunurcasına :

— Burada böyle birşeye müsaade edemeyiz dedi.

Sonra çocuklara döndü :

— Siz de uzaklaşın buradan.

Mosca çocuklarından birinin kaputundan tuttu.

— Bir yere gitmeyeceksiniz.

Kadına bakarken ince, uzun, esmer yüzü öfkeyle gerilmişti :

— Yanımdakinin üniformasını görmüyor musun? diye sordu.

Elini uzattı.

— Kimlik belgeni ver.

Kadın polisler telâşla konuşmaya başladılar. Durumu anlayamamışlardı. Çocukların bu çevrede dilenmeleri, gelip geçenleri tedirgin etmeleri yasaktı. Onlar da görevlerini yapmaya çalışmışlardı. Mosca'ya âdeta yalvarıyorlardı şimdi.

Oradan geçmekte olan bir Alman da durmuş, bu sahneyi dikkatle izliyordu. Çocuklar kenara çekilmişlerdi. Adam sert bir tavırla onlara bir şeyler söyledi. Daha söylediklerini bitirmeden çocuklar koşmaya başlamışlardı.

Mosca arkalarından seslendi. Sonra o da koştu. Çok geçmeden yetişmiş, onları yakalamıştı. Onbaşı bağırınca dönüp baktı. Alman hızlı hızlı yürüyor, kösedek bekleyen ırkdaşlarına doğru ilerliyordu.

Mosca çocukları bıraktı; bu defa adanın peşinden koştu. Köşeye varmasına kalmadan da yetiştii. Alman'ın gözleri korkuyla irileşmiş gibiydi.

— Çocuklara gitmelerini sen mi söyledin?

Adam özür diler gibi bir tavırla :

— Anlayamamıştım, dedi. Dileniyorlar sandım. Sizi rahatsız ettiklerini düşündüm..

Mosca adamın söylediklerini duymamış gibiydi.

— Kimlik belgeni ver!..

Alman titreyen elini ceketinin iç cebine attı ve bir takım kâğıtlarla şişkin, kocaman bir cüzdan çıkardı. Kâğıtları kurcalarken Mosca cüzdanı elinden aldı ve mavi kimlik kartını kendisi buldu.

Cüzdanı adama uzattı.

— Kimlik kartın için yarın sabah polis merkezine gelirsın.

Sonra onun birşey söylemesini beklemeden döndü, cipe doğru yürüdü.

Caddenin karşısında, alanın öbür tarafında dikilmiş kendisini gözleyen Almanlar, kasım gününün ölgünleşen aydınlığında bir ormanın kenarındaki uzun, sağlam yapılı ağaçların ürkütücü karartılarına benziyorlardı. Bir an için -mümkün olup da görebilseler-, kalbindeki ve kafasındaki korkuyu, dehşeti onlardan gizleyemeyeceğini düşündü. Bu düşünceyle öfkesi yine canlanmıştı.

Ağır adımlarla cipe yaklaştı. Çocuklar hâlâ oradaydılar; kadın polisler ise gitmişti.

Onbaşıya :

— Gidelim, dedi.

Metzer Strasse'de arabadan indi.

— Cipi benim yerime üsse kadar götürüver.

Onbaşı :

— Tabii, dedi. Çektiğim fotoğrafların işimize yarayacağını sanıyorum.

Mosca «Glocke» un önünde bıraktığı çocukları ve vaadettiği çikolatayı onlara vermemiş olduğunu hatırladı.

Odaya girdiğinde, Hella elektrik ocağında çorbayı ısıtıyordu. Masanın üstünde kırmızı etiketli, boş ve açık bir konserve kutusu vardı. Divanda oturan Leo da elindekini okumaya dalmıştı.

İştah açıcı bir kokunun dalgalandığı oda rasgele değil, büyüklüğü boşluk hissi vermeyecek şekilde döşenmişti. Karyola ve gece lambası bir köşedeydi: büyük, beyaz elbise dolabı kapının yanına çekilmişti. Odanın ortasındaki yuvarlak masa hasır iskemlelerle çevrelenmişti. Gece masasının üstünde başka bir lamba ve küçük bir radyo duruyordu.

Mosca, çevresine her bakışında buranın gerçekten büyük bir oda olduğunu düşünürdü.

Ocağın üzerinden bakan Hella :

— Oh, erkencisin, dedi.

Onu öpmek için ayağa kalktı. Mosca'yı her görüşünde yüzü daima değişir, içten bir mutlulukla ışırmış gibi olurdu. Mosca ise, bu mutluluk ifadesini görünce suçluluk duygusuna kapılır, belli belirsiz bir korku duyardı. Bu suçluluk duygusu ve korku, Hella'nın bütün hayatını kendi üstüne kurmasından, her şeyiyle kendisine bağlanmasından doğuyordu.

— Bir iş için inmem gerekmişti, tekrar üsse dönmedim, dedi.

Başını hafifçe sallayarak onu selâmlıyan Leo, okumasına devam etti.

Mosca, sigara paketini çıkarmak için elini cebine atıp da parmakları Alman'ın kimlik kartına değince, irkilir gibi oldu.

Leo'ya :

— Yemekten sonra beni polis merkezine kadar götürür müsün? diye sordu.

Almanın kimlik kartını cebinden çıkarıp masanın üstüne bırakmıştı.

Leo, «Olur» anlamına başını salladı ve gizlemediği bir merakla sordu :

— Orada ne işin var?

Mosca olup bitenleri anlattı. Leo, dudaklarında garip bir gülümsemeyle dinliyordu. Hella, sıcak çorbayı kulplu, fırınlanmış kilden kâselere boşalttı, sonra içinde domuz pastırması bulunan tavayı ocağın üzerine koydu.

Yağda kızarmış küçük küçük gevreklerle daha lezzetli olan çorbalarını sessizce içtiler. Hella, masanın üstündeki mavi kartı aldı :

— Evliymiş, dedi. Gözleri mavi, saçları kahverengiymiş. İşi de matbaacılık.. İyi bir iş...

Sonra resmi inceledi.

— Kötü bir adama benzemiyor. Çocukları var mı acaba?

Mosca :

— Kartta yazılı değil mi? diye sordu.

Hella başını salladı.

— Hayır. Ama parmağında bir yara izi olduğu yazılı.

Leo da çorbasını bitirmişti. Öne doğru iyice eğildi. Yüzündeki tik yine artmıştı.

— Polis merkezi oraya yakındı. Adamla beraber niçin merkeze gitmedin?

Mosca gülümsedi.

— Sadece korkutmak istemiştim. Birşey yapmak niyetinde değilim. Hergeleyi korkutmak niyetindeyim sadece.

— Kötü bir gece geçirecek, dedi.

Mosca sinirlenmeye başlamıştı; kendini savunurcasına :

— Bunu hak etmişti, diye karşılık verdi. Tutup başkalarının işine neden karışıyor?

Hella açık renk gri mavi karışımı gözleriyle kendisini süzdü :

— Utanmış olmalı. O çocukların dilenmesinden, sokaktaki izmaritleri toplamasından kendini suçlu gördüğünü sanıyorum.

Mosca omuzlarını silkti.

— Varsın biraz ter döksün. Yanmadan biraz domuz pastırması yiyelim mi?..

Hella tavayı masaya getirdi. Sonra bir çavdar ekmeği somununun yarısını dilimledi.

Leo ve Mosca yemeklerini bitirince masadan kalktılar. Leo, pantolonunun ceplerinde cipinin anah-tarını aranıyordu. Tekrar kartı alıp bakan Hella :

— Bakın, dedi. Rubsam Strasse'de oturuyor-muş. Buraya polis merkezinden daha yakın.

Mosca duymamış gibi :

— Beni bekleme, dedi. Sonra kulübe gideceğiz.

Hella'nın öpülmek için başını uzattığını görün-ce, gülümsedi.

— Dondurma getirmemi ister misin?

Hella başını salladı. Mosca kapıdan çıkarken de :

— Kulübün de yolunun üstünde, diye seslendi.

Cipe bindiklerinde Leo, Mosca'ya bakıp sordu :

— Nereye gidiyoruz?

— Anladık, yeter Allah aşkına.. Adamın evine gidiyoruz. Hella ile sen insanın vicdanını kemiren güvelere benziyorsunuz.

Leo, haksız yere suçlanan birinin sitem yüklü gözleriyle bakarak;

— Benim aldırdığım bile yok, dedi. Fakat kulübün yolu üstünde olduğunu düşünmüştüm. Sonra şu 'ter dökmek' dediğin şeyi yakından bilirim.

Kemikli yüzünü Mosca'ya çevirdi tekrar. Dudaklarında dokunaklı, uçuk bir gülümseme vardı.

Mosca, can sıkıntısıyla yüzünü buruşturdu.

— Hergelenin suratını bile görmek istemem. Eve benim yerime sen girer misin, Leo?..

Leo sırtarak :

— Benden medet umma, dedi. Adamın kartını alan sensin. Götürüp vermek de sana düşer.

Evi bulmakta güçlük çekmediler. Aslında iki ailenin oturması için yapılmış olan ev, mesken yokluğundan dolayı daha çok sayıda kiracı alabilecek bir düzenle değiştirilmişti.

Camlı bölmenin dış kapısında, yan tarafta, bütün kiracıların isimlerinin yazılı olduğu bir çerçeve vardı. Elindeki karta bakan Mosca listede aynı ismi aradı. Sonra camlı kapıdan girip küçük holü geçti ve ikinci kata çıktı.

Mosca'nın vurmasıyla kapının açılması bir oldu. Evin önünde durduklarını pencereden görmüş ola-

caklardı. Her an kapının çalınmasını bekledikleri bel-liydi.

Başının çıplaklığı adamın yüzünün ifadesini da¹ ha yumuşatmış gibiydi. Alman kenara çekilip yol ve-rince Mosca içeriye girmek zorunda kaldı.

Akşam yemeğini henüz bitirmemişlerdi. Büyük odadaki masanın üstünde duran dört tabak, çeşitli sebzelerle, iri patates dilimleri doğranmış koyu renkli bir salçayla doluydu. Bir köşedeki karyolanın başu-cunda siyah ve yeşil renklerin ağır bastığı bir resim asılıydı. Uçuk sarı saçı gerilerek başının arkasına doğru çekilmiş bir kadın, küçük iki erkek çocuğunu evin öteki odasına götürmeye çalışıyordu. Mosca'ya bakmak için dönünce çocuklar elinden kurtuldular.

Mosca adamın kimlik kartını uzattı. Kartı alan adam birşey anlamamıştı; sorar gibi :

— Evet? dedi.

Mosca :

— Polis merkezine gitmene lüzum yok, diye kar-sılık verdi. Olup biteni unut.

Adamın yüzü ürkütücü bir beyazlık almıştı. Bü-yük bir korkunun ağırlığından kurtulmak, kimlik kartının elinden alınmasıyla duyduğu endişe, evinin önünde duran cipin görüntüsü, bütün bunlar birbiri-ne karışmış, üstüste verilen zıt etkili ilâçlar gibi onu derinden sarsmıştı.

Sarsılırcasına titrediğini gören karısı, ona destek olmak için koş a koş a geldi. Adamı yarı taşır, yarı sü-rüklercesine masanın etrafındaki boş iskemlelerden birine kadar götürüp oturttu.

Mosca tedirgin bir tavırla :

— Ne oldu? diye sordu. Kocanızın bir rahatsızlığı mı var?

Kadın :

— Birşey yok, dedi.

Sesi alabildiğine duygusuzdu. Gözlerini kaçırarak :

— Onu alıp götürmeye geldiğinizi sanmıştık, diye ekledi.

Çocuklardan biri ağlamaya başladı. Sanki küçük dünyasının duvarları yıkılmış, kendisini en çok korkutan şeyle yüzyüze, korunmasız kalmıştı.

Mosca, cebinden çıkardığı çikolata paketiyle küçüğü susturabileceğini düşündü; çocuğa doğru birkaç adım atacak oldu. Dehşete kapılan küçük oğlanın sesi büsbütün yükseldi. Az önceki hıçkırıkları şimdi isterik çığlıklar halini almıştı. Mosca çaresizlikle kadına baktı.

Adam, kadının getirmiş olduğu küçük kadehdeki şnapsı içerken, karısı da çocuğun yanına gitti. Önce çocuğun ağzına ağzına vurdu, sonra kucığına aldı onu. Oğlan hemen susmuştu.

Adam kesik kesik :

— Lütfen, diye söylendi. Durun... Biraz durun, lütfen...

Koşarcasına bir dolaba gitti. Bir şişe şnaps ve küçük bir su bardağıyla döndü. Şnapsla doldurduğu küçük bardağı âdeta zorla Mosca'nın eline tutuşturdu.

— Sadece bir yanlış anlamaydı benimki.. Çocukların sizi rahatsız ettiklerini sanmıştım. İşinize karışmak niyetinde değildim.

Mosca, «Glocke»un önünde olup bitenleri düşündü. Adamın çocuklara bir şeyler söylerkenki ses tonu sertliğini, kızgınlıkla karışan utanç ve suçluluk ifadesini hatırladı. O iki küçük çocuğun halinden kendisini suçlu gördüğü, bu suçluluk duygusuyla ezildiği muhakkaktı. Belki de kendi çocuklarını, küçük iki oğlunu düşünmüştü o sırada.

— Önemi yok, dedi.

Birazını içmiş olduğu şnaps bardağını masanın üstüne bırakmak istediye de, adam kolundan tuttu ve içkiyi bitirmesi için zorladı.

Karısının, çocuklarının varlığını unutmuş, sanki hayatı söz konusuymuş gibi, yalvarmaklı bir edayla konuşuyordu :

— Hiç bir zaman Nazi olmadım. Evet, Parti'ye yazılmıştım. Fakat işimi kaybetmemek için yapmıştım bunu. Matbaacıların, Parti'ye yazılmaları gerekiyordu. Üyelğim aidat ödemekten öteye geçmedi. Asla... İçin, için!.. Gerçekten iyi cins şnapstır. Hastalandığım zamanlar içerim.

Mosca içkisini bitirip kapıya doğru yürüdü. Alman arkasından yetişerek elini sımsıkı kavradı.

— Gösterdiğiniz iyiliğe ne kadar teşekkür etsem az. Bunu yürekten söylediğime inanın. Yaptığınız şeyi asla unutmayacağım. Amerikalı'ların ne kadar iyi olduğunu her zaman söylerim. Anlayışlı, iyi-yürekli insanlardır... Biz Almanlar gerçekten talihliyiz.

Heyecanlı heyecanlı konuşuyor, coşkunluğunun etkisiyle başını sallayıp duruyordu.

Bir an için, Mosca, adamın üstüne saldırmak, saçsız başından kanın fışkırdığını görmek isteğine ka-

pıldı. Kendini güçlükle kontrol edebildi; tiksintisini göstermemek için hemen başını çevirdi.

Sonra nasıl olduysa, geride, öteki odanın kapısında duran kadına gözü ili ti. Kadının kemikli, derisi gergin yüzü bembeyazdı. Başını hafifçe bir yana doğru e mi ti. Aslında  elik grisi rengindeki gözleri şimdi hemen hemen siyah görünüyordu. Yoğun bir hınçla doluydu bu gözler. Uçuk sarı saçı, başını omzuna yaslamı  olan o lanın altın rengi sa ına karı mı tı. Yüzünde tek çizgi oynamaksızın, meydan okurcasına Mosca'ya bakıyordu...

Kapı kapanır kapanmaz, Mosca, kadının alçak fakat keskin bir sesle bir şeyler söylediğini duydu. Durup dinlemeden yürüdü, basamakları hızlı hızlı indi.

Caddeye çıkınca başını kaldırıp baktı; kadın aydınlık penceredeydi.  ocu u hâlâ kucacında tutuyordu.

12

WOLF, Alman köylü usulü soğuk yiyeceklerle hazırlanmış sofranın başına oturur oturmaz donuk koyu renkli uzun kan sosisinden kalın bir dilim kesti. Yine kalın kalın dilimlenmiş çavdar ekmeğinden de bir dilim aldı.

Beraber yaşadığı Alman kızı Ursula ile kızın babası da aynı hareketleri yaptılar. Tabaklarının yanında birer kutu Amerikan birasıyla, isteyenin kullanması için birer şarap bardağı duruyordu.

Ursula:

— Ne zaman gideceksin? diye sordu.

Ufak tefek, esmer, sinirlenip huysuzlandığı zaman güç yatıştırılabilen bir kızdı. Wolf onunla uğraşmaktan, Eddie Cassin'in deyimiyle onu «**ehlileştirmek**»ten zevk alıyordu. Ancak gerekli işlemler için

evlenme kâğıtlarını hazırladıktan sonra kızın' babasının evine taşınmasına, Ursula ile birlikte yaşamasına müsaade edilmişti.

Ağızdaki lokmayı ağır ağır çiğneyerek :

— Mosca'yla bir saate kadar «Rathskellar»da buluşacağız, diye karşılık verdi.

Savaştan sonra Polonyalı bir mülteciden aldığı saata baktı. Polonyalı ölmüştü.

Ursula huysuz huysuz :

— O adamdan hoşlanmıyorum, diye söylendi. Kibarlıktan yana şuncacık nasibi yok. Kızlar onda ne buluyorlar, neyinden hoşlanıyorlar anlamıyorum.

Wolf, sosisten bir parça daha keserken, şakacı bir tavırla :

— Herhalde benim için de böyle düşünüyorsunuz? dedi.

Tahmin ettiği gibi olmuştu işte; Ursula parlayıvermişti.

— Siz kendini beğenmiş Amerikalı'lar, bize verecekleriniz için her şeyi yapmaya hazır olduğumuzu sanıyorsunuz. Bana da, öteki Amerikalı dostlarının kızlarına davrandıkları gibi davranmayı bir denesene bakalım. Bu evde bir dakika tutunabiliyor musun, o zaman görürsün..

Babası onu yatıştırmaya çalışır gibi..

— Ursula, Ursula, dedi.

Fakat akıllı başka yerdeydi..

Wolf, yemeğini bitirince yatak odasına geçti. Büyük, kahverengi deri çantasını sigara paketleri, çikolatalar, yaprak sigaralarıyla doldurdu. Bunları, tek anahtarı kendinde bulunan kilitli bir dolaptan almıştı.

Dönüp çıkmaya hazırlanırken, Ursula'nın babası odaya girdi.

— Gitmeden önce sana birşey söyleyebilir miyim, Wolf?

Baba ona karşı daima nazik, hatta saygılı davranırdı; kızının âşığının bir Amerikalı olduğunu asla unutmuyordu. Onun böyle davranması Wolf'un da hoşuna gidiyordu.

Ursula'nın babası, Wolf'u apartman dairesinin arka tarafındaki, kiler gibi kullandıkları odaya götürdü. Odanın kapısını açtı ve dramatik, yapmacıklı bir sesle :

— Bak, dedi.

Düzgün aralıklı, ensiz tahta gergilerden, domuz pastırmalarının iyice sıyrılmış, hemen hemen çıplak kemikleri, çeşitli salamlardan kalma küçük, ancak birkaç parmak uzunluğunda parçalar sarkıyordu. Uygun bir yerde duran, bir zamanlar kocaman bir tekerlek halinde olduğu anlaşılan peynirin sadece çeyrek parçası kalmıştı.

Baba mahzun mahzun :

— Bir şeyler yapmamız gerek, Wolf, diye söylendi. Yiyeceğimiz çok azaldı.

Wolf içini çekti. İhtiyar düzenbazın bunca şeyi ne yaptığını merak ediyordu doğrusu. O kadar şeyin yemekle tükenmeyeceğini kendisi de pekâlâ biliyordu. Tıka basa dolu kileri böyle darmaduman etmek için ancak bir bölük adam gerekirdi. Kendini tutuyor, hırsını açığa vurmamaya çalışırken, «hele bekle-yin, Ursula ile Amerika'ya gidelim o zaman görürsünüz» diye düşünüyordu. İhtiyar, oradan ardarda paketlerin yağmasını bekleyecekti tabii.

Sabrı tükeninceye kadar bekleyebilirdi. Ona zırnık bile göndermeyecekti.

Baba cevap bekliyormuşçasına yüzüne bakarken, Wolf bu konuda bir şeyler düşünüyormuş gibi başını salladı.

Sonra :

— Pekâlâ, dedi.

Tekrar yatak odasına gittiler. Babaya beş karton sigara verdi.

— Birkaç ay için bundan fazlasını veremem. Şimdi çok büyük bir iş üzerindeyim.

Baba :

— Merak etme, dedi. Bu verdiğin uzun zaman idare eder. Kızım da ben de elimizden geldiği kadar idareli davranıyoruz, bunu sen de biliyorsun, Wolf.

Wolf başını sallarken ihtiyarın yüzsüzlüğüne hayranlık duymaktan kendini alamadı. «Herif düpedüz benim sırtımdan tonla para yapıyor,» diye düşünüyordu.

Adamın çıkmasını beklemeden, çekme gözdeki ağır Walther tabancasını aldı. Acele etmeksizin cebine kaydırdı. Tabancayı her görüşünde babanın saygısı biraz daha artıyordu. Wolf'un istediği de bundan başka birşey değildi.

Odadan çıkarlarken, adam yılışıklığa kaçmayan bir yakınlık gösterisiyle kolunu Wolf'un omuzlarına attı.

— Gelecek hafta elime epeyce gri ve kahverengi gabardin geçecek. Hediye olarak sana güzel birkaç takım vereceğim. Yakın dostlarından almak isteyenler olursa, onlar için indirim yapmaya hazırım.

Wolf birşey söylemeksizin gülümsedi. Ne olursa olsun, ihtiyar şarlatan işinin ehliydi.

Tam çıkacağı sırada, Ursula :

— Dikkatli ol, diye seslendi.

Yapının önünde durup şöyle bir çevresine bakındı. Sonra «Rathskellar» yönünde yürümeye başladı. Yol on beş dakikadan fazla sürmezdi. Vaktinden önce «Rathskellar»da olabilecekti. Bir yandan da ihtiyarın söylediklerini düşünüyordu. Adamın sözünü ettiği gabardin kumaşların kalitesinden şüphe edilemezdi. Onun bu konuda ne kadar titiz olduğunu biliyordu.

Kumaşları komisyon almadan satacaktı. Mosca'ya, Cassin'e, Gordon'a, hatta Yahudi'ye verebilirdi. Tabii aradan kendine de bir şeyler çıkaracaktı.

Savaştan önce Almanya'nın en büyük, en iyi mahzen lokantalarından biri olan «Rathskellar»da, kocaman bir şarap şişesinin önünde oturan Eddie Cassin'le Mosca'yı bulmakta güçlük çekmedi. Büyük şarap varillerinden tavana kadar yükselen ve gölgesi iki adamın üzerine düşen bir duvar, onları hâkî üniformalı birkaç subaydan ve bunların yanındaki kadınlardan ayıran bir bölme yerine geçiyordu. Işık, ancak çevrenin seçilebilmesine yetecek ölçüdeydi. Yaylı sazlardan bir müzik topluluğu hafif parçalar çalıyordu.

Eddie Cassin :

— İşte iki ayaklı sigara ağacı Wolf, diye bağırırdı.

Sesi müziği bile bastırmıştı ama, kimse dönüp bakmadı. Sonra masaya eğildi, esrarengiz bir tavır takınmaya çalışarak sordu :

— Bu akşam yine neler çeviriyorsunuz?

Wolf oturdu, çevresine bakınırken :

— Küçük bir gece turu, dedi. Efendice davranırsan, sana da birkaç kuruş çıkarabilirim.

Wolf tedirgindi. Bu tedirginliği, Mosca'nın da hemen hemen Eddie Cassin kadar sarhoş olduğunu görmekten ileri geliyordu. Daha önce Mosca'yı hiç sarhoş görmemişti. Duyduğu tedirginlik yüzünden, bu geceki işi ertelemeyi bile düşündü. Fakat herşey önceden kararlaştırılmıştı. Karaborsada dönen çarkların en büyükleriyle ilişki kurmuşlardı. Bu gece yararlı, ipucu sayılabilecek izlere rastlamaları mümkündü.

Garsona bir içki söylerken bir yandan da Mosca'yı gözlüyordu. Mosca bunu fark edince gülümsedi:

— Açık havaya çıkınca birkaç dakikada kendime gelirim.

Konuşmasına dikkat etmesine rağmen kelimeler ağzında yayılıyordu. Wolf, gizleyemediği bir hoşnutsuzlukla başını salladı.

Eddie :

— Senin derdin fazla akıllı olduğunu sanman, Wolf, dedi. Fakat bunu kıvıramayacaksın. Bir milyon yıl çalışsan bile boşuna. Çünkü sende beyin denen şeyin kııntısı yok; sadece girişken, cüretli bir adamsın. İkincisi de, gerçek anlamıyla yürekli değilsin. Ortalıkta dolanıp eli kalkmayan Almanlar'ı tokatlamayı marifet sanıyorsun. Hepsi bu kadar işte...

Wolf, Mosca'ya baktı.

— Gırtlığına kadar şaraba batmış bu tazıya nasıl katlanabiliyorsun?

Mosca gülümsedi.

— Kafası bir yığın kadının yatak odası olduğundan, beyni yumuşamış.

Hırsla ayağa fırlayan Eddie Cassin :

— Sizi karaborsa çakalları sizi... diye söylendi.

Çevreden birkaç kişi başını çevirip bakmıştı. Mosca kolundan tutup aşağı çekti.

— Sakin ol, Eddie. Wolf sadece şaka ediyordu. Sen de sus bakalım, Wolf. Onun sarhoş olduğunu görüyorsun. Sarhoşken herkesten nefret eder. Üstelik karısından mektup geldi. İngiltere'den ayrılıp çocukla beraber buraya geliyormuş. Şimdi bütün kadınlardan, kızlardan vazgeçmek zorunda. Bunu düşünmeye bile tahammül edemiyor.

Eddie Cassin, bulanık, sarhoş gözlerle Mosca'ya bakıyordu.

— Mesele sadece bu değil, Walter, dedi. Ona karşı gerçekten yakışıksız şeyler yaptım.

Mosca onu keyiflendirmeye çalıştı.

— Boş ver bunları da, Wolf'a senin Goril'i anlat.

Wolf viskisini yudumlayarak Eddie Cassin'e gülümsedi. Eddie başını salladı.

— Mesele basit. Son günlerde bir gorille yatıyorum.

Mosca'yla birlikte Wolf da güldü:

— Buna hiç şaşmam, dedi.

Eddie Cassin :

— Ama gerçek bir gorille, diye ısrar etti.

Wolf soran gözlerle Mosca'ya bakınca, o :

— Tıpkı gorille benzeyen bir kadınmış, dedi.

Eddie, dalgın gözlerle bir süre masaya baktı, sonra Mosca'ya döndü :

— Sana bir itirafta bulunacağım, Walter. O,

gerçek bir goril. Bunu kabul etmekten utanıyordum. Fakat artık söyleyebilirim. Hava üssüne yakın bir yerde oturuyor ve askerî hükümetin hizmetinde çalışıyor. Galiba mütercim olarak.

Sonra içini döktüğü için rahatlamış gibi gülümsemi. Wolf'un keyfi yerine gelmişti. Öylesine gülüyordu ki, yakın masalarda oturanlar dönüp baktılar.

Gülmesi durulunca :

— Birgün onu kafesinden çıkarıp getirsene, dedi. Bizler de görmüş oluruz.

Eddie ürperir gibi oldu.

— Allah'ım.. Şimdiye kadar onunla sokağa bile çıkmadım. Eve karanlıkta, kimselere görünmeden giriyorum.

Wolf saatine göz attı. Ansızın ciddileşmişti.

— Gitme zamanı gelip çattı, Walter. Bu gece, büyük bir gece.. Ne kadar uzun bir gece olacağımı da Allah bilir..

Mosca, Eddie Cassin'e baktı.

— Kendini nasıl hissediyorsun?.. eve gidebilecek durumda mısın?

Eddie, başını sallayarak bir şeyler mırıldandı. Mosca'yla Wolf kapıya doğru yürürlerken onun garsonu çağırdığını, bir içki daha istediğini duydular.

Merdivende, Wolf :

— Kafayı tutmak için tam gecesini bulmuşsun, dedi.

Soğuk rüzgâr Mosca'nın içkiyle kızarmış yüzüne çarpılan buzlu su etkisi yaptı. Bir sigara yakarken, «Bu piç soyu bir kelime daha söylerse, ya gırtlığına saldırırım ya da bırakıp giderim.» diye düşünüyordu.

Soğuk, kalın pardesüsünün altına işleyecek kadar güçlüydü. Şimdiden göğsünün sızladığını hissediyordu. Buz gibi rüzgârın etkisiyle iyice aylılmıştı. Ağzındaki kekremsi tat daha belirliydi şimdi. Midesi bulanıyor, başında bir uğultu burgulanıyordu. Kusmamak için mide kaslarını gerdi. Bir yandan da durumunu Wolf'a belli etmemeye çalışıyordu. Wolf «Sarhoş olacak geceyi buldun.» derken haklıydı.

Fakat böylesine sarhoş olmasının nedenini öğrense, Wolf da kendisine hak verecekti. Hella ile ilk olarak tartışmıştı. Bu, insanı öfkeliendiren, kırılmasına yol açan bir tartışma değildi; içine tedirginlik veren, üzücü birşeydi.

«Rathskellar»ın bulunduğu tepeden inip, «Kızılhaç Kulübü»nün iyice aydınlatılmış yapısını geçtiler. Yapıdan dışarıya taşan müzik, yıkıntıların arasında ki bir hayalet gibi izliyordu onları.

Cephesi projektörlerin keskin, beyaz ışııyla aydınlatılan Polis Müdürlüğü'nü de geride bıraktılar. Biraz sonra kentin kalbinden iyice uzaklaşmış, karanlık gecenin bir parçası olmuşlardı.

Wolf, önünde durdukları kapıyı çaldı. Kapı açılınca, soğuğu geride bırakıp içeri girdiler.

Odada büyükçe bir masa, bunun çevresinde de dört iskemle vardı. Duvar diplerinde istiflenmiş malların üzerine kahverengi ordu battaniyeleri örtülmüştü. Hiç penceresi olmayan odada yoğun bir sigara dumanı dalgalanıyordu.

Mosca, Wolf'un bir şeyler söylediğini ve kendisini önlerinde duran, cüce denebilecek Alman'a tanıttığını duydu. Şu mide bulantısı da hâlâ geçmemişti.

Wolf, kısa boylu Alman'a:

— Neyle ilgilendiğini biliyorsun, diyordu. Sadece para ilgilendiriyor onu. Şu ordu kuponlarını kas-
tediyorum.

Alman başını salladı.

— Ortaklıkta kim varsa sordum. Hiç kimsenin o kadar parası yok. Sadece birkaç yüz dolar belki... Hepsi bu kadar...

Mosca kontrollu bir sesle :

— Elimdekini bir partide çıkarmak istiyorum, diye söze karıştı. En azından beş bin karton..

Ufak tefek Alman, yüzünde yapmacıksız bir saygı ifadesiyle baktı.

— Beş bin karton ha?.. Oh oh.. Gitmeden önce bir içki içer miydiniz?..

Sonra :

— Freidl, diye seslendi.

İç kapıda bir kadın belirmişti. Cüce :

— Şnaps, dedi.

Bunu, sanki bir köpeği çağırıyormuş gibi söylemişti. Kadın, çok geçmeden ince uzun bir şişe ve üç su bardağıyla döndü. Arkasında, altın rengi saçlı fakat yüzleri kirli küçük bir kızla oğlan vardı.

Wolf :

— Oh, dedi. Ne kadar sevimli çocuklar..

Çantasından dört parça çikolata aldı; çocuklara ikişer parça uzattı. Fakat çocukların babası daha önce davranmış, Wolf'un elinden çikolataları almıştı bile.

— Bu saatte çikolata yemeleri doğru değil.

Duvara dayalı, birkaç çekmeceli bir dolaba yaklaştı. Döndüğünde eli boştu. Çocuklarına :

— Yarın, dedi.

Küçüklerin yüzü gölgelenmiş, dudakları sarkmıştı. Mosca'yla Wolf şnapslarını içerlerken, kadın onların anlayamadığı bir lehçeyle bir şeyler söyledi. Adam da anlamlı anlamlı başını salladı.

— Yarın dedim size, yarın...

Mosca ile Wolf karanlık sokağa çıktıklarında, ölgün sarı bir ışık sızan tek pencerenin ardından, erkekle kadının birbirine karışan keskin bağrıışlarını duydular. Kesinlikle ayırt edemedikleri bu sesler kızgınlık, korku ve nefretle doluydu.

Beyaz patatesten evde yapılmış, hemen hemen saf ispiroto kadar sert şnaps, Mosca'nın içini ısıtmıştı ama, gecenin karanlığını daha da artırmış gibiydi.

Mosca yürürken bayağı yalpalıyordu. Wolf dürrup koluna girdi.

— İşi bu gece bırakalım mı, Walter?.. Eve gider misin?

Mosca, Wolf'un karanlıkta çiğ, ölümcül bir beyazlıkta görünen yüzüne bakarken başını sallıyordu. Tekrar yürümeye koyuldular. Wolf biraz önden gidiyor, soğuk rüzgârdan korunmak için boynunu kısan, hâlâ geçmeyen iç bulantısına lânetler savuran Mosca da onu izliyordu.

Durumun tatsızlığı yetmiyormuş gibi, Hella'nın öğleden sonra söylediklerini de hatırlamıştı şimdi...

Hella'nın sırtında, ona Noel için aldığı entari vardı. Bu entariyi, Ann Middleton'un verdiği kartla ordu pazarından satın almıştı.

Mosca elbise dolabından Macar yapısı tabanca'yı çıkarıp cebine sokuştururken, Hella kendisine bakıyordu.

Sonra ansızın :

— Eve dönmek istemez misin? diye sormuştu.

Onun ne demek istediğini hemen anlamıştı tabii. Alman uyruklu kimselerle evlenme yasağı Noel'den birkaç gün önce kalkmıştı. Yasağın kalkışından bu yana bir ay geçmişti ama, Mosca evlenme işlemleri için hâlâ hiçbir teşebbüste bulunmamıştı. Hella bu ağırdan alışın nedenini de biliyordu. Evlenince Almanya'yı terketmeleri, Amerika'ya gitmeleri gerekecekti.

Mosca ona bakmaksızın :

— Hayır, demişti. Zaten istesem bile hemen gidemem. Yazılı iş anlaşmama göre daha altı ayım var.

Hella birşey söyleyecekken, çekinir gibi, âdeta korkulu bir tavırla duraklamıştı. Mosca, evden her çıkışından önce yaptığı gibi, öpmek için yanına sokulunca :

— Ailenden gelen mektupları niçin okumuyorsun? demişti. Oturup neden cevap yazmıyorsun onlara?..

Bunları söylerken Mosca onun hafifçe şişkinleşen karnının yuvarlaklığına, memelerinin dolgunluğuna bakıyordu.

Hella :

— Buradan er geç gitmeliyiz, diye devam etmişti.

Bunun doğru olduğunu Mosca da biliyordu. Fakat eve niçin gidemeyeceğini şimdi söyleyemezdi. Birkaç dakika içinde anlatılabilecek şey değildi bu.

Annesini ve Alf'ı hiç özlemediğini, onların varlığını bile aramadığını, mektuplarını okumanın, ağlamaklı seslerini işitmek gibi birşey olduğunu nasıl söyleyebilirdi? Yıkıntılarla kaplı bu kentin görünüşü.

şü hoşuna gidiyordu: Çökmüş, yerle bir olmuş yapıların kocaman, için için işleyen, onmaz yaraları andıran çirkin kabartıları, baltayla uçurulmuş bir baştan artakalmış kuru kafaya benzeyen kentin üzerindeki buruşuk, yıpranık, kirli gökyüzü...

Bütün bunları anlatmak kolay mıydı?.. Onun için Hella'nın sorularını geçiştirmeye bakmış :

— Henüz vaktimiz var, demişti. Hazıranda, bebek doğduktan sonra işlemleri tamamlayıp evleniriz.

Hella geri çekilirken yüzünden hiçbir şey okunmuyordu.

— Bunun için endişe etmiyorum. Fakat ailene karşı gerektiği gibi davranmıyorsun. Hiç olmazsa mektuplarını okuyabilirsin.

Sonunda Mosca da sinirlenmiş ;

— Bana istemediğim şeyleri yaptırmaya çalışma, deyip kesmişti. Hella, evden çıkıncaya kadar bir daha ağzını açmamıştı. yalnız pencereden ;

— Bu gece dikkatli ol, demişti.

Mosca, Wolf'un sesiyle düşüncelerinden sıyrıldı.

— İşte geldik.

Üzerinde çıplak bir ampul yanan evin kapısına birkaç basamakla çıkılıyordu. Mosca basamakları yorgun yorgun çıktı.

Wolf :

— Şimdi göreceğimiz adam kuyumcudur, dedi. Seninki için bir şeyler almak istersen ona güvenebilirsin.

Çevreye soluk sarı bir ışık yayan çıplak ampu-

lin yukarısında bir pencere açıldı. Wolf başını kaldırarak :

— İyi akşamlar, Herr Furstenberg, diye seslendi.

— Lütfen bir dakika bekleyin, Herr Wolfgang.

Ses yumuşak ve hüzünlüydü. Kapı açıldı; ufak tefek, çıplak başlı, esmer, iri siyah gözlü bir adam belirdi. Wolf, Mosca'yı tanıstırdı. Topuklarını birbirine vuran adam hafifçe eğildi.

— Buyurun... Yukarıya buyurun, lütfen..

Basamakları çıkıp bir kapıdan büyük salona girdiler. Burada boyutları salonun büyüklüğüne uygun düşen iki divan, kadife kaplı üç dört iskemle, kocaman bir piyano ve daha bir sürü eşya vardı.

Salonun tam ortasındaki masa, en azından piyano kadar yer kaplıyordu. Divanlardan birinde yaşları on altıdan fazla göstermeyen iki genç kız oturuyordu.

Adam iskemleleri işaret etti.

— Oturun, lütfen!

Wolf'la Mosca oturdular. Wolf, herhangi bir giriş yapmaksızın :

— Daha önce sözünü ettiğim şahısla tanıştırmak istedim seni. Kendisi çok iyi arkadaşımıdır. Eğer yardıma ihtiyacın olursa, sana gerektiği gibi davranacağından eminim.

Divandaki iki kız arasındaki açıklığa oturan Herr Furstenberg, kollarını onların beline dolamıştı. Çıplak başını hafifçe eğdi. Kibar ve ciddi bir tavırla :

— Bu bakımdan hiç şüpheniz olmasın, dedi.

Sonra iri siyah gözlerini Mosca'ya çevirdi.

— Size bir yardımım dokunabileceği zaman, lütfen hiç tereddüt etmeksizin kalkıp gelin.

Mosca başını salladı ve iyice koltuğun arkasına yaslandı. Bacaklarının karıncalandığını hissediyordu. Dalgınlığına, başka şeyler düşünmesine rağmen, kızların makyajsız olduğunu, dizlerine kadar uzanan kalın pamuk çoraplarını gözden kaçırmamıştı. Herr Furstenberg'in iki yanında, babalarına saygılı, uysal, onun yakınlığından hoşlanan genç kız tavırlarıyla oturuyorlardı. Kızlardan birinin saçları, kalın ve floş çilelerine özgü yumuşak ısıltılar saçan iki örgü halinde iki omzundan aşağıya sarkıyordu.

Alman, tekrar Wolf'a dönerek :

— Öteki meseleye gelince, diye devam etti. Gerçekten çok üzgünüm ama, size bir yardımım dokunmayacak. Dostlarımdan hiç biri böyle birşey duymamış. Bu bir milyon dolarlık kupon hırsızlığından kimsenin bilgisi yok. Doğrusu fantastik bir hikâye..

Wolf :

— Hayır, dedi. Yüzde yüz doğru olduğunu biliyorum.

Sonra ayağa kalktı, elini uzattı.

— Bu kadar geç saatta sizleri rahatsız ettiğimiz için özür dilerim. Herhangi birşey öğrenirsen lütfen bana bildir.

Herr Furstenberg :

— Tabii, diye karşılık verdi.

O da ayağa kalkmıştı. Mosca'yı yine hafifçe eğilerek selâmladı.

— Söylediğim gibi, ne zaman isterseniz gelin.

Onunla beraber kalkan kızlardan biri -uzun saçlı olmayanı- aşağıya koştı. Kendilerini kapıdan uğurladı.

Dışarı çıkınca, kapının sürgüsünün çıkardığı sesi işittiler. Başlarının üzerindeki çıplak ampul söndü ve kör karanlıkta kaldılar.

Mosca, ölesiye yorgun hissediyordu kendini. Sıcak, aydınlık ve rahat odadan çıkınca bunu daha açık hissetmişti.

Wolf'a :

— Adamlardan birini bulabileceğimizi sanıyormusun? diye sordu.

Wolf omuzlarını silkti.

— Bu gece sadece bir ipucu arıyoruz, dedi. Arada seni de tanımış oluyorlar.

Karanlık caddelerden geçerken, terkedilmiş benzeyen yapıların önünde duran cipleri gördüler.

Wolf, isteksiz isteksiz gülümsedi :

— Galiba bu gece herkes ava çıkmış, diye devam etti. Furstenberg'i nasıl buldun?

Rüzgârın kuvveti kesildiği için birbirlerinin sözlerini rahatça duyabiliyorlardı:

Mosca :

— İyi bir adama benziyor, dedi.

Wolf başını salladı.

— Öyledir. Gören, Yahudi bir kuyumcu olduğunu aklına bile getirmez. Şu sizinkine bitişik odada oturan dostunu hatırlayıp alınma hemen. Onun için birşey söylediğim yok.

Mosca'dan karşılık bekler gibi sustu. Konuşmadığını görünce devam etti:

— Furstenberg, toplama kamplarından birinde kalmış. Karısıyla çocukları Amerika'da. Kendisi de onların yanına gitmek istiyordu ama, ileri derecede verem olduğundan bırakmadılar. Kampta hastalanmış, garip değil mi?

Mosca yine karşılık vermedi. Şimdi tekrar kentin kalbine ulaşmışlardı; iyi aydınlatılmış bir cadeden geçiyorlardı.

Wolf hemen hemen bağırır gibi :

— Biraz çılgındır, dedi.

Rüzgâr yeniden kuvvetlenmişti. Öne doğru eğilerek hızlı adımlarla yürüdüler. Bir köşeyi döner dönmez rüzgâr kesildi.

— O iki kızı gördün ya?.. Onları kasabalardan, küçük şehirlerden bulup getirir. Her ay hatta bazen daha kısa sürede daima yenilerini bulur. Onun hesabına aracılık yapan adam söylemişti. Furstenberg, hoşlandığı sürece bu kızlarla yaşar. Kızların ayrı odaları vardır. Başlangıçta kızyımış gibi davranırsa da, bir gece odalarına girer ve yapacağını yapar. Çok geçmeden de geldikleri yere postalar.

Wolf konuşmaktan yorulmuşcasına sustu. Fakat suskunluğu uzun sürmedi.

— Gönderirken, kızlara değerli hediyeler vermeyi de unutmaz tabii. Bu gece gördüklerimiz yeniydi. Onları daha önce görmemiştim. Herifin gecenin köründe odalarına girişi görölmeğe değer bir sahne olmalı.. Körpe piliçleri boğazlamak için üstlerine giden kart bir tilkiye benzediğinden hiç şüphem yok...

Mosca «İşte bir başka türlü de daha.» diye düşündü. Herkesin çılgınlığı değişti. Kimseninki birbirine benzemiyordu. Tabii kendisi de bunlardan farklı değildi.

Demek zavallı adamı verem diye bırakmamışlardı. Bunun kitapta yeri olduğunu duymuştu; kitapta yeri olan her şey akla yatkındı. Şimdi tutup körpe kızlara düşkün Fürstenberg'in derdiyle uğraşacak hali yoktu. Kendi dertleri kendine yetiyordu. Bu gün öğleden sonra Hella'ya da aynı şeyi söylemek istemişti. Beraber oldukları her gün yeni bir suç işlemiş oluyordu. Onu ordu hizmetinde görevli kimselerin kaldığı evde tutmak, Middleton'ların ordu kartıyla ordu pazarından eşyalar almak ve daha bir sürü şey... Bir tanesi bile, işinden olması, hatta geri gönderilmesi için yeterliydi. Fakat yakındığı yoktu, kendisiyle beraber başkalarının da yaşadığı dünya buydu.

Göze alamayacağı tek şey, annesinin, Alf'ın, Gloria'nın dünyasına dönmektir. Onların okuduğu gazeteleri okumaya, dünyayı onların gözüyle görmeye katlanamazdı.

Bugün iyi dedikleri şeyi yarın kötülerin kötüsü, canavarca birşey olarak görüyorlardı. Onlara benzemediği, onlar gibi yaşamadığı süre Mosca da bir ifrit, vahşi bir hayvandı. Sonunda insanın kendisi de buna inanıyor, gerçekten vahşi bir hayvan gibi davranmaya başlıyordu.

Fritz'in öldürülmesi olayından -yüzde yüz suçlu olduğu halde- kurtulmuşken, sevdiği kadınla beraber olduğu için cezalandırılmak, bu tehlikeden korka korka yaşamak garipti doğrusu...

Daha bir hafta önce, duvarın dibinde Polonyalı'ları kurşuna dizdiklerini görmüştü : Hava üssünün arkasındaki oyun alanında üç Polonyalı'yı kurşuna dizmişlerdi.

Polonyalı'lar bir Alman köyünü basmak, erkek, kadın ve çocukları öldürmekle suçlanıyorlardı. Adamların suçu aslında onları öldürmek değildi ; bu işi işgalden birkaç gün önce değil, birkaç gün sonra yapmış olmalarıydı.

Vücutlarının tam ortasından dolanan bir iple arkalarındaki direklere bağlanmışlar ve kendilerinden ancak birkaç adım mesafede duran müfrezenin kurşunlarına hedef olmuşlardı.

Mosca, bu olayı gözleriyle gördüğü, fakat hiç umursamadığını düşündü. Polonyalı'ların kurşuna dizilişini gördükten biraz sonra esaslı bir kahvaltı yapmıştı.

Bütün bunlara rağmen, annesinden, kardeşinden ve bir zamanki segilisinden kopuşunu, onlara karşı sevgisizliğini ve kendisini niçin sevdiğini Hella'ya açıklayamazdı.

Hella'yı belki de korkuyu kendisi kadar tanıdığı için seviyordu. Hella da ölümden onun kadar korkuyordu. Benzerlikleri bu kadarla kalmıyordu ; Hella da her şeyini kaybetmişti. Aralarındaki tek fark, Hella'nın 'içinde taşıdığı' bazı şeyleri kaybetmemiş olmasıydı.

Mosca, bütün annelerden, babalardan, kız ve erkek kardeşlerden, sevgililerden ; gazetelerde, sinema haberlerinde, kapakları parlak renkli dergilerde gördüklerinden ; ölen oğulları adına madalya alan annelerden, onların ölü kahramanlarından, gururla

gölümseyişlerinden, gururlu kederlerinden, göz alıcı beyaz gömleklerinin üzerine siyah boyunbağı, kas-katı gövdelerinin yukarısına göstermelik yas mas-kesi takınmış yakınardan... Bunların hepsinden, ama hepsinden nefret ediyordu.

Sonra «sırf kendilerinden nefret ettiği için on-ları suçlamanın yersizliğini» düşündü. Her şey bir-yana, haklı ve doğru bir dava uğrunda dövüşmüş-lerdi. Bu gerçeği hiçbir şey değiştiremezdi.

Peki ama Fritz ne olacaktı?..

Bir kazaydı bu; düpedüz bir kazaydı. Gerçeği kime anlatsa, onu bağışlayacaklarından emindi. An-nesi, Alf, Gloria, herkes...

O durumda elinden birşey gelmediğini söyleye-ceklerdi. Evet, kendilerinin içi rahat etsin diye ba-ğışlayacaklardı onu. Olsa olsa Hella biraz ağlayacak-tı.

Mosca'nın da onları suçladığı, davranışlarından dolayı kınayıp verdiği yoktu zaten. Onlardan, daha doğrusu Hella'dan istediği fazla birşey değildi.

«Bana şu ya da bu şekilde davranışımın yanlış olduğunu, onların mektuplarını okumam gerektiği-ni, merhaba diyen, biraz yararı dokunan her oros-pu çocuğuna gülümseyip kibar davranmak zorunda olduğumu söylemesin yeter... Frau Meyer ve Yer-gen'i biraz daha hoş tutmam, yüzlerine gülmem için ikide bir beni uyarmasın. Ailemin gönderdiği mek-tuplara cevap yazayım diye üzerime varmasın...» Hepsi bu...

Birden durdu. Herhalde gerçekten hastalanı-yordu. Başı dönüyor, bacaklarının hareketini his-setmiyordu. Wolf kolundan tutunca, bir destek ara-

nır gibi ona yaslandı. Bir süre öyle kaldı; başının dönmesi durmuştu. Yan yana yürümeye başladılar.

Caddelerin ışıklık kesimleri, karanlığın içinde art arda çakan şimşeklerin düğürdüğü aydınlık dilimleri gibiydi. Mosca başını kaldırıncaya, uzak ve donuk kış gecesi göğündeki ayı görmüştü. Sonra çevresine bakındı; küçük gölü bir yarımaya gibi çevreleyen parka gelmiş olduklarını anladı. Ayın donuk ışığı, gölün durgun yüzünde ürperen, kırış kırış çizgilerle yansımıştı. Donuk ay ışığında hareketsiz âdetâ tehdit edici bir görünüşle dikilen karanlık ağaçlara bakarken, gökyüzünde yürüyen büyük, koyu mavi gölgeler ayı örttüler. Artık hiçbir şey görünmüyordu.

Wolf'un sesini duydu bu anda :

— Gerçekten kötü görünüyorsun, Walter, Birkaç dakika daha kendini sık. Uğrayacağımız yerde bir çaresine bakarız.

Ansızın şehre girmişler, bir köşesinde küçük bir kilise bulunan alana ulaşmışlardı. Kilisenin kocaman, çift kanatlı, koyu renk cilâlı kapısı kapalıydı.

Wolf, yan kapıya yöneldi. İçeriye girip dar basamakları çıktılar. Merdivenin üst başında sahanlık gibi bir yer, hemen karşılarında da bir kapı vardı. Wolf zili çaldı.

Kapıyı açan adamı görünce, Mosca henüz geçmeyen mide bulantısından daha ağır basan bir şaşkınlıkla sarsıldı. Karşılarındaki Yergen'di.

«Wolf'un bilmesi gerekir.» diye düşündü. «Yergen bende beş bin karton sigara olduğuna inanmayacak.» Fakat buna aldırış etmeyecek kadar has-

taydı. Odaya girer girmez bir duvara yaslandı. Yergen hemen yeşil bir hapla bir fincan kahve verdi. Küçük, yeşil hapi ağzına koydu, sıcak fincanı da dudaklarına yaklaştırdı.

Biraz sonra mide bulantısı geçmişti. Vücudundan boşanan soğuk terin bacaklarının iç taraflarından aşağıya yürüdüğünü hissediyordu. Wolf'la Yergen, yüzlerinde çokbilmiş birer gülümsemeyle kendisini izliyorlardı.

Yergen hafifçe omzunu sıvazladı ve içten bir yakınlıkla :

— Şimdi daha iyisin, değil mi? diye sordu.

Büyük, kare biçimi, alçak tavanlı oda soğuktu. Bir köşesi tahtadan bölmeyle ayrılmış, bu pembe boyalı tahta bölmenin dış yüzüne bir masal kitabından kesilmiş renkli resimler yapıştırılmıştı.

Yergen :

— Kızım bölmenin arkasında uyuyor, dedi.

Sözünü bitirmişti ki, küçük kızın uykusunun arasında inlediğini, sonra da uyanıp ağlamaya başladığını işittiler. Orada yalnızmış da kendi sesinden korkmuşcasına, alçak sesle ağlıyordu. Yergen bölmenin arkasına gitti. Döndüğünde, kızı kollarındaydı. Bir ordu battaniyesine sarınmış kızın iri gözleri ıslak ıslaktı. Simsiyah saçının çevrelediği yüzü, yaşına göre olgun ve mahzun bir ifade taşıyordu.

Yergen, duvara dayalı bir divana oturdu; Wolf da onun yanına ilişti. Mosca'ya odadaki tek iskemle kalmıştı.

Wolf:

— Bu gece bizimle çıkabilir misin? diye sordu.

Honey'in oraya gideceğiz. Bizi ilgilendiren konuda en çok ona güveniyorum.

Yergen başını salladı.

— Bu gece çıkamam.

Yüzünü, küçük kızın gözyaşlarıyla ıslanan yüzüne yaslayarak devam etti :

— Kızımın korkusu hâlâ geçmedi. Yukarıya çıkan biri uzun süre kapıyı çalmış. Küçük, gelenin başkası olduğunu anlamış. Ben kapıyı önceden kararlaştırdığımız şekilde çalışıyorum. Onunla meşgul olan kadın da saat yedide gitmiş. Geldiğim zaman o kadar korkmuştu ki, ona bir hap vermek zorunda kaldım.

Wolf başını salladı ve ciddi bir tavırla :

— Henüz pek küçük, dedi. Onu böyle yalnız bırakmak doğru değil. Herhalde bizim geldiğimizi aklına getirmemiştir. Biliyorsun, isteklerine her zaman uyarım. Daha önceden haber vermeden gelmiyorum.

Yergen kızına sıkı sıkı sarılmıştı.

— Biliyorum, Wolfgang. Sana güvenim tamdır. Küçüğe o haplardan vermemek gerektiğini de biliyorum ama, halini görünce çok endişe ettim.

Mosca, Yergen'in her zaman alabildiğine donuk, gururlu yüzünde hüznün ve çaresizlikle karışık böylesine yoğun bir sevgi ifadesi görmekle şaşırmıştı.

Wolf :

— Honey'de bir haber var mı acaba? diye sor-du.

Yergen :

— Sanmıyorum, dedi. Honey'le çok iyi arka-

adaş olduğunuzu biliyorum ama, bir şeyler duyup öğrenmişse bile sana hemen açılacağından emin değilim.

Wolf gülümsedi.

— Orası malum. Zaten Mosca'yı onun için yanına aldım. Honey'i, elinin altında beş bin karton sigara bulunan birisiyle ilişki kurduğuma inandırmak istiyorum.

Yergen, Mosca'ya döndü. Mosca, onun da kendileriyle ortak olduğunu anlamıştı. Yergen'in bakışında garip, hayranlıkla karışık bir korku okunuyordu. Gerekirse cinayet işlemekten geri kalmayacak birine bakıyor gibiydi. İki ortağının kendisine yakıştırdıkları rolü şimdi daha iyi anlamıştı. Yergen başını önüne eğinceye kadar, dik dik gözlerinin içine baktı...

DIŞARIYA çıktıklarında, Mosca'ya ortalık biraz daha aydınlanmış gibi geldi. Bunun sebebi, rüzgârın sürüp götürdüğü bulutlar yüzünden ayın ortaya çıkmış olmasıydı.

Mide bulantısından, kafasının içindeki uğultudan kurtulmuş, bacaklarının halsizliği de geçmişti. Mosca, adımlarını uydurmaya çalışarak Wolf'un yanında yürüyordu. Hiç duraklamaksızın bir sigara yaktı. Uzun süre konuşmadan yürüdüler.

Sessizliğı bozan Wolf oldu :

— Çok yürüdük ama, bu kadar yürümeye değdiğini göreceksin. Bu gece uğrayacağımız son eve gidiyoruz. Zaten gecenin de sonu olacak bu. Gittiğimiz yerde çok iyi ağırılanacağız.

Yıkıntıların arasından kestirme yollara sapaarak, Mosca ne yönde gittiklerini tamamen karıştırmaya kadar yürümeye devam ettiler. Sonunda kentin bildiğı kesimlerine benzemeyen, düzenlenmiş, yerle bir olmuş, yıkıntılardan bir çölün çevrelediğı küçük bir köye ulaştılar.

Wolf, caddedeki son evin önünde durdu; kapıya hızlı hızlı ve düzenli aralarla vurdu. Kapıyı kısa boy-lu, sarışın bir adam açtı. Başının ön tarafındaki saçı iyice dökülmüş olduğundan, alnı insanı şaşırtacak kadar geniş görünüyordu. Son derece şık giyinmişti.

Wolf'un elini sıkı sıkı kavradı.

— Tam zamanında geldiniz, Wolfgang.

Onları içeri alıp kapıyı sürmeledi. Kolunu Wolf'un omzuna attı.

— Seni gördüğüme memnun oldum, içeri gelin.

Kesme kristal bardaklar, porselen tabaklarla dolu, orijinal Çin işi bir vitrinin bulunduğu gerçek-ten lüks döşenmiş bir salona girdiler. Zemin tüylü, koyu kırmızı, desensiz bir halıyla kaplıydı. Bir duvar boyunca yerden tavana kadar yükselen raflardaki ciltli kitaplar, sıcak sarı bir ışık veren abajurlu lambalar, geniş ve rahat koltuklar, dışardaki soğuk kar-anlığı, yıkıntıları unutturacak bir görünüşteydi.

Koltuklardan birinde kalın dudaklı, kızıl saçla-rı ışıltılı bir kadın oturmaktaydı; elindeki parlak,

göz alıcı kapaklı Amerikan moda dergisine bakıyordu.

Sarışın Alman :

— İşte dostumuz Wolfgang ve bize sözünü etmiş olduğu arkadaşı, dedi.

Kadın, dergiyi yere bıraktı kalkıp ellerini sıktı. Wolf pardösüsünü çıkarmış, çantasını bir iskemlenin üstüne koymuştu.

Sarışın adama bakıp :

— Bir haber var mı, Honey? diye sordu.

Kadın :

— Bizimle şaka ettiğini sanıyorum, dedi. Hiçbir şey öğrenemedik.

Bunları Wolf'a söylemişti ama, konuşurken Mosca'ya bakıyordu. Sesi, ipekli İran halıları kadar yumuşaktı. Mosca sigarasını yakarken, yüzünün arzuyla gerildiğini hissetti. İçine bu yakıcı isteğin kıvılcımını düşüren, kadının bakışındaki örtüsüz, çıplak, dişice merak, az önce eline değen yumuşak elinin sıcaklığıydı.

Sigara dumanının ardından bakınca kadının bayağı çirkin olduğunu gördü. Özenle yaptığı makyaj ağzının ince tutkularla ilgisiz bayağı ifadesini, biraz kısık, sulandırılmış mavi mürekkep rengi gözlerindeki hırslı açlığı giderememişti.

Wolf :

— Ne şaka, ne de masal, dedi. Gerçek olduğunu biliyorum. İstedğim tek şey, doğrudan doğruya ilgili kimselerle temas sağlayabilmek. Bunun için aracı olacaklar da iyi para alacaklar.

Sarışın adam gülümseyerek :

— Arkadaşın gerçekten söylediğin kadar zengin mi? diye sordu.

Mosca ona daha dikkatle bakınca, yüzünün çillerle kaplı olduğunu gördü. Bu çiller, adama çocuksu bir görünüş veriyordu.

Wolf sesinde inandırıcı bir gıpta, hatta kıskançlıkla :

— Karşınızda tam beş bin karton sigarası olan bir adam oturuyor, dedi.

Mosca da durumu idare etmek için ona uyararak gülümsedi. Bu haliyle, gerçekten kapının önüne sigarayla dolu bir kamyon çekmiş bir adamı andırıyordu. Almanlar'ın kibarca gülümsediğini görünce, «sizi patates çuvalları,» diye düşündü. «Bakalım işin sonunda da böyle gülümseyecek misiniz?»

Bu sırada bitişik odanın kapısı yavaşça açılmış, ince yapılı, koyu renk iş elbisesi ile başka bir Alman görünmüştü. Mosca oturduğu yerden, bitişik odadaki kar gibi ak örtülü yemek masasını, kolalı peçeteleri, kristal bardakları ve gümüş takımların ışıltılarını görebiliyordu.

Sarışın adam :

— Lütfen bizimle bir şeyler yiye, dedi. Konuştuğumuz işe gelince... Ne yazık ki sana yararlı olmayacağım, Wolfgang. Fakat elinin altında bir sigara hazinesi bulunan dostum her halde bana bir şeyler çıkarabilir.

Mosca gülümsedi.

— Elbet bir şeyler düşünüyoruz.

Hep birlikte yemek odasına geçtiler. Hizmetçi büyük, gümüş bir tabak içinde, Amerikan Ordu Pazarı'nda satılan en iyi cins jambondan getirdi. Baş-

ka bir gümüş tabaktaki ince ince dilimlenmiş ekmek bile, Amerikan Ordu Pazarı'ndan alınmıştı.

Wolf, ince bir ekmek dilimine tereyağı sürerken :

— Bazı şeyler galiba Amerikan Pazarı'ndan önce size geliyor, dedi.

Hizmetçinin getirdiği şaraplar da yine en iyi cinstendi. Artık iyiden iyiye düzelmiş olan Mosca, buraya kadar süren uzun yürüyüşle içinin yandığını hissetti. Bardağındaki şarabı tadına bakarcasına sindire sindire yudumlayınca, sarışın Alman keyifle başını salladı.

— İşte zevkleri benimkine benzeyen bir adam. Arkadaşın senden çok farklı, Wolfgang. Beş bin karton sigaraya senin değil de onun sahip olmasına şaşmamak gerek.

Wolf'un gözleri hafifçe kısılmış gibiydi.

— Seninki çok sığ bir psikolojik tahlil, dosum... Gerçekten çok sığ... Yemek konusunda bana birşey söyleyemezsin.

Tabağına, jambon ve yanı sıra bezelye, patates gibi garnitürlerinden ve sosislerden aldı. Sonra peynir tabağına, salataya uzandı. Hareketleri gayet rahattı.

— Ee, şimdi ne diyeceksin bakalım, Honey?

Honey'in mavi gözleri çilli yüzünün çocuksu ifadesini büsbütün artıracak şekilde ışıldıyordu.

— Sadece «afiyet olsun» diyeceğim.

Kızıl saçlı kadın yüksek sesle güldü. Bir yandan da, kocaman bir sosisi ayaklarının dibindeki köpeğe vermek için dilimliyordu. Sosis dilimlerini, uşağın tahta bir çanakta getirdiği sütün içine attı. Eği-

lip çanağı köpeğin önüne koyarken, eli hafifçe Mosca'nın bacağına dokunmuştu. Doğrulurken de bacağına tutunur gibi bir hareket daha yaptı.

— Bu köpeği çok seviyorsun, değil mi?. Bana kalırsa bakıp oyalanmak için köpek yerine çocuklarının olması daha iyi...

Kadın, bu sözleri söyleyen Honey'in gözlerine bakarak :

— O zaman sevişme tarzında değişiklik yapman gerekiyor, sevgili Honey, diye karşılık verdi.

Sesinin yumuşaklığına rağmen bu sesteki alay yine de anlaşılabilirdi.

Honey omuzlarını silkti.

— Herkesin zevki bir olmaz. Öyle değil mi, Wolf?

Wolf onu doğrular gibi başını salladı. Bütün dikkatini özene bezene hazırladığı kocaman sandviçe vermişti.

Mosca hesaplı davranıyor, az içiyor, daha çok yemek yiyordu. Uzun süren bir sessizlik içinde yemeğe devam ettiler. Sonra kızıl saçlı kadın :

— Honey, dedi. Onlara hazinemizi gösterecek miyiz?..

Honey, Wolf'un yüzünde ansızın beliren yoğun ilgiyi sezip güldü.

— Boşuna heveslenme, Wolfgang. Bu işten kâr yok. Üstelik vakit çok geç, sizler de yorgunsunuz herhalde?

Wolf pek meraklı görünmemeye çalışarak :

— Önce ne olduğunu söyle, dedi. Ona göre..

Sarışın Alman'ın gülümsemesi iyice yayılmıştı.

— Söylediğim gibi, bu işten kâr umma. Sade-

ce bir merak. Evin arkasında küçük bir bahçe yapıyorum. Caddenin karşı tarafındaki yıkık evi de almış, tamamen yıktırıp bizim bahçeyi büyötmeye niyetlenmişim. Bu ara çok garip birşeyin farkına vardım. Yıkıntıda bir boşluk buldum. Daha doğrusu sonradan meydana çıkan bir açıklık.. Bunun altında da yıkık evin bodrumu vardı. İşin garibi, bazı kirşler öylesine yıkılmış, eğilip bükölmüşler ki, sözünü ettiğim açıklığın altında oda gibi bir yer meydana gelmiş.

Yüzündeki kızılımsı çiller bol aydınlıkta kan damlaları gibi görünüyordu. Biraz sustu, sonra :

— Görmek ister miydiniz? diye sordu.

Mosca :

— Tabii, dedi.

Wolf da başını salladı.

— Pardösülerinizi almanıza lüzum yok. Sadece bahçeyi geçeceğiz.- Üstelik aşağısı sıcak sayılır.

Böyle söylemesine rağmen, Wolf'la Mosca bitişik odadan kendilerine ait şeyleri aldılar. İhtiyatsız davranmak istemiyorlardı. Ne Honey ne de ötekiler, herhangi bir ihtimale karşı yanlarına almış oldukları silahların farkına varmamalıydılar.

Honey omuzlarını silkerek :

— El feneri ve birkaç mum alıncaya kadar bekleyin, dedi. Sen de geliyor musun, Erda?..

— Tabii..

Sarışın adamın elindeki fenerin aydınlattığı yoldan bahçeyi geçtiler. Kare biçimi, sert toprak zeminli bahçeyi çevreleyen alçak tuğla duvarı aşmaları zor olmadı.

Duvarın ötesindeki yol, sanki küçük bir tepeye tırmanmak için yapılmışcasına meyilliydi. Ayın önünü yine bir bulut peçelemiştir. Aşağıda kalan kent görünmüyordu.

Sarışın adam:

— İşte buradan gideceğiz, diyerek duvardaki deliği gösterdi.

Kendisi en önde, ardında sırasıyla kızıl saçlı kadın, Wolf ve Mosca, tek sıra halinde içeri geçtiler; birkaç basamak indiler. Kadın mumlardan ikisini yaktı ve birini Mosca'nın eline tutuşturdu.

Mumların salınlı alevinde gölgeler daha derinleşmiş gibiydi. Önlerinde beliren yeraltı odasının ortasında kıvrıla kıvrıla yukarıya doğru çıkan ve devamı görünmeyen başka bir merdiven daha vardı.

Honey :

— Savaşın sonuna doğru, bombalarınızdan biri isabet etmeden önce burası SS örgütüne aitmiş, dedi. Bir yıldan beri üzeri örtülü kalmış... Gerçekten ilgi çekici değil mi?

Wolf çevreye bakınıyordu.

— Değerli bazı şeyler bulunabilir. Ortalığı araştırdınız mı?

Honey :

—Hayır, dedi.

Yerinden oynamamış, sağlam bir kirişe dayanan kadın dışında hepsi de odaya indiler. Kadının yüksekte tuttuğu mumun ışığıyla, gölgeleri garip şekiller çiziyordu. Cam kırıklarının, un ufak olmuş tuğla parçacıklarının, mantarlaşmış tahtaların üzerinde dikkatle ilerlediler. Bazan moloz yığınının yumuşak bir yerine basıyor, sonra ayaklarının altın-

daki güvenilir zeminin oradan göçmemesi için duraklıyorlardı.

Mosca, parlak, siyah bir botun bileğinden kesik bir ayak gibi biraz ilerisinde durduğunu gördü. Yaklaşınca bunun içindeki bacak kemiğini de fark etti. Kemik, kanla yapışmış tuğla parçalarıyla kaplıydı.

Daha ötede, duvarın dibinde, başı, boynu, kolları ve bacakları kopmuş bir gövdeye çarpıp tökezledi. Gövdeyi kaplayan siyah kumaş tanınmaz, ne olduğu kestirilemez bir durumdaydı. Et ve kan, yıkılan binanın olağanüstü basıncıyla sıkışmış, bir kum çuvalının sertliğini almıştı.

Bilinen şekliyle kan ve et görünmediği için ortalığa saçılmış bu şeylerin, dehşet verici bir hali yoktu. Tonlarca tuğla kanı emmiş, zamanla ufalanan, toz halini alan toprağa dönüşmüştü.

Wolf, bir köşede durmuş, dalgın dalgın çevresine bakınıyordu. Mosca, ansızın dayanılmaz bir sıcaklık hissetti ve burnuna çarpan garip kokuyla yüzünü buruşturdu. Bulunduğu yerden :

— Şu feneri verir misiniz? diye seslenen Wolf'a baktı.

Mosca, başkasının davranmasına kalmadan, elindeki mumu ona fırlattı. Havada uçan mum sarı ışıklı bir yay çizmişti. Wolf, yere düşen mumu aldı; rengi belirsiz bir kumaşın kapladığı başsız ve belden aşağısı kesik bir gövdenin üzerine eğildi.

Honey :

— Bütün bu gövdelerin başsız oluşu garip, dedi. Aşağı yukarı altı-yedi gövdeye rastladım. Bazılarının bir bacağı, ya da bir kolu var. Fakat hepsi

başsız... Merak ettiğim başka birşey de, şimdiye kadar çürüyüp dağılmamış olmaları.

Wolf :

— Şuraya bakın, diyerek doğruldu. Birşey buldum.

Elinde tuttuğu şeyi görmeleri için kaldırdı. Bu, içinde tabanca da bulunan askılı bir kılıftı. Tabancayı kılıfından çıkarıp dikkatle inceledi, bir yandan da kendi kendine konuşuyormuşcasına söyleniyordu:

— Mumyalar gibi... Tıpkı eski mumyalar gibi.. Şurada duran şey nedir acaba?..

Bunu söylerken tekrar eğilmişti. Aynı anda, sarışın adam elindeki feneri hızla o yöne çevirdi. Wolf'un kısa ve yoğun bir şaşkınlıkla yüklü bağırsının hemen ardından, kadının tiz, keskin, isterik çığlığı duyuldu. El fenerinin aydınlık çemberinde, parmakları kaskatı gerilmiş, külrengi bir el görünüyordu. Wolf akkor halinde birşeyi tutmuşcasına kesik eli fırlattı.

Şimdi ortalığı kopkoyu, ağır bir sessizlik kaplamıştı.

Mosca, Wolf'a ters ters bakarak :

— Utanmıyor musun? dedi.

Honey alçak sesle güldü. Wolf kendini savunurcasına :

— Allahın cezası şeyi fare sandım, diye karşılık verdi.

Kızıl saçlı kadının bir an önce gitmek için can attığı belliydi.

— Gidelim artık. Açık havaya ihtiyacım var.

Mosca ona doğru bir adım atmıştı ki, önünden

henüz ayrıldığı duvarın bir parçası boğuk bir gü-rültüyle yere düştü. Ne oluyor diye dönüp bakan Mosca'nın da ayağı tökezlendi ve parçalanmış göv-delerden birinin üzerine kapaklandı. Başı gövdenin göğüs kısmına çarpmış, dudakları da yanmış deri-nin altındaki kösele gibi sert, kömür rengi ete değ-miştir.

Doğrulmaya çalışırken tekrar ikiye katlandı ve oraya kustu. Ötekilerin yardım için kendisine doğ-ru, yöneldiklerini fark etmişti.

— Yaklaşmayın, diye bağırdı. Gelmeyin yanı-ma...

Cam kırıklarının, tuğla ve kemik parçalarının üstünde diz çöktü; midesinde ne varsa boşalttı. İçi-nin tamamen boşaldığına inanınca ayağa kalktı. Kı-zıl saçlı kadın elindeki mumla yolunu aydınlatıyor-du. Yüzü garip bir ifadeyle gerilmişti; gözleri heye-canla parlıyordu.

Açık havaya çıktıklarında, sarışın adam derin derin soluk aldı.

— Aşağıdakileri gördükten sonra, insan hayat-ta olmanın değerini daha iyi anlıyor.

Bulutların ardından sıyrılan ayın soluk, buzlu ışığı, ta ötelerde uzanan şehre gerçekten çok hayali andıran, masal ülkelerine özgü bir görünüm vermiş-ti. Yıkıntılardan yükselen beton tozlarının katılma-sıyla oksitlenmiş gümüş rengine dönen bu ışık, ken-tin üzerine yer yer dev yapılı bir örümceğin ağını çekmiş gibiydi. Uzakta, Polizehaus'un oralarda yo-kuş yukarı tırmanan bir tramvayın ölgün sarı ışığı görülüyordu. Soğuk, durgun ve suskun kış gecesinin içinde, pürüzsüz fakat boğuk yankılanmalar yapan

can sesini duydular. Mosca, Metzer Strasse'deki evin yakınında olduklarını düşündü. Gecenin bu saatinde aynı tramvayın sesini oradan da birkaç defa duymuştu.

Sarışın adamın koluna asılmış olan kızıl saçlı kadın :

— Bir içki içmek için gelmez miydiniz? diye sordu.

Mosca :

— Hayır, dedi. Çok geç.

Sonra Wolf'a döndü.

— Artık gitsek..

Nedense garip bir yalnızlık ve tanımlanamaz bir korku hissediyordu. Wolf da içlerinde olmak üzere, beraberindeki kimselerden korkuyordu. Odasında yalnız bıraktığı Hella'ya birşey oldu diye düşünüp endişelenmeye başlamıştı. Tamamen ayılmıştı artık. Eddie Cassin'i «Rathskellar»da sarhoş ve bir başına bırakıp ayrıldıklarından bu yana uzun, çok uzun bir zaman geçmiş gibiydi.

Eddie başına birşey gelmeden eve dönebilmiş miydi acaba? Saat kaç vardı?. Şöyle bir düşününce, gece yarısını geçmiş olduğuna karar verdi. Hella odasında yapayalnızdı; kendisini bekliyordu. Uzun zamandan beri ilk olarak annesini, Alf'ı ve Gloria'yı sevgiye yakın bir özlemle hatırladı. Okumadığı mektuplarını düşündü. Onların kendisi için güven ve rahatlık demek olduğunu şimdi şimdi anlıyordu. Oysa tam, kesin bir güvenlik hiçbir yerde yoktu. Annesi, Alf ve Gloria da kendi dünyalarının dertleri, güçlükleri, hatta tehlikeleriyle yüzyüze yaşıyorlar--

di. Tehlike ve güvensizlik her yerde vardı. Tanıdık tanımadık, herkes için söz konusuydu.

Sonra yorgunluğu ağır bastı. Aklındaki bütün düşünceleri silip götürdü. Çenesini kalın pardesüsünün yakasının içinde büzmüş, soğuğu ta kemiklerinde duyarak Wolf'un yanısıra yürüdü. Soluk ayın çıplak ışığı, kentin bütün yaralarını acımasızca ortaya koymuştu. Bu ortaya koyuşta duygulu bir renk ve en küçük ölçüde şiir yoktu. Ay, katı ve madensi bir ışıkla sanki kendi yaralarını, canlılıktan yoksun, çorak kraterlerinin görüntülerini dünyaya yansıtıyordu..

13

İLKBAHARIN habercisi parlak güneş ışığı, yarısı yıkıntılarla uzanıp giden şehri sıcak aydınlık bir altın rengiyle yıkıyordu. Bu ışığın altında tuğlaların kızılılığı daha canlı, yeni yapıların temiz camlarındaki yansımalar daha göz alıcıydı.

Yergen'in kızı, krem rengi çocuk arabasını belirli bir çabayla iterken, küçük, mahzun ifadeli yüzü gururla ve çocuksu bir güvenle canlanmış gibiydi. Güzel mavi entarisi gökyüzünün dupduru mavisine uygun düşüyordu. Yergen, arkasından yürüdügü kızının halinden hoşnutluğuyla mutluydu. Uzun ve zorlu bir kıştan sonra şehrin canlandığını hissediyordu.

Yerlilerinden geçen bir otobüsün klakson sesi, sabahın altın rengi aydınlığında yankılar yaptı. Met-

zer Strasse'nin köşesini döndüklerinde, Mosca, Leo ve Eddie'yi bir cipin başında bir şeylerle uğraşır gördü. Hella bir ağacın altında duruyordu.

Üçü de, Mosca'nın eşyalarını cipe yüklüyorlardı. Cipin arkası valizler, boydan boya fermuarlı giyecek eşya muhafazaları, içinde konserve yiyecek kutuları bulunan tahtadan bir sandık ve bir kömür sobasıyla şimdiden dolmuş gibiydi.

Yergen kızının omzuna dokundu.

— Arabayı onların üzerine sürüp dostlarımıza sürpriz yapalım, Giselle.

Küçük kız mutlu mutlu gülümsedi ve arabayı daha hızla itmeye başladı. Onların gelişini ilk gören Hella olmuştu. İçten bir sevinç çığlığıyla baba-kızı karşıladı.

Yergen :

— Nasıl? dedi. Beğendiniz mi?.. Söylediğim kadar güzel değil mi?

Hella, krem rengi arabanın çevresinde dönüp duruyordu.

— Çok güzel, Yergen. Gerçekten çok güzel..

İnce, süzgün yüzündeki sevinç Yergen'i bayağı duygulandırmıştı. İlk defa görüyormuş gibi, yapmacıksız bir dikkatle arabaya baktı. Krem rengi arabanın, çevrenin taze yeşilliğiyle gökyüzünün dupduru maviliği arasında gerçekten uyumlu bir görünüşü vardı.

Yergen :

— Kızım Giselle kendisi getirmek istedi, dedi.

Küçük kız şirin, aşırı sayılamayacak bir sıkılganlıkla başını eğdi. Hella da beceriksizce bir reve-

rans yaptı. Dizlerini kırıp eğilince, eteğinin ucu hemen hemen yere değmişti.

— Çok teşekkür ederim, Giselle, diyerek küçük kızın yanağından öptü. Arabayı yeni evime götürmeme yardım edecek misin?..

Giselle «evet» anlamına başını salladı. Bu arada Mosca da yanlarına gelmişti. Eski, rengi atmış, ütüsüz bir pantolonun üzerine hâkî renk, devrik yakalı bir kazak giymişti.

— Parasını sonra vereceğim, Yergen. Kurfürsten Allee'ye taşıyoruz. Hella ile beraber oraya kadar gelmez misiniz? Cipin yüklenmesi hemen hemen bitti sayılır.

Yergen :

— Tabii, dedi.

Hella'ya dönüp kibar bir tavırla şapkasını çıkardı.

— Yol boyunca size eşlik etmemize müsaade eder misiniz?

Hella gülümsedi ve Yergen'in koluna girdi. Krem rengi arabayı süren çocuğun arkasından yürümeye koyuldular.

Bir tülün yumuşak dokunuşları gibi yüzlerini okşayan hafif esinti, çiçek kokularıyla yüklüydü. Hella ince pardösüsünün düğmelerini ilikledi. Karının hizasında pardösünün önünü geren şişkinlik, Yergen'in belirli bir hüzne kapılmasına yol açmıştı.

Ölen karısını, çocuğunun annesizliğini düşündü. Şimdi de yanında düşmanın metresiyle yürüyordu. Hella kendisine ait olsaydı, yoğun şefkati ve sevgisiyle hayatına ne büyük değişiklikler getirebilirdi. Böylesine güzel ilkbahar sabahları evden ayrı-

larken içi mutlulukla dolacak, Giselle yalnız kalacak diye endişe duymayacaktı. Bunları düşünürken, başını çevirip onlara bakan Giselle gülümsedi.

Hella :

— Eskisinden çok daha iyi görünüyor, dedi.

Yergen başını salladı.

— Doktorun tavsiyesiyle bir aylığına kırk bir yere götüreceğim. Söylediklerini Giselle duymasın diye adımlarını iyice ağırlaştırmıştı.

— Tam anlamıyla iyileştiğini sanmıyorum. Çok kötü bir kış geçirdi.

Hella yine Yergen'in koluna girmişti. Yergen :

— Onu yıkıntılardan, annesinin ölümünü hatırlatan şeylerden, hatta Almanya'dan uzaklara götürmeliyim, diye devam etti. Doktor Giselle'in çok duygulu ve sinirlerinin zayıf olduğunu, iyi bakılmazsa çıldırabileceğini söylüyor.

Bunları söylerken böyle birşeyin gerçekleşebileceğine inanmıyor, daha doğrusu inanmak istemiyor gibiydi.

Giselle epeyce ilerde, gölgelerin başladığı yerde durmuştu. Yol kenarındaki ağaçların koyu gölgeleğinde yalnız yürümeye korkuyormuşçasına onları bekliyordu. Hella, Yergen'in kolundan çıktı; adımlarını hızlandırıp küçük kıza yaklaştı.

— Arabanın içinde gitmek ister misin? diye sordu.

Giselle başını salladı. Hella, yanlarına gelen Yergen'in yardımıyla kızı arabaya koydu. Küçük kızın uzun bacakları arabanın kenarından dışarıya sarkıyordu.

Hella, arabayı iterken güldü.

— Oh, ne kadar da kocaman bir bebeğim var.

Sonra çocuğun çenesini okşadı. Giselle küçük, mahzun yüzünde belli belirsiz bir gülümseyişle bakıyordu.

Çok geçmeden Kurfürsten Allee'ye gelmişlerdi. Hella, beyaz ev dizisinin en başındaki evin önünde durdu. Küçük bahçenin tam ortasındaki beton yol, evin kapısına ulaşıyordu.

Hella :

— Frau Sanders, diye seslendi.

Açık pencerede saç gelişigüzel taranmış bir kadının ciddi, hatta mahzun ifadeli yüzü belirdi. Kadının sırtında dümdüz, siyah bir entari vardı.

Hella gülümseyerek :

— Size seslendiğim için özür dilerim, dedi. Pek kolay yürüyemiyorum da. Anahtarı atar mısınız, lütfen? Ötekiler de birkaç dakikaya kadar burada olacak.

Kadın, biraz sonra tekrar pencerede göründü ve anahtarı Yergen'e attı. Yergen, kadının pencereden çekilmesini bekledi. Sonra gülümseyerek Hella'ya baktı.

— Burada işiniz pek kolay olmayacak sanırım. Frau Sanders gereğinden fazla ciddiye benziyor.

Sözlerinin yanlış anlaşılabilceğini düşününce, tedirgin bir tavırla sustu. Fakat Hella onun sözlerini kötüye yorumlamayacak kadar mutluydu. Tatlı tatlı gülümsedi.

— Frau Sanders çok iyi bir kadın. Bize anlayış göstereceğinden eminim. Kocasını bu yakınlarda kanser yüzünden kaybetmiş. Fazladan iki odaya kocasının hastalığı için müsaade etmişler zaten.

— Burayı bulabilmeniz gerçekten büyük bir şans.

Hella başını salladı.

— Bu çevredeki komisyoncuya gitmiştim. Beş paket sigara işimizin görülmesine yetti.

Karşılıklı gülümsediler. Yergen, Kurfürsten Allee'den: gelmekte olan eşya yüklü cipi gördü. Leo, cipi kaldırımın kenarındaki bir ağaca çarpmasına ramak kalmışken durdurdu. Eddie Cassin, Leo'nun yanında, ön tarafta oturuyordu. Cipden inip eşyayı taşımaya koyuldular. Hella önlerine düşüp yol gösterdi. Tekrar dışarı çıktığında, büyük ve kahverengi ambalaj kâğıdına sarılı bir paket taşıyordu. Paketi Yergen'e verirken :

— On karton, dedi. Tamam mı?

Yergen «tamam» anlamına başını salladı. Hella, arabaya yaslanmış duran Giselle'in yanına gitti. Cebinden çıkardığı çikolata paketini ona uzatıp :

— Bana bu kadar güzel bir araba getirdiğin için teşekkür ederim, dedi. Bebek geldiği zaman onu görmek için bizi ziyaret edecek misin?

Giselle gülümseyerek başını salladı ve çikolata paketini Yergen'e verdi. Paketi açan Yergen kopardığı bir parçayı yemesi için kızına uzattı. Sonra Hella'ya veda edip ayrıldılar.

Hella arkalarından bakıyordu; Yergen'in biraz ilerde kızını kucağına aldığını gördü. Kahverengi ambalaj kâğıdına sarılı paketi de dengeli bir şekilde omzuna vurmuştu.

Hella eve girip ikinci kata çıktı. İkinci katta iki yatak odası, bir salon ve küçük bir oda vardı. Küçük oda mutfak yerine kullanılacaktı. Küçük ya-

tak odasıyla mutfak da onlarındı. Gerektiği zaman salondan da yararlanabileceklerdi.

Mosca, Eddie Cassin ve Leo, Hella'yı bekliyorlardı. Küçük masanın üzerinde bir şişe viski, iki şişe koka-kola ve bardaklar duruyordu. Getirdikleri eşyalar ortalığa gelişigüzel serpiştirilmişti. Hella, Frau Sanders'in pencerelere mavi çiçekli, güzel perdeler asmış olduğunu fark etti.

Mosca bardağını, Hella'yla Leo da koka-kola şişelerini kaldırdılar. Eddie Cassin viskisini yudumlamaya başlamıştı bile.

Hella :

— Yeni evimiz için, dedi.

Hep birlikte içtiler. Eddie Cassin, valizleri açmağa çalışan Hella'ya bakıyordu. Şimdiye kadar Mosca'nın odasında Hella ile kimbilir kaç defa yalnız kalmıştı ama, kendi tarzındaki oyunlardan birine kalkışmamıştı. Bunun nedeni biraz da Hella'nın hiç fırsat yaratmamış olmasıydı. Eddie Cassin'e asla gereğinden fazla sokulmamış, konuşmasıyla ya da davranışıyla en küçük bir açık vermemişti. Başka kadınların zaman zaman laf olsun diye takındıkları dişice kışkırtıcı tavır, hafifsi haller Hella'ya büsbütün yabancıydı.

Eddie Cassin, bunun biraz da Mosca'nın korkusundan ileri geldiğini düşündü. İşitmiş olduğu Mosca'yla ilgili bazı şeyleri hatırladı. Askerî Hükümet hizmetinde çalışırken bir çavuşu öylesine hırpalamıştı ki, harp divanına verilmekten bin güçlükle kurtulabilmişti. Çavuşu Amerika'ya hastaneye göndermişlerdi. Tabii bunun sadece bir söylenti olması ihtimali de vardı. Eddie, aslında Mosca'yı ge-

reği kadar tanımadıklarını düşündü. «Sözde onun yakın arkadaşıyız. Ben, Wolf, Leo, Gordon, hepimiz. Fakat yarın ölecek olsak şuncacık umursamayacağından eminim.»

Hella birden :

— Araba, dedi. Arabayı nereye koydunuz?

Gülüştüler. Leo elini alına vurarak, Almanca :

— Hay Allah, diye söylendi. Arabayı sokakta bıraktık.

Mosca başını salladı.

— Yanlıyorsun. Araba küçük odada, Hella.

Eddie, «Mosca onun şakacıktan üzülmesine bile dayanamıyor.» diye düşündü. Hella öteki odaya giderken Leo da koka-kolasını bitirmişti.

— Gelecek hafta Nürenberg'e gidiyorum, dedi. «Buchenwald'daki muhafızların ve yöneticilerin duruşmasında tanıklık yapmamı istediler. Önce razı olmamıştım. Sonra sanıkların arasında bulunan bir doktorun adını verdiler. Bu adam her fırsatta, «burada sizlerin acılarınızı dindirmek, sizleri tedavi etmek amacıyla bulunmuyorum. Hatta hayatta kalmanızı sağlamakla bile görevli değilim. Benim görevim, her gün hepinizin gereken işte yararlı olmasını sağlamaktır,» derdi. Sırf ona karşı tanıklık yapmak için gideceğim.

Mosca, bardaklara viski koyduktan sonra Leo'ya bir koka-kola daha açtı.

— Senin yerinde olsam o piç soylarının hepsini öldürmek isterdim.

Leo omuzlarını silkti.

— Doğrusunu istersen artık nefretle dolu ol-

madığım için memnunum. Sadece buradan gitmek istiyorum.

Eddie Cassin, Mosca'ya döndü.

— Metzer Strasse'de seni özleyeceğiz, Walter. Alman usulü yaşamaya alışabilecek misin?

Mosca dudaklarını büktü.

— Hepsi aynı kapıya çıkar, değil mi?

Eddie'nin bardağını yeniden doldururken :

— Bunu da içtikten sonra toz olmağa bak, dedi. Yeni ev sahibemi ilk günden ürkütmeni istemiyorum.

Eddie Cassin gülümsedi.

— Artık ıslah oldum. Karım çocukla beraber İngiltere'den geliyor.

Alaycı bir tavırla :

— Yeniden bir aile erkeği olacağım, diye ekledi.

Mosca başını salladı.

— Zavallı kadıncağız! Orduya katıldığın zaman senden elini yıkadığını düşünmüştüm. Sevgili yosmalarının durumu ne olacak?

Eddie ciddi ciddi :

— Onlar için üzülme, dedi. Hep birlikte gül gibi geçinip gideriz. Zaten daima öyle olmuştur. Canının istediği zaman popolarında botlarının ölçüsünü alırlar.

Sonra ceketini aldı ve çıkıp gitti.

Eddie Cassin, Kurfürsten Allee'den aşağıya doğru ağır adımlarla yürüyordu. Yol kenarındaki ağaçlarla gölgelenen caddede çevresine bakınarak yürürken, ilkbahar öğle sonrasının sıcaklığıyla ceketini kolunda taşıyordu. Eve gidip bir duş yapmayı, son-

ra da yemek için «Rathskellar»a gitmeyi düşündü.

Metzer Strasse'nin köşesini dönmeden önce, büyük, sık dalları yemyeşil bir ağacın altında duran genç kıza gözü takıldı. El ele tutuşmuş üç dört çocuk, genç kızın çevresinde dönerek dans ediyorlardı.

Caddenin karşısında olmasına rağmen, kızın yüzünün ince, biçimli çizgilerini, dudaklarının ışıltılı gerginliğini görebiliyordu. Altın rengi güneş ışığında başını çevirerek Eddie Cassin'e baktı.

Genç, sağlıklı yüzünü aydınlatan tertemiz, dişice kıskırtıcılıktan uzak bir gülümsemeyle Eddie'ye bakarken, Amerikalı, kanına ansızın düşüveren arzu kıvılcımlarının tutuşturduğu yangını hissetti. Böylesine masum, cinsel hayatın çapraşık oyunlarından habersiz, körpe denebilecek genç kızlar onu her zaman tahrik ederdi zaten. Sadece fizik değil, duygusal, hatta fikrî bekârete yakınlığın heyecanıyla ürperir, bu bekârete el atmak için dayanılmaz, karşı konulmaz bir isteğe kapılırdı.

Beyaz bluzlu genç kızın yanına gidip gitmemekte tereddüt etti. Traşsız oluşu, sıcağın etkisiyle tere batmış vücudu, kendini kirli hissetmesi her zamanki girişkenliğini köstekliyordu. Omuzlarını silktili, «hepsini becermek bana düşmez ya» diye düşünerek yoluna devam etti. Kız, caddenin karşısından ancak yapısının inceliğini, yüzünün biçimli çizgilerini fark etmiş olabilirdi. Yanına gidince, gerçek yaşını belirleyen daha derin ve yıpranık çizgileri de görecekti.

Sonra tekrar çocuklara döndü kız. Çimenlerin yeşil halısı üzerindeki dipdiri, taze görünüşü, vücudunun kıvraklığı bir anda Eddie Cassin'in beynine

kazınmıştı. Kızın beyaz bluzunun önünü geren diri, yuvarlak ve ölçülü dolgunluktaki memelerin kabarıklığı, Eddie Cassin'in gözlerinin önünden gitmiyordu. Altından dökülmüş izlenimini veren başını çocuklara doğru eğmişti.

Eddie, adımlarını hızlandırdı; Metzer Strasse'yi geçti ve pencere camlarında güneş ışığının yansımalar yaptığı binaya girdi.

Acele acele duş yaptı, traş oldu. Yüzünü ve bütün vücudunu serinlik veren, hafif kokulu bir talk pudrasıyla ovuşturdu. Saçını özenle ve şakaklarındaki kırıcılıktan duyduğu can sıkıntısıyla taradı. Askerî hizmetlerde görevli sivilere özgü iyice ütülenmiş üniformasını giydi.

Tam çıkmak üzereydi ki, kapı vuruldu ve Eddie'nin birşey söylemesine kalmaksızın açılan kapıdan Frau Meyer girdi. Bir bornoza sarınmıştı. Sık sık başvurduğu oyunlardan biriydi bu. Eddie'nin banyo yaptığını fark eder fark etmez kendisi de banyoya girer, güzel kokular sürünerek yanına gelirdi.

— Bir sigara verir misin, Eddie?

Karyolanın kenarına oturmuş, bornozun önü iyice açılacak şekilde bacak bacak üstüne atmıştı. Boyunbağını düğümlemekte olan Eddie, masayı işaret etti. Oradan bir sigara alıp yakan kadın hâlâ karyolanın kenarında oturuyordu.

— Çok yakışıklısın. Birisiyle mi buluşacaktın?

Eddie duralayıp ona, hemen hemen kusursuz vücuduna, kırışksız, güzel sayılabilecek yüzüne baktı. Sonra kadını kucaklayıp hole götürdü. Kollarının arasından bırakırken:

— Bugün işim var, bebeğim, dedi.

Koşarcasına basamakları indi. Böylesine heyecanlandığı pek enderdi. Metzer Strasse boyunca hızlı adımlarla yürüdü, ancak köşeye varınca yavaşladı. Kurfürsten Allee'ye saptı.

Görebildiği kadarıyla, ağaçların altında kimsecikler yoktu. Çocuklar da, onların yanındaki genç kız da gitmişti. Adımlarını tekrar hızlandırdı. En yakın evin önünde durup kapıya vurdu. Yetersiz almancasıyla, çocukları ve onlara bakan genç kızı sordu. Fakat Alman kızını tanıyan çıkmamıştı. Sırayla birer birer kapısını çaldığı öteki evlerden de aynı cevabı aldı.

Sıranın en sonundaki apartmanda sivil Amerikalılar kalıyordu. Kapıya çıkan adamı birkaç defa «Rathskellar»da gördüğünü hatırladı. Eddie genç kızı sorunca, Amerikalı :

— Hayır, dedi. Bu caddeden olmadığına eminim. Bizimkilerin bu çevreden yatıp kalktıkları bütün kızları tanıyorum. Talihin yokmuş, ahbap...

Eddie, caddenin ortasında dikilip kaldı; bir süre nereye gideceğini kararlaştırmaksızın öylece çevresine bakındı. Hafif bir esinti ilkbahar akşamının yakın olduğunu belirtiyordu. Caddenin ötesinde ve daha ilerlerde, bahçelerin canlı, gür yeşilliği görünüyordu. Bu bahçelerin çoğunda, bahçıvanların tırmık, çapa gibi araçlarını bıraktıkları, bazılarının da yatıp kalktığı küçük, kulübemsi, derme çatma barakalar vardı.

Moloz yığınlarının, yıkıntı halindeki yapıların aralarından daha köyu, insan eliyle düzenlenmemiş, arsız, hatta yabansı yeşilliklerin öbek öbek kaba-

rıklığı göz alıyordu. Eteğinde bahçelerin uzandığı tepenin ardındaki nehri düşündü. O kızı bir daha göremeyeceğinden, görse bile tanıyamayacağından emindi..

HELLA duvarlara peri masallarını canlandıran renkli çıkartmalar yapıştırıyordu. Çıkartmaları bebek için aldığını söylemişti ama, Mosca garip bir sezgiyle bunun bir cins batıl inanç olduğunu düşünüyordu. Onun, her şeyin yolunda gitmesi için kendince bir büyü yaptığı kanısındaydı.

İşini bitiren Hella :

— Gidip Frau Sanders'i görmeliyiz, dedi.

Mosca yakınırçasına :

— Aman Allah'ım, diye söylendi. O kadar yorgunum ki... Dünyanın işini yaptığınızı unutuyorsunuz galiba?

Ellerini kavuşturmuş, yatağın kenarında oturan Hella kare biçimi odaya bakınıyordu. Krem rengi çocuk arabası, yere kadar uzanan açık mavi çiçekli perdelerden birinin önüne çekilmişti. Duvarda asılı bir resim görünüşündeydi.

Masanın üzerine de açık mavi bir örtü örtülmüştü. İki küçük koltuk uçuk griydi. Zemin desen-siz, maron rengi bir halıyla kaplıydı. Duvarlarda açık yeşil, menekşe, mavi ve çağiltılı derecikler için kullanılan beyazımsı gümüş renklerinin ağır bastı-

ğı, kırılık yerleri gösteren resimler asılıydı. Karyola ve tuvalet masası, kızıla yakın yanık kahverengi cilâlıydı.

İçinde coşkun bir mutluluk duyan Hella, Mosca'nın yüzünde onun gerçekten yorgun olduğunu okudu. Uzanıp erkeğin elini tuttu.

— Sürekli beraberliğimiz sonunda gerçekleşmişe benziyor, dedi.

— Gidip ev sahibemize saygılarımızı bildirelim.

Bütün odaların kapıları hole açılıyordu. Bir odadan öbürüne gitmek için hole çıkmaları şarttı. Oturma odası yerine kullanılan salonun kapısına vurdular; içerden bir ses girmelerini söyledi.

Frau Sanders, divanda oturmuş, gazete okuyordu. Onları görünce ayağa kalktı, Mosca'nın elini sıktı. Mosca, onun ilk görüşünde düşündüğü kadar yaşlı olmadığını fark etmişti. Saçını gelişigüzel toparlamıştı; yüzünde incecik, derin kırışıkların örgüsü vardı ama, hareketleri genç kadınlara yaraşır bir kıvraklıktaydı.

Frau Sanders :

— Salonu dilediğiniz zaman kullanmakta serbestsiniz, dedi. Bunun için bana haber vermeniz bile gereksiz.

Sesi yumuşak ve tatlıydı. Hella :

— Teşekkür ederiz, diye karşılık verdi. Perdeler ve odaya fazladan koyduğunuz güzel şeyler için de teşekkür etmek isterim. Gerektiği zaman size bir yardımım dokunursa memnun olurum.

Frau Sanders şöyle bir durakladı, sonra :

— Yetkili çevrelerle aranızda herhangi bir anlaşmazlık olmayacağını umarım, dedi.

Bunu söylerken Mosca'ya bakıyordu. Söylediğinden daha fazlasını kastediyormuş gibiydi. Hella onun söylemek istediğini anlamıştı. Gülümsedi.

— Yakında sizin de göreceğiniz gibi, biz sizin kendi halinde kimseleriz. Walter öyle çılgın partiler veren Amerikalı'lardan biri değildir.

Bu sözlerine katılmasını istiyormuşcasına Mosca'ya baktı. Fakat Mosca'nın yüzü alabildiğine donuktu. Hella :

— Sizi daha fazla rahatsız etmeyelim, diye ekledi. Sadece birkaç dakikalığına uğramıştık. Zaten yorucu bir gün geçirdik.

Yaşlı kadına iyi geceler dilediler. Mosca kıbarca gülümsedi. Frau Sanders de ölçülü bir gülümseyişle karşılık verdi. Mosca, onun ilerlemiş yaşına rağmen sıkılgan bir kadın olduğunu fark etmişti. Belki düşmanla aynı çatının altında yaşamak düşüncesi de kadıncağızı korkutuyordu.

Odalarında soyunurlarken, Mosca söylemeyi unuttuğu bir şeyi anlatıyordu :

— Middleton'ların Amerika'ya dönmeleri emri geldi. Gelecek hafta yola çıkıyorlar..

Hella'nın bu habere canı sıkılmıştı.

— Oh, gerçekten üzücü bir haber bu...

Mosca onu teselliye çalıştı.

— Merak etme, çok gerekli şeyler için başkalarından da kart bulabilirim. Daha olmazsa gerçek bir Alman ailesi gibi de yaşayabiliriz.

Yatağa girdiklerinde Hella ona sokuldu.

— Bugün üzüntülü görünmenin sebebi buydu demek?

Mosca birşey söylemedi; Hella uykuya daldık-

tan sonra da uzun süre uyuyamadı, sağa sola dönüp durdu. Kendini garip, yadırganacak bir durumda hissediyordu. Sonunda düşmanın yaşadığı hayatta uymayı kabullenmişti işte. İçinde bulunduğu evde, bu caddedeki başka evler de Almanlar'la doluydu. Yatağında yatan, karnında çocuğunu taşıyan da onlardan biriydi. Metzer Strasse'deki evde verilen coşkulu partileri, kapının önünde duran ve hareket eden cip motorlarının sesini, Silahlı Kuvvetler istasyonuna ayarlanmış radyolardaki Amerikan müziğini özlemiş, ansızın onların yokluğunu duymuştu. Burada çevre alabildiğine sakindi.

Banyodan gelen sese kulak verdi. «Frau Sanders,» diye düşündü. Karyoladan kalkıp perdeli pencerenin önünde durdu. Karanlıkta dışarıyı görmeye çalışıyordu. Kendisine verilen ilk silahı, giydiği ilk çelik miğferi, -düşmana karşı başarılı savunma yapmaları konusunda- dinlediği ilk konuşmayı hatırladı. Şimdi bunların hepsi gerçeğe aykırı ve önemsiz görünüyordu.

Gerçek olan, bu odayla krem rengi çocuk arabası ve yatakta uyuyan kadındı..

14

MIDDLETON'ların Almanya'dan ayrılacakları günün akşamında, Hella ile Mosca kısa bir gezintiye çıktılar. Gezintinin sonunda Middleton'ların evine uğrayacaklardı.

Çıkarlarken Hella, kapılarının önlerindeki kadınlarla birkaç kelime konuşmak için durakladı. Mosca, dudaklarında nazik bir gülümsemeyle sabırlı sabırlı onu bekliyordu.

Kentin merkezine doğru yürürlerken, Hella :

— «Kızılhaç Kulübü»nden Frau Sanders'e durma alalım, dedi.

Mosca hayretle ona baktı.

— Bir hafta içinde sıkı fıkı ahbap oldunuz. Neler dönüyor, biz de anlayalım?.. Yiyeceğimizin bir kısmını, kahvemizi, şekerimizi de ondan esirgemi-

yorsun. Middleton'lar gidince bu bolluğu arayacağız, bebeğim. Bazı şeylerin elde edilmesi gerçekten güçleşecek.

Hella tatlı tatlı gülümsedi.

— Buna aldıracağımı sanıyorsan, yanıliyorsun. Gereğinden fazla şeye sahip olmamı isteyen sensin. Frau Sanders meselesine gelince, başka türlü davranmak elimde değil, Walter. Yemek pişirirken ortalığı yemeğin kokusu kapladığında, kendi odasında sadece patates yiyen kadıncağızı düşünüyorum. Üstelik çok şişmanladım, şu halime baksana.

Mosca :

— Senin şişmanlığın yemekten değil, dedi.

Hella, gülümsemesi daha da yayılırken bir dirsek attı. Mosca da keyifli keyifli sırtıttı.

— Fakat kabına sığamayacak kadar büyüdüğün de bir gerçek. Hiç değilse artık gömleklerimi giymiyorsun.

Hella'nın sırtında Ann Middleton'un verdiği iyice bol, mavi bir entari vardı. Yokuş yukarı yürümek zorunda kaldıkları zaman, Mosca kolundan tutuyor, ona destek oluyordu.

Hella :

— Frau Sanders çok iyi bir kadın, dedi karşıdan bakınca pek ihtimal vermezsin ama, konuşkan ve tatlı dilli. Bazı işlere elimi sürmeme meydan bile vermiyor. Bunu kendisine bazı şeyler verdiğim için yapmadığı muhakkak. Yanındakilere yardım etmek hoşuna gidiyor. Ona dondurma alacak mısın?

Mosca güldü.

— Tabii... Hem de tek başına yiyemeyeceği kadar çok alacağım.

Mosca dondurma almak için «Kızılhaç Kulübü»ne girince, Hella kapının önünde bekledi. Sonra yollarına devam edip, Polis Merkezi'nin önünden geçtiler. Küçük gölü yarımdayı biçiminde çevreleyen parkın yakınlarında, bir park kanepesinin üstüne çıkmış, kollarını sallayarak konuşan bir adam ve onu dinleyen bazı kimseler vardı.

Onlar da kalabalığın arkasında durdular. Mosca, soğukluğu dışına vuran buz gibi dondurma kutusunu sağ elinde tutuyordu. Hella hafifçe ona yaslanmıştı.

Adam :

— Hepimiz suçluyuz, diye bağıyordu. Bu Allahsız çağ, bu Allahsız ülke.. Hepimiz.. İsa'yı gerektiği gibi saygıyla anan kim kaldı? Kendi kurtuluşumuz için onun kanını kabullendik ve şimdi buna inanmıyoruz. Fakat onun döktüğü kanla nice günahın yıkandığını hatırlayın. Büyük ve bağışlayıcı Tanrı'nın hak edenler için amansız cezaları vardır. Daha ne kadar sabredeceğini sanıyorsunuz?.. İsa'nın döktüğü kan daha ne kadar zaman bizi kurtarmaya yetecek?

Bir süre sustu, sonra daha yumuşak bir sesle devam etti :

— Artık İsa'nın sevgisi yetmez oldu. Onun döktüğü kan hepimizin kurtulması için yetersiz. Yalvarırım bana inanın. Kendinizi ve beni, çocuklarımızı, eşlerimizi, analarımızı, babalarımızı, kız ve erkek kardeşlerimizi, memleketimizi kurtarın.

Şimdi daha yapmacıksız, rahat bir tavırla konuşuyordu :

— Bu yıkıntılar ülkesini, koskoca bir kıtanın

halini görüyorsunuz. İsa bizim görebildiğimizden ötesini, evrensel ruhun yok oluşunu, ifritin zaferini, şeytanın kör karanlık bir tutkuyla yanan gözlerinin dünyaya bakışını, insanın ölümüne ve zamanın başlangıcından beri yaptığı her şeye güldüğünü görüyor.

Başlarının üzerinden havva üssüne dönen bir uçak geçiyordu. Uçak motorunun uğultusu adamın sesini bastırmıştı. Ufak tefek, dar göğüslü adam başını kaldırdı ve bir kuşunkini andıran küçük, boncuk gibi ışıltılı gözlerle uçağı izledi.

Sonra :

— Gözlerinizin önüne masum ve günahsız bir dünyayı getirin diye devam etti. Kutuplarda her yer kar ve buzla kuşatılmış... Afrika'da, Tanrı'nın bağışladığı güneşle yaşayan ucsuz bucaksız ormanların derinliğinde her şey ölümcül bir sessizlik içinde. Ölü hayvanların kokuşan cesetleri toprağı zehirliyor; bereketli tarlalar çorak, kavrulan düzlüklere; bostanlar, meyva bahçeleri bitkisel mezarlıklara dönüşüyor. Kentlerimiz, uygarlığın kalbi diye bilinen yerler şimdi sadece sonsuz yıkıntılar halinde uzanıp gidiyor. Taşlık ve moloz yığını tepelerde artık hayat yeşermeyecek.

Ufak tefek adam, kendisine katılacak, sözlerini doğrulayacak sesleri beklercesine sustu. Fakat kalabalığın orasından burasından yükselen erkek sesleri bambaşka şeyler söylüyordu :

— Konuşma için iznin nerede?

— Askerî Hükümet'ten konuşma yapmak için izin aldın mı?

Mosca'yla Hella, kendilerini ansızın kalabalığın

ortasında buldular. Sol taraflarında rengi atmış mavi gömlekli, kalın kumaştan pantolon giymiş genç bir adam vardı. Kucağında altı, yedi yaşlarında, boş bir bakışla çevresini süzen güzel bir kız çocuğu tutuyordu. Sağ taraflarındaki yaşlı işçi, durmaksızın kaba piposunu çekştirip duruyordu.

Genç adam da ötekilere katıldı :

— İznin nerde?.. Konuşma yapmak için Askerî Hükümet'ten iznin var mı?

Sonra Mosca'ya ve yaşlı işçiye döndü :

— Kaybettüğümüz için şimdi herkes yüzümüze karşı haykırabiliyor, dedi. Böyle işe yaramaz hainler bile...

Sivil giyimli Mosca, Hella'ya bakıp gülümsedi. Kendisini de Alman sanmaları onu eğlendirmişti.

Ufak tefek, boncuk gözlü adam kolunu gökyüzüne doğru kaldırdı.

— Bizleri Yaradan'dan iznim var.

İyice alçalan güneşin kızıl ışıkları, adamın kolunu kan rengine boyamıştı. Adam bu sefer iki kolunu onları kucaklarcasına açtı.

— İsa'ya gelin. İsa'ya dönün... Günahlarınızı geride bırakın. İçkiyi, kumarı; bu dünyada kalacak başarıların, şanların gururundan soyunun. İsa'ya inanın ve ruhunuzu kurtarın. Pişmanlık duyduğunuz zaman iş işten geçmiş olacaktır.

Kalabalık, bu kadar ufak yapılı bir adamın daracak göğsünden çıkan sesin gürlüğüyle şaşırılmış gibiydi. Bir süre susan adamın sesi yine yükseldi :

— Hepiniz savaştan önceki hayatınızı düşünün. Çektikleriniz de size inanç vermiyor mu? Çevreniz-

de gördüğünüz yıkıntılar, Tanrının günahkârları cezalandırması değil de nedir?..

Biraz önce hafif hafif hissedilen esinti güneşin batmasıyla iyice kuvvetlenmişti.

— Şimdi de genç kızlarımız düşman askerleriyle düşüp kalkıyorlar. Çocuklar, delikanlılar sigara için yalvarıp yakarıyorlar. Allah'ın evi bomboş.. Nedamet getirin, gecikmeden tövbe edin. Pişmanlığınızı açığa vurun. Tanrı'ya, Tanrı'nın birliğine inanın!.

Suluk almak için biraz sustu; sonra, daha sert âdeta tehdit edici bir tavırla :

— Hepiniz günahkârsınız, diye devam etti. İçinizden bazılarının gülümsediğini görüyorum. Kendinize de acııyor musunuz?.. Çevrenize bakın yeter. Tanrı sizleri ne diye böylesine cezalandırdı? Bunu hiç düşünmüyor musunuz?..

Kalabalığın içinden biri :

— Tanrı değil, Amerikan bombardıman uçakları, diye bağırdı.

Herkes gülmeye başlamıştı. Ufak tefek adam kahkahaların dinmesini bekledi. Kolunu bir mızrak gibi uzattı, siyah entarili bir kadına doğru bakarak :

— Sen, dedi. Allah'ın adı geçerken saygısızca gülen kadın.. Kocan, çocukların nerede?..

Sonra kolunun yönünü değiştirdi. Şimdi Mosca'nın yanında duran genç adamı gösteriyordu.

— İşte bir başka saygısız daha.. Almanya'nın umudu olan gençlerden biri.. Günahları yüzünden çocuğu sakat kalmış ve kendisi saygısızca gülüyor. Bekle, çocuğunun yüzünde başka ve daha ağır bir cezayı okuyorum.

Genç adam çocuğu yere bıraktı, Hella'ya :

— Lütfen bir dakika ona bakar mısınız? dedi.

Kalabalığı hızla yardığını, ufak tefek adama yaklaştığını, balyoz gibi güçlü bir yumrukla onu banktan aşağıya düşürdüğünü gördüler. Bunların hepsi kaşla göz arasında olmuştu. Adamın göğsüne çöktü ve saçından kavrayarak başını yere vurdu.. Sonra yavaşça ayağa kalktı. Gelip küçük kızı bıraktığı yerden aldı ve parkın içerisine doğru yürüdü..

Ufak tefek adam hâlâ yerde yatıyordu. Bazıları yanına sokuldular, kalkmasına yardım ettiler. Adamın sık ve kıvrıkcık saçlarının arasından akan kan yüzünü kırmızı bir maskeye çevirmişti.

Mosca, Hella'nın koluna girdi. Kalabalığın arasından kopup caddeye yöneldiler. Kan görmek Hella'nın sinirlerini bozmuş olabilirdi. Mosca bunu düşünerek :

— Bu akşam Frau Sanders'le beraber evde otur, dedi.

Sonra olup bitenlere karışmadığı için özür dilercesine :

— Bizi ilgilendiren birşey değildi, diye ekledi.

MOSCA, Leo ve Eddie Cassin, Middleton'ların oturma odasında oturuyorlardı.

Gordon, Leo'ya :

— Demek yarın gerçekten Nürenberg duruşma-

OĞ'LUMUZ

larına gidiyorsun. Ne zaman yola çıkacaksın? diye sordu.

Leo :

— Akşam üstü, dedi. Gece otomobil kullanmak daha kolayıma gidiyor.

Ann Middleton :

— Oraya gidince, aşağılık heriflerin yüzlerine karşı gerektiği gibi konuşun, diye söze karıştı. Hak ettikleri cezadan kurtulamamaları için gerekirse yalan bile söyleyin.

Leo gülümsedi.

— Yalan söylememe lüzum yok. Belleğim kuvvetlidir.

Gordon Middleton :

— Geçen gelişindeki davranışından dolayı özür dilemek isterim, dedi. Gerçekten çok kabaca hareket ettim.

Leo başını salladı.

— Yok canım, durumunu anlıyorum. Babam da politik suçluydu. Beni annem Yahudi olduğu için kampa almışlardı ama, babam partiliydi. Stalin'le Hitler'in paktından sonra partiye olan inancını kaybetmişti tabii. Birinin ötekinden daha iyi olmadığını anlamıştı.

Satranç masasının başında oturan Profesör, yüzünde kibar **bir gülümsemeyle** konuşulanları dinliyordu. Gordon Middleton'un yüzünde ansızın beliren kızgınlığın gölgesini farkedince, aşırı ölçüde sert, hatta kırıcı bir konuşmaya tanık olmak istemedi.

— Ben izninizi rica edeceğim, dedi. Malum ya, ders saatları.

Gordonla Ann Middleton'un ellerini sıktı.

— İyi bir yolculuk ve talihinizin açık olmasını dilerim. Sizleri tanımış olduğumdan dolayı çok mutluyum.

Onu kapıya kadar geçiren Gordon, orada tekrar elini sıktı.

— Bana mektup yazmayı unutmayacağınızı umarım, Profesör. Almanya'da olup bitenleri öğrenmek için size güveniyorum.

Profesör başını salladı.

— Tabii, tabii...

Aslında Gordon Middleton'a tek satır bile yazmamaya daha önceden karar vermişti. Politik bakımdan lekeli bir adamla olan ilişkisi, zaten pek umutla bakmadığı geleceğini büsbütün tehlikeye düşürebilirdi.

Tam çıkıp gideceği sırada, Gordon birden aklına gelmişcesine :

— Bir dakika, dedi. Benimle içeriye kadar gelirmisiniz?

Profesör gönülsüz gönülsüz onun bu isteğine uydu. Tekrar oturma odasına döndüklerinde Gordon, Leo'ya baktı.

— Leo, Profesörün de hafta sonunda Nürnberg'e gideceğini şimdi hatırladım. Eğer nizamlara aykırı değilse kendisini beraberinde götürür müsün?

Profesör belirli bir telâşla atıldı :

— Hayır, hayır... Böyle bir zahmete girmenize lüzum yok.

Leo gülümsedi.

— Ne zahmeti olacak, memnuniyetle..

Profesör tedirgin bir tavırla diretiyordu :

— Hayır... Zaten tren biletimi aldım. Her şey önceden hazırlandı. Üstelik, dediğim gibi, sizi zahmete sokmak istemem.

Korkusu yüzünden apaçık okunuyordu. Gordon başını salladı.

— Pekâlâ, Profesör. Belki memnun olursunuz diye söylemiştim. Tabii yine siz bilirsiniz.

Gordon, Profesör'ü uğurlayıp döndüğünde, Mosca :

— Neden o kadar heyecanlandı? diye sordu.

Gordon, Leo'ya bakarak gülümsedi.

— Profesör çok dürüst bir adamdır. Oğlu hafif dereceli savaş suçlularından biri... Meselenin ne olduğunu tam anlamıyla bilmiyorum ama, oğlunun bir Alman mahkemesine çıkarılması için çalışıyor. Leo'nun toplama kamplarından birinde bulunduğunu öğrenince, oğlunu düşünerek korkmuştur. Herhalde kusura bakmamışsındır, Leo..

Leo :

— Tabii, dedi. Profesör'e hak vermek gerek.

Gordon gülümsedi.

— Yarın evine giderim. Adresini biliyorum. Akşam üstü uğrayıp kendisini alacağını söylerim. Seni yakından tanıyınca endişesi kendiliğinden silinecektir. Tamam mı?..

Leo gülümsüyordu.

— Onu memnuniyetle götürürüm. İhtiyarı bu kadar düşünmen gerçekten çok iyi birşey..

Ann Middleton dikkatle Leo'ya baktı. Fakat Leo'nun keskin profilli yüzünde en küçük bir istihza izi yoktu. Adamın söylediklerinde içten olduğu belliydi. Gülümseyerek:

— Gordon yola getirdiği kimselere karşı daima düşünceli davranır, dedi.

Gordon Middleton karısının bu şekilde konuşmasından memnun olmamış gibiydi.

— O, yola getirdiğim biri değil, Ann. Fakat bazı konularda kendisine gerçeği kabul ettirdiğimi sanıyorum. «Yola getirmek» deyimini de yakışıksız birşey..

Bir an sessizlik oldu. Sonra Mosca, Leo'ya :

— Ne zaman döneceksin ? diye sordu.

— Merak etme. Kaçıracağım diye korkuyorsan, boşuna.

Ann Middleton meraklanmıştı.

— Neyi kaçırmaktan söz ediyorsun ?

Leo :

— Yakında bir bebeğin isim babası olacağım, dedi. Hediye mi hazırladım bile.

Ann, yapmacıksız bir üzüntüyle :

— Bebeğin doğumunda burada olamayışım ne fena, diye söylendi. Hiç olmazsa Hella'yı bu gece görmek isterdim. Rahatsızlığı ciddi birşey değil ya?..

Mosca başını salladı.

— Doğrusu rahatsızlık bile sayılmaz. Fakat akşam üstü yaptığımız gezintide yorgun düştü. Gelmek istiyordu ama, evde kalmasını ben söyledim.

Ann şakacı görünmeye çalışarak, fakat iyice gizleyemediği buruk bir edayla :

— Öyle ya, dedi. Ne de olsa bizler pek önemli sayılmayız.

Eddie Cassin oturduğu koltukta hafiften kesti-riyordu. Güçlkle gözlerini açtı. Evli çiftleri ziya-retten nefret ederdi. Üstelik Ann Middleton'dan da

hiç hoşlanmıyordu. Kadın yavan denebilecek kadar düz, dişilikten yana nasipsiz ve insanı tedirgin edecek kadar keskin dilliydi.

Mosca omuzlarını silkerek gülümsedi. Ann Middleton'un bakışından gözlerini kaçırmadan :

— Haklı olduğumu pekâlâ biliyorsun, dedi.

Gordon Middleton söze karıştı :

— Ann'i tedirgin eden, senin başka insanlara karşı takındığın tavır. Bazen ben de senin gibi olmak istiyorum.

Mosca ansızın ciddileşivermişti.

— Belki boyumdan büyük laf edeceğim ama, bu ihtimali göze alıyorum. Üsdeki herkes senin parti üyesi olduğun için geri gönderildiğini biliyor, Gordon. Ben politikadan hiç anlamam. Orduya katıldığım zaman hemen hemen çocuktum. Bazı bakımlardan hâlâ bir çocuk olduğumu sanıyorum. Söylemek istediğim şey şu; dürüstlüğünden, açık sözlü oluşundan dolayı sana karşı büyük saygım var. Fakat yanıldığın bir noktayı da belirteyim. Bana istemediğim birşeyi yaptırabilen hiç kimseye güvenmem. Daha doğrusu, kendisinin istediği şeyi yaptırabilen demem gerekir. Sebebi ne olursa olsun, bu değişmez. Söz konusu kimse-lerin, kişilerin, kuvvetlerin arasına, Birleşik Amerika ordusunun, şu senin partiyi, Rusya'yı, bizim şişman albayı da katıyorum.

Sözlerinin burasında Eddie Cassin'e dönerek :

— Hay Allah, dedi. Ne söylemeye çalışıyorum, anlayabildin mi?

Eddie başını salladı.

— Hella'nın gelmesini istememiş bile olsan, Gordon'dan hoşlandığını...

Gordon hariç, herkes güldü. Gordon Middleton'un uzun, keskin çizgili Amerikalı yüzü ifadesizdi.

— Sen açıldığına göre, şimdi ben de konuşabilirim. Bunları sana daha önce söylemek istemiştım, Walter.

Söyleyeceklerini toparlamaya çalışıyormuş gibi sustu; iri, kemikli ellerini ovuşturdu:

— Hislerini, ne düşündüğünü biliyorum. Benim yanıldığımı söylüyorsun. Fakat ne olursa olsun dırettiğim bir inancım var. İnsan soyuna, dünyanın çok güzel bir yer olabileceğine inanıyorum. Bunun, partinin çabalarıyla gelişeceği kanısındayım. Sizler, her şeyi önemsemiyor birkaç kişi üzerine kuruyorsunuz. Bunun çıkar yol olmadığına inanın..

— Öyle mi, niçin çıkar yol değışmiş?

— **Çünkü** bu insanlar ve sen kendin, önemsemediğin, ilgilenmediğini söylediğin kuvvetlerce kontrol ediliyorsunuz. Kendi dar çemberini, küçük, kişisel bölgeni aştdığın an durum değışecektir.

Mosca :

— Hayatımı etkileyen ve kontrol gücü sınırsız şeylerin sözünü ettin, dedi. Bunları bilmediğimi mi sanıyorsun? Ben çaresi olmayan hiçbir şeye inanamam. Fakat çevremde beni zorlayan, bu gün bir türlü, yarın tamamen aksi şeyi düşünmemi isteyen kimse yok. Beni belirli bir yönde, güdülürcesine itmiyorlar. Bunların doğru ya da yanlış olması fark etmez. Üsde olsun, «Rathskellar»da çalışanlardan biri olsun, Allah'ın her günü tanıdığım Almanlar aynı şeyi söylüyor, birlikte Ruslar'a karşı yürüdüğümüz zaman nice kıvanç duyacaklarını anlatıyor ve kendilerine sığara vermemi bekliyorlar. Öteki tarafta da

aynı şeyin olduğunu sanıyorum. Beni memnun eden şey nedir biliyor musun?..

Yüzü içki ve heyecanla kızarmıştı; masanın üzerine eğildi.

— Bu sefer her şeyin duman olacağı inancındayım. Herkes poposunun üzerinde havalanacak..

Ann Middleton ellerini çırpı.

— Hey, hey...

Eddie Cassin de gülüyordu.

— Hey büyük İsa.. Nicedir böyle bir nutuk dinlememiştin.

Leo şaşırmış gibiydi. Mosca da gülmeye başladı ve Gordon'a :

— Beni ne hale düşürdün, gördün mü? dedi.

Gordon gülümseyerek susuyordu. Mosca'nın ne kadar genç olduğunu daima unutuyordu. Başını salladı.

— Peki, Hella ve çocuğunuz ne olacak?

Mosca cevap vermedi. Ann Middleton kalkıp içki bardaklarını doldurdu. Sonra Mosca, Gordon'un sorduğu şeyi işitmemiş gibi :

— Sorumlu olan benim, dedi.

Onun bir dogma gibi sıkı sıkıya sarıldığı, bütün hayatını üzerine kurduğu bu sözlerin anlamını sadece Eddie Cassin sezinlemişti.

Mosca gülümseyerek onlara baktı ve :

— Sorumlu benim, diye tekrarladı. Bundan daha iyisini kim söyleyebilir?

Ann Middleton Leo'ya baktı.

— Nasıl oluyor da siz böyle hissetmiyorsunuz?

Leo :

— Bilmiyorum, dedi. Buchanwald'a götürüldü-

ğüm zaman çok gençtim. Orada babamla beraberdik, bu beraberliğimiz uzun süre devam etti. İnsanlar farklıdır. Üstelik Walter de değişiyor. Onun Alman komşularına eğilerek, evet, düpedüz eğilerek selâm verdiğini, iyi geceler dilediğini gördüm.

Mosca ötekilerin gülüşmelerine katılmadı. Şimdi Leo'ya bakarak konuşuyordu :

— İnsan sekiz yılını bir toplama kampında geçirsin ve sonra senin bu halinle çıksın, doğrusu buna aklım ermiyor. Senin yerinde olsam, bir Alman bana biraz eğri baksa, doğru hastanelik ederim. Ne zaman hoşuma gitmeyecek bir cevap verse, hiç gözünün yaşına bakmadan tekme yi basarım.

Ann yapmacıklı bir dehşetle :

— Aman, aman, dedi.

Mosca gülümseyerek ona baktı.

— Özür dilerim.

Ann Middleton'un kendisine kazık atmaya çalışan bazı karaborsacılara nasıl sayıp sövdüğünü bilmeyen yoktu.

Leo :

— Benim kısmen Alman olduğumu unutuyorsun, dedi. Almanlar bazı şeyler yaptıysa, bunu Alman olduklarından dolayı yapmadılar. Hepimiz gibi insan oldukları için yaptılar. Siz de biliyorsunuz ki yeni bir hayatım olmasını istiyorum. Başkalarından nefret etmek, onlara karşı zalimce davranmak, bu yeni hayatımı da zehirleyebilir.

Gordon başını salladı.

— Doğru söylüyorsun. Duygusal tepkilerden ziyade, aklın sesine uymalıyız.

Leo uzun uzun ona baktı.

— Politik inancınla ilgili bir tek şey biliyorum. Babam da senin gibi partiliydi. Hitler'le Stalin'in anlaşma imzaladıklarının haberi kampta duyulduktan biraz sonra babam öldü.

Gordon :

— Ya o zamanın şartları bu antlaşmayı gerekli kılıyorsa? diye sordu. Dünyanın Naziler'den kurtulması için bu pakt gerekliyse?..

Leo, yüzünün bir tarafındaki tiki kontrol etmek istercesine elini yanağına götürdü.

— Hayır. Babamın o şekilde ölümüne sebep olan şey, dünyanın kurtulması için gerekli olamazdı. Sen şimdi bunu duygusal bir tepki diye karalayacaksın, fakat bence gerçeğin ta kendisi bu...

Büyük odayı kaplayan sessizliğin içinde, yukardaki bebeğin ağladığını duydular.

Gordon :

— Gidip altını değiştireyim, dedi.

Kocasının gidişini dudaklarında garip bir gülümsemeyle izleyen Ann Middleton, Leo'ya döndü :

— Onun sözlerine aldırmayın. Söz belirli bir konuya geldiğinde, karşınızda bir duvarın var olduğunu farz edebilirsiniz.

Ayrılırlarken Ann, Mosca'nın elini sıktı:

— Yarın vedalaşmak için Hella'ya uğrayacağım, dedi.

Gordon da Leo'ya Profesör'ü hatırlattı.

— Onu yanında götürceğini unutma, Leo.

Leo başını salladı. Gordon alçak sesle ve içten bir tavırla :

— Talihin açık olsun, diye ekledi.

Misafirler gittikten sonra, Ann Middleton :

— Seninle konuşmak istiyorum, Gordon, dedi.

— İyi ya, karşıdayım işte. Seni dinliyorum.

Rahat görünmeye çalışmasına rağmen içine bir korku düşmüştü. Oysa politik konularda tartıştıkları zaman bile karısıyla kızmaksızın, öfkeye kapılmadan konuşabiliyordu.

Ann, odada sinirli sinirli dolaşmaya başladı. Gordon'un gözleri karısındaydı. Onun sadeliğini, uzun ve biçimli burnunu, soluk mavi gözlerini ne kadar seviyordu... Ann'ın tam anlamıyla katışıksız bir Sakson tipi olduğunu düşündü.

En sonunda gelip erkeğin karşısında dikilen

Ann :

— Vazgeçmen gerek, dedi. Vazgececeksin!

— Neden vazgeçmemi istiyorsun?

Kadın :

— Neyin sözünü ettiğimi biliyorsun, diye karşılık verdi.

Sonra Gordon'un yüzündeki ifadeyi fark ederek ta içinden kopup gelen bir sarsılma duydu. Kocasının oturduğu koltuğun önünde diz çöktü.

— Bu işi partili olmandan ötürü kaybettiğin için sana kızgın değilim. Fakat ne yapacağımızı düşünsene.. Çocuğumuzu, onun geleceğini düşünmek zorundayız. Çalışıp para kazanabilecek durumdasın, Gordon. Oysa politik tartışmalarda öfkeleniyor, bütün dostlarını kaybediyorsun. Böyle yaşamaya devam edemeyiz. Söylesene, edebilir miyiz?..

Gordon koltuktan kalktı, odanın içinde bir tur attı. Onu asıl şaşırtan karısının söyledikleri değildi. Kendisine bu kadar yakın olmasına karşılık hâlâ tanımamasıydı. Sigarayı ya da belirli birşeyi terket-

mesini istercesine, politik inancını değiştirmesini, vazgeçmesini söyleyebiliyordu.

— Çocuğumuzun Leo gibi acı çekerek büyümesini, Mosca gibi başka insanlara aldırış etmeyen biri olmasını mı istiyorsun? İçinde yaşadığımız toplumun nice bozuk olduğunu, kokuşmaya yüz tuttuğunu sen de biliyorsun. Bunu pekâlâ biliyorsun, Ann..

Ann da ayağa kalkmıştı.

— Belirli bir ülke üzerine yazılan, söylenen kötü şeylerin hiç birine inanmıyorsun, Gordon. Fakat ben bunların bir kısmına inanıyorum. İnandığım kadarı da bana yeter. İnandıklarım, oğlumun geleceğini, güven içinde olmasını sağlayacak cinsten şeyler değil. Ben kendi memleketime inanıyorum. İnsanların annelerine, babalarına, kardeşlerine inandıkları gibi. Kendi inancın için fedakârlıklar yapabilirsin. Ben, çocuğumuzun şenin inancın yüzünden acı çekmesine, geleceğinin karalanmasına razı değilim. Üstelik kesin konuşabilecek durumda değilsin. Leo'nun babasının başına gelen, senin için de söz konusu.. Bunu anlatırken asıl amacının seni uyarmak olduğunu hissettim. Senden vazgeçmeni istiyorum.

— İstedğin şeyi yapamazsam?..

— Bunu yapacağına söz vermezsen, çocuğu da alıp İngiltere'ye gideceğim.

Ann gözyaşları içinde, daha yumuşak bir sesle :

— Bir kere söz verirsen, sözünü tutacağını biliyorum, diye devam etti.

Gordon susuyordu. Birbirlerini tanıdıklarından bu yana, ilk olarak Ann'a karşı gerçek bir kızgınlık duyuyordu. Şimdiye kadar ona hiç yalan söylememişti. Verdiği her sözü daima yerine getirmişti. Şimdi

Ann, kendi dürüstlüğünden yararlanarak onu tuzağa düşürmeye çalışıyordu.

— Meseleyi açıkça ortaya koyalım, dedi. İstedğin şeyi yapmazsam, bebeği alıp İngiltere'ye gideceğini söylüyorsun. Yani, beni terk edeceksin. Söz veririm, benimle Amerika'ya geleceksin. Tamam mı?..

Ann Middleton birşey söylemeksizin başını salladı. Gordon yüzünü buruşturmuştu.

— Fakat bu dürüst bir davranış değil.

Düşüncelerini açığa vurmamaya çalışarak aşağı yukarı yürüdü. Sonra gidip az önce kalktığı koltuğa oturdu. Ann'in karar verdiği şeyi yapacağından şüphesi yoktu.

Başını önüne eğdi. Ancak duyulabilen bir sesle :

— Peki, dedi. Söz veriyorum.

Sonra «Yapabileceğim başka birşey yok.» diye düşündü..

NÜREMBERG, artık şehir değil, alacakaranlıkta ateş, deprem, tufan gibi kahredici tabiat güçlerinden biriyle uzun zaman önce hemen hemen tamamen yok olmuş bir yıkıntılar yığınıydı. Ancak yerini belirten kalıntılar ve donup taşlaşmış lavlarla kaplı, keskin yüzlü tepecikler, çirkin krater oyukları görünüşündeydi.

Leo, cipi yıkıntılar arasından sürerken, bu umutsuz, kasvetli, canlıların dünyasından çok bir ölüm ülkesini andıran görünümde, ilk olarak -çıplak gözle fark edilenin ötesinde- bir şeyler sezinliyordu.

Cipi şehrin dış mahallelerinden birinde, aynı sokakta bulunan öteki evlerden farksız beyaz, küçük bir evin önünde durdururken Profesör'ün hazır olacağını ummuştı. Bu şehri ve duruşmaları geride bı-

rakıp bir an önce ayrılmak için âdeta sabırsızlanıyordu.

Duygularına kapılmaksızın tanıklık etmiş, kamp muhafızlarıyla, görüp tanıdığı yöneticilerle ilgili her şeyi anlatmıştı. Bu arada kendileri de hükümlü oldukları halde kamp yöneticilerince görevlendirilen ve kader arkadaşlarına ihanet, hatta işkence eden kimseleri de unutmamıştı.

Duruşmaları beklerken eski kamp arkadaşlarından bazılarıyla karşılaşmıştı. Uzun bir bekleyiş sonunda gelip çatan öğ saatının buruk tadını bölüşmek için sıraya giren arkadaşlarıyla karşılaşmak, nedense onu memnun etmemişti.

Belki de, kendisine ezilmenin, horlanışın, aşağılanmanın utancını hatırlatan, küllenen bir ateş gibi ardında bırakıp uzaklaşmak istediği umutsuzluğu, dehşeti tekrar gözlerinin önünde canlandıran kimselele bir arada olmaktan hoşlanmıyordu.

Cipi durdurunca çevresine bakınmadan klaksona bastı. Çok geçmeden kapının önünde beliren Profesör, ufak tefek yapısına hiç yakışmayan hızlı adımlarla yanına geldi.

— Oğlunuzla dilediğiniz gibi görüşebildiniz mi?

Profesör :

— Evet, evet, dedi.

Buna karşılık keyifsiz, hatta hasta görünüyordu. Gözlerinin altında koyu gölgeler belirmiş, dudaklarının kanı çekilmiş, yüzü küllengine bürünmüştü.

Leo, rahatça konuşabilmek için cipi ağır ağır sürüyordu. Biraz sonra hızlandı... Saçlarını uçuran, bir gece kuşunun sinirli kanatları gibi yüzlerine çarpan

sert rüzgâr, cümlelerini de koparıyor, âdeta ağızlarından kaptığı kelimeleri havaya savuruyordu.

Leo, sol eliyle direksiyonu kontrol ederken sağ eliyle cebinden bir paket sigara çıkardı. Profesör de bir sigara alıp kibriti çaktı. Önce Leo'nun sigarasını yakmak için eğildi.

Leo sigarasından derin bir nefes çekip dumanı savurduktan sonra :

— Oğlunuz hakkında bazı şeyler öğrendim, dedi. Arkadaşlarımdan biri geçen ay duruşmasında tanıklık etmiş.

Profesör'ün sigarayı tutan elinin titrediğini görmüştü.

— Onu daha önceden tanısaydım sizi asla buraya getirmezdim, diye devam etti.

Böyle söylemesine rağmen, Profesör'ü yine Bremen'e götürmekte olduğunu düşündü.

Ufak tefek, yaşlı adam cipin iyice kenarına çekilmiş, oturduğu yerde büzülmüş gibiydi.

— Beni beraberinizde getirmenizi istememiştim. Bunun doğru olmadığını biliyordum. Fakat Herr Middleton size her şeyi anlattığını söylemişti.

Leo, gözleri yolun ilerisinde :

— Oğlunuzu ne zaman idam edecekler? diye sordu.

— Birkaç haftaya kadar.

Profesör'ün sigarası düşmüştü; titreyen ellerini göstermemek için saklamaya çalışıyordu.

— Bu son ziyaretimdi, diye ekledi.

Leo konuşmadan arabayı sürüyordu. Şimdi kırık, açıklık yerlere çıkmışlardı. Çevrede taze otların,

yeşili tozla maskelenmemiş yaprakların keskin kokusu dalgalanıyordu.

Leo başını çevirip yaşlı adama baktı :

— Oğlunuz bir Alman mahkemesinde mahkûm oldu. Kendi ırkından birini, başka bir Alman'ı öldürdüğü için.. Kamp muhafızı olarak işlediği suçlardan dolayı cezalandırılmadı. Böyle olması tuhaf değil mi?.. Kalbinizde, onu Allah'ın cezası Yahudiler öldürdü diye acılı bir kin taşıyamayacaksınız.

Porfesör başını önüne eğmişti. Ancak duyulabilen bir sesle :

— Böyle şeyler düşünmem, dedi. Okumuş bir adam olduğumu unutmayın.

Leo :

— Oğlunuz ölümü hak etmişti, dedi. Öğrendiğim kadarıyla bir canavardan farkı yokmuş. Yaptıkların: biliyor musunuz?.. Onun gibilerin yokluğuyla, dünya gerçekten yaşanmaya değer bir yer olacak. İşlediği suçlardan haberiniz var mı?..

Sesi nefretle doluydu. Cipi yolun kenarında durdurdu ve cevap vermesini bekliyormuşçasına Profesör'e döndü. Fakat Profesör cevap vermedi. Başını ellerinin arasına almıştı. Bütün vücudunu kaplayan güçlü titremelerle sarsılıyordu.

Leo, bir süre daha bekledi. Yapmacıksız bir acımanın içindeki nefreti yıkayıp yuğduğunu hissetti. Sonra kendi babasını hatırladı birden. Uzun boylu, başı traşlı, yüzü çökük, gözlerinin çukurlarında sönmeye yüz tutmuş bir ateşin parladığı birini, çakıl döşeli yolda, adımlarını sürürcesine yürürken görmüş gibi oldu. Sırtında kamptaki hükümlülerin giydiği üniformayla, Leo da ona doğru ilerliyordu.

Gözlerine inanamıyormuş gibi duran, alnında an-sızın derin çizgiler beliriveren yaşlı adam :

— **Was machst du hier?** (*) diye sormuştu.

Leo, babasının aynı soruyu aynı tonda sorduğu bir başka yeri de hatırlıyordu.

Bir gün okulda olması gereken bir saatda Tier-garten'de karşılaştıkları zaman, babası yine böyle söylemişti.

Leo, gözlerini sıkı sıkı yumdu. Böylelikle gözle-rinin önündeki görüntünün silineceğini sanıyordu. Çakıl döşeli yol, ufka dikenli çizgiler çeken tel örgü ve sessiz gözyaşları çökük yanaklarına yürüyen yaş-lı adam, bu adamcağızın üniformasının göğsündeki politik mahkûmlara özgü enli kırmızı çizgi... Bütün bunlar, bir türlü gözlerinin önünden gitmiyordu. Ken-di üniformasının göğsünde, ırkını işaretleyen yeşil bir dikdörtgen vardı.

Leo, gözlerini açıp yanbaşındaki yaşlı adama baktı. Bu, iyi eğitim görmüş, kültürlü, doğruyu yan-lıştan ayırt edebilecek yetenekte ve birşeyden kork-maması gereken adam, babasının yardımına gelme-mişti. Sıcak yatağında uyumuş, karnını doyurmuş, her şeyi gören gözlerinin önünde olup bitenleri, söz-de çaresizlik belirten bir omuz silkmeye geçiştirmiş-ti.

Uzamlara bakıyor, yolun ötesindeki yeşil vadinin inen akşamlı koyulaşan bir karanlığa sarındığını fark ediyordu. Artık asla Almanya'da kalamayaca-ğını, bu insanlarla bir arada yaşayamayacağını anla-

(*) Almanca, «burada ne işin var?»

mıştı. Kolunu ta mezara kadar taşıyacağı dövme bir numarayla damgalayan, gençliğini dikenli tellerin altında tutsak eden, babasını öldüren, anasının durarak bilmeksizin binlerce mil kaçmasına sebep olan bu insanlardan nefret bile etmiyordu.

Oysa bir bakıma kendi ülkesindeydi. Barış içinde, kılıcın ve alevlerin gölgesi düşmeksizin yaşıyor, onların kızlarıyla yatıyor, çocuklarına çikolata, kendilerine sigara veriyor, onlarla birlikte yolculuk ediyordu. Kendi durumunu düşünmek, yaşlı adam için duyduğu acımanın son kırıntılarını da silmişti. Cipi motorunu çalıştırdı ve olanca gücüyle gaz pedalına bastı. Bir an önce Bremen'e dönmekten başka birşey istemiyordu artık.

Yanında suskun, katı bir hareketsizlikle oturan Profesör, kuvvetli rüzgârda çırpınan bir mendille yüzünü siliyordu..

Sabahın çok erken saatında, günün ilk ışıklarıyla yer yer gölgeler belirirken, Léo, cipi Autobahn (*) kenarında, Amerikalıların kurdukları, kahve, alkolsüz içkiler, sandviç ve soğuk yemekler veren bir yerin önünde durdurdu. Profesör'le beraber içeri girip uzun, tahta bir masanın başına oturdular. Er üniformalı birkaç askerî kamyon şoförü, kollarını başlarının altına yastık etmiş uyuyorlardı.

Kahvelerini hiç konuşmaksızın içtiler. Leo birer fincan kahve daha ve çörek isteyince, Profesör konuşmaya başladı. Önce ağır ağır konuşuyordu. Son-

(*) Almanya'da son derece düzgün, çok şeritli ve otomobillerin hızla yol almasına uygun yollar.

ra titreyen elleriyle bazı hareketler yaparak konuşmasını hızlandırdı.

— Bir babanın neler hissettiğini henüz bilmiyorsun, Leo. Böyle durumlarda bir baba çaresizdir. Oğlumun her şeyini biliyorum. Üstelik kendisi de bazı şeyleri itiraf etti. Annesi öldüğünde oğlum Rus cephesindeydi. Gerçek bir kahramandı. Birçok nişanlar, madalyalar kazanmıştı. Çalışıp çabalayıp onun için izin aldım. Fakat gelmedi. Yazdığı mektupta izninin kaldırıldığını bildiriyordu. Oysa işin aslı başka tür-lüymüş. Bu ziyaretimde öğrendim. Hoşca vakit geçirip eğlenmek için Paris'e gitmiş. Annesine üzülmeyi, zaten onu hiç sevmediğini de açıkladı. Her şey ondan sonra başladı işte. Fakat beni asıl şaşırtan, bir evlâdın annesinin ölümüne ağlamayı, en ufak bir üzüntü duymaması...

Profesör bir an, çok kısa süre sustu sonra daha hızlı konuşmaya başladı :

— Hiç bir zaman anormal hareketini görmemişim. Akranı, yaşıtı çocuklardan farksızdı. Belki daha yakışıklı, biraz daha akıllıydı ama, asla anormal değildi. Ona cömert olmayı, hoşlandığı şeyleri oyun arkadaşlarıyla bölüşmeyi, Tanrı'ya inanmayı öğrettim. Annesi de ben de onu çok seviyorduk. İyi bir evlâttı. Şimdi bile bütün o şeyleri yapmış olduğuna inanamıyorum. Fakat kendisi itiraf etti.

Profesör'ün sesi iyice pürüzlenmiş, altları koyu gölgeli keseciklere benzeyen şişkin gözleri yaşla dolmuştu.

— Son gece kollarımın arasında ağlayarak her şeyi anlattı. «Öleceğim için memnunum, baba. Gerçekten memnunum,» dedi. Bütün bir hafta boyunca,

birbirimizle bir aradayken nasıl yaşadığımızı konuş-tuk. Son gece, ansızın, küçük bir çocuk gibi ağlama-ya başladı.

Profesör susunca, Leo az önceki konuşmasından duyduğu pişmanlığın ve onun için hissettiği acımanın ağırlığıyla ezilir gibiydi. Yaşlı adam tekrar konuş-maya başlarken sesi daha sakindi.

— Beraber yaşadığımız yılları düşündüm. Yan-lışın nerede başladığını bulmaya çalıştım. Fakat bu-lamadım. Sanki durup dururken, ansızın bir cana-var olup çıkmıştı. Onun için bir canavar dedin, Leo. Bunu kabul etmek, içimi cehennem ateşiyle yaksa bi-le, ne yazık ki bir gerçek.. Yalnız şurasını unutm-a-lıydın, günün birinde senin oğlun da bir canavar olabilir.

Bunu söylerken Profesör'ün dudakları garip bir şekilde büzülmüştü. Leo başını önüne eğdi. Yaşlı ada-mın dudaklarındaki çarpık, acılı, iç burkucu ve ölgün gülümseyişi görmemeye çalışıyormuş gibiydi.

Yaşlı Alman başını sallayarak devamı etti:

— Bunları sana söylememin sebebi, oğlumun iş-le-diği türden suçların kurbanı olman. Oğlum ve ben, bir bakıma sana o şeyleri yapanların arasında sayı-lırız. Ne diyebilirim?.. Benim için bu bir kazaydı. Dik-katsizce sürdüğüm otomobille, hiç ilgim olmayan, hatta tanımadığım bir kişiye çarpmak gibi birşey.. Oğlunun bir bataklıkta yaşadığını ve sakınılmaz, ka-çınılmaz bir hummaya tutulduğunu farz ediyorum. Bilmem anlatabiliyor muyum?.. Fakat her şeye rağ-men onun iyi olduğuna inanıyorum.

Gözyaşları arasında, hıçkırıklarla boğulan bir sesle :

— Tanrı'nın merhameti onun üzerine olsun, diye ekledi.

Öteden başını kaldıran er üniformalı bir şoför yüzünü buruşturarak, yarı uykulu :

— Allah aşkına çeneni kapa artık, dedi.

Profesör hemen sustu. Utancı acısını maskeleymişti. Leo başını çevirip bakmaksızın :

— Biraz uyumaya çalışın, diye söylendi. Sonra yola devam ederiz.

Onlar da er üniformalı şoförler gibi kollarını başlarına yastık yaptılar. Profesör, çok geçmeden uykuya dalmıştı. Fakat Leo'nun gözlerini bir türlü uyku tutmuyordu.

Başını kaldırıp çevreye bakındı. Tatlı kahverengi, renkli, gevrek kurabiyelerin parçaları çıplak masanın üstüne dağılmıştı. Kaba tahta zemine dökülmüş kahve, çıplak ampullerin ölgün sarı ışığıyla parlıyordu.

Yaşlı adam için duyduğu acımanın pek güçlü olmadığını düşündü. Çektiklerinin anısı, duyması gereken acımaya karşı koruyucu bir ilâç gibiydi. Dünyada hiçbir şey anasının ve babasının çektiği acıları unutturamazdı.

Suçluların cezalandırılması gerekiyordu. İnsan görünüşünde bütün canavarların şaşmayan bir adaletle cezalandırıldıklarını hayal etti. Ne yazık ki ölümün tepkileri bulaşıcı bir hastalık gibi yayılıyor, suçsuz kişilere de kara gölgesini düşürüyordu.

Başı tekrar masaya düşmeden önce başka bir şey düşündü. Her ölüm cezasında, suçlunun yakınlarına acılarını giderecek, unutmalarını sağlayacak bir ilâç verilmeliydi. Böyle bir ilâcın bulunması şarttı. Rüyasında, masanın kaba fakat cilâlı zeminindeki

kahve birikintisine uzun, ısıltılı bir iğneyi daldırdığını, altın parıltılı kahveyi enjektörün cam tüpüne çektiğini, sonra da çelik iğneyi Profesör'ün etli ensesine sapladığını gördü. Altın parıltılarla göz alan kahverengi sıvı, cam tüpten Profesör'ün damarına boşalıyordu. Profesör başını kaldırıp yüzüne baktı ve minnetle bir şeyler mırıldandı...

ŞAFAK sökerken uyandılar. Bremen'e kadar hiç konuşmadan yolculuk ettiler. Leo, Profesör'ü bir odasında kaldığı evin önünde bıraktı hızla oradan uzaklaştı. Yorgun fakat yatıp uyumak için isteksizdi.

Polis Merkezi'ni geçip Schwachhauser'den aşağıya doğru ilerledi. Sonra Kurfürsten Allee'ye saptı. Uzun, yer yer yumuşak kıvrımlar yapan, iki yanında dizili ağaçların sık dallarıyla gölgeli caddede cipi yavaşlattı. Güneş ışığı ve öğle sonrasının hafif bir çarpıntıyı andıran esintisi kendisini güçlendirmiş gibiydi.

Cipi evin önünde durdurup arkasına yaslandı ve bir sigara yaktı. Sonra klaksonu üç defa çaldı. Pencerede Hella'nın değil, Frau Sanders'in başı belirmişti.

— Frau Mosca evde değil. Bu sabah hastaneye götürdüler. Çocuk erkenciymiş.

Leo heyecanla ayağa kalktı.

— Kendisinin birşeyi yok ya?

Frau Sanders :

— Hayır, dedi. Sağlık durumu çok iyi. Bebek erkekmiş. Herr Mosca da onların yanında.

Leo yolunun üzerindeki «Subay Kulübü»ne de uğradı ve kulübün personelinden bir Almana, kocaman bir buket hazırlaması için bir paket sigara verdi.

16

MOSCA, telefona bakan Inge'nın kendisini çağırması üzerine bitişikteki büroya geçti.

Telefonda bir kadın konuşuyordu :

— Ben Frau Sanders'im, Herr Mosca. Karınızı bir saat önce hastaneye götürdüler. Bebek için..

Mosca, ağzını açmadan Inge ile Eddie Cassin'e bakıyordu. Her ikisi de önlerindeki işleriyle uğraşmaktaydılar. Neden sonra :

— Nasıl olur? diyebildi. Daha iki hafta vardı.

Eddie'yle Inge başlarını kaldırıp baktılar. Frau Sanders :

— Bu sabah siz gittikten sonra sancısı tuttu, diye karşılık verdi. Hastaneye telefon ettim. Hemen bir cankurtaran gönderdiler.

— Peki, Frau Sanders. Teşekkür ederim. Hemen oraya gidiyorum.

— Sonra telefonla bana durumu bildirir misiniz, lütfen?

— Tabii..

— Frau Mosca endişe etmemenizi söyledi.

Mosca, ahizeyi yerine bırakıp da durumu açıklayınca, Eddie Cassin hemen garaja telefon etti ve bir taşıt hazırlamalarını söyledi.

Çok geçmeden bir cip geldi. Eddie :

— Mümkün olur da ayrılabilirsen, yemekte seni «Rathskellar»da bekleyeceğim, dedi.

— Belki de bebekle ilgili değildir.

Endişelendiğini fark eden Eddie Cassin başını salladı.

— Bebek içindir. Onlara güven olmaz. Bazen geç, bazen erken gelirler. Şimdiden ikinizi de kutlarım.

Ciple şehre giderken, Mosca'nın endişesi büsbütün koyulaşmıştı. Daha hızlı gitmesi için şoföre söylenip duruyordu.

Şoför:

— Nizamlara uymak zorundayım, deyince, Mosca cebinden bir paket sigara çıkarıp Alman'ın kucağına attı ve cipin hızı epeyce arttı.

HASTANE, bakımlı çim tarhların ve ağaçlık yolların çevrelediği tuğladan birkaç yapı topluluğundan meydana gelmişti. Geniş bir alana yayılmış çim tarhlarını, ağaçlık yolları da demir parmaklıklı bir duvar kuşatıyordu. Ana giriş kapısı çift kanatlı ve çok büyüktü.

Büyük kapıdan girince, Mosca şoföre doğum ve çocuk kısmının yerini öğrenmesini söyledi. Alman şoför, cipi durdurup aşağı indi ve oradan geçmekte olan hemşireyle bir şeyler konuştu. Sonra tekrar yerine dönüp cipi sürdü.

Mosca bastırmaya, kontrol etmeye çalıştığı heyecanlı bir sabırsızlıkla arkasına yaslanmıştı. Artık Almanlar'ın dünyasında olduğunu düşünüyordu. Çevresinde üniformalı insanlar, askerî taşıtlar yoktu. Elbiseleri, konuşmaları, davranışları ve düşünceleriyle düşmanın dünyasındaydı.

Biraz sonra doğum bölümünün önünde durduklarında, Mosca hemen cipten atlayıp içeri girdi, alçak ve beyaz bir masanın ardında oturan yaşlıca hemşireyle konuştu.

— Bu sabah getirilen Hella Broda'yı görmek istiyorum.

Hemşire önündeki kayıt defterine baktı. Sonra başını kaldırmaksızın.

— Evet, dedi. Lütfen kendisine haber vermem için bekleyin.

Yaşlı hemşire telefonda konuşurken, kenarda duran iki cankurtaran şoföründen biri Mosca'nın yanına geldi. Adamın başında bir Wehrmacht kepi vardı.

— Sorduğunuz kimseyi biz getirdik.

Öteki şoför de yanlarına sokuldu. Mosca'ya bakarak gülümsüyor, belki de birer paket sigarayla mükâfatlandırılacaklarını umuyorlardı. Elini cebine atan Mosca, yanındaki son paketi şoföre vermiş olduğunu hatırladı. Omuzlarını silkti ve ahizeyi yerine kırakan hemşireye döndü.

Kadın :

— Bir erkek çocuk, dedi.

— Karımın sağlık durumu nasıl?..

— Çok iyiymiş. Bir saat kadar beklerseniz kendisiyle görüşebilirsiniz.

Mosca başını salladı.

— Bekleyeceğim.

Yapıdan çıkıp kenardaki banklardan birine oturdu. Hava çiçek kokusuyla doluydu. Yeşil çim tarhlarının arasındaki yollarda beyaz önlüklü hemşireler, doktorlar gidip geliyordu.

Onu izlercesine yapıdan çıkan cankurtaran şoförleri gelip yanına oturdular. Mosca «Herifler peşimi bırakmayacaklar.» diye düşündü. Aslında kendisi de bir sigara içmek istiyordu. Adamlardan birine :

— Bir sigaranız var mı? diye sordu.

Cankurtaran şoförleri donakalmışlardı. Mosca gülümsedi.

— Telâşla yanıma sigara almamışım. Tekrar geldiğim zaman sizler için birkaç paket getiririm.

Sağ tarafında oturan şoför, cebinden koyu renk ambalajlı bir paket Alman sigarası çıkardı.

— Eğer gerçekten istiyorsanız?..

Mosca birşey söylemeksizin aldığı sigarayı yaktı. Adamlar gülmeye başlamışlardı.

— Onu buraya getirdiğiniz zaman nasıldı?

Sigarayı veren :

— Gayet iyi, dedi. Ötekilerin hepsi gibi.. Buraya yüzlercesini taşıdık, merak etmeniz için sebep yok.

Mosca başını salladı.

— Her gün bir yığın kadını taşımak, bağırıp sızlanmalarını dinlemek hoş birşey olmasa gerek..

Aynı şoför:

— Hâlâ sesi çıkabilen kimseleri taşımak daha iyi, diye karşılık verdi. Savaşta, ölüleri gömmekle görevli bir grupta çalışıyordum. Bir kamyonla dolaşır, ölüleri toplardık. Kış aylarında çok çabuk katılırlardı. Son derece dikkatli davranmamız gerekiyordu.

Öteki şoför yerinden kalkıp yapıya girince:

— Bu hikâyeleri çok dinledi, dedi. Kendisi Luftwaffe'deydi (*) Onun için böyle şeylere pek tahammülü yok. Neyse, biz hikâyemize dönelim. Yaz aylarında durum daha feciydi. Savaşta önce, ağaçlardan toplanan meyvelerin sepetlere doldurulmasında, sandıklanmasında çalışırdım. Ordudayken ölüleri toplama işini de belki bu yüzden verdiler. Arada bir benzerlik görmüşlerse, yanıldıkları muhakkak. Ölüleri toplamak meyve toplamaya, meyvelerin sandıklanmasına hiç benzemiyordu. Bu iş olsa olsa çöpçülere, süprüntü toplayanlara yakışırdı.

(*) Üçüncü Reich'in Hava Kuvvetleri.

Mosca adamdan bayağı hoşlanmıştı. Adam başını sallayarak:

— İşte böyle, dedi. Canlı, sesi çıkan kimseleri taşımanın çok daha iyi birşey olduğunu söylerken bunu kastetmiştim. Bağırانları dinlerken, «Varsın bağırsınlar, hiç değilse yaşıyorlar.» derim kendi kendime. Karınız gibi ağlayanlara bakıp gülümserim. Ağlamak onları rahatlatır, bunu bilirim.

Mosca gözlerini yumdu. Arıların vızıldamasını, dalların arasındaki yuvalarında incecik sesleriyle cıvıldaşan yavru kuşları böyle gözleri kapalı dinlemek daha dinlendiriciydi.

— Karım niçin ağlıyordu?

Cankurtaran şoförü bilgiç bilgiç gülümsedi.

— Dağum acı veren bir iştir. Fakat ağladıklarına bakmayın, yanına bıraktıkları zaman ne kadar mutlu olduğunu göreceksiniz. O ağlarken nemli bir havluyla yüzünü, şakaklarını siliyordum. Çektiği acı terlemesine sebep oluyordu. Kendisini cankurtarandan çıkardıkları sırada bana bakarak gülümsedi.

Arkalarındaki pencere camına vurulunca dönüp baktılar. Penceredeki hemşire Mosca'ya içeri gelmesi için işaret ediyordu.

Alman şoför ayağa kalktı. Mosca'ya elini uzatarak :

— Talihiniz açık olsun, dedi. Tekrar geldiğiniz zaman sigaramızı unutmayın.

Hemşire, Mosca'ya kaçınıcı kata çıkacağını ve odanın numarasını söyledi. Mosca teşekkür edip ileri atıldı, iki kat merdiveni koşarcasına çıktı. Odaların kapılarındaki numaralara baka baka, hızlı adımlarla yürüdü. Yaşlı hemşirenin söylediği nu-

marayı taşıyan kapının önünde genç, saçı saman rengi bir hemşire duruyordu. Mosca'ya gülümsedi.

— Girebilirsiniz. Sizi görmek için sabırsızlanıyordu.

Mosca kapıyı itip girdi. Büyük, kare biçimi, duvarları açık yeşil odada altı karyola vardı. Hepsi de doluydu bu karyolaların. Hella'nın karyolası en köşedeydi ve alabildiğine alçaltılmıştı.

Gözleri açık, sırtüstü yatan Hella, kendisine bakıyordu. Mosca onu hiç bu kadar güzel görmediğini düşündü. Dudakları sabahın ilk düşen çiğiyle parlayan kıvırmalı bir gül rengindeydi. Gözleri ısıltılıydı.

Mosca, aralarındaki mesafeyi hızlı adımlarla aştı; odadaki diğer kadınları umursamaksızın eğildi, Hella'nın yanağından öpmeye davrandı. Fakat Hella başını hesaplı bir hareketle çevirmiş, dudakları birleşmişti.

Sonra çok alçak sesle :

— Mutlu musun? diye sordu.

Mosca başını salladı. Gülümsedi. Hella da gülümseyerek :

— Çok güzel bir bebek, dedi. O kadar saç var ki.. Senin gibi..

Mosca duyduğu mutlulukla şaşkın, ne söyleyeceğini bilemeksizin öylece duruyordu. Yanına soku lan bir hemşire :

— Şimdilik bu kadar, dedi. Yarın ziyaret saatleri içinde yine gelirsiniz.

Mosca, Hella'ya eğilerek :

— Yarın yine geleceğim, diye mırıldandı.

Dışarıya çıktığında, hemşire gülümseyip Mosca'ya baktı. Bebeği görmek isteyip istemediğini sor-

du. Koridor boyunca yürüdüler. Koridorun bitimine yakın cam bir bölme başlıyordu. Cam bölmenin önünde durmuş olan birkaç adam, iç tarafa bakıyorlardı.

Mosca da onlardan biraz açıktaki durdu. Kendisiyle beraber gelen hemşire, bölmenin bir başındaki küçük açıklıktan içerdeki hemşireye :

— Broda'nın bebeği, diye seslendi.

İçerdeki hemşire başını salladı. Döndü ve arkadan görünen bir kapıdan girdi. Sonra, kollarında küçük bir kundağa sarılmış bebekle yanlarına geldi.

Mosca, bebeğin çirkinliğini görüp âdeta sarsıldı. Hayatında ilk olarak yeni doğmuş bir bebek görüyordu. Bebeğin yüzü kırış kırış, küçük siyah gözleri kapalı denebilecek kadar yumuktu. Başındaki koyu renk saç tutamı ona bir hayvan yavrusu görünüşü veriyordu.

Mosca'nın yanında ufak tefek, çıplak başlı bir Alman vardı. Onun hayran hayran seyrettiği bebeğe bir göz atan Mosca'nın içi rahatladı. O bebek de kendisinininkine benziyordu. Galiba bütün bebekler birbirinin eşi olarak doğuyor, yavaş yavaş değişiyorladi.

Çıplak başlı Alman :

— Ne güzel bebek, ne tatlı bebecik, diye söyleyip duruyordu.

Arada agucuklar yapıyordu bebeğe. İlgiyle onu izleyen Mosca sonra kendi çocuğuna baktı. Başını salladı; hemşireye götürmesini işaret etti. Hemşire bayağı alınmış gibiydi. Herhalde Mosca'nın da çıplak başlı Alman gibi davranacağını ummuştu.

Geriye dönüp koridoru geçti, basamakları hızlı hızlı indi.

Ağaçlık yoldan hastanenin ana kapısına yürürken, cipi ağır ağır süren Leo'yu gördü. Yolun ortasına çıkıp cipin önünü kesti.

Leo'nun yanına oturdu. Kocaman buket ikisinin arasında duruyordu..

Daha sonra «Rathskellar»da Eddie'yi bulduklarında, Eddie Cassin hemen hemen sarhoştı. Onları görünce ilk işi Mosca'ya çatmak oldu :

— Seni piç, seni... Ne diye telefon etmedin? Meraka kapılıp Inge'ye hastaneyi aramasını söyledim. Haberi oradan aldık. Sonra ev sahibeniz tekrar telefon etti. Kendisine haber vermediğin için kındıcağız bayağı alınmış...

Mosca başını salladı.

— Hay Allah.. Arada unutup gittim.

Eddie kolunu Mosca'nın omzuna attı.

— En iyi dileklerle ikinci de kutlarım. Bu Akşam esas kutlayışı yaparız.

Yemeklerini yedikten sonra bar kısmına geçtiler; bir masaya oturdular. Leo gayet ciddi :

— İçkileri biz mi ısmarlayacağız, yoksa Walter mi? diye sordu.

Eddie babacan bir tavırla :

— Bu gece her şey benden, dedi. Walter'i iyi tanıyorsam, diyebilirim ki bize sigara bile vermez. Şu suratının haline baksanıza...

Mosca can sıkıntısıyla söylendi:

— Ne yapmamı istiyorsunuz?.. Henüz evli bile değiliz. Bebeği Hella'nın soyadıyla kaydetmişler.

Bunu görmek beni bir tuhaf yaptı. Evlenme işlemine başlamak için bir şeyler yapmalıyım.

Eddie :

— Üç ay içinde çaresine bakılabilir, dedi. Fakat evlendikten sonra en geç otuz gün içinde Amerika'ya dönmelisin. Bu bereketli toprağı bırakacak mısın?

Mosca düşünceliydi.

— İşleri sıraya sokmalıyım, evlenme işini bir süre erteleyebiliriz. Doğrusunu istersen her şeyin yoluyla olmasını arzu ediyorum.

Eddie :

— Fakat ergeç gitmeniz gerek, dedi. Üstelik Middleton'ların da gittiğini düşün. Karın ve çocuk için gerekenleri elde etmekte güçlük çekeceksin.

Bir süre sustu; Mosca'yı dikkatle süzdü.

— Evlenme kâğıtlarının hazırlanmasını gerçekten istiyor musun? Amerika'ya dönmeye hazır mısın?

Mosca, Leo'ya baktı.

— Ya sen?.. Kararını verdin mi?.. Amerika'ya mı yoksa Filistin'e mi gideceksin?

Leo :

— Şimdilik buradayım, dedi. Fakat ergeç kararımı vereceğim.

Mosca gülümsedi.

— Benimle beraber gelmelisin. Yerleşinceye kadar bizde kalabilirsin. Tabii daha önce bizim bir yer bulabilmemiz şartıyla..

Eddie :

— Amerika'ya dönünce ne yapacaksın? diye sordu.

Bu soru Mosca'yı şaşırtmış gibiydi.

— Doğrusu şimdilik ben de bilmiyorum. Belki okula giderim. Cahilin teki olduğumu biliyorsunuz. Orta öğrenimimi tamamlar tamamlamaz orduya katıldım. Geç de olsa bazı şeyleri öğrenmem gerekiyor.

İçkisinden bir yudum aldıktan sonra :

— Çocukken herkesin iyi olduğunu düşünürdüm, diye devam etti. Belirli fikirlerim vardı. Şimdi onları hatırlayamıyorum bile. O zamanlar, bir sokak kavgasına katılınca filmlerdeki kahramanlar gibi dövüşürdüm. Alabildiğine dürüst, mertçe davranmaya dikkat ederdim. Sözelgeşi, düşen birinin üzerine gitmezdim. Fakat bunun gerçekle ilgisi yok. Şimdi geriye bakınca, orduya katılmadan önceki hayatım gerçek değilmiş gibime geliyor. Bu, savaşın hiç bitmeyeceğine, asla son bulmayacağına inanmak gibi birşey... Japonlar çekilir, onların yerine savaşacak başkasını bulursunuz. Belki de Merihli'lerle çarpışınca kadar sürüp gider bu. Son zamanlarda böyle düşünmemeye başladım. Artık savaşın gerçekten bittiğine inanıyorum. Geriye döneceğim ve bir zamanlar bana gerçek değilmiş gibi görünen hayatı yaşamaya başlayacağım.. Yani, okula başlamamam için de bir sebep yok.

Leo ve Eddie canları sıkılmış gibi duruyorlardı. Mosca, ilk olarak duygularını, içinden geçenleri açığa vuruyordu.

Duygularındaki çocuksu coşkunkluk, ikisini de şaşırtmıştı.

Leo :

— Üzülme, Walter, dedi. Karınla ve çocuğun-

la normal bir hayat sürmeye başlayınca, her şey kendiliğinden yoluna girecektir.

Eddie sarhoş öfkesiyle :

— Bu konuda ne biliyorsun ki? diye atıldı. Bir toplama kampında kadınsız geçirilen sekiz yıl... Böyle şeylerin cahilisin.

Leo gülümseyerek ona baktı.

— Bildiğim birşey var. Sen asla buradan ayrılamayacaksın.

Eddie bu sözlerle donup kalmıştı. Sonra başını salladı.

— Haklısın. Allah da biliyor ya, haklı olmamı tercih ederdim. Karıma mektup yazıp çocukla beraber gelmesini söyledim. Yoksa bu Allah'ın cezası topraklardan ayağım kesilmeyecek. Tek umudum bu. Fakat yanında sekreter olarak çalıştığı herifle ilişkisi olduğunu biliyorum. Bundan haberim yok sanıyor.

Leo, Mosca'ya :

— Belki sizinle beraber gelirim, dedi. İlerde ne olacağını kim bilebilir? Karaborsadan vurduklarımla orada ortaklaşa bir iş kurarız belki de... Sen bir yandan okula devam edersin.

Eddie gülümsedi.

— Tamam. Leo ile işe girişmekten çekinme, Walter. Asla zarar etmezsin.

Sonra utanmışcasına sustu. İçkiyle ağzı yayıldığı için, söylediklerini anlamamış olduklarını sandı. Başını salladı.

— İkiniz de hayal kuruyorsunuz.

Onlara, elinde olmaksızın kızıyordu. Hep birlikte geleceğe ilişkin planlar kuruyor, kendisini bu

planların dışında bırakıyorlardı. Oysa ikisi de yanı-
lıyordu. Leo gözlerini körelten saflığıyla, gerçek
dünyanın tamamen yabancıydı. Mosca'ya gelince,
savaşın bittiğine gerçekten inanmış olsa bile içinde-
ki çatışmayı daima taşıyacak, gittiği her yere o ça-
tışmanın tedirginliğini de götürecekti.

«Ne halleri varsa görsünler,» diye düşündü.
Aşırı sarhoşluğu içinde şimdi sadece kendi durumu-
na üzülüyor, böyle oluşunun, isteyip de olamadığı
şeylerin acısını duyuyordu. Leo'nun ve Mosca'nın
şaşkın bakışları önünde başını masaya koydu ve
ağlamaya başladı.

Biraz sonra da sızmıştı.

WOLF, zemin katın basamaklarını inerken bezgin bezgin göğüs geçirdi. Yakıcı yaz güneşinden kurtulduğuna memnundu. Ursula'nın Bavyera'daki kız kardeşini görmek için diretmesi yüzünden, bir aylık tatili orada geçirmişlerdi.

Mutfığa girdi ve Ursula'yı akşam yemeğini hazırlarken buldu.

— Bebek erkekmiş, dedi.

Ursula, ocağın başındaydı. Yapmacıksız bir sevinçle :

— Ne iyi, diye bağırdı. Hella da erkek olmasını istiyordu, değil mi? Hâlâ hastanede miymiş?.. Onu ziyaret etmeliyim.

Wolf :

— Bizim buradan ayrıldığımız gün doğmuş, dedi. Hella da üç haftadan beri evdeymiş.

Bir yandan da, «Birbirlerini hemen hemen hiç tanımadıkları halde Ursula ne kadar sevindi.» diye düşünüyordu. Aslında çocuklarla ilgili her şey kendisini de heyecanlandırırdı. Çocukları olmasını tutku derecesinde bir istekle bekliyordu. Ancak, henüz erken olduğunu düşünüyor, durumlarının daha sağlam, düzenlerinin daha durmuş oturmuş olacağı zamanı gözetliyordu.

Ursula :

— Evlenme kâğıtlarından bir haber var mı? diye sordu.

— Henüz Frankfurt'tan gelmedi.

Bu söylediği yalandı. Evlenme kâğıtları üsdeki çalışma masasının gözünde idi. Fakat Ursula bunu öğrenirse bir an önce evlenmeleri için diretecekti. Evlendikten sonra da en geç otuz gün içinde Amerika'ya dönmeleri gerekiyordu. Oysa bazı işlerini tamamlamak için daha birkaç ay Almanya'da kalmak niyetindeydi.

Bu sırada Mutfığa giren Ursula'nın babası :

— Oo, dedi, Wolf eve dönmüş bile. Telefonla seni aradılar, Wolf. Honey adında birini görmeyi istiyormuş.

Yaşlı Alman'ın erzak odasından geldiği belliydi. Elindeki kocaman jambon parçasını mutfak masasının üstüne bıraktı. Keskin bir bıçak seçti ve patatesle birlikte kızarması için orta kalınlıkta dilimler kesmeye başladı.

Wolf :

— Arayan adam başka birşey söylemedi mi? diye sordu.

— Hayır. Sadece çok önemli birşey içinmiş..

Wolf, yatak odasına, telefonun başına gitti. Hemen telefonu açan Honey'in sesini tanımakta güçlük çekmedi.

— Ben Wolfgang, dedi.

Honey heyecanlı heyecanlı:

— Hemen aradığın iyi oldu, Wolfgang, diye karşılık verdi. Kışın sorup durduğun meseleyle ilgili haberlerim var. Sonunda temas sağlayabildim.

Wolf da heyecanlanmıştı.

— Yanılmadığından emin misin?

Honey sesini alçalttı.

— Yeterli bazı şeyleri gözümle gördükten sonra inandım.

«Yeterli bazı şeyler.» Kelimelerinin üstüne özellikle basmıştı.

— Peki, bir saata kadar oradayım. Söz konusu kimsenin de orada olmasını sağlayabilir misin?

— İki saat diyelim.

— Tamam.

Wolf ahizeyi yerine bıraktı. Ursula'ya seslenip yemeğe kalamayacağını bildirdi ve hemen evden çıktı. Hızlı adımlarla yürüyerek köşedeki duraktan kalkmak üzere olan otobüse yetişti.

Son zamanlarda iyice canı sıkılıyordu. Ursula ve babası, ihtiyarın da Amerika'ya gelmesi için fena halde direliyorlardı. Onlarla bu konuda konuşurken yüzlerine gülmemek için kendini zor tutuyordu. Fakat çaresi yoktu. Bazı durumlarda kadınlara yalan söylemek şarttı. Ursula'ya elinden geleni ya-

pacağına söz vermişti. İhtiyar düriüst davransa belki de gerçekten yapacaktı. Oysa adamın yola geleceğı yoktu. Daha geçenlerde bazı karaborsacılara kazık atmaya kalkışmış, bu yüzden bir hafta hastanede yatmıştı. Evin dirlik düzenliğini, erzak odasındaki yiyecekleri kemiren kocaman bir güve gibiydi. Bir haftada kocaman bir jambon kangalını yok ediyor, sofraya bir oturuşta üç dört ördeğı haklıyordu. Birkaç ay içinde en azından yirmi kilo almıştı. Kırıışık derisi yağ ve etle dolup gerilmiş, sonra da kat kat tabakalar halinde sarkmıştı.

Wolf, koca Bremen'de onun biricik şişman Alman olduğunu düşündü. Bu gidişle yakında Almanya'nın en şişman ihtiyarı olması işten değildi.

Otobüsten inerken, Mosca'nın evde olmasını diliyordu. Gerçi evde olmasa da mesele yoktu. «Rathskellar»a ya da «Subay Kulübü»ne telefon ederse onu bulacağından emindi.

Bahçeye girip kısa ve dar beton yolu geçti. Evin kapısı aralıktı. Üst kattaki odanın kapısını Mosca açtı. Kısa kollu ve yuvarlak yakalı bir gömleğın altına, soluk hâkî rengi bir pantolon giymişti. Ayakları çıplaktı. Bir elinde teneke bira kutusunu tutuyordu.

— Gel bakalım, Wolf!

Holü geçip oturma odasına gittiler. Bir köşede oturmuş olan Frau Sanders elindeki dergiye dalmıştı. Hella da şimdilik beşik yerine kullandıkları krem rengi çocuk arabasını sallıyordu.

Wolf kadınlara «iyi akşamlar» diledi. Uyuyan bebeğē bakıp, Hella'ya onun çok tatlı bir bebek olduğunu söyledi. Sonra Mosca'ya döndü.

— Seninle birkaç dakika konuşabilir miyim, Walter?

Mosca :

— Tabii, dedi.

Yatak odasına gittiklerinde, bira kutusu hâlâ Mosca'nın elindeydi.

Wolf hemen durumu açıkladı :

— Aradığımız kimselerden biriyle nihayet ilişki sağlandı, Walter. Biraz sonra onunla konuşmaya gideceğim. Her ihtimale karşı sen de benimle gelsen iyi olur.

Mosca birasından içti. Oturma odasındaki kadınların sesleri mırıltı gibi duyuluyordu. Mosca, bu haberden hiç memnun olmamıştı. Kendi hesabına bu işle ilgisini kesmeye karar vermişti.

Başını sallayarak:

— Ben bu işte yokum artık, Wolf, dedi. Kendine yeni bir ortak bulsan iyi olacak.

Wolf, Mosca'nın kendisiyle beraber geleceğinden edindi; kapıya yönelmişti bile. Bu son sözleri duyunca donakaldı; Mosca'ya baktı.

— Ne demek istiyorsun, Walter? Bütün kış bu işin peşinde taban teptik. Şimdi böyle birşey yapamazsın!

Genç adam umursuzca sırtıttı. Aslında oyunbozanlık ettiğini biliyordu ama, bu -gergin, etli yüzü şimdi gerçek bir öfkeyle gölgelenmiş- her zaman, her yerde sadece kendi çıkarını düşünen hergeleyi güç durumda bıraktığı için keyiflenmişti.

— Söylediğim gayet açık. Filmlerdeki gangsterlere özenme, Wolf. Altı ay önce bu işe razı olmuştum ama, şimdi durum değişti. Kendilerini dü-

şümem gereken bir kadın ve çocuk var. Onların sorumluluğunu taşıyorum. Bir tatsızlık çıkarsa ne yaparlar?.. Evlenme kâğıtlarımız birkaç aya kadar elimi geçecek. Üstelik paraya da ihtiyacım yok.

Wolf, içinde kabaran öfkeyi açığa vurmamak için kendini güç tutuyordu.

— Dinle, Walter. Üç dört aya kadar Amerika'ya döneceksin. Belki kenara bin dolar ayırmışsındır. Karaborsa işinden kazandığın bin dolar daha olabilir. Bunu benim yardımımıyla yaptığını unutma. Amerika'da yeniden bir ev kurman gerekecek. İş arayacaksın. Paraya ihtiyacın olacak. Her şey bir yana, bu şekilde davranmakla bana karşı dürüst hareket etmiyorsun. Şimdi işin sonuna gelmişken yeni bir ortak bulamam. Güvenebileceğim birine ihtiyacım var. Bu da sensin...

Mosca omuzlarını silkti. Birasından içerek :

— Allah'ım, diye söylendi. Ne kadar sıcak..

Wolf iyiden iyiye kızmıştı.

— O her zaman sızlanan Yahudi dostunla do-laşmak, sarhoş Eddie Cassin maskarasıyla arkadaşlık senin de iliklerini gevşetmiş.

Mosca kaşlarını çatı.

— Dostlarımı bu işe karışurma, Wolf. Senin de evlenme kâğıtlarının geldiğini biliyorum. Bu işten vazgeçebilirsin. İstedığın kadar tehlike olmadığını söyle, böyle bir işe bulaştıktan sonra Bremen'de elimi kolunu sallaya sallaya dolaşamazsın. Burada kalacağım birkaç ay boyunca, üzerimde belânın gölgesiyle yaşamak işime gelmez.

Wolf bir süre sustu. «Subay Kulübü»nü düşünmüş; Mosca ile albayın emir subayı arasındaki ko-

nuşmayı hatırlamıştı. Şimdi bundan yararlanabileceğini sanıyordu. Başını salladı.

— Gerekirse durumunu güçleştirebileceğimi biliyorsun, Walter. Üs Komutanlığı'na ve Askerî polise bir rapor vermem yeter. Bir Alman'ın evinde oturup bir Alman kadınla yaşamak nizamla aykırıdır.

Mosca gülmeye başlamıştı. Wolf'un kontrolundan taşan öfkesiyle eğlendiği belliydi.

— Ya bir kutu bira alıp serinlemeye bak, ya da ne halin varsa gör, Wolf. Kendi başına gangsterlik oynamana bir diyeceğim yok ama, böyle kuru gürültüye pabuç bırakmam. Beni poz kesip gözlerini korkuttuğun Almanlar'la karıştırıyorsun galiba..

Wolf kısa ve belirli bir kararsızlık geçirdi; sonra gönülsüz gönülsüz gülümsedi.

— Pekâlâ, bir kutu bira aç bakalım. Beş tane binliğe karşı bir kutu bira...

Mosca'nın açtığı birayı düşünceli düşünceli yudumlarken, yapabileceği birşey olmadığına aklı kesmişti. Mosca'yı rapor etmesi, onun Amerika'ya gönderilmesi neye yarayacaktı sanki?..

Birasını bitirdikten sonra Mosca'ya elini uzattı.

— Gereğinden sert konuştuysam bağışla, Walter. Laf olsun diye söylediğim şeyleri unut. O kadar parayı gözden çıkarmak insana zor geliyor.

Mosca başını salladı.

— Unuttum bile. Yine de bir deneyebilirsin, Wolf. İşi tek başına çevirmen mümkün...

OTURMA ODASINA dönünce, kadınlar soran gözlerle baktılar.

Frau Sanders :

— Arkadaşınız çabuk gitti, dedi.

— Sadece bir iş için konuşmaya gelmişti.

Sonra hem örgü ören, hem de elindeki dergiye göz gezdirmekte olan Hella'ya döndü :

— Evlilik kâğıtları gelmiş, dedi. Wolf'la Ursula yakında evleniyorlarmış. Bizim kâğıtların da gecikmeyeceğini sanıyorum.

Mosca bir kutu bira ve fıstık almak için tekrar yatak odasına döndü. Oturma odasındaki kadınlara da fıstık götürdü.

— Bira içmez misiniz?..

Kadınların ikisi de «hayır» anlamına başlarını salladılar. Onlar dergilerini okurken, Mosca da birasını içti. Bir yandan da Hella'ya bakıyordu. Hella yaz başında saçını çok kısa kesmişti.

Yaz akşamının hafif esintisi açık pencereden içeriye süzülüyor ve çiçekli perdeleri belli belirsiz dalgalandırıyor. Mosca, gözlerini kadınlardan ayırmadan, onlardan birinin annesi olabileceğini düşündü. Öteki ise çocuğunun annesiydi. Krem rengi arabada uyuyan bebeğin annesi..

Kestiremediği kadar uzun bir süre önce, eline tüfeğini almış, başına çelik miğferini giymiş, gemilerle, kamyonların arkasında, tankların üstünde, Kuzey Afrika'da, İngiltere'de, Fransa'da, Belçika'

da ve başka ülkelerde, düşmanı arayıp bulmayı, öldürmeyi hedef tutan uzun, zorlu yolculuklar yapmıştı. Aradan ne kadar zaman geçtiğini hatırlamıyordu ve bütün bunlar şimdi ona garip, inanılmaz birşeymiş gibi geliyordu.

Sonra içtiği biraların etkisiyle büsbütün ağırlaşan uykuyu hissetti. Yerinden kalkıp açık pencerenin önüne gitti.

Gülümseyerek bakan Hella :

— Galiba seni yatırsam iyi olacak, dedi.

Mosca başını salladı :

— Yarın gezmeğe çıkalım mı? diye sordu. Uygun bir yerde sen arabanın yanında oturursun. Ben de sana sosisli sandviç, dondurma getiririm.

Frau Sanders'e bakarak devam etti :

— Siz de bizimle gelir misiniz?

Yaşlı kadın tatlı tatlı gülümsedi.

— Çok isterdim ama, yarın konuklarım gelecek.

Hella okuduğu dergiden başını kaldırdı. Frau Sanders'e :

— Gerçekten istediği için size söyledi, dedi. Dondurma sevdiğinizi biliyor.

— Çok teşekkür ederim. Mümkün olursa başka bir zaman.. Fakat benim dondurma payımı eve getirebilirsiniz.

Hella, Mosca'ya döndü.

— Hazır aklıma gelmişken söyleyeyim. Frau Sanders'in senden bir ricası var. Amerika'daki dayısına mektup göndermek istiyormuş. Sizin Ordu postasıyla gönderebilir misin?..

Mosca :

— Tabii, dedi.

Frau Sanders'in memnunluğu gözlerinden okunuyordu.

— Çok teşekkür ederim, Herr Mosca. Bu günlerde Amerika'daki akrabalarımızla yakından ilgilenmemiz gerekiyor.

Gülüştüler. Mosca yanındaki masanın üstünde duran «Stars and Stripes» dergisini alıp şöyle bir baktı ve yine masanın üstüne bıraktı. Göz kapakları üzerinde uykunun kurşun gibi ağırlığını hissediyordu.

Bir daha pencerenin önüne gitti. Biraz sonra Hella da yanına gelmişti.

— Çok bira içiyorsun. Yatak odasına kadar seni taşımak zorunda kalmayacağımı umarım!

Mosca başını salladı.

— Benim için üzülme. Kendimi gayet iyi hissediyorum.

Hella hafifçe kendisine yaslandı.

— Bu gece ben de aynı şeyi hissediyorum, dedi. Nicedir yoksun kaldığım birşeyi bile yapabiliriz.

Bunu söylerken, sesini Frau Sanders'in duymayacağı kadar alçaltmıştı.

Mosca başını çevirip yüzüne baktı. Hella'nın gözleri ıslıl ıslıl parlıyordu.

— Bunun sakıncası olmadığından emin misin?.. Henüz bir ay geçti.

Eddie Cassin, en az iki ay kendilerini kontrol etmelerinin gerektiğini söylemişti.

Hella gülümsedi.

— Tabii.. Söyledim ya, kendimi çok iyi hissediyorum. Yeter ki sen yatağa girmeden sızıp kalma..

MOSCA, «Bremen Kulübü»nün büyük, beyaz binasının gölgesinde oturmuştu. Yanıbaşındaki koltukta da Hella oturuyordu. Biraz ilerdeki kırpılmış çimenliğin üzerinde koşuşup oynayan çocukları seyreliyorlardı. Bunlar Amerikalı erlerin anneleriyle beraber gelmiş çocuklarıydı.

Eddie Cassin, ağır adımlarla yaklaştı ve yorgunluğunu belirten bir hareketle çimlerin üzerine oturdu. Hella'nın dizine dokunarak :

— Merhaba bebek, dedi.

Hella başını sallayarak gülümsedi. Eddie Cassin :

— Karımdan mektup aldım, dedi. Buraya gelmiyor. Benden ayrılıp patronuyla evlenecekmiş. Sana onunla kıştırdığımı daha önce söylemiştim, Walter.

Mosca, Eddie'nin sarhoş olduğunu fark etmişti.

— Daha ne istiyorsun, Eddie?.. Körün istediği bir gözmüş.. Artık aile erkeği değilsin. Dilediğin gibi hareket edebilirsin.

Eddie içini çekti.

— Bir aile erkeği olmaya çalışıyordum.

Sonra krem rengi çocuk arabasını işaret etti.

— Ona bakarsan, sen de tam anlamıyla bir aile babası değilsin.

Mosca hoşgörüyü :

— Değildim, diye karşılık verdi. Şimdi olmayı öğreniyorum.

— Bu akşam «Rathskellar»a var mısın?..

Mosca başını salladı.

— Hayır. Yemeği evde yiyeceğiz.

Eddie :

— Bir yere takılıp kalamam, dedi.. Sürtmem gerek. Ancak o zaman rahatlıyorum.

Oturduğu yerden kalkıp uzaklaştı. Çimenlerin üzerinde oturan Mosca sırtını Hella'nın bacaklarına yaslamıştı. Başını kaldırıp alçalan güneşe baktı. Eddie'ye evlenme kâğıtlarını sormayı unutmuştu. Kâğıtların bu yakınlarda gelmesi gerekiyordu.

Amerika'ya dönüşünü, karısıyla ve çocuğuyla beraber annesinin evine gidişlerini düşündü. Gloria'nın evlenmiş olduğunu biliyordu. Bu yönden rahat-tı. Artık Gloria diye bir meselesi kalmamıştı.

Birdenbire nereden aklına geldiyse, cephe gerisindeki bir Fransız çiftliğini, orada gördüğü yaşlıca bir Amerikan askerini hatırlamıştı. Çiftlik binası, cephe gerisindeki birlikler için sinema olarak kullanılıyordu. Amerikalı er kırk yaşını geçmiş olma-ıydı. Çiftlik evinin önündeki kaba tahtadan bir sı-

raya oturmuş, beş altı yaşlarında bir Fransız çocuğun düzensiz saçlarını dikkatle tarıyordu. Sonra biri kız, öteki erkek iki çocuğun da saçlarını taramıştı. Elinin bu işe yatkın olduğu belliydi. İş bitince, çocukların üçüne de birer paket çikolata vermişti. Duvara dayalı duran tüfeğini alıp dizlerinin arasına kısırmış, güneşin ılık, altın rengi ışıkları altında öylece oturmuştu..

Başını çevirip Hella'ya baktı ve :

— Gitmeden önce birşey ister misin? diye sor-du.

Hella başını salladı.

— Hayır. Gırtlığıma kadar doluyum. Galiba dişim yine başlayacak.

— Eddie'ye söyleyeyim. Üsdeki dişçiyle bir konuşsun.

Toparlanıp kalktılar. Bebek ağlamaya başlamıştı; Hella hemen kucağına aldı. Mosca da bekleyen garsona para veriyordu. Biraz ötelerinden geçen üniformalı iki genç kadın durup bebeğe baktılar. Amerikalı oldukları belliydi. Kadınlardan biri :

— Şu Alman bebeğe bak, dedi. Ne kadar tatlı...

Arkadaşı gülümseyerek :

— Gerçekten öyle, diye söylendi.

Hella'ya bakıp:

— Schön, schön, (*) dediler.

Hella da gülümsedi. Mosca'nın yüzü ifadesizdi. Üniformalı kadınlardan biri, cebinden çıkardığı çi-

(*) Almanca, «iyi, güzel».

kolata paketini Hella'nın itiraz etmesine fırsat kalmaksızın arabanın içine bıraktı.

Sonra hızlı adımlarla uzaklaştılar. Mosca, başlangıçta ilgisizce seyrediyordu, fakat sonunda kadınların bu davranışına kızmıştı. Arabadan aldığı çikolata paketini fırlatıp attı.

Caddeye çıkarlarken, Hella :

— Bizi Alman sandıkları için bu kadar kızmalısın, dedi.

Mosca'nın yüzündeki çizgiler gerginleşmişti.

— Yarın Eddie Cassin'le konuşacağım. Evlenme kâğıtlarımızın bir an önce gönderilmesi için gerekeni yapsın...

EDDIE CASSIN, kulüpten ayrılırken nereye gideceğini düşünmemişti. Mosca'yı çimenlerin üzerinde, sırtı Hella'nın bacaklarına dayanmış, yanbaşında krem rengi çocuk arabasıyla otururken görmek canını sıkmıştı.

Bir süre düşündükten sonra «Goril'e gideyim bari» diye karar verdi. En yakın duraktan bir otobüse bindi ve kentin ta öbür ucuna kadar aynı otobüsle yolculuk etti. «Wesser» üzerindeki köprüde inip başka bir otobüsü bekledi.

On dakika sonra Elfreida'nın açtığı kapının önündeydi. Eddie Cassin onu her görüşte ta içinden kopup gelen bir sarsıntı duyardı. Kadının kalın ayak

bilekleri, kalçaları, kenarları kızarık menekşe rengi gözleri, içini garip, tanımlayamadığı duygularla dolduruyordu.

Salona girip divana oturunca :

— Bana bir içki ver, bebeğim, dedi.

Evde her zaman için bol içki stoku bulunduruyor, kadının içkiye dokunmayacağını bildiğinden, hiç endişe etmiyordu.

Elfreida içkisini hazırlarken, halinden hoşnut bir tavırla onun hareketlerini izliyor, kocaman başına bakıyordu. Kadının başı vücuduna oranla çok büyüktü. Yıpranık, sarımsı teni, tüyleri yolunmuş bir pilicin derisini andırıyordu. Burnu sayısız darbelerle çarpılmış, gerçek biçimini kaybetmiş gibi, ağzı bir palyaçonunki kadar kocamandı. Fakat menekşe rengi gözlerinin ifadesi çok tatlı, sesi yumuşak, insanın içine dokunan bir müzik kadar etkileyiciydi.

İçkisini verirken :

— Bu akşam geleceğini ummuyordum, dedi.

Sonra yanına oturdu.

Kendiliğinden sokulmaya kalkışacak olsa. erkeğin kaçarcasına gideceğini biliyordu; bunu daha önceki deneyleriyle öğrenmişti. Bütün mesele, Eddie'nin yeteri kadar sarhoş olacağı anı beklemektir. O zaman erkek kendiliğinden davranıp, ışığı söndürecek, kadına sarılarak hoyratça bir hırsla yatağa sürükleyecekti.

Eddie arkasına yaslandı. İçkisini yudumlarken, gözleri Elfreida'nın Stalingrad çarpışmalarında ölen kocasının fotoğrafındaydı. Çerçevesi fotoğrafta gö-

rünen adam bayağı yakışıklıydı. Kendi kendine konuşuyormuş gibi :

— Onun o biçim bir erkek olduğunu sanıyorum, diye söylendi. Nasıl olmuş da seninle evlenmiş?

Kadın susuyordu.

— Seninle sevişir miydi?.. Bana anlatsana..

Elfreida alçak sesle :

— Evet, dedi.

— Herhalde çok ender..

Kadın birşey söylemedi.

— Sözgelisi haftada bir kere mi?

— Hayır, daha sık...

Eddie sarhoş sarhoş güldü.

— Yok canım... Belki de tam anlamıyla o biçim biri değildi öyleyse. Fakat sana ihanet ettiği muhakkak.

Kadın :

— Hayır, dedi.

Neredeyse ağlamaya başlayacaktı. Eddie Casin elinde içki bardağıyla ayağa kalktı.

— Böyle davranacaksan hemen gideyim daha iyi.

— Hayır, hayır, Eddie. Rica ederim, gitme!

— Öyleyse gerçeği, kocanın o biçim biri olduğunu kendi ağzınla söyle.

Şimdi Elfreida da ayağa kalkmıştı. Gözleri öfkeyle parlıyordu.

— Onun hakkında böyle konuşmamalısın. Kocam sadece bir şairdi.

Eddie, içkisinden yudumluyordu :

— Tamam, dedi. Zaten yanılmadığımdan emin-

dim. Bütün şairler o biçimdir. Böyle olduğunu anlamak için resmine bir kere bakmak yeter.

Kadın çaresiz, kederli bir öfkeyle ağlamaya başlamıştı.

— Yeter artık, diye bağırdı. Kocam için böyle konuşmana müsaade edemem. Canın istiyorsa gidebilirsin. Duygusuz, sarhoş canavarın birisin sen.. Kan yerine alkolle besleniyorsun.

Eddie Cassin'in beklediği de kadının böyle davranmasıydı. Sol eliyle ve olanca gücüyle vurup kadını divana düşürdü, sonra kendisini heyecanlandıran, cinsel duygularını kışkırtan bir öfkeyle üzerine atıldı. Şimdi ağırlığıyla kadını eziyordu. Elfreida kurtulmaya, kaçınmaya çalışmadı. Eteği kalçalarına kadar sıyrılmış, uysal ve istekli bir hareketsizlikle öylece yatıyordu.

Yatak odasına geçerlerken, Eddie viski şişesini de aldı. Bu akşam her zamankinden daha amansızdı. Kadına olmadık eziyetler yapıyor, ağzına dayadığı şişeden içmeye zorluyordu. Onu küçük düşürmek, aşağılamak için aklına gelen her çareye başvurdu. Dizlerinin üzerinde dört ayak yürümesini, sonra da tırısı kalkmış bir at gibi koşmasını istedi.

İstediklerinin hepsini de yaptırdı. Sonunda ona acıdığından değil, uğraşmaktan yorulduğu için :

— Yeter, dedi. Şimdi yanıma gelebilirsin.

Kadın soluk soluğa yatağa girince, onun büyük fakat gevşeyip sarkmamış, gergin memelerinden birini kavrayıp hırsıyla sıktı.

— Kocanın o biçim biri olduğunu söyleyecek misin?..

Elfreida gözlerini yumdu.

— Evet, evet.. O biçim biriydi.. Kocam bir cinsel sapıktı.. On kere, yüz kere, ne kadar istiyor-san söyleyeyim...

Eddie Cassin, kadından doğrulup oturmasını istedi. Bu durumda, Elfreida'nın hemen hemen bir futpol topu büyüklüğündeki memelerini seyretmek daha hoşuna gidiyordu.

Sonra :

— Kendimi iyi hissetmiyorum, diyerek banyoya geçti.

Orada yüzünü yıkarken, «zavallı Elfreida» diye düşünüyordu. «İşine yarayacak, kolay kolay pör-sümeyecek bir erkeklik dalgası için her şeye razı.»

Kadını ilk defa bir otobüste gördüğünde aklına ilk gelen şey de bu olmuştu zaten. Böyle bir kadınlı evlenmeyi göze alan erkeği gerçekten merak ediyordu.

Tekrar yatak odasına dönünce, yatağa girmeden biraz daha viski içti. Kadın :

— Ben de iyi değilim, Eddie, dedi. Banyoya kadar gideceğim.

Eddie Cassin, banyoya gitmesine yardım etti. Az önce yaptıklarına pişman olmaya başlamıştı. Karısının kendisinden ayrılıp öbür herifle evlenmek istemekte haklı olduğunu düşünüyordu.

Yerinden doğrulup :

— Elfreida, diye seslendi.

Banyodan cevap gelmedi. Can sıkıntısıyla kar-yoladan kaydı. Kadını banyoda yüzükoyun yerde yatarken buldu; kucaklayıp yatağa götürdü.

Elferida sessiz hıçkırıklarla ağlıyordu. Eddie'ye bir an için kendisi orada değilmiş gibi geldi. San-

ki karyoladan uzak bir yerde durmuş, yataktaki Elfreida'ya ve başında dikilen öteki Eddie Cassin'e bakıyordu.

«Allah'ım,» diye düşündü. «Bana yardım et, Allah'ım... N'olur yardım et bana.. Ne yapacağımı, ne yapmam gerektiğini bilmiyorum.»

Eğildi, kadının büyük ağzını, sarımsı, donuk yanaklarını öptü.

— Ağlama, dedi. Yalvarırım ağlama artık Kocan çok iyi bir adamdı. Gerçek bir erkekti. Sadece seni kızdırmak istemiştin.

Ansızın yıllarca önceyi düşünmeye başlamıştı. Şimdi kim olduğunu çıkaramadığı birinin okuduğu peri masallarını dinliyordu. Yaşadığı dünya güzel, peri masalları gerçekten farksız, herkes iyi ve masumdu. Peri masalını okuyanın sesi kulaklarında yankılanıyor, «sonra ormanda kaybolmuş, kaybolup gitmiş, zavallı prenses,» diye kafasından kalbine doğru yürüyordu. O çocuk aklıyla, başında tacı, beyaz danteller içinde, melekler kadar güzel, incecik, göğüslerinin ve kalçalarının dolgunlukları belirsiz prensesin görüntüsünü uzun süre gözlerinin önünden uzaklaştıramamıştı.

Sonra bir gün -okulda mı, yatak odasında mı, pek iyi hatırlamıyordu- pencereden dışarıya, karla kaplı ağaçlara bakarken gözlerinden yaşlar boşanmış, «zavallı kaybolan güzel,» diye mırıldanmıştı. «Gitti gider, gitti gider...»

O GECE Hella'yla Mosca, bebeği Frau Sanders'e bırakıp Metzer Strasse'ye kadar gittiler. Mosca, oradaki odasını resmen boşaltmamış görünüyordu. Zaten özel eşyalarının bir kısmı hâlâ oradaydı.

Kapının önünde Frau Meyer'e rastladılar. Eddie Cassin'in hediyesi olan beyaz bluzunun altına bacaklarının uzunluğunu, kalçalarının kıvrımlarını büsbütün belirten beyaz bir pantolon giymişti.

Onları görünce :

— Merhabalar, dedi. Nicedir arayıp sorduğunuz yoktu.

Mosca gülümsedi.

— Bize yalnızlık çektiğini söyleme.

Frau Meyer de güldü.

— Yoo, yalnız falan değilim. İstesem bile olamam ki... Böyle bir ev dolusu erkekle insanın yalnızlık duymasına imkân mı var?

Hella :

— Leo, Hamburg'dan döndü mü acaba? diye sordu.

Kadın şaşırılmış gibiydi.

— Cuma günü dönmüştü. O günden beri sizlerle görünmedi mi?

Mosca :

— Hayır, dedi. «Rathskellar»da, kulüpte de rastlamadım.

Frau Meyer can sıkıntısıyla başını salladı.

— Öyleyse odasına kadar zahmet edip bir bakın.

Hella, Leo'nun hastalanmış olabileceğini düşünerek endişelenmişti. Yukarı çıkıp odasının kapısına vurdular. Kapı kilitliydi; içerden de ses gelmiyordu.

Mosca :

— Frau Meyer hayatında ilk olarak birşeyi gözden kaçırmış, dedi. Leo sokağa çıkmış olmalı.

Sonra Mosca'nın odasına gittiler. Mosca soyunup banyoya girdi. İyice doldurduğu küvetin içinde bir sigara içimi oyalandı. Odaya döndüğünde, Hella yatağa uzanmıştı.

— Niçin yattın?.. Yorgun musun yoksa?..

— Dişim ağrıyor. Bugün yediğim şekerleme ve dondurmaların sonucu.

Mosca :

— Yarın seni dişçiye götüreyim, dedi.

Hella huysuzca başını salladı.

— Hayır, hayır.. Kendi kendine geçer. Daha önce de böyle olmuştu.

Mosca çamaşır ve gömlek değiştirdi. Ayakkabılarının bağını bağlarken, Leo'nun odasında sesler işittiler. Doğrulup :

— Leo, diye seslendiyse de kimse karşılık vermedi.

Odadan çıkıp bitişik oda kapısının önünde durdu. Hızlı hızlı kapıya vurdu.

— Leo, benim.. Mosca..

Yine cevap alamayınca kapıyı itti. Kapı kilitli değildi. Mosca odaya girerken Leo sırtı kapıya dönük, karyolanın önünde duruyordu.

— Niçin cevap vermedin, Leo?..

Leo dönünce, bir gözünün altındaki morumsu lekeyi ve alnında belirmiş şışlığı gördü. Bir an ona baktı; sonra bir sigara yaktı.

«Stars and Stripes»in dünkü sayısındaki başlığa çıkmış haberi okuduğu için, Leo'nun haliyle Hamburg'daki olay arasında bağıntı kurmakta güçlük çekmemişti. «Stars and Stripes»da, Hamburg limanındaki geminin resmi de vardı. Gemi tıklım tıklım doluydu. Resmin altındaki yazıda, geminin toplama kamplarından kurtarılmış, Filistin'e gitmek isteyen kimselerle dolu olduğu belirtiliyordu.

İngilizler gemiyi çevirmiş ve Hamburg'a dönmelerini sağlamışlardı. Karaya çıkmak istemeyen yollar da silahlı askerlerin zoruyla çıkarılmıştı.

Mosca bunları düşünüp :

— Hamburg'da olanları yakından mı seyretiltin? diye sordu.

Leo başını salladı. Mosca, aklından geçenleri okumak istiyormuşcasına, yoğun bir dikkatle yüzüne baktı.

— Belki de yalnız kalmak istersin.

Leo :

— Hayır, dedi. Biraz kalman daha iyi olur.

— Sana kim vurdu?.. Batmayan Güneş İmparatorluğu'nun çocukları mı? (*)

— Evet. Gemiden indirdikleri bir adamı dövmelerine engel olmak istemiştin. Benim kısmetime de bu düştü.

(*) Bu deyimle «Büyük Britanya İmparatorluğu»nu kastediyor.

— Nasıldı?..

Leo omuzlarını silker gibi bir hareket yaptı.

— Gazetede okumadın mı?

Yüzünün bir yanındaki tik yine artmıştı. Sağ eliyle yüzünün o tarafını sıvazlayarak :

— Babam yanılmış, diye söylendi. Babam yanılmış...

Elini yüzünden çektiğinde tik durmuştu. Dalgın dalgın anlatmaya başladı :

— Gemiden indirdikleri bir adama kıyasıya vurduklarını gördüm. Bir yandan da sürüklüyorlardı. İçlerinden birini çekerek «yapmayın,» dedim. O kadar şaşırmıştım ki, İngiliz'in kolunu hâlâ bırakmıyordum. «Pekâlâ, onun hissesinden bir kısmını da sen al öyleyse Yahudi piçi.» diyerek vurmaya başladı. Yerde doğrulmaya çalışırken, çevredeki Alman dok işçilerinin güldüklerini görüyordum. Sonra babamı düşündüm. Beni o durumda görse ne derdi acaba?

Mosca başını salladı.

— Buradan gitmen gerekir, demiştim. Hepimizin gitmesi gerekiyor. Evlenme kâğıtları gelsin, hemen Amerika'ya döneceğim. Zaten hava üssü buradan alınacak diye bir söylenti var. Niçin bizimle gelmiyorsun?..

Leo buruk bir ifadeyle :

— Yahudiler Amerika'da güven içinde midir? diye sordu.

— Evet... Öyle sanıyorum.

— Sadece sanıyorsun, öyle mi?

Mosca :

— İnsan hiçbir şeyden emin olamaz, dedi.

Leo birşey söylemedi. Hamburg'da kendisine ve ırktaşlarına vuran İngiliz askerleri, kalın, yünlü uniformaları içinde onları toplama kamplarından kurtaran, çıplak olanlara kendi elbiselerini veren, açlıktan yürüyemeyecek kadar halsiz d  m   leri doyurmak için kamyonlarındaki yiyecekleri bo altan, hep aynı insanlardı.

Onları  yle görünce, babasının söylediklerine, insanların aslında iyi olduğuna, her insanın kalbinde nefret ve d  şmanlıktan çok acıma duygusuna, sevgiye yer olduğuna inanmı tı. Geç ve acılı da olsa yanıldı ını anlıyordu.

Mosca'ya :

— Hayır, dedi. Sizinle gelemem. Filistin'e gideceğim. Birkaç haftaya kadar buradan ayrılıyorum. Kendimi, ancak ırktaşlarım arasındayken güven içinde hissedebilirim.

Mosca'ya bundan daha fazlasını söylemek istiyordu. Onun arkada lı ından emindi. Herhangi bir tehlike karşısında Mosca'nın kendisini savunaca ından, koruyaca ından ku kusu yoktu. Fakat bu durum kişisel bir yakınlıktan öteye değer ta ımıyordu. Mosca, tanımadığı, arkadaşı olmayan başka bir Yahudi'yi de aynı şekilde koruyacak mıydı acaba?..

İşte bu yüzden Amerika'ya gitmeyecekti. Leo'yu ta y re inin derinlerinden sarsan Şey, nereye giderse gitsin, nice varlık ve başarı sağlarsa sağlasın, bütün bunların, günün birinde karşı koyamayaca ı bir g   eliyle yok edilebileceği korkusuydu. Mosca gibi dostlar da bu g  e karşı koyamazlardı. Kurtarıcı da d  şman da aynı yüzü taşıyordu.

İçinden kopup gelen bir ses, «Baba, her insanın kendi dikenli tellerle çevrilmiş hapisanesini berabe-

rinde taşıdığını söylememiştin.» diyordu. «Bana nefret etmeyi, düşmanlık duymayı, yıkıp yakmayı öğretmemiştin. Aşağılandığım, ezildiğim anlarda bile öfke yerine sadece utanç duyuyorum. Vurulan her yumruğu, hınçla yüzüme tükürülen her hareketi hak etmişim gibi bir duyguya kapılıyorum. Şimdi nereye gidebilirim?.. Beni çevreleyen dikenli telleri Filistin'e de götüreceğimden şüphem yok.»

Mesele açıldı. Düpedüz ortadaydı. Çok uzun zamandan beri, gizliden gizliye bildiği halde kabul lenmek istemediği gerçek, için için işleyen bir yara gibi nihayet deşilmişti. Babası da, o da düşmandı...

Mosca'ya bakıp gülümsedi. Bu konuda daha fazla düşünmesi gereksizdi.

— İki haftaya kadar Filistin'e hareket edeceğimi sanıyorum. Fakat Bremen'den daha önce ayrılacağım. En geç birkaç gün içinde.

— Haklısın. Gitmeden önce bize gelmeni bekleyeceğiz.

Leo :

— Hayır, dedi. Alınmanızı istemem. Bu davranışım kişisel duygularla ilgili değil. Fakat kimseyi görmek istemiyorum.

— Pekâlâ, Leo. Galiba seni anlıyorum. Talihin açık olsun.

El sıkıştılar. Mosca kapıyı açtı. Aynı anda Hella'nın da öteki odanın kapısını açtığını duydular.

Leo, gözlerini Mosca'dan kaçırarak :

— Onu görmek istemiyorum, diye söylendi.

— Sen bilirsin. Hoşça kal, Leo...

Hella kapının önünde bekliyordu. Mosca'ya :

— Leo nerede? diye sordu.

— Odasında.

— Niçin çağırmadın ?

Bir an ne diyeceğini düşündü, sonra :

— Şu anda kimseyi görmek istemiyor, dedi. Küçük bir kaza geçirmiş. Yüzünden hafifçe yaralanmış. Seni de görmek istediğini sanmam.

Hella gülümsedi.

— Amma da saçma şey...

Gidip Leo'nun kapısını vurdu. Mosca da kendi odasına girmişti. Yatağa uzandı. Leo'nun kapıyı açtığını, Hella ile bir şeyler konuştuklarını duydu. Kalıp kendisinin de oraya gitmesi hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Çok geçmeden de uykuya daldı..

Gözlerini açtığı zaman oda karanlıktı. Aradan ne kadar zaman geçtiğini kestiremiyordu. Bitişik odada Hella'yla Leo hâlâ konuşuyorlardı.

Karyolada doğrulup seslendi :

— «Kızılhaç Kulübü» kapanmadan bir şeyler atıştırmaya ne dersiniz?

Konuşma kesildi. Leo'nun oda kapısının açıldığını duydu. Biraz sonra da Hella odaya girip elektrik düğmesini çevirdi.

— Ben hazırım.

Mosca, onun ağlamamak için kendini zor tuttuğunu gördü. Evden çıkarlarken Frau Meyer hâlâ kapının önünde oturuyordu.

— Dostumuzu gördünüz mü?..

Hella soğuk soğuk :

— Evet, dedi.

Kadına «Hoşça kal.» deyip ayrıldılar. Kurfürsten Allee'ye doğru yürürlerken, Mosca :

— Sana her şeyi anlattı mı? diye sordu.

— Anlattı.

— O kadar uzun uzadıya neler konuştunuz?

Hella, hemen cevap vermedi; ancak bir süre sonra :

— Çocukluğumuzdan söz ettik, dedi. O büyük bir şehirde büyümüş. Ben ise taşralıyım. Çocukluğumuzun ortak yönü, o zaman Almanya'nın güzel, yaşanılacak bir ülke olması...

Mosca, kendi kendine konuşuyormuş gibi :

— Herkes gidiyor, diye söylendi. Önce Middleton'lar, şimdi Leo, yakında da Wolf... Bize sadece Eddie kalıyor.

Hella gülümsemeksizin baktı. Yüzü yorgun görünüyordu. Gözlerinin ışıltısı bile belirsizdi.

— Bizim de hemen gitmemiz ne iyi olurdu.. Eddie'den hoşlanmıyorum, Walter. Onunla beraber olman hoşuma gitmiyor. İyi bir arkadaş olduğunu, bizim için yaptıklarını biliyorum. Fakat ondan korkuyorum. Kendim için değil, senin için..

Mosca :

— Üzülme, dedi. Evlenme kâğıtlarımız yakında gelir. Ekimde Almanya'dan gideceğiz. Seni memnun edecek birşey söyleyeyim. Anneme mektup yazdım. Her şeyi anlattım. Cevabında çok mutlu olduğunu bildiriyordu. Tek dileği, iyi bir kız seçmiş olmam..

Gülüştüler. Sonra Hella birden ciddileşti.

— Annemle babam sağ olsaydı ne düşünürlerd, şimdi pek kestiremiyorum. Fakat herhalde mutlu olmayacaklardı. Belki de benim iyi bir kız olmadığımı düşüneceklerdi.

Mosca başını salladı.

— Biz elimizden geleni yapalım, bebeğim. Dünya onların bildiği dünya değil artık...

Eve iyice yaklaşırlarken bebeğin ağladığını duyular..

19

HELLA, hava üssüne ilk olarak geliyordu. Mosca, ana kapıda karşıladı; muhafızların önünden kolaylıkla geçmesini sağladı.

Pembe etek-ceketinin kumaşını, Ann Middleton'un kartıyla Ordu Pazarı'ndan almıştı. Beyaz şapkasının tülü iyice şişmiş olan yanağını gölgeliyordu. Sivil Personel Bürosu'na kadar Mosca'nın kolunda yürüdü.

Büroya girince masasının başından kalkın Inge, Hella'ya gülümsedi. El sıkıştılar. Bu sırada Eddie Cassin'in imzalaması için bazı belgeler getiren Alman kısım şefi Herr Topp, Hella'ya cesaret vermeye çalışırcasına, babacan bir tavırla :

— Burada çok iyi bir dişçimiz var, dedi. Zaten bütün Amerikan dişçileri iyidir...

Mosca, Eddie'ye :

— Yüzbaşı Adlock'la konuştun mu? diye sor-
du.

«Evet» anlamında başını sallayan Eddie, Hella'ya baktı.

— Çok ağrıyor mu?

— Şimdi pek fazla değil.

Eddie ile Mosca'nın buradaki üstün durumlarını hemen fark etmişti.

— Alman dişçiler bir çare bulamadılar, diye ekledi.

Eddie başını salladı.

— Bizimkilerde onların elde edemedikleri ilaçlar var. Yüzbaşı Adlock hemen çaresine bakar.

Sonra Mosca'ya döndü.

— Hella'yı hemen oraya götürebilirsin.

Hella'yla Mosca dıştaki büroya çıkarlarken, Alman memurlar işlerini bırakıp onlara baktılar. Hiç gülmeyen, zayıf yüzünün çizgileri daima gergin, sert tavırlı Amerikalı'nın böyle ince, tatlı bir kızı seçmiş olması onları şaşırtmış gibiydi. Hella, onların Mosca'ya yakıştırdıkları tipe hiç uymuyordu.

Hava üssünün dispanserinde Hella ile Mosca'yı beyaz önlüklü bir Alman doktor karşıladı.

— Yüzbaşı Adlock sizinle meşgul olmamı istedi. Kendisi şu anda başka bir işle meşgul. Lütfen oturur musunuz?..

Hella, şapkasını Mosca'ya verdi ve siyah deriyle kaplı dişçi koltuğuna oturdu. Duvarları beyaz badanalı, beyaz yağlıboyayla boyanmış dolapların bulunduğu odada bu koltuk bir leke gibiydi. Dikkatle Hella'nın çürük dişini gözden geçiren doktor, Mosca'ya dönerek :

— Apse geçmeden birşey yapamayız, dedi. Penisilin ve sıcak kompres uygulanması gerekiyor. Şiş indiği zaman dişi köküyle alabilirim.

Mosca :

— Şimdi penisilin yapabilir misiniz? diye sordu.

Alman doktor çaresizlikle başını salladı.

— Penisilin kilitli ve sadece Amerikalı doktorların kullanma yetkisi var. Yüzbaşı Adlock'a haber vereyim mi?..

Alman doktor odadan çıkınca, Hella, Mosca'ya bakarak gülümsedi. Ona verdiği eziyetten dolayı özür diliyormuş gibi bir hali vardı.

Yüzbaşı Adlock'un gelmesini bir hayli beklediler. Yüzbaşı genç, tıkHz yapılı, üniformasını biraz derbederce giymiş, müşfik bakışlı bir adamdı. Boyunbağının zaten çarpık olan düğümü bir yana kaymıştı.

Hella'nın ağzını muayene ettikten sonra :

— Evet, dedi. Yardımcım haklı. Penisilin yapılması gerekiyor. Apseli durum geçince, hasta dişi hiç zahmetsizce alırız.

Mosca alacağı cevabı tahmin ettiği halde, elinde olmaksızın :

— Ona penisilin yapabilir misiniz? diye sordu.

— Çok müteessirim ama, durumu biliyorsun. Nizamlara karşı gelmek meselesi değil. Fakat bu işi bir kere yaparsam, üsdeki bütün erler arkadaşlarını getirmeye kalkışır. Oysa penisilini idareli kullanmak zorundayız.

Mosca :

— Evlenme kâğıtlarımız sırada, dedi. Bu durumda...

Yüzbaşı Adlock onun devam etmesine fırsat vermedi :

— Gerçekten çok müteessirim.

Mosca, yüzbaşının içtenliğinin farkındaydı. Bir süre düşünceli düşünceli bakınan Amerikalı :

— Bakın, dedi. kâğıtlarınız Frankfurt'tan gelir gelmez bana haber verin; hemen tam tedaviye başlarım. Evlenmenizin tamamlanması için bekleme-nize lüzum yok. Bu kadar tatlı bir hanımın böyle apseli bir dişle acı çekmesine gönlüm razı olmaz.

Hella gülümseyerek teşekkür etti. Şapkasını gi-yerken, yüzbaşı :

— Şimdilik devamlı olarak kompres koyun, di-ye ekledi. Çok kötüleşecek olursa, bir Alman has-tanesine gitmelisiniz.

Tekrar «Sivil Personel Bürosu»na, Eddie'nin yanına döndüler.

Durumu öğrenen Eddie Cassin, Mosca'ya :

— Gidip emir subayıyla konuşsan, dedi. Kâğıt-larınızın Frankfurt'tan gelmesini çabuklaştırmak için bir şeyler yapabilir.

Mosca, Hella'ya döndü :

— Beni biraz bekler misin, yoksa eve mi git-mek istiyorsun?

Mosca'nın masasının başında, onun koltuğun-da oturmakta olan Hella :

— Burada beklerim, dedi.

Mosca emir subayının odasına girdiğinde, genç yüzbaşı telefonla konuşuyordu. Kaşının bir hareke-tiyle Mosca'ya biraz beklemesini işaret etti. Biraz sonra da ahizeyi yerine bırakıp ona döndü.

— Evet, istediğin nedir?

— Evlenme kâğıtlarımın gelip gelmediğini soracaktım.

Elinin altındaki kalın ciltli Ordu İktüzüğü'nün sayfalarını dalgın dalgın karıştırırken, yumuşak bir ifadeyle :

— Henüz gelmedi, dedi.

— Çabuk gönderilmesini sağlamak için birşey yapılabilir mi acaba?

Yüzbaşı dönüp bakmadan :

— Hayır, diye kestirip attı.

Mosca dönüp uzaklaşmamak için kendini zor tutuyordu.

— Frankfurt'a gitmemin bir faydası olur mu dersiniz?.. Belki orada kimi görmemin yararlı olacağını söyleyebilirsiniz.

Emir subayı sert bir hareketle kalın cildi kapattı. Aşağıdan yukarı, dik dik Mosca'yı süzerek :

— Dinle, Mosca, dedi. Bu kızla bir yıldan fazla bir zamandan beri beraber yaşıyorsun. Buna rağmen evlenme yasağının kaldırılmasından altı ay sonraya kadar başvurmadın. Şimdi ansızın telâşlanıyorsun. Senin Frankfurt'a gitmeni önleyemem. Fakat boşuna bir yolculuk olacağını söyleyeyim. Usuller dışında iş görmek isteyenler hakkındaki kanaatimi biliyorsun.

Mosca öfke yerine utanç duyuyordu. O anda elini kolunu, hatta dilini bağlayan da bu olmuştur zaten. Yüzbaşı onun durumunu fark etmiş gibi, daha yumuşak bir sesle :

— Kâğıtların gelir gelmez sana haber veririm, diye ekledi.

Konuşulacak başka bir şey kalmamıştı.

EDDIE'nin bürosunda Hella, Inge'yle birlikte kahve içiyor, iki kadın kendi aralarında bir şeyler konuşuyorlardı.

Eddie Cassin merakla :

— Ne oldu? diye sordu.

Mosca :

— Elinden geleni yapacak, dedi.

Sonra gülümseyerek Hella'ya baktı. Gerçeği Eddie'ye daha sonra anlatacaktı.

Mosca, şafaktan önce, sabahın çok erken saatinde, Hella'nın ses çıkarmamaya çalışarak ağladığını farketti. Hella yüzünü çıplak omzuna yaslamıştı.

Mosca saçını okşadı.

— Çok mu fena?

— Çok, Walter.. Kendimi çok kötü hissediyorum.

Karanlıkta acı bütün vücuduna yayılıyor, gide-
rek kanına karışan bir zehir gibi etkisini arttırıyor-
du. Mosca'nın hava üssündeki çaresizliği bir türlü
gözlerinin önünden gitmiyordu.

Mosca :

— Sana kompres hazırlayayım, diyerek yataktan kalktı.

Yatağın başucundaki gece lambasını yakıp da

Hella'nın yüzünü görünce epeyce dehşete kapılmıştı. Soluk sarı ışık çemberinde Hella'nın bir gözü hemen hemen tamamen kapanmış görünüyordu. Kemikli yüzündeki oransızlık ona Moğol'umsu bir görünüş vermişti.

YERGEN, taştan bir sıranın üstüne oturmuş, tenke kutudan çıkardığı erikleri parmakları arasında sıkarak, sonra parmaklarını yalayan kızına sevgi ve keder dolu gözlerle bakıyordu. Doktor, kurtulması için bir tek çare bulunduğunu söylemişti. Küçük kızı bir an önce Almanya'dan uzaklaştırması gerekiyordu.

Yergen bunun imkânsızlığının, karaborsada kazandığı bütün paranın sadece kızıyla onu çevreleyen acılı dünya arasına bir duvar çekebilmesi için yeterli olduğunun farkındaydı. Fakat doktor bunun yetmeyeceğini söylemişti.

Şimdi karar vermesi gereken an gelip çatmıştı işte. Bir takım sahte belgeler satın alıp İsviçre'ye gider, orada yerleşebilirlerdi. Bu da aylara ve çok paraya bakan birşeydi.

Sabahın bu saatlerinde hava hayli serin oluyordu. Yaklaşan güz, güneşin ısıtıcılığını etkisiz kılmıştı. Rengi değişen toprak, ölü yapraklarla örtülüydü.

Yergen :

— Buraya gel, Giselle, diye kızına seslendi. Se-

ni eve götürmeliyim. Benim de iş saatım geliyor.

Kızını kucağına alırken bir adamın kendilerine yaklaştığını gördü. Biraz sonra Mosca ile karşı karşıya idi.

— Seni arayıp duruyorum, Yergen.

Yergen garip bir tedirginlik duydu. Arayanın kendisini bu kadar kolayca bulabilmesi onu şaşırtmış gibiydi.

Mosca, onun bu düşüncesini sezmiş gibi :

— Evinin işlerine bakan kadın genellikle buralara geldiğini söyledi, diye ekledi.

Yakınlarından bir otobüs sesi duyuluyordu. Yergen doğrudan doğruya ona bakmaksızın :

— İstedğin nedir? diye sordu.

— Biraz morfin ya da kodeine, bir miktar da penisiline ihtiyacım var. Hella'nın dişi için.. Çok fena durumda. Morfini hemen bugün istiyorum. İstedğini vermeye hazırım.

Yanyana yıkıntılara doğru yürümeye başladılar. Yergen, kızını kucağından yere indirmişti; şimdi onun elinden tutuyordu.

— Pek kolay olmayacak, dedi.

Bunu söylerken, İsviçre'ye gidişlerini üç ay önceye alabileceğini hesaplıyordu. Fırsat kendiliğinden ayağına gelmişti.

— Fiyatlar çok yüksek, diye devam etti.

Mosca başını salladı.

— Ben de bulamayacaksın diye korkmuştum. fiyatının önemi yok. Beni dilediğin gibi soyabilirsin.

Yergen :

— Gece yarısı bana gel, dedi. Akşam gelme,

kızım evde yalnız. Bu sıralarda yine çok hasta. Korkmasını istemiyorum.

Kızı ve kendisi için bir yakınlık, bir acıma duygusu okumaya çalışarak Mosca'nın yüzüne baktı. Fakat Mosca'nın yüzünde hiçbir şey göremedi. Onun sadece kendi metresini düşündüğü meydandaydı. Bunun farkında olmak, Yergen'in içindeki burukluğu büsbütün koyulaştırmıştı.

Ayrılrırken :

— Gece yarısından önce gelersen hiçbir şey geçmez eline, dedi.

EDDIE CASSIN'le Mosca, «Sivil Personel Bürosu»ndan çıkmışlar güz gününün kasvetli griliğinde hangarlara doğru yürüyorlardı.

Eddie Cassin :

— Tayfadan biri daha çeteden ayrılıyor dedi. Önce Middleton, sonra Leo, şimdi de Wolf. Galiba sıra sende, Walter.

Mosca ağzını açıp birşey söylemedi. İşlerini bırakmış, muhafızların beklediği çıkış kapılarına doğru akan Alman işçilerin, uçak makinistlerinin kalabalık seline karşı yürüdüler.

Ansızın ayaklarının altındaki toprak sarsılır gibi oldu. Kuvvetli motorların çalıştığını duyabiliyorlardı. Alan yöneticilerinin bulunduğu yapının köşesini dönüp, büyük, gümüş rengi uçağın yanına ulaşırlar.

Güneş buzlucaıdan bir bölmenin ardındaymış

gibiydi. Eddie Cassin'le Mosca birer sigara yakmışlar, konuşmaksızın bekliyorlardı; hangarların oradan gelen cip hızla yaklaştı.

Biraz sonra uçağın yakınında duran cipten Wolf, Ursula ve Ursula'nın babası inmişti. Ursula'nın babası hemen ağır valizlerden birine yapıştı. Wolf, keyifli keyifli gülererek bekleyenlere elini salladı.

— Yolcu etmeye gelmeniz bizi çok memnun etti.

Sonra Ursula'nın babasını tanıttı. Eddie'yle Mosca Ursula'yı önceden tanıyorlardı. Dev pervaneleri havayı biçerken, yaşlı Alman uçağa yaklaşmış, gümüş rengi gövdesini yokluyordu. Aç ve hırslı bir hayvan gibi dolanıyordu uçağın çevresinde:

Eddie Cassin, şakacı bir tavırla :

— Galiba uçağı yürütmenin bir yoluna bakıyor, dedi.

Bunu, biraz ötede duran Ursula'nın duyamayacağı bir tonda söylemişti. Wolf başını salladı.

— Hiç şaşmam. Bizimki «Queen Elisabeth» transatlantiğini bile yürütecek yetenektedir.

Ursula dikkat kesilmiş, uçağa taşınan valizleri izliyordu. Bu iş bitince, yaklaşıp Wolf'un koluna girdi.

Wolf, Eddie Cassin ile Mosca'ya elini uzatarak:

— Eh, dedi. Hoşça kalın, çocuklar. Sizlerle bir arada olmak gerçekten bir zevkti. Amerika'ya gelince beni arayın. Sende adresim var, Eddie.

Eddie belirli bir soğuklukla :

— Tabii, tabii, diye karşılık verdi.

Wolf, Mosca'nın gözlerinin içine baktı.

— Talihiniz açık olsun, Walter. O iş olmadı di-

ye hâlâ üzgünüm, ama kimbilir?.. Olmadığı belki de daha iyi..

Mosca gülümsüyordu.

— Senin de talihin açık olsun, Wolf. İyi yolculuklar.

Wolf, bir an duraladı :

— Sana son bir tavsiyede bulunayım, dedi. Buradan gitmek için fazla gecikme, Walter. Mümkün olduğu kadar kısa zamanda Amerika'ya dönmeye bak. Söyleyeceğim bundan ibaret.

Mosca başını salladı.

— Teşekkürler, Wolf. Ben de öyle yapacağım zaten.

Tam bu sırada Ursula'nın babası Wolf'un kolundan çekerek :

— Wolfgang, dedi. Beni burada unutmayacaksınız değil mi, Wolfgang?.. Benim için gerçek bir oğul olmuştun. Seni çok özleyeceğim.

Gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Mosca, Wolf'un tedirgin tedirgin çevresine bakındığını, bir an önce uçağa binmek istediğini fark etti. Yaşlı Alman hıçkırıklarla boğulan sesiyle :

— Ursula, benim biricik yavrum, diye devam etti. İhtiyar babanı unutmazsın herhalde... Onu bu acılar, yokluklar ülkesinde yalnız bırakmayacaksın, değil mi?.. Eminim, küçük Ursula'm babasına böyle birşey yapmaz.

Babasını öpen Ursula, üzgün üzgün :

— Yapma babacığım, dedi. Gerekli belgeler hazırlanır hazırlanmaz er geç sen de yanımıza geleceksin.

Wolf'un dudakları anlamsız bir gülümsemeyle

gerilmişti. Ursula'nın omzuna dokundu. Almanca :

— Gidelim artık, diye mırıldandı.

Sonra yaşlı adamın elini tuttu.

— Ursula'yı üzmeyin. Size söz veriyorum, kalan günlerinizi Amerika'da, kızınızın ve torununuzun yanında geçireceksiniz.

Adam başını sallayarak :

— Çok iyisin, Wolfgang, dedi. Bunu her zaman söylerim.

Çok geçmeden Wolf ve Ursula uçağa binmişlerdi. Pencerelerden birinde Ursula'nın başı görüldü. İyice silinmemiş, bulanık camın ardından babasına el sallıyordu.

Dev yapılı uçak, gümüş rengi gövdesiyle harekete geçince, Eddie Cassin :

— Dosya kapandı, dedi. Başarıya ulaşmış bir Amerikan vatandaşı Avrupa'yı terk ediyor.

Sesinin tonundaki acılık belirliydi. Havalanan, güz bulutlarıyla kaplı gökyüzüne doğru yükselen uçağı izliyorlardı. Mosca, kızını bir daha göremeyecek olan yaşlı Alman'a baktı. Adamın etli, kırış kırış yüzünde açık renk camdan iki boncuğu andıran gözleri, bir umut belirtisi, bir vaad izi aranırcasına gökyüzüne takılıp kalmıştı. Sonra başını indirdi. Gözleri buğulu, umutsuzluk ve acıyla pürüz pürüz bir sesle :

— Gittiler, dedi. Bizi bırakıp gittiler, dostlarım!.

MOSCA, elindeki yumuşak, düzenle katlanmış bezi, kaynara yakın sıcak suyun bulunduğu kaba batırdı. Bezi katlarının açılmamasına dikkat ederek hafifçe sıktı ve Hella'nın yüzüne koydu.

Çektiği acı gözlerine yansımış olan Hella, divanda yatıyordu. Bir gözünü küçülmüş gibi gösteren gergin şişkinliğin etkisiyle, ağzı da çarpılmış izlenimi veriyordu. Divanın yakınındaki koltukta oturan Frau Sanders bebeği kucağına almış, biberonlu şişeden süt emziriyordu.

Mosca çaresizliğini belli etmemeye çalışarak :

— Kompresse birkaç gün daha devam edeceğiz, dedi. Sonra her şey düzelecek, göreceksin. Şimdilik biraz dayanman gerekiyor.

Şiş biraz inmiş gibiydi. Frau Sanders'in kucağındaki bebek ağlamaya başlayınca, Hella doğrulup ona uzandı. Yanağındaki kompres kaymıştı. Mosca'ya :

— Artık dayanamayacağım, dedi.

Yüzünün sağlam yanını bebeğin başına yaslayarak :

— Zavallı bebeğim, diye söylendi. Anneciğin seninle meşgul olamıyor, değil mi?..

Titrek elleriyle bebeğin bezlerini değiştirirken, Frau Sanders de yardım etti. Gözlerini Hella'dan ayırmayan Mosca, son birkaç gün içinde onun ne

kadar çöktüğünün farkındaydı. Bir noktada gücünü tamamen kaybetmesinden korkuyordu. Alman doktorlar, Hella'nın durumunu penisilin uygulanmasını gerektirecek kadar ağır bulmamışlardı. Mosca'nın tek umudu, Yergen'deydi. Üç gece yarısı üstüste gitmiş, fakat eli boş dönmüştü. Bu gece yarısı için kesin söz almıştı ondan.

Hella işini bitirince, Mosca bebeği aldı. Bebeği kollarının arasında sallarken, Hella gülümsemeye çalışarak bakıyordu. Genç kadının yüzündeki acıyı görmemek için, Mosca gözlerini başka tarafa çevirdi. Sonra bebeği çocuk arabasına yatırdı ve :

— Gidip Yergen'i göreyim, dedi. İlacı mutlaka bulacağına söz vermişti.

Henüz gece yarısına çok vardı, saat sekize geliyordu. Fakat Hella'nın yüzü çektiği acıyla perişandı; karşısında oturup beklemeye tahammül edemeyecekti. Eğildi, Hella'yı şakağından öptü.

— Mümkün olduğu kadar çabuk dönmeye çalışacağım.

Kurfürsten Allee'de hızlı adımlarla yürürken, ayaklarının altında çıtırtılarla ezilen yaprakların sesini dinliyordu.

Daha ilerden otobüse bindi. İyi bir şans eseri, otobüs Yergen'in oturduğu küçük kilisenin yakınında durdu. Mosca, bir önceki gelişinde Wolf'la birlikte girmiş olduğu yan kapıyı açık buldu.

Dar ve dik basamakları koşarcasına çıktı. Kapıya vurdu, bir süre bekledi. Kimse cevap vermemişti. Tekrar tekrar vurdu. İçerden belli belirsiz, tekdüze, bir hayvan yavrusunun sızlanmasını andı-

ran bir ses duyuluyordu. Kapının ardındaki çocuğun ağladığını anlamıştı.

Aşağı indi, kilisenin yan tarafında dikilip Yergen'in gelmesini bekledi. Soğuk soğuk esen rüzgâr iyice kuvvetlenmişti. Orada öylece beklemekten birşey çıkmayacağını anladı. Yukardaki kapalı kapının arkasında bir başına bırakılmış, çocuksu bir dehşetle ağlayan küçük kızıdan, onun karanlık, acılı, mutsuz dünyasından kaçarcasına, hızlı adımlarla oradan uzaklaştı. Kendisini alabildiğine çaresiz hissediyordu. Yüzbaşı Adlock'un bir penisilin yapmayı reddedişi, emir subayının davranışı, Alman doktorların başlarından savar gibi tavır takınmaları ve bütün bunlara karşı birşey yapamamak, duyduğu çaresizliğe bir aşağılanma, bir eziklik hissi de katıyordu.

İçindeki burukluğu ancak içkiyle geçiştirebileceğini düşündü. Bu, kanının zehirlenmesine yol açabilecek bir yaranın akkor halinde kızgın demirle dağlanması gibi birşey olacaktı.

Sırf bu düşünceyle «Subay Kulübü» ne gitti. Kulübün sakin gecelerinden biriydi. Ne müzik ne de dans vardı. Barın çevresindeki birkaç subay içkilerini yudumlamaktaydılar. Mosca ardarda ve hızla üç duble viski içti.

Gülümseyerek ona bakan subaylardan biri :

— Arkadaşın Eddie içerde zar sallıyor, dedi.

Mosca bu bilgi için teşekkür eder gibilerden başını salladı.

Bir başka subay :

— Sevgili dostumuz emir subayı da orada, diye söze karıştı. Binbaşı oluşunu kutluyor.

Mosca gülümsedi.

— Bunun için ben de bir kadeh daha içebilirim.

Subaylar gülüştüler. Mosca, ceketinin düğmelerini çözdü ve bir değil, birkaç viski daha içti. Her şeyin yoluna gireceğini düşünüyordu. Hella'nın acıya, hastalığa dayanıksızlığı malumdu. Alt tarafı, çürük, ihmal edilmiş bir dişin sebep olduğu ağrıydı işte Apse geçer geçmez o dişden kurtulmanın yoluna bakacaklardı.

Sigara aranmak için elini cebine atınca, Hella'nın kayınvalidesine yazmış olduğu mektubun zarfına dokundu. Annesi, 'müstakbel' gelininin mektup yazmasını, bebeğin bir resmini göndermelerini istemişti. Hella da maktubu birkaç gün önce yazmış, göndermesi için Mosca'ya vermişti.

Mosca, bardan çıkıp mektubu holdeki posta kutusuna attı. İçinden gelen bir ses oyun salonuna gitmemesini söylüyordu ama, omuzlarını silkerek salona yöneldi.

Oyun masasının bir köşesinde duran Eddie'nin elinde bir deste dolar vardı. Emir subayı da tam karşısındaydı. Kızarmış, çizgileri gergin yüzünden iyice sarhoş olduğu belliydi. Mosca onu bu durumda gördüğüne biraz da şaşırmıştı.

Eddie :

— Hella nasıl? diye sordu.

Mosca ona bakmaksızın :

— İyi, dedi.

Garsonun getirdiği içkileri aldılar. Oyun hafiften gidiyordu. Sıra emir subayına gelince ortaya otuz dolar sürdü. Sadece on dolarını gördüler.

İçinde belli belirsiz bir suçluluk duygusu hissedilen Mosca, «Eve dönmeliyim, sonra tekrar Yergen'e gitmem gerekiyor,» diye düşündü. Fakat bir saat sonra kulüp zaten kapanacaktı. Sırf bu düşünceyle orada kaldı.

Emir subayı ansızın ona dönerek :

— Muayene ve tedavi etmeleri için arkadaşın Fraulein'i üsse getirdiğini duydum, dedi. Bunu yapmadan önce düşünmen gerekirdi, Walter.

Mosca'ya ilk defa adıyla sesleniyordu. Subaylardan biri yüzünü buruşturdu :

— Kulüpte işten konuşmayalım Allah aşkına.

Mosca kulübe niçin geldiğini, orada kalışının sebebini ansızın anlamıştı. «Pekâlâ,» diye düşündü. «Pekâlâ, hiç değilse çanak tutanın sen olduğunu inkâr edemezler.»

Buna rağmen, kontrollu bir sesle :

— Doktorun bir şeyler yapabileceğini düşünmüştüm, dedi.

— Görevli olduğum yerde böyle şeylerden hoşlanmam. Bunun özel birşey olduğunu sanma. Fakat, senin Fraulein'ı tedavi etseydi, bütün GI'lar iri memeli Fraulein'larını üsse taşımaya başlayacaklardı.

Emir subayı sarhoş sarhoş gülümseyerek bardağından uzun bir yudum içti.

Mosca zarlarla yeşil örtüye bakıyordu. Eddie, nin bir şeyler söylediğini duydu ama, anlayamadı. Sonra zarları aldı.

— Beş dolar var.

İçki bardağını yakınında bir yere bırakan emir subayı :

— Ben görüyorum, dedi.

Bunu söylerken masanın üstüne bir on dolar atmıştı. Mosca onun parasını geri itti.

— Başka birinin görmesini tercih ederim.

Subaylardan biri masaya beş dolar bıraktı. Dik dik Mosca'ya bakan emir subayı :

— Şu senin Fraulein için fazla hassassın, dedi. Bana kalsa, içinizden hiç birinin burada evlenmesine izin vermezdim.

Mosca, zarları masaya atarken gözlerinin içine bakarak :

— Demek kâğıtlarımızı bunun için masanda tutuyordun, diye karşılık verdi. Seni sinsi, içten pazarlıklı seni..

Emir subayı umursamadan gülümsedi.

— Bu söylediğini kabul etmediğim gibi, nereden yanlış bilgi edindiğini de soracağım.

Mosca cevap vermeyince emir subayı :

— Nereden bilgi edindiğini söylemedin, dedi.

Mosca, gözleri kötü kötü parlayarak :

— Çalımın bana sökmez, diye karşılık verdi. Belki Almanlar'ı korkutursun ama, bana sökmez...

Eddie Cassin, emir subayına baktı :

— Walter'e ben söyledim, dedi. Albay öğrenmek isterse meseleyi ona anlatmaya da hazırım. Walter' in evlenme kâğıtlarını Frankfurt'a göndermeden iki hafta masanda alıkoydun.

Sonra Mosca'ya döndü.

— Gel, Walter. Buradan gidelim.

Gözlerini emir subayından ayırmayan Mosca başını salladı.

— Yaptığı yanına mı kalacak ?

Emir subayının gözleri hırsla parlıyordu. Masa-nın yan tarafından yürümeye davrandı.

— Ne yapacaktıydın görelim bakalım.

Mosca yerinden kımıldanmaksızın onun yaklaş-masını bekledi. Sonra kolunun kalktığını gördüler. Adamın tam çenesine vurmuştu. Güçlü yumruğun etkisiyle yere düşen adamın yan boşluğuna doğru bir de tekme salladı. Öteki subaylar ve Eddie, hemen kollarından tutup geri çektiler. Mosca bir silkinişle kurtuldu, tekrar ileriye atıldı. Savunmasız, acıyla kıvranan adama vurmasına bırakmadılar. Subaylar-dan biri Mosca'nın şakağına rastlayan bir yumruk salladı. Eddie'nin yardımıyla, güçbelâ dışarı çıkar-dılar onu...

Soğuk hava aklını başına getirmişti. Eddie :

— İlk yumrukla yetinmen gerekirdi, dedi.

— Onu öldürsem yeriye.

Bir sigara yakarken ellerinin titrediğini fark et-ti. Eddie can sıkıntısıyla :

— Durumu düzeltmeye çalışacağım, diye söy-lendi. Fakat üsdeki işin sona ermiş demektir. Hiç beklemeksizin Frankfurt'a git ve evlenme kâğıtla-rını al. Artık o kâğıtlardan başka birşey düşünme-melisin. Ben buradaki durumu idare ederim.

Mosca :

— Teşekkürler, Eddie, dedi.

İçten bir coşkunlukla Eddie Cassin'in elini sıktı. Onun elinden gelen her şeyi yapacağından emindi.

— Eve mi gidiyorsun?

Mosca başını salladı.

— Hayır. Yergen'e uğrayacağım. Frankfurt'tan sana telefon ederim.

Tekrar kilisenin oraya varıp yan kapıdan yukarıya çıkınca kapıyı Yergen açtı. Mosca'ya :

— Ses çıkarma, dedi. Nice zorluktan sonra kızm henüz uyudu.

Tahta bölmenin ardından küçük kızın düzenli, ağır solukları işitiliyordu. Mosca, Yergen'in sinirli olduğunu hemen anlamıştı. Adam :

— Bu akşam daha önce uğradın mı? diye sordu.

— Hayır.

Bu yalanı söylemeden önce biraz duraladığını Yergen de fark etmiş olmalıydı. Fakat işi uzatmak-sızın :

— İsteddiğin şeyleri aldım, dedi.

Mosca, söz verdiği halde daha önce gelmiş, kızının korkmasına sebep olmuştu. Bu yüzden, şimdi yapacağı şey artık Yergen'i tedirgin etmiyordu. Sözünü tutmayan Mosca'ya karşı istediği gibi davranmakta haklı olduğunu düşünüyordu.

— Penisilini ve kodein tabletlerini güçlülükle sağladım, diye devam etti. Fakat pahalıya mal oldu.

Cebinden çıkardığı mukavva kutuyu açtı. Kutunun içindeki koyu kahverengi dört küçük şişeyi ve kodein tabletlerinin bulunduğu yassı mahfazayı gösterdi. Bir an için kısa bir tereddüt geçirdi. Mosca'ya, penisilini normal karaborsa fiyatından çok az bir farkla sağladığını söylemek istiyordu. Bunu açıklarsa, penisilinin kullanılacak durumda olmadığını da söylemiş sayılabilirdi. Fakat kızının geçirdiği korkuyu düşündü. Mosca'nın belirli bir suçluluk duygusuyla tahta bölmeye doğru baktığını fark etti ve:

— İlâçların hepsi sana elli karton sigaraya mal olacak, dedi.

Mosca omuzlarını silkti.

— Pekâlâ. Fiyatına aldırdığım yok. Yalnız iyi olduğundan emin misin?

Yergen hemen cevap vermedi. Saniyenin çok küçük bir bölümünü kapsayacak kadar zaman kırıntısı içinde aklından bir sürü şey geçmişti. Bir ay sonra Almanya'dan çıkmaya karar vermişti. Bunun için mümkün olduğu kadar fazla sigaraya ihtiyacı vardı. Alman doktor çok kuvvetli bir ihtimalle penisilini Hella için kullanmayacak, kendisine saklayacaktı. Bremenli doktorların çoğu böyle yapıyordu.

İnandırıcı bir tavırla :

— Bu konuda garanti veririm, dedi. İlâcı sağladığım kaynak güvenilir bir yer. Sorumluluğu üzerine alıyorum.

Mosca rahatlamış gibiydi.

— Öyleyse mesele kalmadı. Şimdi beni dinle. Şimdilik yirmi karton sigaram var. Belki birkaç karton daha bulabilirim. Geri kalanı da kartonu beş dolar üzerinden ödeyeceğim, ne dersin?.. Sana «American Express» çeki veririm.

Yergen başını salladı.

— Sigara olarak ödemeni tercih ederim.

Tahta bölmenin ardındaki küçük kız uykusunun arasında inlemişti. Mosca şu anda Hella'nın da acıyla inlemekte olduğunu düşündü.

— İlâca bu gece ihtiyacım var.

Yergen :

— Bedelini bu gece ödemelisin, dedi.

Ansızın bu Amerikalı'dan ne kadar nefret ettiğini anlamıştı. Oysa bunun belirli bir sebebi yoktu. Sorsalar, akla yatkın herhangi bir sebep söyleyemezdi.

Mosca bir gecede daha fazla yanlış yapmaması gerektiğini düşündü. Kulüpte olanlar yetmişti. Mukavva kutuyu cebine sokuşturdu.

— Benimle eve kadar gel. Yirmi kartonu ve geri kalanı karşılığında parayı veririm. Birkaç gün içinde öteki sigaraları da alınca parayı iade edersin.

Yergen, ne yapsa Mosca'nın ilâçları almasını önleyemeyeceğini anlamıştı. Korkak değildi ama şimdi kendini çaresiz, güçsüz hissediyordu. Sonra birşey söylemeksizin bölmenin arkasına gitti. Kızının üzerindeki battaniyeyi iyice sıkıştırdı. Şapkasını ve koyu renk paltosunu aldı.

Mosca'nın evine kadar hiç konuşmadan yürüdüler. Mosca, Yergen'e beklemesini söyleyerek, Hella'ya bir kodein tableti verdi. Hella'nın uyuyamadığı belliydi.

— Çok ağrıyor, Walter.

— Biraz sonra ağrı duymayacaksın.

Sonra sigara kartonlarını pek özenmeksizin, kocaman bir paket halinde sardı. Cüzdanından çıkardığı «American Express» çekini imzaladı.

— Evine kadar seninle geleyim mi?.. Sokağa çıkma yasağından dolayı başın derde girmesin?

Yergen gülümsedi.

— Hayır. Serbest dolaşmak için belgem var. İyi bir iş adamı böyle şeyleri ihmal etmez.

Koltuğunun altındaki kocaman paket, keyfini yerine getirmişti. Mosca, onu kapıdan uğurlayıp Hella'nın yanına döndü. Bazı ayrıntıları geçiştirerek, kulüpte olanları anlattı. Ertesi gün Frankfurt'a gideceğini söyledi.

— Bir ay içinde buradan ayrılmış olacağız.

Annesi ve Alf gelişlerine çok sevineceklerdi. Hella gittikçe ağırlaşan uykunun gevşekliğiyle onu dinliyordu.

— Bir tablet daha yutabilir miyim? diye sordu. Mosca bir kodein hapı daha verdi. Yanına uzandığı zaman :

— Frankfurt'ta kaldığım sürece sana her akşam telefon edeceğim, dedi.

Hemen yarın doktora gitmesini, penisilin iğnesini yaptırmasını tenbih etti.

Frankfurt'ta en fazla üç gün kalacaktı zaten...

Çok geçmeden derin bir uykuya dalmıştı Hella. Kalkıp pencerenin önüne gitti; solgun ay ışığında yıkıntıları seyrederek bir sigara içti. Şafağın sökmesi için sabırsızlanıyordu...

21

HELLA, bebeğin açlığını dile getiren hırslı ağlayışıyla uyandı. Onu susturmanın ne kadar kolay olduğunu düşünerek yataktan kalktı. İki gecedir kodein haplarının etkisiyle kesintisiz uyuduğu halde kendini halsiz hissediyordu.

Kodein, başının içinde ağır bir boşluk yaratmıştı. Elini yanağına götürdü. Şiş daha artmıştı ama, ağrı hissetmiyordu artık. Bebeğin sütünün ısınmasını beklerken bir kodein tableti daha yuttu. Küçük hapi bile güçlükle yutabiliyordu. Şişeyi alıp odaya döndü.

Bitişik odada ortalığı derleyip toplayan Frau Sanders'in çıkardığı belli belirsiz sesleri duyuyordu. Frau Sanders gibi bir ev sahibesine rızalamak büyük bir şanstı. Daima yabancılara uzak duran Walter bile, Frau Sanders'den hoşlanıyordu.

Walter'in Frankfurt'tan evlenme kâğıtlarıyla dö-

neceğini, en geç bir ay içinde Almanya'dan ayrılacaklarını düşündü. Kendisini biraz güçlenmiş hissedince, kendi odalarını derleyip toplardı ve oturma odasına geçti.

Büyük sobanın yanında oturmakta olan Frau Sanders, kahvesini içiyordu. Hella için de bir fincan kahve ayırmıştı.

— Seninkinin bu sabah gelmesi gerekmiyor muydu?

Hella, kahvesini yudumlayarak :

— Birkaç gün daha kalacak, diye karşılık verdi. Böyle resmî kağıtların hazırlanması nasıl uzar bilirsiniz.

— Ona, penisilinden söz ettin mi?

Hella «evet» anlamına başını salladı.

— Bu Yergen'in gerçekten dostunuz olduğunı sanıyordum. Böyle bir şeyi nasıl yapar?

Hella :

— Onun kabahati olduğunu sanmıyorum, dedi. Doktor penisilinin kullanılmayacağını söyledi. Gerçekten penisilinmiş ama, kullanılması için belirlenen zaman geçmiş. Yergen bu kadarını bilemezdi tabii.

Frau Sanders başını salladı.

— Bilmesi gerekirdi. Herr Mosca kendisini ziyaret ettiği zaman onun yerinde olmak istemem.

Bitişik odada bebek ağlamaya başlamıştı. Hella gidip bebeği getirdi. Frau Sanders:

— Bana ver, dedi. Biraz ben tutayım.

Frau Sanders bebeğin bezlerini değiştirirken, Hella :

— Gidip aşağıdan biraz kömür getireyim, diye söylendi.

— Henüz yeteri kadar iyileşmedin. Kendini yor-mamalısın.

Fakat Hella gülümseyerek başını sallamakla ye-tindi ve aşağıya indi. Dışarda hava iyiden iyiye so-ğuktu. Güneşin ölgün ışıkları, yere döşenmiş pas rengi yaprakları daha da kızıla boyamış, iri kan damlaları görünüşü vermişti. Ortalığa «Weser»in iki kıyısındaki bahçelerde toprağa düşen güz elma-larının ekşimsi kokusu yayılıyordu.

Hella çevresine şöyle bir göz attı; Kurfürsten Allee'nin karşısında dört çocukla beraber oynayan bir genç kız gördü. Sonra bodrum katına indi. Kö-mür kovalarını doldurmakta güçlük çekmedi ama, ko-vayı kaldırmaya davranınca, işin bundan sonrasını beceremeyeceğini anladı. Biraz daha zorlandı; çabası boşunaydı. Kovayı yarı yarıya boşalttı.

Basamakları ağır ağır çıktı. Merdivenin tam ortasına varınca, derinden bir ürpertiyle bütün vü-cudunun sarsıldığını hissetti. Beynine saplanan da-yanılmaz bir acının kuvvetle, amansızca burkulu-şunu duydu. Kendi kendine açılan parmaklarının kö-mür kovalarını bıraktığının, kömürlerin yerlere saçıl-dığının farkında değildi.

Sonra bağırmaya başladı. Sesi insan sesine ben-zemiyordu. Dayanılmaz, kelimelerle anlatılmaz aci-nın gözlerine çektiği sis tabakasının ötesinden, kor-kuluğa dayanmış dehşetle bakan Frau Sanders'i ve onun kollarının arasındaki bebeğini gördü. Kollarını onlara doğru kaldırdı. Karanlık, burgulanan bir ana-fora kapılmış, medet umduğu bir yerlere tutunmaya çalışan biri gibi kollarını sallıyordu.

Frau Sanders'in dehşetle açılmış gözlerinin önünde dizleri büküldü ve hâlâ bağırduğu halde kendi sesini duymaz oldu. Anaforun dipsiz, karanlık derinliklerine doğru düştü, düştü...

22

EDDIE CASSIN, «Sivil Personel Bürosu»ndaki odasında aşağı yukarı dolaşıyordu. Açık telefonun başında, elinde ahizeyle oturan Inge sabırla karşıdan verilecek cevabı beklemekteydi.

Eddie'ye bakarak başını salladı. Eddie hızlı adımlarla yanına geldi ve ahizeyi kızın elinden aldı.

— Aloo, evet?..

Hattın öbür ucundaki adam kusursuz bir İngilizceyle :

— Özür dilerim, dedi. Telefonda bilgi veremeyiz.

Eddie Cassin adamla tartışmaya kalkışmanın boşuna olduğunu biliyordu. Karşısındakinin nasıl biri olduğu sesinin tonundan bile belliydi. Kıyamet kopsa, bir takım nizamlar, yasaklamalar, usuller üzerine kurulmuş dar ufuklu dünyasının dışına çıkamayacaktı.

Bunu düşünerek, mümkün olduğu kadar nazik bir sesle :

— Pekâlâ, dedi. Hastanenize kaldırılan genç kadının nişanlısı şimdilik Frankfurt'tadır. Durumu nasıl?.. Onun dönmesi için haber vermemi gerektirecek kadar ciddi mi?

— Hemen haber vermenizi tavsiye ederim.

Eddie, can sıkıntısıyla yüzünü buruşturdu.

— Çok önemli bir iş için Frankfurt'a gitmişti. Oradaki işini bitirinceye kadar dönmek istemeyebilir.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra telefondaki ses :

— Mümkün olduğu kadar çabuk dönmesini söyleyin, diye karşılık verdi.

Eddie, ahizeyi yerine bıraktı. Inge merakla bakıyordu.

— Bana temiz bir bardak getir.

Inge odadan çıkınca, Eddie Cassin tekrar telefonu açtı. Ordu santralından Frankfurt'u aramasını söyledi. Inge odaya döndüğünde hâlâ bekliyordu. Kendisine kuvvetli bir içki hazırladı.

Çok geçmeden de Frankfurt'taki karargâhın emir subayı ile konuşuyordu. İyi bir rastlantı eseri, Mosca'nın «Hukuk İşleri» bölümünde olduğunu öğrendi. Fakat «Hukuk İşleri» bölümünden cevap veren kimse, Mosca'nın yarım saat önce ayrıldığını bildirdi. Nerede bulunabileceğine ilişkin bir fikirleri yoktu.

Eddie Cassin yine yılmadı. Frankfurt hattından, I.G. Farben Building'deki haberleşme merkezini bağlamasını istedi. Telefona çıkan çavuşa durumu an-

lattı. Mosca'nın adına sık sık anons yaparlarsa mesele kalmayacaktı.

Nitekim öyle oldu. Eddie Cassin, ikinci içkisinin son yudumunu dikerken telefon çaldı. Kendi adına yapılan anonsu duyup haberleşme merkezine başvuran Mosca, hemen Bremen'i aramıştı.

— Aloo, ben Walter. Kim konuşuyor?

Mosca'nın sesinde endişe değil sadece merak vardı.

Eddie Cassin :

— Benim, Walter, dedi. Oradaki işini hallettin mi?

— Henüz bilmiyorum. Beni bir bürodan öteki-ne gönderiyorlar. Bir mesele mi var?..

Eddie, mümkün olduğu kadar rahat konuşmaya çalıştı :

— Ev sahibeniz, Frau Meyer'e bir haberci göndermiş. Meyer de bana telefon etti. Hella'yı hastaneye kaldırmışlar. Hastaneyi aradım ama telefonla bilgi vermemekte diretiyorlar. Galiba ciddi bir durum...

Kısa, çok kısa bir duraklamadan sonra Mosca'nın sesi duyuldu :

— Gerçekten birşey bilmiyor musun, Eddie?..

Eddie :

— Yemin ederim dedi. Hemen dönsen iyi olacak sanıyorum.

Bu sefer sessizlik daha uzadı. Eddie'yi iyice terdirgin eden bu suskunluğun ardından, Mosca :

— Saat altıdaki trene yetişeceğim, dedi. Beni istasyonda karşıla, Eddie. Sabah saat dörtte orada olurum.

— Tabii. Telefonu kapar kapamaz hastaneye gideceğim.

— Tamam, Eddie... Teşekkürler.

Eddie, ahizeyi yerine koyarken, Inge'ye :

— Döneceğimi sanmam, dedi.

Cin şişesini ve greyfurt suyu kutusunu çantasına yerleştirdi, hiç oyalanmadan oradan ayrıldı...

FRANKFURT treninden indiğinde, Bremen karanlıklar içindeydi. İstasyonun arkasındaki alanda bekleyen zeytin rengi askerî otobüs ancak seçilebiliyordu.

Mosca, bekleme odasına bakındı, fakat Eddie'yi göremedi. Sonra dışarıya çıktı. Bekleyen bir cip de yoktu.

Bekleyemeyeceğini anlayarak yürümeye koyuldu. Schwachhauser Heer Strasse boyunca uzanan tramvay rayını izleyerek, Kurfursten Allee'ye doğru yürüyordu.

Niçin doğrudan doğruya hastaneye gitmediğini ancak evin önüne vardığı zaman düşünebildi. Oturma odasının pencereleri aydınlıktı. Frau Sanders'i divanda oturmuş, bebek arabasını hafifçe sallarken buldu. Kadının yüzü bembeyazdı.

Kapıda durup :

— Nasıl? diye sordu.

Frau Sanders :

— Hastanede dedi.

— Hastanede olduğunu biliyorum. Kendisi nasıl?

Frau Sanders karşılık vermedi. Halâ bebek arabasını sallıyordu. Sonra ellerini yüzüne götürdü. Bu sefer kendisi öne arkaya sallanmaya başladı.

— Allah'ım... Nasıl bağırıyordu... Sesi kulaklarımdan gitmiyor. Basamaklardan aşağı düştüğünü gördüm..

Kadının gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Arabadaki bebek uyumuş olacaktı. Frau Sanders ellerini yüzünden çekti. Kapıda öylece dikilen Mosca'ya bakarak :

— Bu akşam öldü, dedi. Sizi nasıl bekledim bilemezsiniz... Evet, bu akşam öldü.

Mosca birşey söylemedi. Donakalmış gibiydi. Kadının söylediklerine inanmıştı ama, gerçek olduğunu bir türlü kabul edemiyor, etmek istemiyordu.

Döndü ve karanlık cadeye çıktı. Hastaneye kadar nasıl, hangi yollardan gittiğinin farkında değildi. Eddie Cassin'i orada, çıplak, kasvetli koridordaki tahta sıralardan birinde otururken buldu.

Eddie Cassin, onu görünce ayağa kalkmıştı. Şaşkın, ne diyeceğini, ne yapması gerektiğini bilmiyormuş gibi bir hali vardı. Bu sırada beyaz kepli bir hemşire de yanlarına gelmişti. Eddie Cassin, başıyla Mosca'yı işaret etti. Nöbetçi hemşire Mosca'ya baktı, başını salladı ve dönüp yürüdü.

Mosca da ardından gitti. Koridorun bitiminden döndüler, başka bir koridora saptılar. Ortalık sessizliği elle dokunulabilecekmişçesine yoğundu. Hemşire bir kapıyı açtı, küçük odaya girdiler.

Hella'nın çenesinin altına kadar beyaz bir ör-

tü çekilmişti. Gözleri kapalıydı. Yüzünün bir yanındaki çirkin şişkinlik tamamen inmişti. Dudakları beyaz denebilecek kadar renksizdi. Son derece genç görünüyordu. Ölüm yaşını silmişti sanki. Sadece yaşını değil, yüzündeki bütün çizgileri de yok etmişti.

Mosca yatağa yaklaştı. Yatağın başucundaki beyaz komodinin üstünde içi küçük, beyaz çiçeklerle dolu bir vazo duruyordu. Şaşkın şaşkın çiçeklere, sonra tekrar Hella'ya baktı. Ne yapacağını bilmiyordu. Bir anda bütün düşüncelerinden, duygularından sıyrılmış gibiydi.

Eğildi, soğuk yüzüne, vücudunun üstüne çekilmiş beyaz örtüye dokundu. Örtünün altında kalın, kahverengi bir kâğıt vardı.

Arkasında duran hemşire :

— Giyeceklerinin alınması usuldendir, diye mırıldandı.

Mosca kalbine inen dev yumruğu, gırtlığına takılan şeyi aynı anda hissetti. Tekrar kendine geldiğinde koridordaydı. Bir duvara yaslanmış öylece duruyordu.

Biraz ötede sabırla bekleyen hemşireye :

— Size giyecek bir şeyler göndereceğim, dedi. Daha iyisi kendim getiririm. Onu benim için giydirir misiniz?..

Hemşire birşey söylemeksizin başını salladı..

Hastaneden çıkıp eve giderken, yapması gereken şeyleri düşünüyordu. Hella'nın giyecekleri arasından siyah bir entari seçecekti. Sonra cenaze için yapılması gereken hazırlıklar vardı. Bu konuda Eddie. Cassin'in yardımına güvenebilirdi.

Elindeki ağırlığı hissederek eğilip baktı. Mavi bezden yol çantasını istasyondan beri yanında taşıyordu..

23

HELLA'nın tabutunu taşıyan cankurtaran arabası öndeydi. Eddie ve Mosca, onu izleyen açık cipin önünde oturuyorlardı. Soğuktan korunmak için öne doğru eğilmişlerdi. Arkada tek başına oturan Frau Sanders, kahverengi bir ordu battaniyesine sarınmıştı.

En arkadan gelen küçük Opel'in içinde de, Frau Sanders'in devam ettiği kilisenin rahibi vardı.

Mosca, Eddie'ye bakmaksızın :

— Mezarlığın nerede olduğunu biliyor musun? diye sordu.

Eddie «evet» anlamına başını salladı. Mosca, çevresine, Alman işçilerle dolu otobüslere, zeytin rengi askerî kamyonlara, kaldırımlardaki insanlara bakıyordu :

— Öyleyse bir an önce oraya gidelim, dedi.

Eddie cipi sola aldı, vites değiştirdi ve bir anda cankurtaranı geride bıraktılar.

Mezarlığa varınca cipin içinde beklemeye koyuldular. Frau Sanders battaniyeyi bir kenara bırakmıştı. Siyah entari, siyah manto, siyah tüllü bir şapka ve siyah çorap giymişti. Kül rengi gökyüzünün altında yüzü tebeşir beyazı görünüyordu.

Cankurtaran gelip durdu; Mosca ve Eddie tabut çıkarılırken şoförle yanındaki adama yardım ettiler. Mosca, onların Hella'yı hastaneye doğum için götüreren adamlar olduğunu o zaman fark etti. Tabutun kaba demir tutamakları gökyüzünün rengindeydi. Adamlar Mosca'yı tanımamazlıktan gelmişlerdi.

Tabut son derece hafifti. Mezar taşlarının arasındaki dar yoldan ağır adımlarla ilerlediler ve yeni kazılmış çukurun başına geldiler.

Uzun boylu, zayıf, uzun ve siyah elbisesinin eteği ayak bileklerine kadar inen rahip, Frau Sanders'le birkaç kelime konuştu. Sonra gözleri yerde, öylece dikilip duran Mosca'ya bir şeyler söyledi. Mosca onun koyu Bavyera şivesiyle söylediklerinden bir şey anlamamıştı.

Ortalığı kaplayan yoğun sessizlik, rahibin gırtlaktan gelen, tekdüze sesiyle bozuldu. Bağışlamakla, sevgiyle ilgili kelimeler birbirine zincirlenirken, birisi Mosca'nın eline bir avuç dolusu toprak tutuşturdu. Mosca, nemli, kahverengi toprağı açık mezara fırlatırken, biraz açıktaki duran Frau Sanders'in ağladığını duyuyordu...

Başını kaldırıp güneşsiz, bulanık gökyüzüne baktı. Acıyla, çaresizlikle, kalbini pençeleyen kederli bir öfkeyle, «inanıyorum, inanıyorum,» diye dü-

şündü. Acımasız, insanların kanla boğulmasına seyirci kalan, dehşet, acı ve çeşitli suçlarla yok olup gitmelerine ses çıkarmayan o büyük gücü -bulutların ötesinden görmeye çalışırcasına- gözleriyle arıyordu.

Frau Sanders'le Eddie, onu cipin içinde bekliyorlardı. Yaşlı kadın yine battaniyeye sarınmıştı.

MOSCA, çocuğun bakım masrafı için Frau Sanders'e para verip yine Metzer Strasse'deki eve taşındı. Geceleri erkenden yatağa giriyor, aşağıda sürüp giden partinin gürültülerine, müziğe, kahkahalara rağmen uyumaya çalışıyordu. Çok geçmeden uyuyordu da. Fakat gecenin bir yerinde, ansızın, görünmeyen bir el kendisini dürtmüşcesine uyanıyor, başucundaki saata bakınca, henüz bir, ya da iki olduğunu görüyordu.

Gecenin asıl zorlu kısmı da bundan sonra başlıyordu. Ta gün ışıyınca kadar gözlerini yummaksızın, lambayı söndürmeden öylece yatıyordu.

Hella'nın toprağa verilmesinden iki hafta sonra hiç ummadığı biri ziyaretine geldi. Odasına kadar gelen, sarışın, burnu cilâlanmış gibi parlak, yüzü **çillerle** kaplı Honey'den başkası değildi.

Ufak tefek adam, içten bir üzüntüyle :

— Karınızı kaybettiğinizi duydum, dedi. Başınız sağolsun.

Mosca :

— Henüz evlenmemiştik, diye karşılık verdi.

— Yine de acınızı anlıyorum. Size çok önemli birşey söylemek için geldim.

Mosca adamın yüzüne baktı.

— Eğer sigarayı kastediyorsanız, hiçbir zaman beş bin karton sigaram olmadı. Bundan sonra olacağını da sanmıyorum.

Honey başını salladı.

— Sigaranızın olmadığını biliyorum. Wolfgang Amerika'ya döndüğünden beri biliyorum, bunu...

— Öyleyse?..

Honey ciddi bir tavırla:

— Beni yanlış anladınız, dedi. Buraya Yergen hakkında konuşmak için geldim. Size verdiği penisilini benden almıştı. Daha doğrusu ben aracı durumundaydım. Yergen penisilinin bozuk olduğunu biliyordu.

Mosca karyolanın kenarına oturdu. Elini eski yara izinin üzerine bastırdı. Orasına bir bıçak saplanır gibi olmuştu. 'Yergen'i düşündü. Kendileri için o kadar çok şey yapan, Hella'nın mutluluğuyla gerçekten sevinen, kızını Hella'nın öylesine sevdiği Yergen:

Honey :

— Wolf'un teklif ettiği işle ilginizi kestiğinizi öğrendim, diye devam etti. Budala değilim. Bir bakıma hayatımı kurtarmış oluyordunuz. Yergen'in o

"bozuk penisilini size vereceğini bilseydim, emin olun, engel olmak için elimden geleni yapardım. Öğrendiğimde iş işten geçmişti. Yergen bana oyun oynamış, sizin de evleneceğiniz kadını tehlikeye atmıştı. Fakat başka türlü de size yararlı olabilirim. Yergen, Bremen'e döndü. Eski yerinde oturuyor. Ev sahibeniz Frau Meyer ona haber göndermiş, korkması için sebep olmadığını bildirmiş.

Mosca onun gözlerinin içine baktı.

— Yalan söylemiyorsunuz, değil mi?

— Hayır! Yalan söylemiyorum. İyi düşünürseniz, yalan söylemediğimi siz de anlayacaksınız.

Mosca yerinden kalktı, ceketinin cebinden «American Express»in çek defterini aldı. Yüzer dolarlık beş çek imzaladı. Sonra bu çekleri adama uzattı.

— Yergen'in bu gece buraya gelmesini sağlarsanız, beş yüz dolar sizin.

Beriki belirli bir korkuyla gerileyerek :

— Hayır, hayır, diye söylendi. Bunu yapamam.

Mosca adamın gerçekten bu işi yapamayacağını anlamıştı. Gülümseyerek başını salladı.

— Pekâlâ yine de teşekkürler.

Alman odadan çıkınca, gidip pencerenin önünde durdu ve «bu gece uyuyabileceğim,» diye düşündü..

Frau Sanders'in evine gidip de oturma odasına girdiğinde, yaşlı kadın bebeğin içinde uyuduğu çocuk arabasını hafif hafif sallıyordu.

Mosca :

— Nasıl? diye sordu.

Frau Sanders :

— Merak etmeyin, dedi. Her şey yolunda.

— Gönderdiğim paketi aldınız mı?

Kadın başını salladı. Mosca, hafta içinde büyük bir paket dolusu yiyecek göndermişti.

— Çocuğa devamlı olarak bakmayı kabul edermisiniz?.. Ne isterseniz vereceğim.

Frau Sanders yüzüne baktı:

— Razı olursanız, evlât edinmeye hazırım, Herr Mosca. Onu oğlum olarak kabul ederim. Böylece sizi düşündürecek bir mesele de kalmamış olur.

Bunları inandırıcı bir tavırla fakat soğuk bir edayla söylemişti. Mosca, kadının bu haliyle annesini andırdığını düşündü. Onu kıracak birşey söylediği, gücendirecek bir hareket yaptığı zaman annesi de bu tonda, bu edayla konuşurdu.

Yaşlı kadın şimdi de ağlamaya başlamıştı. Sessiz gözyaşları yanaklarını ıslatıyordu.

— Bebeğe aldırış ettiğiniz yok, diye devam etti. Ne zamandan beri bir kere olsun onu görmeye gelmediniz. Oysa o ikini de ne kadar çok seviyordu. Her zaman sizin çok iyi bir erkek olduğunuzu söyledilerdi. Merdivende düştüğü zaman bile, sarılmak istercesine kollarını bebeğe doğru uzatmıştı! O kadar acı içinde olduğu halde... İyi bir erkek, hatta iyi bir insan olduğunuza inanmıyorum. Onu aldattınız. Sizin kendisini mutlu edeceğinize inanırken yanıyordu.

Mosca gerçek bir şaşkınlıkla Frau Sanders'e döndü :

— Ne yapmam gerektiğini düşünüyorsunuz? diye sordu. Sizce ne yapmalıyım?

— Onun ne istediğini biliyorum. Çocuğu Amerika'ya götürmenizi, güven içinde, mutlu bir hayat

yaşatmanızı istiyordu.

Mosca :

— Henüz evlenmemiştik, dedi. Onun için çocuk Alman sayılır. Gerekli işlemlerin yapılması çok uzun sürer.

Yaşlı kadın umutla :

— Varsın sürsün, diye karşılık verdi. Her şey halledilinceye kadar çocuğa ben bakarım. Bunu yapacak mısınız?

Mosca oradan uzaklaşmak için dayanılmaz bir sabırsızlık duymaya başlamıştı.

— Sanmıyorum, dedi. Bunun mümkün olacağını sanmıyorum.

Frau Sanders soğuk soğuk bakarak, başını salladı.

— Peki, çocuğu evlât edinmemi istiyor musunuz?

Mosca uyuyan bebeğe baktı. Hiçbir şey hissetmiyordu. Cebinden «American Express»in çek defterini çıkardı. İmzaladığı çekleri koparıp masanın üstüne bıraktı.

— Ne olacağını bilmiyorum, dedi.

Sonra kapıya doğru yürüdü. Fakat çıkmasına kalmadı, Frau Sanders:

— Oğlunuzu tekrar görmek için ne zaman geleceksiniz? diye seslendi.

Mosca hırsla döndü. Artık kendini tutamamıştı.

— Aklınızdakini niçin düpedüz söylemiyorsunuz?.. Onun ölümünden beni suçlu buluyor, gerektiği gibi ilgilenmediğimi düşünüyorsunuz, değil mi?.. Bana doğruyu söyleyin. Bu kadar kızmanızın, bana bir hayvana bakar gibi bakmanızın sebebi de bu.

«Şu Amerikalı bir Alman'ı daha öldürdü,» diye düşünüyorsunuz. Çocuk için üzülyormuş gibi yapmayın. Aklınızdan geçeni biliyorum.

Frau Sanders renksiz dudaklarını ısırarak, dik katle baktı. Yüzünün hasta ifadesini, kirli sarılığını, gözlerinin altındaki gölgeleri şimdi fark etmiş gibiydi.

— Hayır, hayır, dedi. Böyle kötü şeyler düşünmedim. Asla!..

İçinden geçenleri açığa vuran Mosca rahatlamış gibiydi. Sakin bir sesle :

— Yanıldığınızı göstereceğim, diye devam etti. Düşündüklerinizin gerçek olmadığını anlayacaksınız.

Sonra dönüp oradan çıktı. Caddede bir sigara yaktı ve bulutların üstüste yığıldığı gökyüzüne, Kurfürsten Allee'nin aşağılarına doğru baktı. Başındaki ağrı gözlerine, ensesine kadar iniyordu. Saat üçtü henüz. Beklemekten başka birşey yapamayacağı uzun bir zaman vardı önünde...

ODASI ögle sonrasının gölgeleriyle dolmuştu. İki aspirin yutup yatağa uzandı. Bütün vücudunu kaplayan yorgunluk, onu şaşırtıyordu da... Gözlerini kapadı.

Kapıya vurulduğunu duyup da gözlerini açtığında, aradan sadece birkaç saniye geçmiş gibiydi. Fakat buna karşılık epeyce uyumuş olduğunu anladı. Odayı koyu bir karanlık kaplamıştı.

Gece lambasını yaktı. Kapıya bir kere daha vuruldu; sonra Eddie Cassin içeri girdi. Son derece şık giyinmişti; her yanından hafif bir pudra kokusu yayılıyordu.

— Hay Allah, dedi. Uyurken odanın kapısını kilitlemelisin. Kendini nasıl hissediyorsun?... Kalkabilecek misin?

Mosca yerinden doğruldu; yüzünü ovuştururken :

— İyiyim, dedi.

Eddie elindeki birkaç zarfı masanın üstüne bıraktı.

— Postadan çıkan şeyleri getirdim. İçkin var mı?

Mosca, elbise dolabından cin şişesiyle iki bardak çıkardı.

Eddie :

— Bu akşam hızlı parti var, dedi. Aşağıya gel-sene.

Mosca başını salladı. İçkilerini yudumladılar. Eddie :

— Emrin bir haftaya kadar geliyor, diye devam etti. Emir subayı önlemeye çalıştı, kabahatin kendisinde olduğunu söyledi. Fakat birşeye yaramadı.

Mosca gidip pencerenin önünde durdu. Köşede ellerinde fenerlerle birkaç çocuk bekliyordu. Hemen, çocukları ellerinde fenerlerle gördüğü başka bir geceyi hatırlamıştı...

Eddie Cassin :

— Çocuk ne olacak? diye sordu.

— Frau Sanders'de kalacak.

Eddie'nin gerçekten üzüldüğü belliydi.

— Sık sık gidip onu görürüm. Her şeyiyle ilgilendiririm, Walter. Güç olduğunu biliyorum. Bizim gibiler için hayat böyle. Nedense daima yokuşa sürülüyoruz.

Mosca yavaşça döndü.

— Benim için daima iyi bir arkadaş oldun. Son birşey istesem yapar mısın?

Eddie :

— Tabii, dedi.

— Yergen'in döndüğünü söylemedin. Onu görmek istiyorum.

Eddie, içkisini yudumlamaya devam ederken odada gezinen Mosca'ya bakıyordu. Gerçi Mosca'nın sesi kontrollüydü, yüzünün ifadesi sakin-di ama, Eddie Cassin bir şeyler olduğunu anlamıştı.

— Bu konuda budalaca düşünmediğini tahmin ederim, Walter. Adam bir hata yapmış. Kendi kabahatı değil. Yergen'in Hella'ya karşı davranışını biliyordun.

Mosca gülümsedi.

— Ben sadece sigaralarımı geri almak istiyorum. Sigaraları ve parayı. Bir işe yaramayan mal karşılığında yirmi karton sigara vermek enayilik.

Eddie rahatlamış gibiydi.

— Tamam, dedi. Şimdi normal haline dönüyorsun işte. Öyle ya, onları geri alman gerekir.

Sonra geniş geniş gülümsedi.

— Dinle, Walter. Frau Meyer'le bir haftalığına Marburg çevresindeki dağlara gideceğiz. Sen de bizimle gel. Güzel bir kız buluruz sana. Han mutfaklarında pişmiş yemekler, av hayvanları yer, bol bol içer eğleniriz. Nasıl, gelecek misin?..

Mosca başını salladı.

— Tabii. Niçin gelmeyeyim?..

Eddie iyice keyiflenmişti.

— Mükemmel.. Yarın gece yola çıkıyoruz. Dağları görünceye kadar bekle, Walter. Göreceksin zamanla her şey yoluna girecek. Belki çocuğunu Amerika'ya almanın da bir yolunu buluruz.

— Yergen'i buraya getirecek misin?

Eddie'nin gözlerindeki tedirginliği sezince;

— Doğrusunu istersen meteliksiz kaldım, diye ekledi. Frau Sanders'e verdiğim para yüzünden.. Sizinle Marburg'a gelmek için de paraya ihtiyacım var.

Eddie Cassin sözlerine inanmıştı.

— Pekâlâ, Yergen'i buraya getireceğim. Sonra partiye geleceksin değil mi?

Mosca :

— Tabii, dedi.

Eddie çıkınca, Mosca mektuplara baktı. Mektuplardan biri annesinden geliyordu. Annesi «Artık gel,» diye yazmıştı. «Hiçbir şey düşünme. Bebekle ben meşgul olurum. Sen de okula devam edersin. Henüz yirmi üç yaşındasın, bazan bu kadar genç olduğunu ben bile unutuyorum. İçin acıyla dolıysa. Tanrıya dua et. Yeni hayatına başlaman için sana yardım edecektir.»

Mektubu bıraktı. Tekrar yatağa uzandı. Aşağıda parti başlamıştı. Eve dönmeyi, annesini, yeni bir kız bulabileceğini düşündü. Kendi içine kapanarak bu hayatı sürdürmeye çalışacaktı. Neye yarardı sanki?.. Yeni hayatı, gerçek duygularının, düşüncelerinin üzerine bir mezar taşı olacaktı.

Evlerinin kapısında asılı «Hoşgeldin, Walter» yazısını görür gibiydi. Hella'yı Almanya'da bırakıp Amerika'ya döndüğü zaman da o yazıyı görmüştü.. Sonra tekrar Hella'ya dönmemişti sanki. Döner dönmeyiz, onu saçları yeni yıkanmış, elinde çavdar ekmeğiyle öylece dururken görmemişti... Her şey birbirine karışıyordu. Annesi, Alf, Gloria sevinçle karşıla-

mışlardı. Oturma odasında oturmuş, elden ele geçir-
dikleri bir deste fotoğrafa bakıyorlardı. Annesi fotoğ-
raflardan birini sorunca, Mosca gülerek «Üçüncü
kurbanım,» diye cevap veriyordu.

Bitişik odadan sevişen bir çiftin sesi geliyordu.
Kız, «Artık aşağı inelim,» dedi. «Dans etmek istiy-
orum...» Erkek kızgın kızgın bir şeyler homurdandı.
Sonra karyolanın gıcırtiları her şeyi bastırdı..

EDDIE CASSIN, Yergen'e gitmeden önce par-
tiye uğradı. Daha içeri girer girmez o iki kızı görmüş-
tü; ikisi de on altı yaşından büyük değildi. Mavi etek
-ceketleri bir örnekti. Paraşüt kumaşından beyaz
bluzları bebe yakalıydı. Tenleri henüz çarpılmış
köpüklü kremanın taze, dupduru beyazlığındaydı.

Eddie kızların 'daha güzeli'ne yaklaşıncı, ora-
dakilerden biri :

— Hey, Eddie, diye bağırdı. Onu ben getirdim.
Eddie başını salladı.

— Merak etme, sadece işini kolaylaştıracığım.
Sonra kızla dans etmeye başladı. Bir ara öteki
kızı gösterip :

— Kızkardeşin mi? diye sordu.

Kız gülümseyerek başını salladı.

— Daima çevrende mi dolanır?

Genç kızın gülümseyişi iç bayıltıcıydı.

— Kardeşim çok mahçuptur, dedi.

Pikaptaki plak bitmişti.. Eddie kızın gözlerine baktı.

— Kardeşinle beraber, odamda başbaşa yemek yesek nasıl olur?

Onun hemen cevap vermeyip durakladığını görünce, Frau Meyer'e seslendi.

— Meyer, bu küçük kız galiba benden korkuyor... Kızkardeşiyle odama yemeğe davet ettim.

Frau Meyer hemen yanlarına sokulmuş, kolunu kızın beline dolamıştı.

— Ondan korkmanız için bir sebep yok, güzelim. Bu evdeki erkeklerin en iyisidir. Sizinle beraber ben de gelirim. Eddie'nin sofrası çok zengindir. Bu akşam tadına varacağınız şeyleri uzun zaman unutamayacağınızdan eminim.

Kızın yüzü hafifçe kızarmıştı. Buna rağmen kardeşini çağırdı. Eddie, meselenin halledildiğini görünce, kızları getiren adamın yanına gitti.

— Her şey tamam. Meyer'le beraber benim odama gidin. Biraz sonra geleceğimi söylersiniz. Bir saate kadar dönerim, benim payımı ayırmayı unutmayın ha..

CİPİ kilisenin önünde durdurdu. Yan kapıdan girip basamakları hızlı hızlı çıktı. Kapıya vurarak :

— Benim, dedi. Cassin...

Yergen kapıyı açmadan önce :

— Ne istiyorsunuz? diye sordu.

— Frau Meyer bir haber gönderdi.

Kapının sürmesi çekildi; Yergen kenarda durup girmesini bekledi.

Bir köşede yanan lambanın soluk ışığı katılmasa, oda karanlıktı. Yergen'in kızı divanda, lambanın yakınında oturuyor, elindeki resimli peri masallarının sayfalarını çeviriyordu.

— Evet? dedi. Mesele neymiş?

Biraz daha zayıflamış gibiydi. Eddie gülümsedi.

— İnsan eski bir dostunu böyle mi karşılar?..

Birlikte o kadar içki içtik..

Yergen de gönülsüz gönülsüz gülümsedi.

— Bilemezsiniz, Cassin. Metzer Strasse'deyken bambaşka bir adamdım.

Eddie :

— Beni tanırsın, dedi. Buraya senin iyiliğin için geldim. Arkadaşım Mosca parasını ve sigaraları geri istiyor. Bozuk penisilin için vermiş olduğu her şeyi...

-- Tabii. Onları geri vermeye hazırım. Fakat hemen olmaz. Biraz beklemesini söyleyin.

Eddie başını salladı.

— Gelip kendin söyleyen daha iyi olur. Bu gece seni görmek istiyor.

Yergen :

— Hayır, hayır, dedi. Onu görmeye gelemem.

Yergen'in kızı divana uzanmıştı. Onu orada gözleri açık yatarken görmek, Eddie'yi tedirgin ediyordu.

— Dinle, Yergen. Mosca ile birlikte yarın Marburg'a gidiyoruz. Sen gelmezsen, kalkıp kendisi buraya gelecektir. Herhalde küçük kızının korkmasını istemezsin. Siz tartışırken korkuya kapılabilir.

Bir an düşündü; sonra omuzlarını silkti, gidip paltosunu aldı. Odaya dönünce kızının yanına soku-lup diz çöktü. Küçük kızın kulağına bir şeyler söyledi.

Dışarıya çıkıp Eddie'nin cipine bindiklerinde, Yergen :

— Konuşurken siz de yanımda olacaksınız, değil mi? dedi.

— Tabii, tabii... Endişe etmen için bir sebep yok.

Böyle söylemesine rağmen içi rahat değildi. Cipi Metzer Strasse'deki evin önünde durdurunca başını kaldırdı; Mosca'nın odasının pencereleri karanlıktı.

Eve girdiler. Mosca parti verilen katta da yoktu. Eddie Cassin şimdi yakın bir tehlikenin tedirginliğine kapılmıştı.

Yergen'e :

— Burada yok, dedi. Seni evine götürüyüm.

Yergen başını salladı.

— Hayır. Bu işi bitirelim daha iyi. Artık korkmuyorum.

Fakat Eddie Cassin onu merdivene doğru itiyordu. Düşündüğü şeyin gerçekleşeceğinden emindi.

O sırada merdivenin üst sahanlığından Mosca'nın sesini duydular :

— Onu götürmeye çalışıyorsun, öyle mi Eddie? Yergen'le Eddie başlarını kaldırıp baktılar.

Mosca'nın yüzü ölgün ışıkla büsbütün sarı görünüyordu. Ağzı incecik bir yara izinden farksızdı. Gözleri ıslı ıslıldı. Bir elini arkasından çekmeksizin:

— Yukarı gel, Yergen, dedi.

Yergen başını salladı.

— Hayır, hayır... Bay Cassin'le beraber gideceğim.

Eddie'nin koluna tutunmuştu.

— Beni bırakmayın... Yanımda durun.

Eddie Cassin :

— Walter, diye seslendi. Allah aşkına yapma...

Mosca iki basamak indi. Eddie de Yergen'in yanından kenara doğru kaçındı. Yergen onu tutmaya çalışıyordu.

— Hayır, hayır...

Mosca bir basamak daha indi. Şimdi elindeki tabanca da görünüyordu.

Eddie silkinip kurtulunca, yalnız kalan Yergen bir çığlık attı. Dönüp aşağıya koşmak istedi. Aynı anda Mosca ateş etmişti. Yergen ilk kurşunla dize geldi. Başını kaldırdı, soluk mavi gözleriyle yukarıya doğru bakıyordu. Mosca tekrar ateş etti. Eddie Cassin, koşa koşa onun yanından geçip çatı katına çıktı...

Yergen, ikinci kurşunla öne kapanıp kalmıştı...

Mosca tabancayı cebine koydu. Aşağıdan kahkaha dalgaları yükseliyordu. Bir vals duyuluyordu şimdi. Ayaklar yere vuruluyor, sesler birbirine karışıyordu.

Mosca odasına çıktı; pencerenin önünde durup alnındaki teri sildi. Caddedeki çocuklar şarkı söylü-

yordu. Bir yandan da ellerindeki fenerleri sallıyorlardı.

Valizini alıp merdiveni indi. Yergen'in hareketsiz yatan gövdesinin üzerinden atladı. İçindeki korku ve gerginlik silinmişti. Caddeye çıkınca dönüp bir daha arkasına baktı.

Dört katının pencereleri de pırıl pırıl parılda-
yan yapıdan şehrin karanlığına hem de geceye kah-
kahalar ve müzik yayılıyordu şimdi.

Orada öylece dururken, çocuğunu, Eddie Cas-
sin'i memleketini, ailesini bir daha göremeyeceğini
düşündü. Marburg çevresindeki dağları da göreme-
yecekti. En sonunda kendisi de düşman olmuştu...

Yıkıntıların ötesinde, karanlık ve ağır kış ge-
cesi göğünün altında, çocukların kırmızı, yeşil fener-
leri kımıldanıyordu. Fakat şarkıları duyulmaz ol-
muştu.

Kendisini istasyona götürecek otobüse binmek
için durağa doğru yürüdü. Durağa varmaya kal-
madan bir otobüsün gelip durduğunu gördü. Önce
koşmak istedi. Elindeki valiz bacağına çarpıyordu;
biraz sonra koşmaktan vazgeçti. Bundan sonraki oto-
büse binse de olurdu. Nasıl olsa birşey fark etmeye-
cekti...

BİTTİ